

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_228306

UNIVERSAL
LIBRARY

سیدنا و نبینا احمد حبیبی محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ و اصحابہ وسلم

الحمد لله

تصنيف

شمس العلماء۔ خان بہادر۔ نواب عزیز جنگ بہادر المتخلص۔ ولّا۔

میرزا محمد علی

فہرست تقاریط مخنوران باکمال

نمبر	تخلص	نام	نفاذ
۱	۲	۳	۴
۱	۳ صنفی	والا جناب فضیلہ آداب - مولانا عبد الجبار خاں صاحب منتظم دفتر مستقر صاحب صرف خاص مبارک -	۴
۲	زمہری	والا جناب فیض آباد - مولوی محمد بعفر صاحب ہاسم جاگیر آصف نگر علاقہ سرکار عالی -	۵
۳	سنا	والا جناب فیض آباد مولوی حامی حکیم سید نظیر حسن جٹا مصحح و المترجمہ	۶
۴	شاد	عالی جناب محسن القاب - مبارک بین اسلطنہ کٹرشن پر شاد ہوا	۷
۵	شمسی	والا جناب فضیلہ آداب - مولانا سید محمد اشرف صاحب پرنسپر کلئہ جامعہ عثمانیہ - سرکار عالی -	۸
۶	شوکت	والا جناب - فیض آباد - مولوی سید کاظم علی صاحب بلگرامی وظیفہ یاب حسن خدمت (صدر محاسبی پانگاہ) -	۹
۷	ضیا	عالی جناب - فضیلہ آداب - مولانا - نور الضیاء الدین صاحب معزز رکن مجلس عالیہ عدالت سرکار عالی -	۱۰

فہرست تقاریر سخنوران باکمال

نشان	تخلص	نام	نشان
۱	۲	۳	۴
۱	مصطفیٰ	والاجنباب فیضیلتآب۔ مولانا عبد الباقی خاں صاحب منتظم دفتر معتمد صاحب صرف خاص مبارک۔	۲
۲	زمہری	والاجنباب فیضآب۔ مولوی محمد جعفر صاحب نظم جاگیر آصف نگر علاقہ سرکار عالی۔	۴
۳	سخا	والاجنباب فیضآب مولوی حاجی حکیم سید نظیر حسن صاحب مصحح دارالترجمہ	۹
۴	شاد	عالیجناب معتمد القاب۔ مہاراجہ مین اسلطنہ کرشن پرشاد بہا۔	۱۰
۵	شمسی	والاجنباب فیضیلتآب۔ مولانا سید محمد اشرف صاحب پرنسپل کلکتہ جامعہ عثمانیہ۔ سرکار عالی۔	۱۱
۶	شوکت	والاجنباب فیضآب۔ مولوی سید کاظم علی صاحب بلگرامی وظیفہ یاب حسن خدمت (صدر محاسبی پانگاہ)۔	۱۳
۷	ضیا	عالیجناب فیضیلتآب۔ مولانا۔ نور الضیاء الدین صاحب معزز رکن مجلس عالیہ عدالت سرکار عالی۔	۱۵

۸	عاصی	والا جناب - فیض آباد - مولوی - حاجی - سید عبدالرزاق صاحب وکیل ہائی کورٹ حیدر آباد دکن -	۱۶
۹	عالی	والا جناب - فضیلت آباد - مولانا - حکیم محمد وحید الدین صاحب طبییب سرکار عالی -	۱۷
۱۰	عشق	والا جناب - فیض آباد - مولوی - حاجی - حبیب اللہ صاحب وظیفہ یاب سرکار عالی -	۱۸
۱۱	علانی	والا جناب - سیٹلہ اقباب - نواب فصیح جنگ بہادر ایچ - سی - ایس - معتمد مالگزار سی -	۲۰
۱۲	کوکب	والا جناب - فیض آباد - مولوی میرزا امجدی خاں صاحب وظیفہ یاب نظامت مردم شماری -	۲۲
۱۳	محمی	والا جناب - فیض آباد - مولوی میر مسعود علی صاحب بی - آ وظیفہ یاب ناظم عدالت صوبہ -	۲۴
۱۴	نوری	والا جناب - فضیلت آباد - مولانا - جمال الدین صاحب پروفیسر نظام کالج -	۲۷
۱۵	وفا	برخوردار - مولوی عالم - رکن الدین احمد - ہتم خزانہ ضلع گلبرگہ -	۳۰

شکرانہ مصنفِ این کتاب بر تقاریضِ سخنورانِ باکمال

ذی سوادانِ سخن پرور سے عالمِ خال خال
 از کرامتِ مبین دورِ عثمانیست ایس
 ذاتِ ہر یک زین سخن سنجان نامی مغتنم
 مولوی معنوی آلِ آصفی نیک ذات
 قریحی نامدار آن زمہ سہری باہمز
 شاد عالیشان ہمارا جہمین اسطند
 نیز چرخِ سخن نورشید اوجِ علم و فن
 شوکتِ ہمزنگ شوکتِ نکتہ سنج بلگرام
 عاصی قدسی نشان دان عالی حجابِ عص
 نکتہ سنج نامور علامی سعدی صفات
 محوی ہمزنگ جاتی نور می روشن کلام
 ہر یک بمعربیان جاد و رسمِ افسون نگار
 ہر یک رافکرِ تصویرِ استعداوت
 ہر یک را در گلستانِ سخن رنگِ دگر
 از کم کردہ تنقیدِ کلام من ہمہ

نعمتے باشد وجودِ شان درین قحط الزبال
 درد کن ذوقِ کلامِ نکتہ پروردانِ حال
 ہر یک زینہا ہمز مند و ہمز ور بے ہمال
 نکتہ سنج پہلوی گنجینہ فضل و کمال
 ہمچو قافی گہر بار آن سخاے ذی نوال
 ہمز سلمان عدیلِ سرخوش شیریں مقال
 عرفی ملکِ دکن آن شمسِ روشن خیال
 دان ضیاءِ بافضیلتِ ہمز شمس و جلال
 عشقِ رنگین داستانِ آن شاعرِ تجرّبات
 کوکبِ چرخِ ہمز چون بدرِ چاچی و کمال
 جانشینِ انوری در حسنِ فکر ت چون جمال
 فکرِ ہر یک در سخن آرائشِ محہِ حلال
 رو سے طبعِ ہر یک در حسنِ خود باخط و خال
 ہر یک در رنگِ خود ہمچو گلِ رنگین نہال
 فرضِ حسنِ لاتی استایں فکرانہ اہل کمال

باتو فی گویم سخنور چیست تعست ربط سخن
قد بر کوهر شہ بداند یا بداند جوهری
ہر یکے زینہا ز رنگ فکر مانقشہ کشید
فکرشان تنقید تصویر بلاغت در سخن
آن بود بسم الشہ عنوان شکر و آلا
نظم ہر یک را بختم اوست تاریخی لطیف
چون بحسب فکر سر بردم نہ آآمد ز غیب
را قلم تنقید افکار و آلا اہل سخن

حسن تنقید چیست بر افکار شاعر حسیال
وزن لولوے سخن غیر از سخن سنجہ محال
گر دہ را پرداز او پیرایہ حسن و جمال
فکر ماقتضی تنقیدات ارباب کمال
این بود دیباچہ حسن گلستان خیال
بود ما را ہم آبینہ تنقید فکر سال
ایں دو تار یکے است موزون و مرتب حسیال
از و آلا شکرانہ ہر یکے فنیق با کمال

گوش گردوں کر چیست نکتہ سخنان کن
حق نکتہ دار سخن راز افیت عین الکمال

(۱) آصفی - والا جناب فضیل تمام بوالا اجلہ بختار خان صاحب منتظم دفتر محتصر فصیح مبارک

میر عثمان علیخان بہادر خسروست
نیر عالم فروز و مسیح آصف جاہیست
ادب جلال سلطوت او و زشکوہ سلطنت
کردہ است آباد اقلیم دکن ز اہل کمال
از وجہ دکان ملان چون رکوشنان بینی فروغ
قد روان عالم و فضل و پایہ سنج اہل فضل

کن بلاش خیرہ بینی چشم ہوش فردان
پر تو انوار عدلش بر ظلمت از جہان
آفتاب شہرتش شد در جہاں پر توفشان
دار علم حیدر آباد است دار کمالان
این زمان ملک کن دارد سر و غ آسمان
عزت افزای کمال ہوش و عقل بر تراں

میکند دارائی و گنجینه افشانی بسلام
 زان گرامی گوهرای تجر علم است و فضل
 چشم او چون کرد آهنگ سفر در ملک خواب
 آفرین بر خاضع اعجاز پر داز و لا
 پیش نقشش نقش مائی صورت بے معنی است
 اوست صورت بند معنی از کمال قدر تے
 از بهار حسن بنیبر و لا چون طرف بست
 از گل الفاظ و از بوی معانی تازه کرد
 زان قدر عنا که پیشش سدره طوبی گماست
 زارچ بند تی سر اجلال او آن نقش بست
 از سوادش بوی عنبر در دماغ دل رسید
 آنکه از و الشمس تفسیه جمال بر وے اوست
 آنکه از ولیل شان گیسوش پیدا بود
 ز آفتاب جبّه انور دے که نقش بست
 از گل شاداب رخسار نبی گلشن دماند
 بیکر چشم حیا آئینه دارش چون به بست
 ز گش کر کحل مازاغ البصر پرورده بود

بے نیازند اہل علم از فیض دیگر خسروان
 قدر سنج گوهر معنی و لا کے حکمت دان
 توشہ چشمش شد دیدار شاہ انس و جان
 نقش بسته از بہان صورت کہ دادنش نشان
 سر او در دیدہ اہل نظر باشد عیان
 از دم اعجاز کلکش نقشش او دار دروان
 از گل ہر عضو او دیدہ بہار بے خزان
 دستہ بند فکر او مغز خیال قدسیان
 سایہ اش پر داز واد از سترہ می جادوان
 پست شد پیشش سر اجلال شاہ خاوران
 خامساش چون نقش بست از کاکل عنبر نشان
 از سوادش پر توش چون مہر گریدہ عیان
 کردہ در ہر عقدہ اش صدام و تابان انہان
 صبح انوار قدم گر وید از و پر توشان
 می خور و سیلی ز موج رنگ اباغ جنان
 خفت در آغوش حیرت چشم از آئینہ سان
 نقش انداز نگاہ اوست از حیرت عیان

خواب آن چشم جهان بنیش که بیداری بود
 لعل سیرایش که بر آورد و در آید خضر
 از پی لعلی او خوشای دل را کرده حل
 از شکر خندش که سر بریزد از کان نمک
 نقش سلک گوهر دندان نور چون لبت
 کرده از موج تبسم لعل او آشکار
 گریخته یوسف کنعان در آن چاه ذوق
 گردن عالی که نور اوست همچون شمع طوب
 از کف دریا نوازش کاکب و نقش کشید
 و او چون نقش کف پای مبارک را طراز
 از ادب مہر خوشی بر لب گفتار نہ
 او کس تصویر جان و تو کنی تقریر نقش
 فاش گویم بواجب نقش بستی و لا
 خدمت خاص تو در درگاه حق گردد قبول

صورتش پرداخته کلکش چو چشم روشن
 شعله او نقش بست از موج عمر جاودان
 صرف کرده در سپید آیش بیاض چشم جان
 ریخت از نقشش نمک بر زخم شوق عاشقان
 گوهر خست ز نثارش شد ز سلک کھکشان
 گوهرین سلک چو پروین داشت آن برج دہان
 تشنه دیدار او مانند چمن کاروان
 چشم موئے گردیدے پرزے پروانہ سان
 جوش زن شد از خط او موج عمر جاودان
 از ادب شد بوسہ چین اولب روحانیان
 صفی تن زن کہ تقریظ نگردد دستان
 نقش صورت کے شود بانقش معنی ہم نشان
 اینچنین نقش نہ بستہ یکس ز اہل زبان
 در جزے خیر ما وایت شود باغ جنان

نقش سال اولوح طبع بستم اینچنین

ایں سرایا نور نقش قبلہ دین (جان جان)

(۲) زہری۔ والا جناب فیضیاب مولوی محمد جعفر صاحب۔ ناظم جالگیر آصف نگر

زہر بھر ماہی شہست من است
 گر فتم من از دیدہ نکستہ چین
 زہر در کہ من برگرفتم نقاب
 ہمین نیست بے عیب دیدم تمام
 کنم حمد و داد بر جان آندرس
 شد م نعت سنج نبی کریم
 خدا باد جاسم بر اسلام او
 زہر خامہ حمد است و نعت رسول
 شد آنکس کہ اندر سخن در عجم
 ولیکن ندید است بالائے او
 بہر یک شد اندر ازل دولتی
 و دیمت بنام تو بود این گہر
 نہ از چہرہ باہر یکے بے نقاب
 ز قربت کہ ہمیش بہر بند بنور
 مبارک و لا بر تو این خواب خوش
 چو چشم تو دید است بالائے او

زخرو لا در بدست من است
 نگاہے کہ در در شوم عیب من
 نہ سیم درین ماہ شد کامیاب
 مزید است حسش بروئے کلام
 سخن آفرین ہم زبان آفرین
 کہ خلقش جمیل است و خلقش عظیم
 کہ راحت بجایم دید نام او
 بہر نامہ عجز است و عرض قبول
 بہر رنگ کرد است رنگین قلم
 نہ صورت کشید از سر پائے او
 بدان کاندش در جہاں شوکتے
 کہ بے بہرہ رفتست زین ہر دگر
 نہ ہر کس کہ بیند جالش بخواب
 شرف چون بدور است اندر حضو
 کہ در جوت آمد چمنین آب خوش
 ز کلک تو دیدم سر پائے او

بود گر چه اندر نگاره تو یار
 بسے خون جگر شد که بسستی نگار
 نگاریدن کسینه کاویدن است
 کند کوه ها از بلند و ز پست
 هر آنکس که ببیند ضیای می برد
 هر آن دیده و زمیند از کیف و کم
 بود دیدن آسان و مشکل بیان
 چو در نور چشمش بیانش بنور
 بود طهر ز ترجیح نور بر مثال
 نه لطف زبان فرشته اندر بیان
 تو هستی سراپا نگار رسول
 سزد در بلاغت ز طبع تو آب
 تو از نکته سخنان گرامی تری
 آن نغمه چند آنکه نازی بجاست
 چو آمد ترا بچود دولت بخواب
 نه تنها گواری طبع تو شد
 بهین هر چه آید با خوان خورد

مگر جز بنحو ننا به ناید نگار
 بخون جگر شد که خونابه بار
 نه هر کس منزله نگاریدن است
 خورد خون و یک لعل آرد پست
 نداند که آن را چسان آورد
 نداند چه دارد ز شادی و غم
 که قاصر بود در بیانش زبان
 ز تابش خجل عارض ماه و هور
 که بهتر نیاید از ان در خیال
 نه شاکي بیان از قصور زبان
 که گردد دعا بر طیفایش قبول
 سخن را بگردون تویی آفتاب
 که اندر سراپا سخن گستری
 باین نغمه زانسانکه سازی بجاست
 که هستش ز نه چرخ عالی جناب
 به تنها اتفاقا ضایع تو شد
 نه آن به که تنها خورد خود برد

که آمد قلم بر بیانش مندر از ترا چشم روشن کشد از اصل آن به بیند هراکس که این گلشنت نه انجام تقریظ بر ذکر من ولیکن ولای سخن آفرین نوشتم که از خلد غم برین	نشانده است گوهر که از گنج راز مرانور در چشم از نقش آن شود مستفی ز منت و روشنست که قاصر بتایخ شد فکر من ز گنج خودم داد مال پنجین ز مدوح نقش سراپاست این
--	---

سخن مختصر زمهری کن که بس
بر رفتن خبر داد بانگ جرس

(۳) سخا - والا جناب فیضآب مولوی حاجی حکیم سید نظیر حسن صاحب

ذات والاے دلاے نامور ماہتاب علم و فن ز مستوفی در بلاغت تاج بخش و تاج ور وحدت از اطناب او کثرت مثال در صراحتش کنایت جملوه گر وہ چه تصویر بلاغت نقش بست بند بندش بالابل مہنوا لفظ لفظش جان نزا و جان نواز	بمثال و بے ہمال و بے نظیر آفتاب عقل و دین ز دوستیز در فصاحت باج خواہ و باج گیر کثرت از ایجاز او وحدت نظیر در کنایاتش صراحت جاے گیر شاہد معنی نشانده بر سریر شعر شعرش با عناد و مصنفیر حرف حرفش دل را و دل پذیر
--	---

<p>در صفا هر نقطه اش با و تمام همزه او از اعوذ تاب زار جیم از جنات عدن ستار یاے او سرے هو الله را بهر زک ز ناد در بدایت شتر طای با طوبی لعموم زمزمه کان از کنت علیه تاجدار مفرد اش کل ز تنزین حلیل نیر او نیر ظهوری را ظهور بهر این نقشه که در بحر رمل غوطه زد فکر مخ کار و دروں</p>	<p>در ضیا هر شوشه اش مهر نیر باے او از بسمله روشن ضمیر وال از درجات منہ مستیر داوومی واد المقدس راه گیر حاجب الخیر در نیکی شهیر یاے بایتلو علیه هم صغیر لام از لیسر کمنله بر سریر منشآتش جسد تفسیر کبیر نظم او نظم نظیری را نظیر خود بود بحر مراعات النظیر اگر بهر تاریخ طبعش ناگزیر</p>
<p>یا فتم در سال شری مصرع علیه پاک محمد بن عبد الله</p>	
<p>(۴) شاه علیحاجب علی القابراجهین سلطنته کمرش شاد به حاجی سیئی کی شکا سلطنته بارک الله ولا خوش بزرگت رسته نقشبند ان سلف چون تو نکر دند چنین بسر صفوه قرطاس کشیدی دلکش</p>	<p>نقش بستی ز سراپای رسول عربی حلیه پرداز می اعضاے رسول عربی سورت چهره زیبای رسول عربی</p>

<p>بفریب دل موئے نگہاں جلوه گر است چشم خورشید جهان تاب ز حیرت گردید صفحه آینه چشم تو برداشت چه غوش کمال اعجاز تو بر صفحه دلها بخشید بسر لوح جبین من و خرمی بالیت چشم بد دور زدی نقش بچه عنوانی من صنع قلت هر که بیند بهماں مژده بادا بتو طوطی شیرین گفتار مقطر باش که یابی صله این خدمت شاد گردید دل شاد ازین حلیه پاک</p>	<p>حسن مثال تجلای رسول عربی همچو آئینه ز سیمای رسول عربی عکس از قامت رعناے رسول عربی خوش طرازت در بالاے رسول عربی گردد نقش کف پای رسول عربی جنبش ابرو و ایمای رسول عربی می شود والد و شیداے رسول عربی شد مقال تو پذیرای رسول عربی در دو عالم ز کرم پای رسول عربی از تماشاے سراپای رسول عربی</p>
--	---

سال تصویر بلاغت نبود بهتر ازین

پیکر نور - سیرا پای رسول عربی

(۵) شمس - والّا جناب فضیلتها سبب لانا سید شرف صاحب و فیض کلید جامعہ عثمانیہ

<p>که امیں شوخ را یارب بود آهنگ پیچید به پیش دهر من عشوه خواں چه بنماید حدیث دین بگویش اہل دنیا در نمی آید خیال زلف جانان در دل آشفته چون نبو</p>	<p>که در پای غزالان خرس صحرست ز بخیرے نباشد سحر را بانیر و اعجاز تاشیرے تغیر دوجوان شوخ چند ناصح پیرے که ہر دیوانہ را در پایا نما از بند زنجیرے</p>
---	---

نکوهش تیز ترمی سازد این سوزیدان
اگر باشد جمالِ دل را بهر جا ست شیدان
ز تاثیرِ دعا صبحگاهان کام جان یابی
رضا جوے خدا مت کیش رنگ دعا نبود
فریب گوشت گیران می کشد در دام نادان را
ز چشمِ غوا بناک سرملین او نمی نالم
حیات جاودانی می دهد مالِ ستمکاران
ستمگار از ستم پرورده خود را نگه دارد
ز حیرت پیش آن گلگون قبا خاموش می نام
به پیری تا کجا شمسی بود ذوقِ غزل خوانی
زای نعمت کش تا گنج معنی بیشتر یابی
ولاے نعمه سنج آسا که از ساز غریب خود
چه خوش رنگ سراپا بے نبی را بخت کلاک
فرد غم پیش فکرش نیست طبع کنه سنج
چه بهزاد است یارب آنکه از اندیشه رنگین
بزلفِ عنبرین فکر خوش بند مضایق
چسان بود نصاحت نر زبان حسن مضمونش

ق

که روشن تر چراغِ انجمن باشد ز گلگیر
که از بهر شکار افکن بهر صحر است نخیر
که خند و غنچه های بوستان از باد بشکیر
دل آزادگان بر خود گیسو بار تدبیر
که سازد بیشتر نخیر صیاد زمین گیر
که می خواهد میان سر و فریاد گلگیر
که گرد و تشنگان آب حیوان آب شمشیر
کجا شمسی کمان زار کمان را میزند تیر
نوا سنجی بشاخ گل ندارد در مرغ تصویر
که می دانند شوق بدله سنجی ننگ هر پیر
ز کا مال می بخشد گنج و مال تو فیر
چه خوش آهنگ نعت ایگن از نقش تصویر
که مانی می نماید بر پرده خویش تصویر
کجا باشد سهار ابر رخ خورشید تنویر
که بنمود از بلاغت بر پرده حرف تصویر
که بر خلق حسن در دست دارد دام تشویر
که بلبل است بر وصف رخ گل حسن تقریر

بُود باز دے فکرش در شکارِ معنی نغزے
 کلامش پرچمِ خورشیدِ بالاسے علم دارد
 چه حشمتا که در چشمِ غزالانِ سرمِ میغم
 به نظیم و فصاحت با بلاغت نغمه انگیزد
 دمِ جان بخش اوباعِ سخن را تازه می دارد
 بگر دوین سخن نظمش چنان ممتاز بنماید
 دلِ معنی طرازان از نویدش بر زبان باله
 نماند تنگی دل در سخن از وسعتِ فکرش
 به چشم نقشبندان می نهد آئینه حیرت
 ببرزخِ معنی طرازان گرسون ریزد
 بروے خورده گیران قوتِ نظمش بیان ماند
 عدو از رخنه گیر پیاے نظمش خون کند دل را

کمانِ قادر انداز که برآهوزند تیرے
 که بنماید جلالِ موکبِ شاهِ جهانگیرے
 چو هر آهوی معنی در کند اوست نجیرے
 که در هر پرده آهنگ می باشد بم وزیرے
 که بنود از خزانِش رنگِ تحویل و تغییرے
 که در افلاکِ حائل می نماید و در تدویرے
 که مرغانِ چین را بگهت گل هست بشیرے
 که هر دل خسته را انجام بر عسرت تیرے
 چه خوش بند نگارستانِ نقش نقش تصویرے
 بیان از سحر می شنوند و از اعجاز تقریرے
 که می باشد پیر آهوگر فنِ صولت شیرے
 خورده ببالے خون آلوده را در شوقِ نقیرے

چرخ گوید و لا تاریخ این نظم گزین شمسی

طرازِ حلیه پیکر سرابا بکده تصویرے

(۶) شوکتِ والا جناب فیض آملوی سید کاظم علی رضا بلگرامی حلیه حسن خدایت گاه

نواب عزیز جناب فیضان

زیباست ولا تخلص او

شمس العلماء یحسین دلسوز

کز عشقِ خداست بهره اندوز

تقریر و لا محبت آیمز
 بر فکر بلند ا و مضامین
 از لطیف بیان او عیانست
 آورده به نظم حلیه پاک
 تصویر بلاغت است نامش
 نورست بجزن خود سراپا
 با حسن صفات و استعارات
 هر سطر به نور کھکشانے
 لفظش شیرین چو جان شیرین
 بد افش کسان ابر و
 بنود ز زلف زلف شب را
 بخ نغ چه بیان دل فریبے
 نقش لباس ساده کاری
 پیدا است که نقش بند شید اش
 شوکت بجان هیئت راری

تقریر و لا محبت آموز
 روشن چون مهر عالم افروز
 چیزے که بخاطرست مرکز
 زمین نسخت شدیم بهره اندوز
 اشعار ترش فصاحت آموز
 شکل به چاروه شب افروز
 تشبیهاتش کنایه آموز
 هر نقطه چو نجم سعد پیروز
 حسن مضمون او گلو سوز
 قدش تیسر نگاه دلدوز
 وز عارض پاک چهره روز
 هر مطلب او مسرت اندوز
 خجالت دد حله های زردوز
 داند در محبتش بدل سوز
 در فکرست سال بودم امروز

صد شکر که بر بجنجیل دل

تصویر رسول جلوه افروز
 ۴۰
 ۱۳۰

(۷) ضیا۔ عالیجناب فضیلتاً مولا نوالضیاء الدین صاحب کن مجلس عالیہ عدلیت

ستایمے والا آن کلک صورت آفرینت
 بزمین دست پاکت۔ پر ہنر ملوہ صنعت شد
 زبہ کلکت کہ در میدان صنعت بر سر کاغذ
 سوار خامہات بر اشتهاب دست تو در سیرش
 (غبار آلودہ خط) را خامہات گیر دجا رخود
 تقالے اللہ کہ تیر خامہات در نقش بالائے
 گہے در نقش سر کلک تو سر بر آسمان ساید
 یہ نقش فرق و گیسوے سرے باموشگانی ہا
 کشد تصویر گیسو موبو با طرہ کامل
 نمی ترسد نقش تیغ ابروے بجان بازی
 ولا کلکت بہ نقش زہر چشمے می کند جادو
 زہے کلک تو در تصویر اشک دیدہ بر غم
 بہ نقش زلف بیجانے بدست خامہ نمین
 بہ تصویر لب و نقش جلاے گوہر دندان
 نمیدانی کہ صوفین جامہ شکر و زکات
 نماید خامہات در نقش چون مہر نبوت

کہ می دارد بجن صنعت تصویر اورا کے
 نے کلکے کہ دائم و زیستمان بود کاوا کے
 نماید در روانی تیز و تند و چست و چالا کے
 دل عشاق چون نچیری بند و بفترا کے
 برار در گداز دگر دے نشانہ خاک از خاکے
 ز مضمون بلندت می نمایم سیر افلا کے
 گہے در نقش پائے می ہند سر بر سر خاکے
 بر نگ شائہ صد چاک دارد بر زباں چاکے
 کند صد موشگانی با بجن نقش بیجا کے
 کند در نقش بندی کار خود مانند بیبا کے
 کشد نقش مرآت بانگاہے همچو تریا کے
 مدادین قطرہ ماریز و بکند همچو غمنا کے
 دو و پہنان بر زیر سنبل چون مار در تلس کے
 بچشم آید بدست مو سلم مانند سوا کے
 ستود یا ر قلم در نقش (در نگارنگ شا کے)
 کند کارے کہ سازد در نقش کلک حکا کے

<p>سوز آب سیاحت در رقم رویش عرق ناکے عیان شد از خط عارض حدیث قدیر لولاکے بخیر مقدمت رضوان جنت آرز و ناکے</p>	<p>بہ تصویر عرق چون خامات سازد عرق نانی جزاک اللہ و لا بستی پہ خوش نقش سراپا جزائے خیر در درگاہ حق مشتاق اعمالت</p>
--	---

ضمیمہ تاریخ تصویر بلاغت قسمت ہند
سراپا نور تصویر حبیب و حلیہ پاکے

(۸) عاصی - والا جناب فیض مآب مولوی حاجی سید عبدالرزاق صاحب کمال سیکور

<p>کہ ہر جیندہ آدمی نماید اچھو شیدائے کہ از فکر قومی بارد و لا حسن تولائے کہ از نقشش چشم آید جمال عالم آرائے خدا اگر دید طوبے بر طراز قد بالائے ندیم چون تو در نظم آفرینان نظم آرائے نماد آرزو مند نقائش را تمنائے بہر سر از سواد نقش گیسو کیست سودائے کشیدی نقش میدان نہر از نقش سیائے کہ نقش چشم و ابرویش کند از حسن ایمائے نذار چشم مویں لعلہ تاب تجلایے چمن پوشش است تصویرش نقش روزیائے</p>	<p>پہ خوش نقشہ مبتی لے والا از یار عنائے دل عالم فدائے حسن فکر در سخن سنجی طراز حلیہ پاکش سراپائے کند روشن بلا گردان او از دور گردوں عالم بالا باین حسن سراپائے سخنور در سراپائش برین تصویر زیبا گرفت چشمے در گردل بہر چشم از نگاہ نقش چشم روشنش نور بہ نیچ ابرو و تیز نگاہ و سبزہ فرکان پہ تصویر کشیدی در سخن از حلیہ پاکش بہ پیش نقش نور چشم محبوب تو در عالم ز رنگ سبزہ خط سینبل زلف و گل عارض</p>
---	---

بہ بتیابی نہد بر طاق نسیان یوسف خود را
 نخواہد گہے مژگان خود را حور در جنت
 بصیرت را بیفزاید سواد دل کند روشن
 بر دوسوے بیابان ناتہ خود از پریشانی
 دل و جانم فدای صنعتت دار و اثر در دل
 عیان از دیدہ ات نقش قدم ہائیش کہ چشم خود
 بائینے کشیدی در سخن نقشش قبائش را
 مضامین ترا دادم ولا از غیب الہامے
 اگر بر صنعت چشمے کشاید خسر و دیشان
 جزاے خیر بایی در دو عالم لے سخن آرا

اگر بر نقش ابرویش فمد چشم زلیخائے
 کشاید گر بنقش عارضش چشم تماشا ئے
 چون نقش سرہ چشمش فمد در چشم بینائے
 شود مجنوں پیش نقش زلف پاک لیلائے
 ولے بنود نقش پاک قلب و شکلبائے
 نمودی فروش را ہش از پے نقش کف پائے
 طراز استینش می شود با مادلا سائے
 خیال نازکت را صوفیان نامند افاقائے
 درین عالم بجلدیت نماید آل تمغائے
 بدرگاہ خداوندست این نقش پذیرائے

بلوچ فکر عاصی می نماید رتبہ سالش

سراپانور۔ نقشے جلیہ پاکے سر اپائے

(۹) عالی۔ عایینا فیضیلتا مولانا حکیم محمد وحید الدین صاحب طبیب برکار می

وَلَا لِنَبِّنَا الْمَوْتِ وَلَيْكِ
 اِلَى كَلَامَةٍ بِاللَّطْفِ اَهْدَى
 اَرَاهُ فِي لِسَانِ الْقُرْسِ يَجْوِي
 عَلَيْهِ وَاِلَهٍ وَالصَّبَبِ طَرًّا

وَلَا لِلنَّجَاةِ عَنِ الذُّنُوبِ
 كَاِهْذَاءِ الْحَبِيبِ اِلَى الْحَبِيبِ
 مَدِيحِ الْمُصْطَفَى الدَّائِمِ الْحَبِيبِ
 مَهْلُوقَةِ الْهِنَا السُّوْلَى الرَّقِيبِ

يُبَيِّنُ فِيهِ حُلِيَّتَهُ بِدَابِ
تَرَى مِنْ رَأْسِهِ فِيهِ بَيَانًا
فَأَضْحَى قَائِدًا فِي سَكَلِ بَيْتِ
غَدَا فَرَدَّ الدَّيَّ عَرَبٍ وَنَجْمِ
أَشَدَّ حَلَاوَةً لَدَوِي سَلَاقِ
بِهِ لَعْيُونَ أَهْلُ الْفَنِّ نَوْرُ
سَيَشْفِي دَاءَ قَلْبٍ بِالْمَعَامِ
أَلَا يَازِمَعَانِ نَاضِرَاتِ
بِلَاكَ الْمَعْتِ يَوْمَ مُحْشَرٍ دُخْرُ
بَيَانِكَ فِي سِيَاقِ النَّظْمِ نَحْنُ
بِهِ كَافِيكَ مِنْ شَرْقٍ وَبَرْ
وَحَالٍ عَنْ عُيُوبِ الْفَنِّ خَالٍ
لَهُ أَشْرُ عَظِيمٍ بِالْمَعَانِ
فَلَا يُورِي زَنَادَكَ مِنْ أَرِيْمِ

يُرَوِّقُ النَّاسَ مِنْ حُسْنِ وَطِيبِ
إِلَى قَدَامِيهِ بِالْوَجْهِ الْمُصِيبِ
لِتَشْيُهَا تَهْ قَتُودَ الْجَنِيْبِ
لِشَأْ وَغَيْرِ مَسْبُوقٍ غَرِيبِ
مِنْ الْعَسَلِ الْمُصَفَّى وَالزَّبِيبِ
كَكَافِيهِ سُرُورٌ لِلْقُلُوبِ
عَلَيْهِ رُيُونُهَا مِثْلُ الطَّيِّبِ
أَرَاهَا الدَّاهِرَ كَالْغَضَنِ الرَّطِيبِ
وَأَجْرٌ عِنْدَ عَلَامِ الْعُيُوبِ
بَيَانُ الْبَارِعِ الْحَبْرُ الْأَرِيبِ
لَا نَكَ جِئْتَ بِالْعَجَبِ الْحَبِيبِ
خُلُوعُ الْبَيْضِ عَنْ عَطَلِ مُعِيبِ
كَمِثْلِ السَّحَرِ فِي قَلْبِ الْكَبِيبِ
وَلَا يُفْرِى فَرِيضِكَ مِنْ أَدِيبِ

بِعَامِ الطَّبَعِ قَالَ مُؤَرِّخُهُ

جَزَاكَ اللَّهُ خَيْرًا عَنْ قَرِيبِ

(۱۰) عشق - وَالْأَجْنَافُضَاءُ لَوْ هِيَ حُبُّ اللَّهِ حُبَّ النَّاسِ طَيْفُهُ يَابِسُ كَارِغَالِي

شفیق ما و لای نکتہ پرور	چه خوش نقش کشید انیک در اشعار
چه نقش حلیه نورے سراپا	سراپایمست با تصویر دلدار
چه دلدارے که یار اہل ایماں	چه یارے کو بود محبوب داد
چه محبوبے که خالق عاشق اوست	دل ما از قریب خود خبردار
رقیبہ بار قیبالش کریمے	خطا بخش عنریبان گنہ گار
جزاک اللہ و لای نکتہ پرور	نکرد از پستان غیر از تو اینکار
خوشا نواب تو سے بیدار بخت	کہ بخت نختہ ات را کرد بیدار
ہمین تعبیر او باشد بعالم	کہ بستی در سخن نقش پر انوار
طراز حلیہ او بود شکل	چه آسان کردہ امن کار دشوار
تصویرت سرور و روانے	بردی آبروے سر و گلزار
تعالی اللہ بہ نقش قامت پاک	قیامت را نمودی نقش آثار
ز تصویر جبین روشن او	کنی آئینہ را پشتش بدیوار
بردی آب شمشیر دودم را	بحرین پیکر ابروے خمدار
ز عالم خواب غفلت را ربودی	بنقش آبدار چشم بیدار
شکستی رنگ گل را در گلستان	بہ تمثال گل رنگین رخسار
ز نقش بیچ و تاب زلف مشکین	عیان پیچیدہ مضمونے ز شکار

بتصویرِ دمانِ بیدمانے بلوح لب ز تصویرِ دمانش به مثالِ دمانِ پاکِ سرور زہ کلکِ روانت کرد پیدا به نقشِ اقدسِ نعلینِ پاکش به بینِ نظمِ تصویرِ بلاغت از من تصویرِ دلجویت بدینا جزاے خیر یابی در دو عالم نگارِ دسال و عشقِ سخنِ سخن	ز نقش لب نمودی حسن تکرار طرازے را در آوردی بگفتار سخن می ریزد از لعلِ گہر بار ز تصویرِ قدم تصویرِ رفتار نمودی خویشتن را کفشِ بردا بدر بارِ محمد یافتی بار هماند از کلامت حسن آثار ز درگاهِ حند او نذر جهاندار چو حسنِ مصلح ابروے دلدار
--	--

بچشمِ پاکبازیم به نامش عشقِ محبت

سراپا نورِ نقشبندِ حلیہ یار

(۱۱) علّامی - والا جناب عالی القانواب فصیح جناب در سیموئیلین معتمد الکنز امی علامہ کرامی

ولا آنسرين! دبرِ مہمت کے از نیاکانِ محرومِ دینِ عمل ز کلکِ مہنرِ پرورانِ عجم در افکارِ پیشینیان در سخن وے چو نتونکر برپاے پاک	کشیدی بلوحِ سخنِ پیکرے سخنِ آنسرينے سخنِ آوے نشد حلیہ پر دازایِ سرورے بصد شوق و دیدیم ما اکثرے نکر داسے سخنورِ سخنِ پرورے
---	---

باین حسن پرداز صورت گری
 باین تازگی در سخن باین نغز
 بشکر بلندت بر اوج خیال
 بر اوراق گیتی درین روزها
 زبانت فصیح و کلامت بلخ
 کلامت ز خلایق حسن و جمال
 نگار پیسر به انداز و ناز
 بالفاظ خوش در سراپای حسن
 به تعریف آن قامت خوش خرام
 به نقش جبین خدات نقّش ماه
 به تصویر آن چشم مردم شکار
 چو ندان یارت و لا کس ندید
 کتی جسد اگر عارض پاکست
 بایه آن چشم ناز آن سری
 نمودی بیدان سیاه یار
 ز مرگان یار تو ای نقش بند
 ز هر مصرعت حسن خط آشکار

ندیدیم ما چون تو صورت گری
 نباشد ترا در جهان همسر
 ندارد همسا چون تو بال و پر
 نباشد و لا چون تو نام آور
 ببارد لطافت ز شعر تر
 بود شاید حسن را مظهر
 به بستی چو پیسرای دلبر
 کشیدی بجنونم زیور
 کلام تو بر پاکست محشر
 نمود است چون صنع اسکندر
 نمودی به تیغ نگه جوهر
 بدرج دهن انجمن گویهر
 بر اوج سخن چون مه انور
 کشیدی بحسن ادا خنجر
 ز مرگان دلبر صف لشکر
 زنی بر دل عاشقان نشتر
 ز ابروے خواب در موطر

بجائیم کہ ایس صنعت نازکت زدولت پسندانِ نعتِ رسول اگر وصفِ فکرِ کند نامہ ام نگارم براوراقِ دل سے ولا بماند ہمین ہمتت یادگار ز نخلِ کلام تو دریاغِ علم دعاے من است این کہ عمرت دراز اگر قصدِ رفتن کنی زینجہاں کہ تا در حضورش شوی بارباب نمودیم غواصی و نکر سال	نیاید چنین جسز تو از دیگرے نباشد ولا چون تو مدحت گرے براوراقِ عالم شود دستے طرازِ کلامت آبِ زرے ز فکرِ عزیزت بہر کشورے خور و طالبِ اولذت برے چو زلفِ نگارِ پری پیکرے کشاید برویت ز جنت درے بخدمت کمر بستہ چوں چاکرے بدست آمد از بخت خوش گوہرے
---	--

در آئینہ فکرِ علامہ

ببین حلیہ پاکِ پیغمبری

(۱۲) کوکب۔ والا جنابِ محبوبِ مہرِ زامہد بخاں صفا کاشانی۔ طویفہ باناظم مرموشاکی

خوشا خوابت ولا بیدار بخت آرزو منداں چہ خوابِ خوش کہ بنودہ بخوابت بخت بیدار بجان من ولا جانِ سخن بشد سخن بایت برد ذوقے از بس لطفِ سخن گوش زباندانہا	کہ دارد طالع بیدار از خوابت بدل ارباں کہ خود تعبیر آن نقیشت مقبول سخن سخاں بلوح دل میرا با نور نقشب صورت جاناں ندانم قدر این لطفِ خدا داد تو ہندستان
---	---

بردہیر و غم از خود ذوق لفظ و معنی لغزت
 بچوگان تکلم برودہ سبقت اشہب فکر
 نمیدانم کہ می فہمد مضامین بلندت را
 ندانم حسن الفاظ ترا غیسرا ز سخن پرور
 چه سازد ہمہری از رنگ چین بہنعت کلکت
 ندیدم از سراپاے نبی در پارسی نظم
 ز طوق قریش در گردن سر و چین طوے
 بآئینہ کشیدی نقش سیماے جہنیش را
 بگلشن سبیل تر را اسیر خویشتن کردی
 بہستی صورت شاہیں ابرو در سخن سنجی
 خوشا تصویر تیغ چشم و پیکان نگاہ او
 بہیں از طلعت خورشید عالم عکس فطرت را
 برے مصحف عارض ز مکتوب خط مشکیں
 طراز خامہ ات در عرصہ تصویر رخسارے
 بشرم نور عارض ہر دو پوشیدہ در مغرب
 خجل گردوش و وصل از سواد نقش خط لب
 بہ تصویر دہان پاک و تمثال حدیث او

بشہر حیدر آبادم نہاد جسم کوہ ایراں
 کسی دارد اگر دعویٰ بگوایں گوے میں چو گاہ
 ہمی دانم در اینجا نیست کس جز خسر و دیشاں
 نہ فہمد لطف مضمون ترا کس جز نہر منداں
 نداد و ہمہ نقرشت چو نقشہ در نگارستاں
 نہ بہست از نکتہ سخن سلف کس حلینہ سلا
 اسیر لغت نقش قدا و سر و درستاں
 کہ از عکس مضامینت سمجھل در لب حیراں
 بر حسن موشتگانی ہاے نقش کامل پچاں
 بآئینہ کہ شد حسن بتاں پانگہ رمیزاں
 دل عالم خبر دارد ز نوک ناوک مژگاں
 بضع تست در خوشید نور عارض تاہاں
 بہین صنعت زیباے کلکت خواندہ ام قرآن
 ز ہر یک حلقہ زلفش نماید گوے در چو گاہ
 خجل از سہ جبینہ در چو مخشب سہ کناں
 طلوع صبح عید ماست تصویر لب خنداں
 زبانہ اتان اقلیم عجم انگشت در دنداں

بگویش ماسد زین حسن تصنیف تو در عالم زبانست شسته و پاک بیانت واضح و واضح لَعَالِیَ اللّٰه مضافین لطیف در سخن عالی تکلف بر طریق و انغم و لای نکتہ پرور را بجز اَللّٰه چه خوش بستی و لای نکتہ بلوح دل	صدای آفرین و شور تحسین سخن داناں مضامینت لطافت خیز همچون فکر سلمان علو فکر تہ پایہ انکار نعمت خاں ظہور زبانی طغرای دقت و جانی دوراں کزین خوشتر نیاید صورتی در حیز امکان
--	---

رقم ز دسال او بر لوح گرد و خاک کوکب

سر با نور نقش پیکر زیبا بر جان جاں

(۳) محوی - وَالْأَجْنَافُ مَوْلٰی مَسِیْرٍ عَلَی صَبَابِی - اَوْ طَیْفَةُ یَا نَابِ ظَمِ عَدَلَتِ صُوبِیْ

نظرت بجلوہ آمد و کار بہار کرد بینیم بر لب صد شیوہ ہائے نغمہ بیدار کرد سبزہ خوابیدہ را ہزار تجید کرد - سار - بلز پد آہو نقاشش نامیہ ز ریاحین گونہ گون گویم چہ راند صاف کہ در قید آب گل آمد بروں ز پردہ تفتدیس شاہک بنمود چہرہ ظلمت شب گشت کی طرف مروند کہ قوم شقاوت پزوہ را	از شرق تا بغرب زمین لالہ زار کرد در گلستان شریعت گل آشکار کرد بانگ نماز صبح جو از شاخسار کرد بکیہ گفت - کبک - نفاں کو ہزار کرد دامان دشت را ہمہ نقش و نگار کرد بر خلق - جلوہ - رحمت پروردگار کرد کز بہر او زمانہ بسے انتظار کرد افشاند زلف بزم جہاں مشکبار کرد فرمان پذیر و بندہ پروردگار کرد
--	---

آلِ رہبرِ زمانہ کہ از شبروانِ دشت
 آن کاٹے کہ از نظرِ کیمیا اثر
 آنِ سروری کہ بے مددِ لشکر و سپاہ
 مردے کہ قومِ پازوہ و ناشناس را
 انگند کاخِ شرک بگفتارِ دلنشین
 ہم ساکنانِ میسکہ را گفت الحذر
 باد و تالِ نمودنِ جانِ نثارِ ساخت
 باہر کہ بست عقدِ دلا استوار بست
 ایماںِ فتنہ و کفر اگر گشت نگرِ راه
 عصیانِ قومِ را کہ تواند کند حساب
 از فیضِ او دیارِ عجم گشت فیضیاب
 آب و ہوا سے دہر و مزاجِ زمانہ را
 مسکینِ بجا آمد و مسکینِ حسیقِ ریت
 رحمتِ نگر کہ باہمہ ایں دوری و فراق
 کہ در مثالِ و گاہ بہ رویا گہ خواب
 سرمایہ شکیبِ دلِ نا صبور شد
 شمسِ العلوم - خانِ بہادرِ عزیزِ جنگ

چندین ہزار عابدِ شب زندہ دار کرد
 خاکِ سیاہ را از رکابِ عیار کرد
 آوار گاہِ بادِ یہ را شہرِ یار کرد
 شہورِ دہر و تاجِ سرِ روزگار کرد
 بنیادِ دیں ز کلمہ حق استوار کرد
 ہم غافلانِ مے زدہ را ہوشیار کرد
 بردشمنانِ فتنہ و دکر مِ شرمسار کرد
 باہر کہ کرد عہدِ وفا پایدار کرد
 شد کوہِ عزمِ قومِ اگر سنگسار کرد
 احسانِ خواجہ را کہ تواند شمار کرد
 وز ذاتِ او زمینِ عرب افتخار کرد
 با قومِ حق پرست و گرسازگار کرد
 مسکینِ گذشت و نظمِ جہاں استوار کرد
 از ما برید مہرنہ از ما کُنا ر کرد
 صدرہ گز بجا شوقِ امیدوار کرد
 تسکینِ اضطرابِ دلِ معیتدار کرد
 ہم یافت ایں عطا و بجا افتخار کرد

یعنی بنجواب دید جمال محمدی
 راضی نشد دلش که کن خاص خوشمتن
 خام گرفت و صفحہ سطر اس را بنفن
 کہ حرفت زوز عارض تا باں گہ ز زلف
 گفتار را بسلسلہ زلف داد طول
 شیرینے زباں ز لب شکرین نندود
 آشعرو رلبندی در عنائی و جمال
 نازم بایں طلاقت و حسن بیان او
 دامنم شناسے خواجہ بہ نزد ادب شناس
 اتاعروس نظم نیاید بجلوہ گاہ
 بے امتزاج بادہ دیرینہ مشال
 ہر جا کہ ذوق شعر و سخن گفت آفریں
 پاس ادب ضرورت فن ذوق شوقین
 دریافت مشکل صفت حلیمہ رسول
 جائے شگفت نیست گراں پستان نظم
 باد آفریں بہ ہمت مراد و لا
 ہجرش دہد خدا کہ مدح پیمبرش

سر بر تدم نہاد دل و جاں نثار کرد
 آن نعمتے کہ عمام براو کردگار کرد
 از رنگ چین و بتکہ نو بہار کرد
 گاہے سخن زلیل و گہ از نہار کرد
 چند آنکہ در حدیث دہن اختصار کرد
 وز چشم اشکبار سخن آبدار کرد
 انداز و ناز قامت یار اختیار کرد
 باشع و بسط ذکر سراپا سے یار کرد
 نہید نہ ہچو لعبت چین و تنار کرد
 زیور ز استعارہ نہ تاستعار کرد
 جام سخن کہ با مزہ و خوشگوار کرد
 چیں برجیں مذاق ادب گیر و دار کرد
 فکر و لا رعایت ایں ہر چہار کرد
 ہر کس کہ اندرین نظر اعتبار کرد
 ایں راہ پر خط نہ کسے اختیار کرد
 اول تدم نہاد بمیدان و کار کرد
 دامن نظم پر زور آبدار کرد

تصویر نور و جلوه یاک رسول فیت
تایخ ختم نامه چو نحوی شمار کرد

(۱۲) نوری - والا جناب فضیلت مولانا جمال الدین صاحب پر وفیسر نظام کالج

بردار داز جمال گر آں مہجیں نقاب
لعل لبش منہ رخہ آتش آبِ خضر
پیدا از حقہ گہرش غنچہ چمن
زین گوہر آبِ تجہ دریا در انفعال
شیریں بے کہ سر کفشانہ اگر لبش
موزوں قدے کہ جلوہ شمشاد قاش
عیسے دے کہ دل شدہ رازا رسیکشد
زلفش کشادہ نافہ مشکیں کہ فوہو
مرہون قوسِ حاجبش امین ز جوہر جرج
دیواری شکافہ و درخانہ میسرہ
بنگر کہ روے دوست چو انگندہ پرتوے
خوبان ماہر و شدہ چوں مہ داختم
جیش ستارہ جملہ بیک حملہ بشکند
لاغر و ان سبتنی شمس منیرہ

پنہاں شود بروز جو خفاش آفتاب
خضر خطش آتش خاموش دہ آب
پنہاں بغنچہ چمنش گوہر خوشاب
زاں غنچہ نارسینہ گلش در آفتاب
آب بقا بروں چکہ از تلخی جواب
از سر و آب می برد و از حمامہ تاب
شہدست آں تبسم وز ہرست آں عتاب
پیرانہ سرگرفتہ خرم رونق شباب
بشکست قوسِ حاجب و برگشت کلیاب
ماہ رخش کہ زیرِ حجابست بے حجاب
افتاد از اں بعرض گیتی چہ انقلاب
ترکان شعلہ خوشدہ چوں نورِ احتجاب
آںجا کہ آفتاب کشد تیغ از قراں آب
لستعبد الملوك و هم تصنع الزوال

طَبَّی رَحَى الرِّجَالِ بِسَهْمِ فَكَلَّهْمُ
لَوَامِرِیْ اَمْلَاحُكَ صَوْعاً لَوِجْهَها
فَارْقَها و دَمِجِیْ كَا لُزْنِ سَاكِبِ
لے زیرِ گیسو تو نہاں روضہ بہشت
حسنِ تو آیتِ کہ نباشد مفسرِ شش
رویت نہ دو ہفتہ و مومیت شبِ سیاه
خیز و صد لے گلِ بحسالت ز چارام
در حلقہ کہ شمعِ رختِ ماہِ مجلس است
عمامہ حسد و بوحل در زماں فتد
عشق تو دل بدولت دنیا نمی نہد
ہمت کبابِ ہست مستی کہ می زند
آباد بر غمت کہ دامد کمند طلوع
از زنگِ آرزو کف دست ترانگار
دیوانہ کہ عہد و فنا با غنیم تو بست
جاں را ہولے تیر تو در رقص آورد
تیر نگہ ز گوشہ چشے گر انگنی
خوسے تو شعلہ کہ اگر سر کشد باوج

اَمْسَى لَقَى وَكَانَ هُوَ اللَّيْثُ فِي الْاِهَابِ
لَمْ يَسْجُدْ اِلَّا مَا خَلَقَ اللهُ مِنْ تَرَابِ
لَوْ حُلَّ بِالْحَدِيدِ كَمَا بَى اِذَا لَذَابِ
وے بستہ کمند ترا را رجی خطاب
جز سنتِ پیہر و جز محکم کتاب
از دولتِ جمال توئی کامل انصاب
آیندک صحتک اللہ زہفت باب
از سایہ انفعال کشد نور آفتاب
از جامِ زگس تو بیک جرعه شراب
اشک است سیم فقرہ در خسارہ تراب
از خونِ دل شراب و ز نختِ جگر کباب
از بادہ آفتاب و ز پیماہ ماہتاب
وز خونِ عشوہ ناخن پسے تر خضاب
فایغ ز غم کہ ایں سیراب است و آن سراب
لے ناکہ کمان تو دلکش ترا زرباب
برقے جہد کہ دو دبرا نگیزد از شہاب
قصر فلک چو خانہ دشمن شود و خراب

آجسیر تو آتشی که اگر شعله ور شود
 سوز نهان و آشکار و او را بهره من است
 غارت فی هوالت فواد امقتلاد
 کیف الوصال بعد خطوب ملامه
 یا خبیعة الذی قتلته ید النوی
 نار الهوی اشد عذابا من اللظى
 با این غم درون که سیمش اگر کشد
 اعجاز نام پاک پیمبر بدین که برد
 منظومه که ز یور گوشش زیاده باد
 آئینه که عکس رخ دوست اندر دست
 میخانه طرب که زمستی نهند عذر
 آبنگ خسروانی و ارتنگ معنوی است
 بر دیده نقش حضرت خیمه البشر کشد
 گوش زمان گپ شنید این چنین نشد
 اسمش خود از کمال مسمی و بد نشان
 بند دزبان و می شکند خامه یک قلم
 لازل ذکرها ابد الدهر باقیًا

عاشق بقصر بادیه دلم کشد عذاب
 آجان دمن به جگر تو آتش است و آب
 کانطیر فی الهواء و قلا هو القفا
 شنبه فتاب و خنبه فخاب
 اذ و دح انجیب قمر التبه الکفا
 و جبر النوی اشد سوادا من الغرا
 گرد و دوتا چو رشته مریم به چ دتاب
 منظومه و لا زول ریشم اضطراب
 ریزد در خورشاب و کشاید رعد ثواب
 اند و زتاب خان دل می برد شتاب
 اگر عاقله حساب کند شیخ را به شتاب
 مانی شدش اسیر غم و بار بد مصاب
 آنرا که بوس گل خروش جوید از گلاب
 چشم جهان ندید خیالش گپه بخواب
 نفیقه است بس عجیب نظایر است بهر عجاب
 باب عابزن که دعا است ستیاب
 مادارت الکواکب در السحاب

<p>امج عزیز جنگ بها در زند قباب زبیده که آسماں ددشش بوسه برکاب سر بر زمین نهند سران فلک جناب پہلو با نجم فلک اینجا زند جناب نوع است در حصار یک فرد انتخاب گوید ملک بگو که هینا القدا صلاب نوری خموشی تو نسا یدره صواب پنج ازیاں بفلک و از پنج رومتاب</p>	<p>بر قبیله سپهر بریں می سزد اگر شخصی که مدح صاحب لاک می کند نام محمد عربی گر همی بری فیض مدیح ختم رسالت زمین میرس یارب چه می رود سخن آنجا که هر یکی گوید فلک بعقل که ما اخطاء الفتی جائے کہ آسماں و خرد راے میزند تاریخ این صحیفه که تصویر فطرت است</p>
---	---

الف ست و سیصد و چهل این جاست تا یکی
 ۱۳۴۰
 اعمال حسن تمییز روشن کند حساب

خاتمه تقریظ

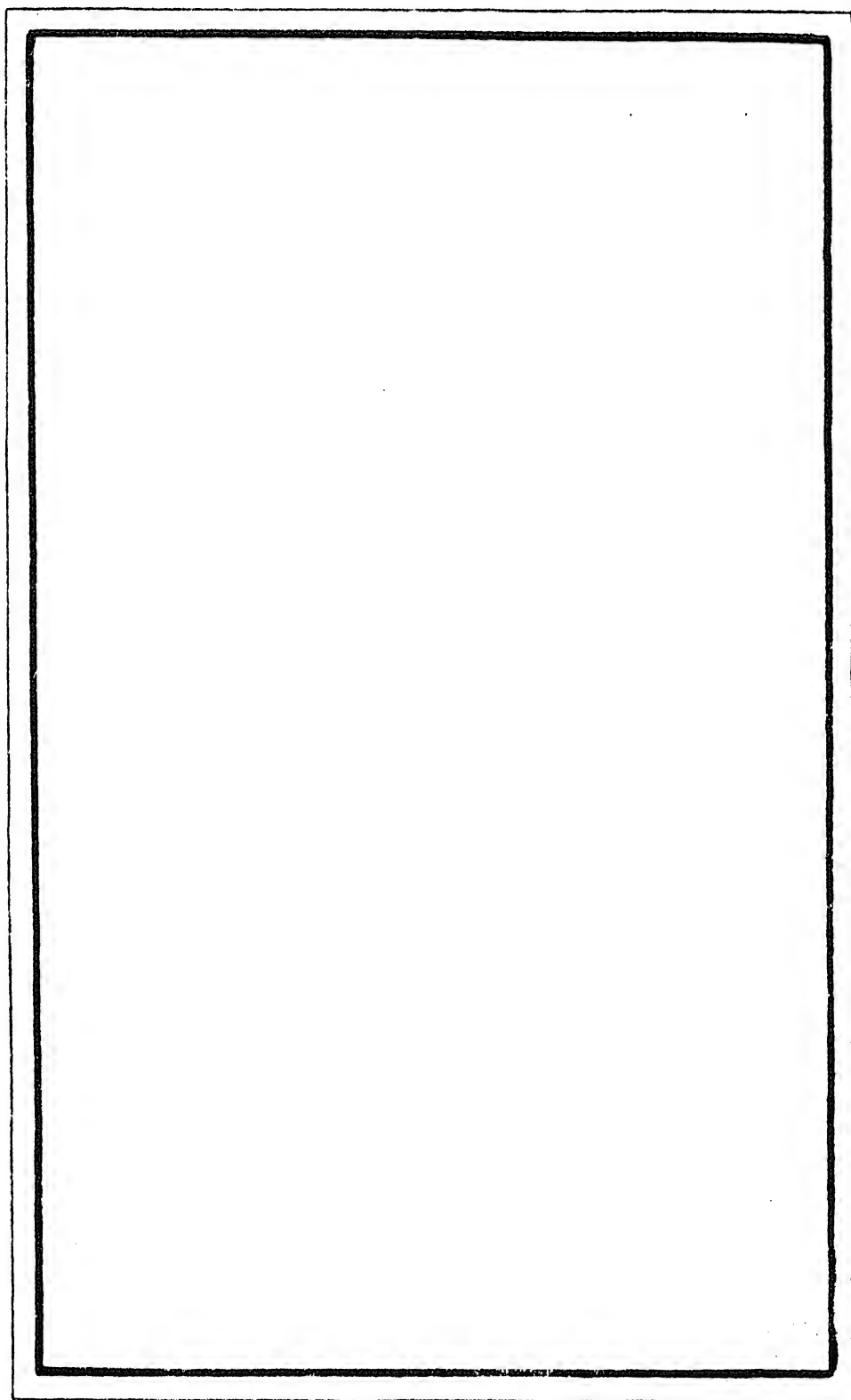
(۱۵) وفا بر خوردار مولوی عالم رکن الدین احمد مہتمم صد خزانہ ضلع

<p>منم فرزند و تمیز رشیدش در سخندان بہ مکتب خانہ نقاشیش طفل دبستانی سبق برداست ملک قدرتش صنعتانی ز روی مصحف رخسار صد آیات قرآنی</p>	<p>سخن سنجے گماند شرف لاد در دور عثمانی منم شاگرد استادے کہ نقاشان نام آور منم تمیز نقاشے کہ در تصویر صورت ہا بخواند م از کلامش در کتابی چہرہ یارے</p>
--	---

<p>کلام شکرش را برنگ قد در کاغذ کنند از استاد نظم او فخری سخندان ز (تصویر بیاض) عالیاً بنگارش را ز هر یک نقطه حرفش بریزد و لو و عا (تعلی بر طرغ) نبود حدیش در سخن سنجی تعالی الله چه نظم است این که استادان عالیشان بصد غور و تعمق تا نسخ اندم حرف حرفش را نمودم امثال حکم و فکر سال طبع او نداد با تف آماز پس آئینه گردون</p>	<p>با پیرای می برندش نکته پروردان ایرانی کلامش بر زبان دارند استادان تورانی عقل و فکرش گراے سخن پرور نمیدانی بهر یک لفظ او از معنی صد جهر کانی سخن آموز ما در و هر استادیت لاثانی ستایند و دهنش بر ملا داد و سخندان نفهیدم مضامین و قیثش را باسانی نمیدارم وفا ذوق سخن غیر از غزل خوانی برنگ طوطی شیرین قالم غرق حیرانی</p>
--	---

بصدق دل بلور جان نوشتم مسجع سانس

سرپا نقش پاکبیا و حریم نوریزدانی



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۱۳۴۰

سیدنا ونبیہا احمد مجتبیٰ محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وآلہ واصحابہ وسلم

المستحب

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۱۳۴۰

تصنیف

شمس علی خان بہادر نواب عزیز جنگ بہادر المتخلص ولّا

مظہر فیروز خان بہادر المتخلص ولّا

فہرست تصویر مبارک

مکتوبات سرالسلامک

فہرست تصویر مبارک			
نشان	ابواب	نشان بند	نشان مخ
۱	۲	۲	۵
۱	دیباچہ	۰	۱
۲	"	۰	۶
۳	"	۰	۹
۴	"	۰	۱۶
۵	"	۰	۲۱
۶	جسم مبارک	۱	۲۳
۷	قامت مبارک	۲	۲۷
۸	جلد مبارک	۳	۳۹
۹	رگہائے مبارک	۴	۴۱

۱

فہرست تصویب یافتہ

۱۱۰ بارک
۱۱۰ خصوصیات مبارک

۳۴	۱۲۷	۵	زنگ مبارک	۱۰
۳۸	۱۳۱	۶	خوتہ مبارک	۱۱
۵۱	۱۵۰	۷	لباس مبارک	۱۲
۶۳	۱۸۴	۸	سایہ مبارک	۱۳
۶۷	۱۹۶	۹	سیر مبارک	۱۴
۷۱	۲۰۸	۱۰	وماغ مبارک	۱۵
۷۶	۲۲۲	۱۱	گیسویہ مبارک	۱۶
۸۲	۲۴۱	۱۲	شانہ مبارک	۱۷
۸۹	۲۶۲	۱۳	فرق سیر مبارک	۱۸
۹۵	۲۷۹	۱۴	جبین مبارک	۱۹
۱۰۲	۳۰۰	۱۵	کاکل مبارک	۲۰
۱۰۷	۳۱۳	۱۶	ابرو مبارک	۲۱

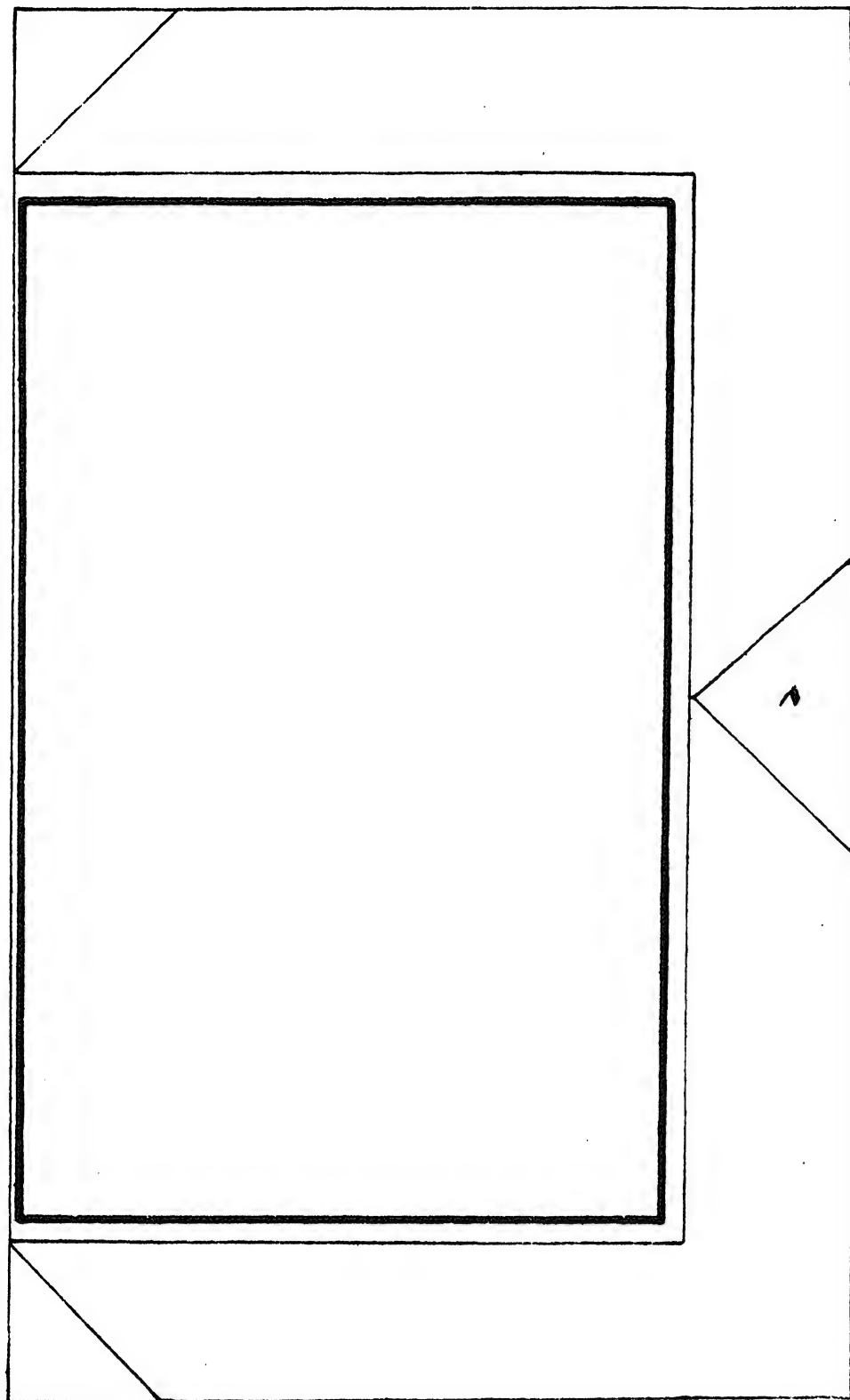
۱۱۷	۳۲۵	۱۷	چشمِ مبارک	۲۲
۱۳۰	۳۸۳	۱۸	مردک چشمِ مبارک	۲۳
۱۳۶	۴۰۲	۱۹	مژگانِ مبارک	۲۴
۱۳۶	۴۳۱	۲۰	نگاهِ مبارک	۲۵
۱۵۹	۴۷۰	۲۱	اشکِ مبارک	۲۶
۱۶۶	۴۹۰	۲۲	سرّ چشمِ مبارک	۲۷
۱۶۲	۵۰۹	۲۳	بینیِ مبارک	۲۸
۱۶۸	۵۲۶	۲۴	عارضِ مبارک	۲۹
۱۹۱	۵۶۵	۲۵	خطِ عارضِ مبارک	۳۰
۲۰۶	۶۰۸	۲۶	زلفِ مبارک	۳۱
۲۲۶	۶۶۸	۲۷	خالِ مبارک	۳۲
۲۳۲	۶۸۵	۲۸	گوشِ مبارک	۳۳

۲۴۲	۷۱۵	۲۹	لب مبارک	۳۴۲
۲۶۱	۷۷۲	۳۰	تبتیم خنده مبارک	۳۵
۲۷۲	۸۰۵	۳۱	خط لب یعنی برودت مبارک	۳۶
۲۷۹	۸۲۷	۳۲	دبان مبارک	۳۷
۲۹۰	۸۵۹	۳۳	دندان مبارک	۳۸
۲۹۷	۸۸۱	۳۴	زبان مبارک	۳۹
۳۱۰	۹۲۰	۳۵	آواز مبارک	۴۰
۳۱۹	۹۴۵	۳۶	زنجندان مبارک	۴۱
۳۲۷	۹۶۹	۳۷	ریش مبارک	۴۲
۳۳۲	۹۸۵	۳۸	غیب مبارک	۴۳
۳۳۸	۱۰۰۲	۳۹	گردن و گلو مبارک	۴۴
۳۴۹	۱۰۳۵	۴۰	دوش مبارک	۴۵

۴۶	هر پوت مبارک	۴۱	۱۰۴۶	۳۵۳
۴۷	آغوش مبارک	۴۲	۱۰۵۳	۳۵۵
۴۸	دست مبارک	۴۳	۱۰۶۶	۳۶۳
۴۹	بازو مبارک	۴۴	۱۰۹۱	۳۶۸
۵۰	آرنج مبارک	۴۵	۱۱۰۰	۳۷۱
۵۱	ساعه مبارک	۴۶	۱۱۱۱	۳۷۵
۵۲	بند دست مبارک	۴۷	۱۱۲۷	۳۸۰
۵۳	پنجه دست مبارک	۴۸	۱۱۳۳	۳۸۲
۵۴	کف دست و پشت دست مبارک	۴۹	۱۱۴۳	۳۸۶
۵۵	انگشتان دست مبارک	۵۰	۱۱۵۸	۳۹۱
۵۶	ناخن دست مبارک	۵۱	۱۱۷۳	۳۹۶
۵۷	پشت مبارک	۵۲	۱۱۸۸	۴۰۱

۴۰۵	۱۲۰۰	۵۳	سینہ مبارک	۵۸
۴۱۰	۱۲۱۳	۵۴	قلب مبارک	۵۹
۴۱۳	۱۲۲۴	۵۵	بطن مبارک	۶۰
۴۱۷	۱۲۳۴	۵۶	ناف مبارک	۶۱
۴۲۳	۱۲۵۱	۵۷	کمر مبارک	۶۲
۴۲۹	۱۲۷۱	۵۸	پاے مبارک	۶۳
۴۳۲	۱۲۷۹	۵۹	ران مبارک	۶۴
۴۳۴	۱۲۸۴	۶۰	زانہ مبارک	۶۵
۴۳۶	۱۲۹۱	۶۱	ساق مبارک	۶۶
۴۳۹	۱۲۹۹	۶۲	کعب مبارک	۶۷
۴۴۲	۱۳۰۷	۶۳	قدم مبارک	۶۸
۴۴۵	۱۳۱۵	۶۴	پلِ پای یعنی پاشاے مبارک	۶۹

۶۰	کفِ پاوِ پشتِ پائے مبارک	۶۵	۱۳۶۱	۲۴۶
۶۱	پنجِ پائے مبارک	۶۶	۱۳۳۰	۲۵۰
۶۲	ناخنِ پائے مبارک	۶۷	۱۳۳۵	۲۵۱
۶۳	نعلینِ مبارک	۶۸	۱۳۴۱	۲۵۲
۶۴	زقارِ مبارک	۶۹	۱۳۴۸	۲۵۶
۶۵	خاتمہ	۷۰	۱۳۶۳	۲۶۱



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
هَذَا كِتَابُ الْبَيْتِ الْحَكِيمِ
١٣٣٧

سَيِّدَنَا وَبَنِيَّائِنا اَحْمَدُ حَسْبِي مُحَمَّدٌ مَصْطَفَى صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَاصْحَابِهِ وَسَلَّمَ

المُسْتَعْبِدُ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا صَدِّيقُ يَا صَدِّيقُ
١٣٣٧

تصنيف

شَمْسُ الْعِلْمِ - خان بهادر - نواب عزيز جنگ بهادر المتخصص - ولا -

مَرْضِيَّة زَيْنُ الدِّينِ
١٣٣٧

نویسند

وِسَاج

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

چرخ سیمای نگارم مطلع افکارین است	نعت احمد کرده تصویر دلدارین است
بیت ابرو هاشمین مطلع اشعارین	وصف آل پاک و تطهیر افکارین است

نقش پای رهبران فکر استادم و لا	آنکرمی گیر و سبق طبع خدا دادم و لا
محرران علم و هنر و حیدر آبادم و لا	خسر و ملک دکن در نظم نقادم و لا

در سخن گوئیان عالم شیعه افکارین	۲
نکته سنجان جهان را بر زبان اشعارین	۲

لطف حق تعالی
بنی خطی که در کتب قدسیه
نقش است آن کتب و کتب
از خود زاده و دیار علم
مصدری آورد
مطلع کرده باقی خاک تصویر
آغاز از نشانی آن کتب و دیار
مطلع خاک بنیاد و دیار علم

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

شعر سوم از دست «
شعر هفتم از دست «
شعر ششم از دست «
شعر هجدهم از دست «

4

دربار عالی
مجلس عالی
مجلس عالی

سینه من از گهر های سخن گنجینه
مشق نطق من ز استاد ازل و یرینه
طبع روشن طوطی من کرم آئینه
همچو شمس الدین فقیر مبادل بکینه

مرشد اہل سخن اجڑ صفائے سینہ است

7

7

درسِ طوطی راکتا بے بہتر از انیسیت

طبع رنگینم و لا اکنز ایشاداب سخن
می برود و حق کلام طوطی شایر شکن

نکته سنجان را بخود بر سر کار آورد

7

٧

بیلان را بیل دیگر گفت را آورد

از رسائی ہائے فکر و مفہمِ خوبانِ اخیر	رتبہ فکرِ رسائے من چہ داند بے بہر
فکرِ تم را نیست ہرگز اِحتیاجِ را بہر	راست می گوید کلیم کہ مستیِ سنج نامور

نارسانی ہے۔ نادر خان ازمنہ پیدا شود

2

1

پستہ بے مغز چوں لب و اکندر سوا شود

در گلستانِ بلاغت طبعِ مارگینِ بہار
ابرِ فکرِ گلزارِ معانی آبیار
فکرتِ مادرِ سخنِ خواصِ بحرِ بے کنار
ہمچو صائبِ دامنِ ماہِ پر زورِ آبدار

ماہِ گلزارِ معانی آبیِ گوہرِ بستہ ایم
آبِ گلہاے سخنِ رازِ نگہِ گیرِ بستہ ایم
۶

دیدہ ام طومارِ ہا از نگہِ سنجانِ سلف
نیک دانم شد بے از کردش و آلف
اے خوشا تخمِ زیبا راند کے درمِ کف
یا قلمِ قدسِ ز تصنیفاتِ شاہِ شرف

از دواوینِ سخنِ سنجانِ پشینِ جہاں
اکثرش نایاب گشت و چون مصنفِ بے نشان
۷

گرچہ ما دیدیم اشعارِ بے از پاستاں
ہمچو شاہِ پور و شفیع و اشرفِ مائندلاں
خاجو کرمانِ تاثیرِ حزنِ اصفہاں
و اعطافِ قزوین و معنیِ رفیعِ سیستان

لیکِ زینہادِ سخنِ نظمِ سراپائے نشد
اندینِ محفلِ یکے نظمِ آرائے نشد
۸

۱۰۰ آبیارِ بقولِ اصفیائے
۱۰۱ گلزارِ آبِ سنانہ
۱۰۲ صاحبِ اصفہانی شاہ
۱۰۳ مودتِ شمسِ مالِ دوست
۱۰۴ آریستینِ مینجی بیابو
۱۰۵ درونِ رصفِ اللغات

۳

۱۰۶ کتبِ بیادِ بیکینِ سخن
۱۰۷ فہمِ دیباغِ علم

انوری کردست در نظم قصائد کارها	صائب نقاد و دار و از غزل طومارها
دیده ام افکار خلاق المعانی بارها	سهرکیا عشق گل و بلبل کند گلزارها
۹	دولت دیدار محبوب هم نصیب شان نشد
۹	تا یکی راز نیمه این کار در امکان نشد
در گلستان گل نشاندندی فتنه پی	حافظ شیرازی دارد مذاق جام می
فکر فردوسی تفتت کسری و کس	زور طبع او زمیسانها ماحل کرده ط
۱۰	گر نظامی با سکنه ر لطف و احسان کرده است
۱۰	فکر جامی خدمت محبوب کنعان کرده است
فیض فقیه سرگزشت ندمن رایا دکار	از نظامی قصه مجنون و لیله برقرار
خسر و ازا فسانه فرهاد و شیرین تار	سهرکیا دارد بشان داستان اعتبار
۱۱	حاصل فکر و لا نقش سراپای رسول
۱۱	یافت حن فکر تم در درگش رنگ قبول

له خلق المعانی لقب عاتقی
که شاعریت معروف "۱۱"

له گل نشاندن بقول بر غم

م

از نظامی نال فغان "۱۰"
سهرکیا کنعان
از یوسف مدینه اسلام "۱۱"

<p>نغمه من می ساید حافظ شیرین مقال همت من می فراید جامی فرخ خصال</p>	<p>فکر تم را می ستاید سعدی فرخنده فال حسن فکر ت را نماید عرفی نازک خیال</p>	
<p>۱۲</p>	<p>از کلام لطف مضمون می برد فکر کلیت وزر بانم ذوق معنی می کشد طبع سلیم</p>	<p>۱۲</p>
<p>باشد از او جی علو فکر ت با چا چند می کشد گاه به تفضیل فکر صائب ابند</p>	<p>پستی مضمون عالی ذوق ما را ناپسند گاه کرد و طبع ما از فکر جامی بهره مند</p>	
<p>۱۳</p>	<p>شعر اگر اعجاز باشد بے بلند و پست نیست درید بیضا همه انگشت با یک دست نیست</p>	<p>۱۳</p>
<p>از خیال عالیم او جی پستی در گیر دارم امید جزا به خیر روزی ستیز</p>	<p>از علو فکر من افکار عالی اوج خیر و ده چه کار که کرده ام در آخر عمر عزیز</p>	
<p>۱۴</p>	<p>نکته سنجان مجسم داد کلام می دهند ایل ایماں از سر تعظیم بر سر می نهند</p>	<p>۱۴</p>

لطیفه ششم از افکار صائب
مطابق با سلیقه تخیل و کلام
معه رتبه نبی است در هر علم

۵

نکته سنج مجسمه یار یک بند
معنی فهم دیدار علم

له اثبات البیت بمنی سادق
دخات اللات
طبع سابع سر بندگی شاعر
مورث اثر شاعر و مزارت
طبع بکار کشیدن - بمنی شاعر
جام آصف اللات
طبع سخن سخن شاعر و شاعر
در حدیث

نیست جز مضمون اثبات البیت در کاشانه	
طبع سابع راضیافت می کند شیرین کلام	ذوق معنی در سخن فهمی کلمه فی الطعم
باوه مضمون شیرین گوش سابع را بجام	شربت عتاب لب ای کشد سابع بجام
۱۸	فکر صد رنگ سخن یک نعمت الوان باست
	شور تحسین سخن بنگار نمک بر خوان باست
صورت مضمون نازک حین فکر و شگفت	
از سخن سچیده مضمون می پذیرد و بختان	
می نماید صورت (آئینه بیرون از غلات)	
دارم از نازک خیالی باب عری اعتراف	
۱۹	هر گرا چوں شانه در دل زخم کاری بیشتر
	می کند زلف سخن را شانه کاری بیشتر
جز سخن فهمی نمی دارد کس ذوق کلام	
شکرین گفتار از گوشه شکر ریز بجام	
جز سخن سخن نمی ارزد و لا شاعر بنام	
فکر صائب گوش دل را گویند شربت بجام	
۲۰	میشود نقل مجاس چوں سخن شیرین شود
۵	

طبع سرشکان و یاریک بریده
طبع بحر عجم
طبع مونی شاعر و شاعر
سوم مال دوست
طبع صائب معانی شاعر
مورث اثر شاعر و مزارت
طبع سخن سخن شاعر و شاعر
در حدیث

	بہو خون پنہاں نامند گر سخن رنگیں شود	
۲۱	<p>رہت میگویم ہنوز آں بر حیرت و شائست</p> <p>از مضامین صدم و خم خانہ بانام و شائست</p> <p>دشب لفت بیرویان تلاش و شائست</p> <p>خسر و خضر طریقت و لباس و شائست</p>	
۲۲	<p>طبع شاعر گویا یک چشمہ حیواں بود</p> <p>گر کشی صد دلو بیروں آب صد چندان بود</p> <p>یک سخن در ہر مذاقے می کند کار و گر</p> <p>از نیسے گل پریشان غنچہ خداں در نظر</p>	
۲۳	<p>از سخن صبحان لا اوری سخن باہر زبان</p> <p>کس نمی داند کہ ایں شعر شمیم مال فداں</p> <p>از تخلص بے خبر و در تفسیر زبانی</p> <p>بنید مارا شاعرش ایچاے بے نام و نشان</p> <p>چوں نشانے نیست آغاے امانت البیت را</p>	

۶

۶

۶

۶

۸

۸

من بیت المال سپارم گر این بیت را		
بهم تضمین کلام نکته سخنان عجم	اتحاد بحر شعر و تافیه باید بهم	
بر خلاف این شود تحریف لفظی بیش و کم	حسن مضمون را نگه دارم به تبدیل رقم	
از کنایات سخند زنیست مضمون شود	۹	۲۴
رواق مضمون تضمین سخن افروز شود		
بزرمانند است نام شاعران بالکمال	طبع او بعضی اسناد مضمون خال خال	
از کلام شان است مردن جز به محال	بهرین مضمون خوش گفست و نه مقال	
۲۵	نکته سخنانی که از بے قدری خود مرده اند	۱۰
	حاصل فکر کهن را نیز با خود برده اند	
۳	سایمان کتابت نقاشی	
	بیان خامه و مرکب لوح و کاغذ	
ولبر دارم بدست از خامه قدرت قلم	لوح محفوظم عطا فرمود خالق از کرم	

لوح محفوظ را بیکدیگر پیوسته

سازان کتب و نقاشی

هم آهنگ - یعنی مایل شدن

در آصف اللغات

عجازه کردن - معجزه خاص

کردن در آصف اللغات و معاصرون

علم استعمال این معنی کار عجیب و

علم استنادهای عم کرده اند

نقاش ازل - کنایه از آفریننده

برود از کون و تنگ کردن در قیاس

در آصف اللغات

مردود (در آصف اللغات)
 غنچه (در آصف اللغات)
 غنچه (در آصف اللغات)
 غنچه (در آصف اللغات)
 غنچه (در آصف اللغات)

۱۰

برسان چنانچه در آصف اللغات
 در آصف اللغات معاصرون
 آهنگ بانه خورم آن زبان آهنگ
 خورم بانه خورم آن زبان آهنگ
 خورم بانه خورم آن زبان آهنگ
 خورم بانه خورم آن زبان آهنگ
 خورم بانه خورم آن زبان آهنگ
 خورم بانه خورم آن زبان آهنگ

وزش و بجز سامان مداد آمد بهم	رنگ شجر شفق گردید عنوان رقم
۲۶	خامه فکر منقش صورت استعجاز کرد دست نقاش ازل نقش مرا پرواز کرد
۲۷	گشت حرف خامه و تم نیستان زمین بحر اسود قطره او از مداد عنبرین
۲۸	نوک کلکم از مداد عنبرین تر ز بابل وصف او جاود اثر مشکین رقم عنبر نشان
۲۹	در گلهای دارم از شاخ گل تر خامه از سواد دیده بلبس مداد و آینه
۳۰	رنگ مرغان چمن رنگ فغان عشق من بهر عشق بلبس گل وستان عشق من
۳۱	در بلاغت خامه صورت آفرین اقبال آورد قمار او بکب مدی را در مثال

بیان خاصه

۱۰ گویا بر صفت خامه دید

۱۱ گویا بر صفت خامه دید

۱۲ گویا بر صفت خامه دید

۱۳ گویا بر صفت خامه دید

۱۴ گویا بر صفت خامه دید

کلمه گویا بر آتشیه و ابر نوال	خامه من شایع مگر نیست نخل و نونبال
۲۹	از شفیعا اثر این مصحح تریادگار
	آید آخر از نهال خامه ام این گل بیار
زایب زربا بال بود هر موت و از موقلم	خامه زریں شود هر دم فدای خامه ام خامه شنجرف باشد سر خرو در هر قدم
۳۰	در نقوشم خامه حکاک هم آید بکار
	زانکه در مهربوت خدمت او بشمار
دست من و نقش نام خامه فرسائی کند	خامه ام از آب زریںم خود آرائی کند چون نقش آستان او جبین سائی کند
۳۱	صاحب هر دم برنگی جلوه تنویر اوست
	از پر طائوس گویا خامه تصویر اوست
چون کمر بشیم جان در فن صورت بگری	فکر بایند و قلم از طر سهره جوی پری

۱۵ گویا بر صفت خامه دید

۱۶ گویا بر صفت خامه دید

۱۷ گویا بر صفت خامه دید

۱۸ گویا بر صفت خامه دید

۱۹ گویا بر صفت خامه دید

بیان خاص مدبر
 از آن کون قدر کثرت کلمات او (در علم)
 گروه تصویر پیدا تصویر را
 عاقل تصویر باشد و بداند است
 این صفت را در علم و در علم
 این صفت را در علم و در علم
 این صفت را در علم و در علم
 این صفت را در علم و در علم

آنجای کردیم حاصل صنعت برتری		خام را بشیم برانی بصد و انشوری
۳۲	پیش ما بگروه تصویر تو دشوار نیست	۶
	خامه جدول کشی را سطر در کانیست	
از ما و من سواد چشم یله منفعل		وز سواد و شب و بچو چو یله نخل
تیره داغ لاله از شرم او داغ بزل		تیره ابر چرخ گردول را طبیعت مضحل
۳۳	برزبان شمع نازاں و دوده شمع چپس لغ	۸
	تا به آهمن بر دبالا بدو او دماغ	
نامرگ می پسند و ستر صوفین جامه را		آمد از سر پوش خود بر سر کشد عامه را
خامه از جوش طرب ساغر شمار و آمد را		آمد از آب سیه بدست دارد خامه را
۳۴	از زبانش چو بستی ستر زند حرف غلط	۹
	خامه زن گیر و زبانه و می زند آهسته قوط	
خامه را آب سیایش می نماید شکبو		ز آنکه نقش گیسو مشکین به بند و مویجو

صاحب نقاشی افات بر لفظ
 سیاهی نوشته و از صوفین مد
 پایه صوفین مراد است که در مرکب
 می اندازند ۱۱
 بر سر کشیدن به بخار فشان
 (اصف افات)

۱۲
 بهاد (اصف افات)
 سوزن به نخل و کبریا
 ظاهر شدن - دیار عجم
 خامه زن - همان که در مینو
 به طازن موزن (در عجم)
 زبان لفظ - خاموش
 زبانه (در عجم)
 نقش بخت - تصویب
 زبانه (در عجم)

زبانه (در عجم)
 زبانه (در عجم)
 زبانه (در عجم)

<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>		<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>		<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>		<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>		<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>		<p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p> <p>د. ع. ق. ع. م. (م. ع. ق. ع. م.)</p>	
<p>از جلاش زرد گف را گرمی بازار سرد</p>		<p>زرد و زین رنگ تابان است سنگ لا جوژ</p>									
<p>۳۸</p>		<p>لا جوژ و زرد بهم در معدن از یک جوهر اند</p>		<p>۱۳</p>		<p>در نقوش لا جوژ وی ذره با مثل زرا اند</p>					
<p>از دانه نیلگون شرمند چرخ نیلگون</p>		<p>بحر نیلی با علو خود بجلت سزنگو</p>		<p>زنگ و بر سطح آبش نیل فرآورد پرو</p>							
<p>۳۹</p>		<p>نیل چشم زخم روی نقش ویش زین ماد</p>		<p>۱۴</p>		<p>ویده نیلو فری مترباں برین حسن سواد</p>					
<p>لوچش آینه لوح تصویر که در دست من است</p>		<p>از نقوش عارض کلغام رشک گلشن است</p>		<p>در حلب آینه این لوح من جکس افکن است</p>		<p>کز وجودش صورت صحنه سگد روشن است</p>					
<p>۴۰</p>		<p>نقش دیوار است مانی لوح تعلیمش بهمین</p>		<p>۱۵</p>		<p>در پس این آینه استاد اوار زنگ چین</p>					
<p>کاغذی داریم کاو لائق فلک تصویر آو</p>		<p>پنجه خورشید تابان نقش کاغذ گیر آو</p>									

کبریا معین اهلال برپا
 افعال گذارند (د. ع. ق. ع. م.)
 از جلاش زرد گف را گرمی بازار سرد
 زرد و زین رنگ تابان است سنگ لا جوژ
 لا جوژ و زرد بهم در معدن از یک جوهر اند
 در نقوش لا جوژ وی ذره با مثل زرا اند
 از دانه نیلگون شرمند چرخ نیلگون
 بحر نیلی با علو خود بجلت سزنگو
 زنگ و بر سطح آبش نیل فرآورد پرو
 نیل چشم زخم روی نقش ویش زین ماد
 ویده نیلو فری مترباں برین حسن سواد
 لوچش آینه لوح تصویر که در دست من است
 از نقوش عارض کلغام رشک گلشن است
 در حلب آینه این لوح من جکس افکن است
 کز وجودش صورت صحنه سگد روشن است
 نقش دیوار است مانی لوح تعلیمش بهمین
 در پس این آینه استاد اوار زنگ چین
 کاغذی داریم کاو لائق فلک تصویر آو
 پنجه خورشید تابان نقش کاغذ گیر آو

سر نوشت عالمی دیباچه تحریر اوست	مصحف عارض سراپا صفحه تفسیر است
۳۱ مانی از نقشه که برداریم بے صبری کند صفحه را تفسیر رنگش کاغذ ابری کند	۱۶
این بود سامان نقش یار ما کا مد بهم او بهر رنگی نماید خویش را در هر قدم	آمده و رنگین مداد ولوح و قوطاس و قلم ما بهر رنگی و بهیم این نقش را از بزم رقم
۳۲ حسن صورت را به تصویر کشیدن کار است حسن سیرت را به تصویر آفریدن کار است	۱۷
نقش صورت را پرستد مانی نقش آفرین شد بجان دل بلا گردان او را رنگ چسب	پیش او بهزاد کا فر سر گذار و بر زمیں صانع قدرت کند بر صنعتم صد آفرین
۳۳ دست من برخاسته نقاشیم ناز کند خامه ام از نقش این تصویر اعجاز کند	۱۸
خط زرد فکرم چو در غوغای بحر عجم	اگر بهر مضمون آب و بدست آمد بهم

۱۴ سر نوشت حکم از دل نقاشی
خطبانی در بحر عجم
۱۵ ایضا کاغذی که مداد
رنگین نگه داشته و اصل نقاشی
۱۶ بهر آردن - بدست آردن
۱۷ (در صفت آلات)
۱۸ بهر آردن - بدست آردن
۱۹ (در صفت عجم)

۱۵ نقش آفرین - کنایه از
نقاش
۱۶ ایضا کاغذی که مداد
رنگین نگه داشته و اصل نقاشی
۱۷ بهر آردن - بدست آردن
۱۸ (در صفت عجم)
۱۹ ایضا کاغذی که مداد
رنگین نگه داشته و اصل نقاشی

لے اذی و ذی کا لڑنا جھگڑنا
 وید بھاسنی خلقی شاعر باشد
 وازیکو صغیر ششم پریان بطور
 نکل است و دیفن صامین غم
 ای سال اذی و ذی دانند اشارہ
 تفسیر ہم ۱۱
 لے نظامت سرود ۱۱

لے آتش بخ یک می در بدیم
 لے طالع بسیار یعنی بخت بد
 لے بیخوف طالع (بجای بخت بد)
 لے رویے صادق فاسیان
 لے خوابی ناگویند که در آن حضرت
 لے یا علی و سلم را بنیدند
 لے یا علی و سلم را بنیدند
 لے یا علی و سلم را بنیدند
 لے یا علی و سلم را بنیدند

کرده ام هر دانه نایاب تفویض قلم	تاز سبک گوهری شد سطر اوزیر بر قم
۳۳	می کند نقادیم خاقان وقت و انور می
۱۹	قدر گوهر شده بداند یا بداند جوهری
در سراپای نبی دارم قول از گن نوی	سرگزشت خواب آوردم نظم سپاری
دارم از بنیندگان نظم امیت قوی	در گذارند از خطای لفظ و سهو معنوی
۳۵	نکته سنجان دامن از صلاح اداوم کنند
	بادعای خیر از الفاظ خوش یادیم کنند
۳۷	رُویای صادق
طالع بیدار من نبود هتا بے خواب	گشتم از رویای صادق در حضورش باریا
بور و روے روشش آباں بسجل آفتاب	در خیال خود شدم بیدار و خوابم خواب
۳۶	خوشترا این خوابم که ستر سرم چون لبرے
	فاش می گویم به محفل حدیث دیگرے

روایه صادق

۱۰۰ بختا دن - بختا دن -

۱۰۱ بختا دن - بختا دن -

۱۰۲ بختا دن - بختا دن -

۱۰۳ بختا دن - بختا دن -

۱۰۴ بختا دن - بختا دن -

۱۰۵ بختا دن - بختا دن -

اعتلاے فکر من بر عرش بنشاند مرا در خیال خواب من بیدار می خواند مرا	جلوه دیدار او بیوشش گرداند مرا غفلت بیوششیم بشیاری اندازد مرا
۳۶	۲ مثل بیدار است یارب آنچه می بینم خواب لیکن نتوان چشم و اگر دل بر وس آفتاب
یار باین خوابیت خوش نه بیدارم کن خافم از جام چشم یار هشیارم کن	خاشی او لب بود سر گرم فشارم کن بے خودم از خوشیتن یارب خبر دارم کن
۳۸	۳ گر شوم بیدار خواب از چشم من گیرد و فرآید در شوم میشار گرد ای دل من بیقرار
اے خوشا خواب که در شب در روشن آشکار ناید از انوار او اجرام اختر و شمار	جرم خورشید فلک و سز نیست گیر و قرار از فروغش خیره گرد و دیده صورت گار
۳۹	۴ بیاض آگاهان به بحر فکر غرق حیرت اند دانش آموزان بنادانی شکار غیرت اند

۱۰۶ بختا دن - بختا دن -
۱۰۷ بختا دن - بختا دن -
۱۰۸ بختا دن - بختا دن -
۱۰۹ بختا دن - بختا دن -
۱۱۰ بختا دن - بختا دن -

۱۱۱ بختا دن - بختا دن -
۱۱۲ بختا دن - بختا دن -
۱۱۳ بختا دن - بختا دن -
۱۱۴ بختا دن - بختا دن -
۱۱۵ بختا دن - بختا دن -

سبحان الله الذي لا يلهي عنه شيء
عاشق وحق وحقان وحقان
که از طریق مرزندی (بیدار غم)
سبحان الله که بیخود و بیقرار
بیدار غم
سبحان الله که بیخود و بیقرار
که شمرده اند از دست
سبحان الله که بیخود و بیقرار
بگوید غلبه غلبه بقول

بیاوریم چنانچه شش و شش و شش
مجلس با هم باشد باعث نزاع و
فوتنای است

خواب ما خوابی که خوابش ببارش گفته اند	از حقیقت غافلان عشق مجازش گفته اند
محرمان سحر حق ناز و نیازش گفته اند	کلمه سنجال فکرت حجت طرازش گفته اند
۵۰	نقل خواب عاشقی مستلزم تبخیر نیست مصحف رو را ندانی حاجت تغیر نیست
۵	
شد مراد خوابگاه خود خوابی نه پاک	طالع هم بیدار شد از رویت رویا پاک
گرچه می باشم و لا از میج عصیان نه پاک	اوست کشتیان من از آفت بحر چاک
۵۱	کشتی من چو ز طوفان موج امین است نیک دانم ساحل مقصد در آغوش من است
۶	
خامه ام از راحت خواب خوشم تحریر کرد	فکرتم خوابد امیتم را و لا تصویر کرد
می تواند راز راحت دیدگان تقریر کرد	خوابی مخمل را تواند گر کسی تعبیر کرد
۵۲	راحتی در خواب خوش دارم ز خواب و نظر می نماید خاطر از بیداری من الحذر
۷	

روایے صادق

<p>زلفِ او در عالمِ رویا پریشانی نداشت خاطرِ مہ در خوابِ خوش بجای پریشانی نداشت</p>	<p>خوابِ خوابِ راحتم اصلاً پریشانی نداشت خادمش در خدمتِ مولیٰ پریشانی نداشت</p>
<p>۵۳</p>	<p>یارِ بایں خوابست یا خوابِ ہے کہ می بینم خواب عاشقِ او در حضورِ وجانِ عالمِ بے نقاب</p>
<p>نہ مراد خوابِ خوابِ تیغِ ابرو بر تن است نہ مراطوقِ کند زلفِ او در گردن است</p>	<p>نہ دلم را از گاہِ ناوکِ انگنِ روزگار نہ مرا آن نیزہِ مرگانِ تیز تر شمشیر است</p>
<p>۵۴</p>	<p>گرچہ شبیہِ خندک و نیزہ و تیغ و کتد دانا جان و دلِ مجروحِ عاشقِ پسند</p>
<p>چشمِ من خوابِ خوشِ چشمِ دلِ درم و چار دیدہ ام سر تا پا محو تجلایِ نگار</p>	<p>ہیچو قطبِ از جانی جنبید آں کوہِ قار ناگہاں دیدم کہ می آید بسوئے مست یار</p>
<p>۵۵</p>	<p>مرجا گفت او نہاد مہ بوسہ بردستِ کرم بر لبِ نازک جزاک اللہ و بر پایش سرم</p>

لفظ خارج کہ در خواب راحت
دیدم ۱۲
عالمِ جانِ عالمِ کائنات از غیب
داشتم ۱۲
دلم چاہی کہ صاحبِ چشمِ تیرت ۱۲
عالمِ خوابِ تیغِ یعنی ضرب تیغ
دخترِ مجسم
۱۲ در چار و پنجنی تعالیٰ مبارک

<p>خواب من در وصل و امل و این مجبور کرد نور او کلب مرا بر نقش او مجبور کرد</p>	<p>جنبہ خواب خوشے آفات بجا ندر کرد چشم او چشم مرا از عکس خود پر نور کرد</p>
<p>۱۱</p>	<p>۵۶ خسر و امجوب من رشک بتان آذاست ہر چه وصفش می کنم خشن ازاں بالاتر است</p>
<p>ز آنکہ در خواب خوشے حسن رخ او دیدہ ام انچه در گوشم رسید از گوش دل شنیدہ ام</p>	<p>طلح بیدار دارد دیدہ خوابیدہ ام ہر چه در خوابم بچشم افتاد داند دیدہ ام</p>
<p>۱۲</p>	<p>۵۷ چشم من آئینہ نقشے کہ بر لوح دل است در سخن نمودنش کارے کہ خیلے شکل است</p>
<p>خواب من از دیدہ من صورت آہو رسید بر زباں آورد نقل واقعات چشم دید</p>	<p>چون نگاہم بر غزال چشم و بوی رسید دیدہ ام چون منظر خواب شے و خود نتد</p>
<p>۱۳</p>	<p>۵۸ این سراپایش سراپا دل نشین تعبیر درست صورتش مانند قرآن نظم من تفسیر درست</p>

ہر چہ می گویم ماین گزشت خواب است لغزش ما در سخن و جبر دل بیتاب است	نہیست تعبیرے کہ نقلش نہ یہ اجاب است پستی ما در تکلم شیوہ آداب است
۵۹	حرف ما تصویرِ رویار و نقشِ نازلی است دیدہ اہل بصیرت نیک میداند کہ چیست
۵ آغاز کار	
کردم از مائی سوائے بر طریقِ مشورت تا سہ پہر او دیدم گفت این فرمانبرت	دست من بوسید و ساکت شد بزرگِ معدت تا بج حکمِ تومی باشم مثالِ چاکرت
۶۰	ہر یکے زینہا بآئینِ ادب اغراض کرد یا بعرضِ جہلتے از مقصد م اعراض کرد
حکمِ مائی را بجا آورد بسر از رنگت چیں ہر یکے دصنعت او دیگرے را در کییں	از ادب بہر او آمیں گو کند صد فریں ہر یکے را در دلش خوفے ز چشمِ خردیں
۶۱	ہر یکے زینہا از اسرارِ فن خود بے خبر

۱۰ گزشت یعنی احوال
۱۱ معرّت
۱۲ معرّت
۱۳ معرّت
۱۴ معرّت

۱۵ آمیں گو کہ در ہر کلام
۱۶ باغائب اتفاق کند (دعا صفا لایقا)
۱۷ خردہ میں یعنی خرد
۱۸ دیار یک میں (د حکم غم)

19

کیشدن (بہارِ عمر)
نفس کشیدن بمعنی تصویر

تصویر کش از موباد دست گرفته

نقشہ بیخی مصو
(دیہات)

[illegible]

۲۲

مجلس شورای اسلامی
تاسیس شده در سال ۱۳۵۷
مجلس شورای اسلامی

خطہ وار متن

۱۰۰

کار خود را می کند بهر یک حوالست بر دیگر	
بیچ پروا نداشت زین بلهان نجار	ساختم آغاز کار خود بعون کردگار
بودمانی از شعار من سراپا بقرار	کرد بهر یک بر امید احتیاجم انتظار
۶۲	خامه ام چون کار خود را در عمل آغاز کرد دست قدرت گروه تصویر را پر داز کرد
۳	
نی کشم نقش سر پایت بلوح از مو قلم	بر طریقی پاستا از نقش بند این غم
نقش عکس قامت از آله عکس کشم	حلیات را منیز نم چون چهره پر دازان رخم
۶۳	حلیه و نقش تو جانان صنعت دست من است عکس از قامت گرفتن کار چشم روشن است
۴	
چشم من یک آله عکس است بهر عکس یار	از سوا و دیده ام لوح سیاهش آشکار
آله بالا ستون قامت گیر و قرار	چشم من بهر نگاه نازکش آینه دار
۶۴	گر کشاید چشم نازک را نبوس آینه
۵	

نقش دیوار یعنی جبران

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

۲۳

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

در حجر عجب

دیدہ من عکس او گیر و بروے آینه	
نقش دیوارم ز حیرت رو بر لبے پک	صورت آینه حیرانم بروے پک
چشم و سوارست واکردن بسوے پک	بود آساں در دل من آرزوے پک
۶۵	خامہ قدرت بدست کاتب تقدیر اوست
چشم نقاش ازل و لداوہ تصویر اوست	۶
اے برویت گرچه چشم باز خفته در دل است	از قضا چشم قدر انداز سویم مال است
پردہ حسن از ادا و ناز پیشم حاصل است	یار باین تصویر راپردا نیل مشکل است
۶۶	این بود آساں کہ از ہر عضو تصویرے کشم
از خط نازک بہر یک صفحہ تحریرے کشم	۶
۶	جسم مبارک
۱	۱
باتن بالیدہ مانی در خیال نقش تن	در سرش سوداے خام نیست دگر چون
باتن کا میدہ خود من بکار خویش تن	کز سر و راوی گنجہ تنم در پیش من

لکھنؤ بہت پیش پانی پیر
راست بالا وزیر (کریم)

لکھنؤ بہت اندام - سر و سر
لکھنؤ بہت دوست پورا (کریم)
لکھنؤ بہت دل خرد و دل باری خرد
لکھنؤ بہت دانی خرد و دانی خرد
لکھنؤ بہت دانی خرد و دانی خرد

لکھنؤ بہت دل - یعنی صاحب

۲۴

دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد

دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد
دل کنا - ازاد و آزاد

۶۶	صنعت آگاہاں بحسن صنعم تحمیں کنند بر تخت رہے بے ہنگام او نفس کنند	۱
۶۸	قلب کا ہیدہ و بالیدہ از قسام جسم دفعات شش جہت و کارہفت ندامت جسم	(جامع اعضاء انسانی) مگر نام جسم بعد مردن خاک می گردد ہمیں انجام جسم
۶۷	لے والا بر خویشی با لم بوصف جسم پاک بود او نور مجسم گرچہ پیدا شد ز خاک	۲
۶۹	جسم را اہل خرد با روح ہمد گفتمند عاشقان این قابلیت را جان عالم گفتمند	روشنان جسم ترا نور مجسم گفتمند اہل دل جان و تننت را روح اعظم گفتمند
۶۹	جان من قرباں جہمت عاشقان اجسم جاں جان جاں باشد فدای این تننت جان جاں	۳
	در غم عصیان امت ارد او جسم نحیف چون حیرے بود نازک زنی جلد لطیف	فکرت مادر بلاغت یافت تشبیہ لطیف از ہمیں جلد لطیفش حسن تشریف شریف

۶۰	موسے نازک خوابہاے نرم ہچوں مٹلے نرمی اعضا لطافت خیر در ہر مفصلے	۴
در بلاغت آن تن سمین و ہچوں حصار	حیطہ اطراف اعضاے ریدانیہ ستوار	
صنعت بنائے قدرت مستقیم و پائدار	خوشنما تعمیر دست قدرت پروردگار	
۶۱	در حصار قالب پاکش مقام جان پاک بو اعجب تعمیر حصن حصین از جسم خاک	۵
نور اجرام فلک گویند باشد عکس این	آبا عالم سایہ او کس نہ بند بر زمین	
این تن او قالب جان صنع رب العلیین	می زند بر دست صانع بوسہ جبریل امین	
۶۲	قالبش را دلطافت ہمہ سر جان گفته اند جان پاکش را ملائک نور یزدان گفته اند	۶
او تن آسانی نذر دے تن آسانی درو	او نہ تن پرورد او اخلاق جسمانی درو	
او عدوے تن پرستان حیاے انسانی درو	دشمن تن پروردان و صافی حمانی درو	

۱۰ تن آسانی بنیاد جسم
۱۱ تن آسانی سرادت
۱۲ تن آسانی در ہر عضو
۱۳ تن پدید در ہر عالم
۱۴ تن پست سرادت
۱۵ تن پرورد در ہر عضو

۶۹	تن زخم اینجا که کلکم قاصر از وصف تن است مختصر گویم که جسم او بجز جان من است	۱۰
۷۰	قامت مانی دو تاشد ز ترکت های نقش من بپوشم دست خود چو صنعت بختی که نقش	۲
۷۱	بر کمال صنعتم بپزداد چرخ می کند اشک مانی از دست بر رخ می کند	۱
۷۲	حلیه اش ستر با پا از نقش قامت آشکار از قد بالا و حسن قامت آشکار	۱
۷۳	گاه قامت کردن بنمیدم قامت بهم آیه قد قامتش تجسین دارد در حرم	۲
۷۴	شمع قامت را بود پروانه از تاب کمر مخل قامت را ز فرق دست تشبیه	۱

۱۰
شک در چشم
و تامل نجیبه

۲۰
دو چشم
و تامل نجیبه

۲۰

آب دانه آن در چشم
از قامت بر بینی قامت
از قامت کون دست قامت
الموه نقش (در چشم)

فائز بہار

۱۰۰
مردم در کون - یعنی غایب شدن
و ظهور کردن - بسیار است

۱۲
 و هو عبد الله
 نيازه راه (فرزند گنده راج)
 رهنمون به الفتح و غنیمت
 ۱۱
 ضمیر راج جو سادو
 (بیدار غم)
 ۱۰

بر افراتق - بیسینی بلند
کردن - (آصف اللغات)

PA

ہم
وزارت جنگ (انڈیا)
بمبئی، ۱۰ مارچ ۱۹۴۷ء

وفاقیاتی د. ج. محمد
خط استوار خط کار در وسط
تقدیر و تقدیر است و در محمد

از لوائے قامتِ او سر زنده و طغر	از طلو قامتش فکر بلند میست تر
۶۹	خامه مدح او چو وصفِ قامت می کند ۳ قامتِ او از الف مشقِ قیامت می کند
شده عصای قامتش سپر فلکِ ارمینو	از سنانِ قامتش صده لشکر دشمنِ زیبوں
قامتِ او بر فرازِ صده لوائے سگنوش	قامتِ او راست سازد سر نوشتِ و اژگل
۸۰	می نیاید راست تر جیحِ الف بر قامتش ۴ در الف باشد سکونِ حرکت و قامتش
تا ز شمشادِ قدِ او گشته عالمِ گلستان	نامِ کر وندش بلبلانِ عجمِ سرور ایں
دشمنه قدِ او گفتند چون آتشِ پرستانِ جهان	سده نامه می دهند و فروغِ رحمتِ رانِ جهان
۸۱	آن قدِ او بخشِ دل آرا شهره ارضِ مسامت ۵ از قدِ شوخی پناهِش در سخنِ محشر بپاست
در بلاغتِ قامتش مثلِ خطِ استوا	این خطِ مفروضِ قائم کرده دستِ خدا

قامت مبارک

۱۰۰ نکتہ دان - مراد نکتہ

۱۰۱ چوئی از تار و آریک بنی عجب

۱۰۲ عالم بالا - یعنی عالم

۱۰۳ بالا بردن کار یعنی کامیاب شدن (آصف اللغات)

۱۰۴ دلداره - یعنی عاشق (دشت زبان)

۱۰۵ ششتر ناز - یعنی خیمه معشوق (در عجب)

مهر و مہ از عارضش تابان بچرخ متلا	وصف قامت در سخن بالا تراز فکر ولا
۸۲	مصرع این قامت و بجز کہ موزون کردہ ایم نکتمہ دیش داند کہ اعجاز سے بمضوں کردہ ایم ۶
شد ز بالا سے بلندش عالم بالا عیاں کار خود بالا برد و لدا دہ او در جنان	در شب معراج قدرش بود بالا ترازاں چتر بالا سے ششتر خانہ بخت آسمان
۸۳	قامت خم خورده ام تر بان بالا قامتے کو باوج چرخ دارد در ملائک حرمتے ۷
خامہ ام تا از قدر عناش تصویر کشید تا نہال قد از گلزار تحریر کشید	طوق قمری سر و گلشن را بزنجیر کشید طاہر قروین رشکش آہ شبگیر کشید
۸۴	سر و بالا سے تو چوں تیر نظر متدی کشد باز آب از چشمہ سار چشم تر متدی کشد ۸
گلر خان دل را گویند قد را جامہ زیب	دلبران فتنہ زانانمند او را دل فریب

۲۹

۱۰۶ عالم قزوین - شاعر
که شعر سوم از دوست
۱۰۷ بیک - یعنی معج (در عجب)
۱۰۸ قد کشیدن آب - یعنی
لینہ و ظاہر شدن آب و دلگام
ظاہر قزوینی

فانت بدار

الحمد لله الذي هدانا لهذا
آيات (أوصف الناس)

مجلس الفقهاء السبعة في بيان
غنى وتمام كرون (مؤلف الفقه السبعة)

است که ششم سوم از دست ۱۲
و این کردن بخند

ان کا کردار بھیجی ہو
نوشتہ روشن احوال کے

۴۰

(۱) حضرت امام باقر (ع)

مطلقاً (آصف اللغات)

مجلس شورای اسلامی
روزنامه کیهان

پیشِ قدرِ قاتش گردون نماید در شیب	بر سرِ پایِ قد یارم فدای بالا و شیب
۸۵	<p>نازک ناز آفرین سرکش و چالاک و حیت</p> <p>در قد آرائی بلند است و بیالائی درست</p>
۹	<p>دیده ابل جهاں بالاے بالاے تو باز</p> <p>خامه عالمی بود از قامت و دخت طراز</p>
۸۶	<p>قامت بالاے تو همچو لواءِ سرفراز</p> <p>می کشند از غم الف بر سینه خویان حجاز</p>
۱۰	<p>قامت را اگر الف گفت مخرج از حرفِ رست</p> <p>چون الف جا کرد و قدت در میان جان است</p>
۸۷	<p>کاتبی چون هست مدح را انشا کند</p> <p>خامه در آغاز خط از نام حق ایما کند</p>
۱۱	<p>بر سرِ قریاس خود حرفِ الف املا کند</p> <p>کاشمی لطف و گرز این شاں پیدا کند</p>
۸۸	<p>کاتبِ قدرت چو حسن راز سراپا نوشت</p> <p>اول از تعظیم نام قاتش بالا نوشت</p>
۱۲	<p>بار و راز قاتش گردید سر و بے غم</p> <p>کس نبیند سر و دوشمشاد و صنوبر بار و</p>

از حقیقت دلیل آمل و بد ما را خبر	بود بر آرادش اہل بصیرت نظر	
۱۲	ہیچ نخلے بے ثمر در عالم ایجا نیست سر و ہم از بارش نرم قامتش آزاد نیست	۱۸
دلبران سر و قامت می کنندش اقتدا مخلص کاشی کند چون قمری حق گو صد	صد صف دگر کرده راہاں پیر و شناسند سر و گلشن بر قد بالاے محبوبم غذا	
۱۳	دعوی استادہ سروے راست در گلزار نیست ز انکہ چوں سرو و روانش طاقت رفار نیست	۱۹
از قد بالاے او شمشاد وار و نفعال راست گوید عرفی شیرازی عالی خیال	قد بے عظیم قد اوی کشد نازک نہال سد رہ را از قامت او افتحای در مثال	
۱۴	در جہاں ہر گیسے ہم قامت و لداری نیست در گلستاں سرو و رایش قد او بار نیست	۲۰
در دیت تسخیر دلہا الفت تو و نشین	طرز اقبالے بیالای بلندت مجہیں	

سے اہل آمل لقب غالب
دشمن و مال دوست

سے اہل آمل لقب غالب
دشمن و مال دوست

سے اہل آمل لقب غالب
دشمن و مال دوست

۳۱

از بار

سے عرفی شیرازی شاعر
مردن دشمن و مال دوست

لے آئی تری شاعری شاعر
مردن از شوم از دست ۱۱

لے بیاد کردن یعنی آغاز
کردن (آصف اللغات)
لے حق سره آواز ناله قوی
است ۱۱

لے سنی بودن یعنی بیعت
بدن (دیباچہ)

لے آئی تری شاعری شاعر
مردن از شوم از دست ۱۱

لے بیاد کردن یعنی آغاز
کردن (آصف اللغات)
لے حق سره آواز ناله قوی
است ۱۱

لے سنی بودن یعنی بیعت
بدن (دیباچہ)

نیست مضمونے بیالای تو بالا تازی		عالم بالا بود زین مست بالا بر زین
۹۱	آهی از مست تو می ناله بد آواز بلند	۱۵
	حسن قامت غلغله در عالم بالا فکند	
چون قد سرور دانش سرور آزاد کرد		از پرستاریش نازے در چمن شمشاد کرد
عاشق از روزے که در عشق را میا کرد		خواند چون حرف الف سر وقت رایا کرد
۹۲	ما ز قمری ناله حق سره خواند م سبق	۱۶
	اے و لا از بیلان نغمه خواں بروم سبق	
در چمن سرور و انم چوں تگ تازه کند		قمری از بالای سر و باغ پروانه کند
سرور بر تشبیه آں سرور و اں نازے کند		آهی از مضمون نو در نظم اعجاز کند
۹۳	سر و چیز نیست اے سرور و اں در چمن او	۱۷
	سرور و آه از دل بستان بیاد مست تو	
چشم ما چوں بر جلال آں قد بالا افتاد		قامت حوران جنت از بنگاه افتاد

قامت مبارک

۱۰۰ از پادشاه شاهرخ بن محمد

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

فقه پیرایه و الهام از پادشاه		تایمست برنجی و هر که از بالا افتاد
۹۴	تاتش چون شتر بر پامی کند دله آده را	۱۸
مشکله بر خاستن نبوده بگور افتاده را		
از قد باله تو تعریف قامت شد عیان		وز قد و قامت بهر شمر اقامت شد عیان
دلبر از قامت حسن قیامت شد عیان		از قیامت را ز آثار قیامت شد عیان
۹۵	برزبان نیزه با تعریف قامت آشکار	۱۹
برقد از رخسار خورشید قیامت آشکار		
سر و قامت چون گلچینی خرامان میشود		سروانند از رخسارش پریشان میشود
تا قدش بر همزن سرو گلستان میشود		ناله قمری بلند از فک گلستان میشود
۹۶	در چین می باله از باله او سرو سهی	۲۰
قامت آزاده را داد است خط بندگی		
پیش شمشاد قدش گردد صنوبر تار و مار		پاگل سرو است از سرو روان قدیار

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

۳۳

۱۰۰ از پادشاهان (صفحات)

فکر و آله در سخن بر قامت رعنا نثار	سدره پیش قامتش چوین قدیله شمسار
۲۱	۹۶
آنجنا نشو و نما ایس قدیموزول می کند	سر در بار خجالت بید مجنوں می کند
از نگاه قامتش ششاد و گلشن نخل	از خیال قد بالاسدره راحت بدل
سر و از سر و روانم چوین سیرے پاگل	پیش (طوبی قامتین) شد منقبعل
۲۲	۹۸
در چمن چوین حرف آن بالاس موزول می رود	سر و چوین زردی ز راه آب بیرون می رود
سر بلند رست قامت است پاوتازه دم	راست گویم در قد بالاس یار نمیت خم
خدمتش کرد است قدش ابابالائی علم	سر و گلشن خادم سر و رواں در هر قدم
۲۳	۹۹
سر و سر و قامتش را باغبانی می کند	قمری نالان و لا کار فغانی می کند
از لب جان کشن خود جانے پنجم و ده را	قتل عاشق می کند معشوق از تیغ ادا

لطف تشیبه غنی کنوں بقیصینم بہیں	حسن تاویل بلاغت می نایچینیں
۳۰	<div>دخراش ہر کجا آں نازنیں موزوں تر است</div> <div>مصرع مسدوسہی در ہر زین موزوں تر است</div>
بر گل خسار رنگین بودلیل غم زن وہ نہ نقش بخودی بہت سگماں سخن	چوں سیر بوستان فرمودیلے یار من ایں گل دیگر شکفت آرسے گلگشت چمن
۳۱	<div>تلخ گل دیوانہ شد از قامت و لمجوسے او</div> <div>باغبان تعویذ بہت از غنچہ بر بازوے او</div>
در بلاغت ہر مضمونیت مارا دل پسند فکر سحری در سخن از سکہ عالی شد بلند	لطف بالایت و بالاحسن قامت چار چند می شود ادبی ز مضمون بلندش بہر ہند
۳۲	<div>سایہ بالائے تو در چشم ایں دلدادہ</div> <div>بہت مضمون بلندے پیش پا افتادہ</div>
ہر کجا خواہد خرامد دیدہ ما فرش راہ	دخراش یار ما بربوتہ دارد نگاہ

۱۰۔ شاعر ہر سوز و غم از دست

۱۱۔ سلطان سادہ جہان شاعر

۱۲۔ عجب نظری شاعر

۱۳۔ عجب نظری شاعر

۱۴۔ عجب نظری شاعر

۳۶

۱۵۔ عالی شیرازی شاعر

۱۶۔ عجب نظری شاعر

۱۷۔ عجب نظری شاعر

قامت بنارک

سبز خوابیدہ شمشاد باخشد پناه		یا رصائب خنجر با پای او چل گیاہ
۱۰۹	از قد نماز آفریں در ہر دے اندیشہ است	۳۳
	آں نہال شوخ را در ہر نیزہ میریشہ است	
یارم از قرب قیامت می بدہر دم خبر		قامتش بر پاکند زنگ قیامت در نظر
گرچہ ناید سایہ اش در دیدہ عالم مگر		فکرت صائب بہ تشبیہ بلاغت معتبر
۱۱۰	سایہ افتاد زان شمشاد بالا بر زمیں	۳۴
	آسمان زنگ قیامت ریخت گو یا بر زمیں	
تا بنگاشت چمن چشمی بالایش کشاد		ز گس از حسن راوت سر پائے او نہاد
چو از صنوبر قاتش را دید از پائش قتاد		نالہ قمری مضامین فغانی یاد داد
۱۱۱	قامت او چل شود در بوستان ہدوش سرو	۳۵
	می کشد قمری ز طوقش حلقہ در گوش سرو	
من بہ تعریف قدش از دور بوسیدم زمیں		آسمان گوید کہ مکن میت بالا ترا زمیں

۱۰۹
 ۳۳
 ۳۴
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۳۵
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

جلد مبارک

در غرض (در آصف الفات)

۵۳ (در آصف الفات)

۵۴ (در آصف الفات)

۵۵ (در آصف الفات)

۵۶ (در آصف الفات)

۵۷ (در آصف الفات)

پوست بر دهن شکست و گفت جبریل این شاد شود ماح - محمد و تو گوید آفرین

۱۱۲ جت زانخت بلند من که بالاً برد کار بادل و جبال میشوم بر این قد بالانثار

۸ جلد مبارک ۳

پوست بگردن جلد تخی است چو ل شنگ پس خدمت خود تا بر بوم چشم دور پیش

۱۱۳ از نکات صفت من نه نکته رس گوید پوست کز نستر جسم مخزن نمی گنجد به پوست

صا با این مصرع تو پوشانی را برد پوست بر روی کشد از عجز و دامن گسترده

۱۱۴ بر کتاب صنعت من صنعتش جلد است و بس نسبت بالابسل است او را اگر باشد بوس

۳۹

۵۸ (در آصف الفات)

۵۹ (در آصف الفات)

۶۰ (در آصف الفات)

۶۱ (در آصف الفات)

۶۲ (در آصف الفات)

دشت بیہ از سخن ساز لب بواج تو	پوست از بہت بیگند از زبان عیب جو
چوں بفریفت سراپاداشت در دل آرزو	رو برویت خور و خواب ہایون بدو
از سرست پوشش بر پیکر آتنگ شد	۳
پوستیں از جوش خون او گل رنگ شد	۱۱۵
جلد پاکش در بلاغت اولین گل است	زنگ و بیش قوت حیرت و دماغ بلبل است
موسے نازک شو جو جلد نوک سنبل است	پوست بر اندام او بجز گی جز و گل است
۱۱۶	۴
جدا رکھاے سبز او بروے جلد پاک	جا بجا چھیدہ بناید چو پاشیان تاک
جلد نازک بر تن او کسوت ابریشمی	وز خوب رشک گلایش کسوتش ناردنی
این قلب محرم جہست تن را ہمدی	دارد این نام خوشے موزوں ہر یک سو
۱۱۷	۵
چوں بہ تابستان حریر تن بود عرف انام	در زمستان پوستیں نازکش کردند نام

رگهای مبارک

تا دو پود طول و عرض
باریک بندنی تا با نازک

در هر شب
را (از نصف افق) تا (از نصف افق)

نقش در این نقش باشد و در هر شب
نقش در این نقش باشد و در هر شب

نقش در این نقش باشد و در هر شب
نقش در این نقش باشد و در هر شب

<p>پوست بالایی تن نازک لباس فطرت است پوستین پوست جرم لطیف خلعت است</p>	<p>موی تن با آبرو گها مار و پود کسوت است بارک اند این قلم کار نقش صنعت است</p>
<p>جامه پست این چنین جرم عالم کس نید برنش خیاط قدرت جامه جلدش نید</p>	<p>۶</p>
<p>کاغذ تصویر جلد عاشق جانبارت است دور زاکت خوبی تصویر از پروا رت است</p>	<p>فرش جلدش در خور اعزاز با اندازت است در شام معراج منکر منظر اعجازت است</p>
<p>نقش جلد پاک استم باین سخن جله خلد برین بایسته جلد و من</p>	<p>۶</p>
<p>۹</p>	<p>رگهای مبارک ۴</p>
<p>می کند بهزاد رنگ پستان ایدوی نیت آسان نقش رگها با نکات معنوی</p>	<p>رگ ندارد خامه اش ز بهار و طرز نوی می کند آبی رگ گردن تصویرش قوی</p>
<p>۱۲۰</p>	<p>در تنم برخاست رگها دل بصفت گرم کرد ۱</p>

نقش در این نقش باشد و در هر شب
نقش در این نقش باشد و در هر شب

استخوان آن داشتن در هر شب
هر رگ گردن قوی کردن
رگ گردن قوی کردن
رگ گردن قوی کردن
رگ گردن قوی کردن

ایک سہ ہزار

۱۰۰ گونی کردن دیوار رنج
ریب بوسه آید

ایک ہفتہ آج تک

ایستادین آمدن (در کتب)

۵۴

خواب بدست

محمدرضا شاه

دیگر بے اختیار

کون کون

۵۴

146

اور گِردنِ بآئینِ اطاعت نرم کرد

مرکب مضمون بمیدان بلاغت خاتم
یافت تصویر گریزم و لازیب قلم

چوں بدست آدرگ خُوابِ غنائِ اہم
خوش رگِ خوابِ بدست آدرگِ ششم

ظلمہ من فکر اور اگر خوابش گرفت
از گریہ یارم بدست آورد تصویر شکفت

151

2

سیل سرخ خون بہہ رگ و ویدیل و نہار
تارک خوابے بدست آور دم از تصدیق یار

حلیہ رکھا ہے ہنر شرمندہ و آشکار
من گن تصویر رکھا دارم و بدحت نگار

جند این نظم دانش حسن و سکر و شش
 دیده ام رگهای غیرت را نمایان از شش

121

4

اسے خوشادامے کمرِ غریبِ راجا دار و پند
جوشِ خونِ گہا ہے تنِ جلدِ میاں و بلند

از بلیغان سخن - رگ راست تشبیه کند
آب نازک در رگ جانست و لها را پسند

تاک سبز است این که در خوں مرو مانند آب

155

2

کتابخانه انجمن اسلامیہ کراچی
 دیوارِ عجم، ضمیر ادیبوسے والد
 ہر دی ۱۱
 رنگِ گیسو سے دامنِ مستند
 استادِ آوازِ دانش (رحمہ علیہ السلام)
 دانش شہیدی۔

۲۲

د. محمد حسین
از دست ۱۲
شماره ۱۲، بهمنی ۱۳۱۱

رنگ پیکر مبارک

نہاں شود در محراب

خواب شود در آن بقول کائنات

راز کار کردہ اند واداد تصنیف

الفاظ جاوید ایم ۱۱

نیز زیادتہ زلف و جامہ صاحب

	یارِ گِ ابرے کہ جاے آب دار و خون ناب		
کوچرِ گِ خانہ رُوح رواں آباد کرد	دل دریں سرستہ نہرے جزر و مد ایجا کرد	کثرتِ خورشید حکمت و عوتِ فضا کرد	
۱۲۳	او بہ شتر از زر گے فوارہ باپید اکنہ	صنعتِ رگِ تنہ زین ما وای دل شیدا کنہ	۵
آن رگِ تلخے کمی گویند باشد در گلاب	یک رگِ پاک جبین اوست ہنگام عتہ	تا رگِ خواہم بدست آورد کلکم در کتاب	
۱۲۵	در رگِ دپے دارم از رگہاے پاکش الفتے	بر دل و جانم مگر ہرگز نہ چپد کلفتے	۶
نقشِ رگِ ابیش ازین دواز تا زک لگست	صنعتِ کلکم والا بہر اور انقش دست	فاش می گوید کہ صانع و رفن خود کمال است	
۱۲۶	جدا آمد موج من احسن فرمایہ بخواب		۷

۱۱۰۰

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

۱۱

رنگ مبارک

رنگ مایه برص کا آلودن

لونی دھن بکار دھو

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

اے خوش طالع گرویدم بخدایت کلیاب	
۱۰	رنگ مبارک
۵	
تا بنفش رنگ بوی آن نگار گلزار	آب رنگے اے والا آلودہ ہر رو کائے
گل گند رنگ حسد از روی مانی بار بار	راست گوید عیال رنگیں بیان صورت نگار
۱۲۷	می دہد رنگے ورنجے می ستانداں لعین
	بسکہ وار و انفعال از رنگ آن حسدہ میں
۱۲۸	خامہ ام برگروہ تصویر رنگ گل بہ بست
	شد خجل ہیز آوداں رنگ بر رویش شکست
۱۲۹	من بنفش رنگ اورنگے برازم دخن
	اے والا مضرب رنگین بکارم دخن
	آدم رنگ نوی بروے کارم دخن
	رنگ بوی گلشن تصویر دارم دخن

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

صفاد و حسد تمام دھو

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

رنگ وگل کردن پیدائش

۱۲۹	نظم رنگارنگ من نیز نیکی پیدا کند رنگ ریزان چہاں از سخن شیدا کند	۳
رنگ نازک برتش رنگ گلے وے چمن در گلستان دلبر مار القب شد گلبدن	گل بجس رنگ اودار و گل میں پیرین ز انکہ بر عارض گل رنگ گلے ارہ بتن	
۱۳۰	از ہواے رنگ رویش می پرد رنگ شفق وز اناریں وانہ ہا گلنارا اور دل قلق	۴
آن تن گل رنگ مجویم بکیر شش رنگ گلگون تن او در تیر پیر شش	ہمچو ہوس گل نہاں پرد رنگ شش مثل رے افہاں ستر حسن شش	
۱۳۱	در بہارستان رنگیں گل فدائے رنگ اوت رنگ گل دلدادہ رنگ قباے تنگ اوت	۵
رنگ ویش را بچو شختم او تغیریت دلبر رنگیں ادایم خور تغیریت	آتش گل را بمان چمن تاثیریت بلبل امل چو گلچین قاصد تغیریت	

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

رنگ بدارک

رنگ ارغلی گل مداف مروت
استفاده ایت لطیف ۱۲

دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

۶	چون غضب رنگ گلشن یاسمین می افکند شعله را چشم از خجالت بزمین می افکند	۱۳۲
رنگ سیاه بلندش آب تاب آفتاب رنگ روشن سینه اش آئینه حیرت مآب	رنگ جیم پاک و نقش است از در خوش آب رنگ گلگون عارض او غیرت رنگ شبنام	
۷	دلبرم رنگین دار رنگین نگر رنگین خیال یک لبش رنگین بسم یک لبش رنگین مقال	۱۳۳
می کند یک سه رنگش دایم دوزگانز تابه شد به رنگارنگی مضمون را معذ خواه	دلبر یک رنگ باداند و وزنگی را گناه دارد او همواره بر سیرنگی عالم نگاه	
۸	و انشا در نقشش حاجت تغیر نیست کار بر رنگین رقم پرواز این تصویر نیست	۱۳۴
پرسم از رنگین قیامان من از رنگ او پرسم از رنگین کلامان چو من از رنگ او	پرسم از رنگین غداران چو من از رنگ او پرسم از رنگین خیالان سخن از رنگ او	

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

رنگ دورنگی به معنی دورانی
رنگ دورنگی به معنی دورانی

خبرنگار

مکتبہ اسلامیہ

2

مردمان و

2

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

2

۱۰۰ - این سنگ را به

وہم

[illegible]

۱۳۵

تا چنی گویند می بینم و لا رنگ سخن
و جہ این رنگینی شان است رنگ یار من

2

نقش دیوارم و لا از حق نقش رنگ بار
رنگ خوارم بعکس نقش زنجش لا از ار

جو ہر رنگینی طبع سم بہاں رنگِ عذر
فلک تم ہمیں رنگِ ملاقات میں نکار

139

گوچہ حسن و محبت سز محبیا بر کش
رنگِ یوسف میں کہ از روئے زینجا کش

10

عاشقان رنگِ طلائی پیر خود بگزیده اند
پیر خود شیریں لبانِ نگِ نباتی حیدر اند

رنگِ مہتابی بروےِ مادرِ رویاں یہ دہند
 شاعرانِ ایں ابرنگِ شکرِی نامید دہند

136

رنگِ محبوبم گم زین رنگِ باباالاتر است
 در صباحتِ رشکِ گلِ درآبِ رشکِ گوهر است

4

د صفارنگ جبین بایر من آئینه تاب
زنگ آلب باز گنیش شکایت خوشن

زنگ خوار مشیرش دلفروز آفتاب
میش زنگ کاغذ شکست زنگ شکتاب

خوب مبارک

ملک فرزند بنی قدوم تر نشانی در عرق
ملک سبز خونی بنی خوش نصیبی در عرق
ملک سبز یوشان بهشت بنی صاف بهشت در عرق
ملک خیز بنی صاف بهشت در عرق
مزدون کاظم سوم از دست ۱۱

۴۸

ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن
ملک رنگ آلودن رنگ آلودن

۱۲	رنگ بوی جسم نازک غیرت گل در چین رنگ خط سبز رشک طوطی رنگین سخن	۱۳۸
سرخ روی ماه من از سرخی رخسار یار سبز خط بر لب و آب روی سبز زار	سبز خنجر ماه من از سبز خط آن نگار سبز پوشان خیال بر چادر سبز نشا	
۱۳	گر ز رنگم ای حریف واقف شدی مهر و من کار من رنگ بر آورده ز رنگ زرد من	۱۳۹
نقش بخش را بر سنگ بست کلمه و سخن دلبر رنگین او از نمود در سیر چمن	بروز رنگ از چهره سبز او رنگ طبع من نیک انی (تازه تر رنگ بر آب بختن)	
۱۴	آفرین بر طبع رنگینست که کار کرده آب و رنگ تازه رو به نقش رنگ آورده	۱۴۰
۶	خوب مبارک	۱۱
از بن مهر و آتانی می چکد صد قطره خو او بدستش موقوف در دست دیگر جامه		

لیکن وہ گر نشاں منزل مقصود طے	گفتم سبے راہ این حال تو آخر تا بجے
۱۳۱	گفت کاین کارست مشکل می نه بینی جان من جسم من غرق عرق جوئے رواں از پیر من
گفتش بر خیز اے نادان بفیلن جام را کوندا مقصد با هیئت اجسام را	دست ناپاک تو ساز و قالب جسم نام را او چو داند حلیہ پیغمبر اسلام را
۱۳۲	ور زماں بکبر خیت کافر بار خوت و جامے ساعتی نگذشت بر لوح کشید نقش خے
شد رواں از وقت ایرک برین خوت از نخل قطره آب عافیم چون نیت گشت ایع قد جل	دست و پام از تعجب بے کار شد مانند آدل من شاد شد از صورت حسن عمل
۱۳۳	ہر چہ از جسم بریزد قطره آب شبنم است وانچہ می بار و چو باران اشک چشم پر نم است
خوئے جسم پاک را آب گل میگرفت اند	دلبر انش از گللابی عطر بر گرفت اند

لے خور و دمنبل عدل

شدن کا یا زخت و شفت
بیا کر کشدن (در عجم)
لے غل یا عجم کی دست کا

۴۹

ادھر کن تو انکار (غیاث اللغات)
لے آب گل - گلاب باشد
(د آصف اللغات)

انچه گیسو بخت آنرا عطر غیر نگرفت اند	وانچه از رخسار قدس بخت گو گرفت اند
۱۳۴	عطر را چون روح اجسام معطر نام شد قطره خوی نبی را روح جوهر نام شد ۴
نخچه آمد بدست از نکته سخنان سخن همچو گوهر درانه بر عارض دلدار من	قطره خوی بر گل رخسار پاک گلبدن بر گل تر قطره شبزم نماید در چمن
۱۳۵	خوش بهار آمد که چون گل غنچه گوهر شکفت مژده بادای آرزویم کاین گل دیگر شکفت ۵
قطره خوی ریزان جام کوثر است دانه او در جلا گوئی مصفا جوهر است	چون شهاب ثاقبه ریزد که تابان اختر است در صفا تشبیه و مخصوص ذات گوهر است
۱۳۶	تاب عارض قطره خوی را در نایاب کرد صد گهر را خجالت یک دانه او آفت کرد ۶
در نزول وحی جسمش از عرق می بود تر	داشته از قطره های خوی جبین او اثر

۱۳۴
نخچه گیسو بخت آنرا عطر غیر نگرفت
مردن که موی گل شدن غنچه باشد
۱۳۵
نخچه آمد بدست از نکته سخنان سخن
همچو گوهر درانه بر عارض دلدار من
مردن که موی گل شدن غنچه باشد
۱۳۶
نخچه آمد بدست از نکته سخنان سخن
همچو گوهر درانه بر عارض دلدار من
مردن که موی گل شدن غنچه باشد

۱۳۴
نخچه گیسو بخت آنرا عطر غیر نگرفت
مردن که موی گل شدن غنچه باشد
۱۳۵
نخچه آمد بدست از نکته سخنان سخن
همچو گوهر درانه بر عارض دلدار من
مردن که موی گل شدن غنچه باشد
۱۳۶
نخچه آمد بدست از نکته سخنان سخن
همچو گوهر درانه بر عارض دلدار من
مردن که موی گل شدن غنچه باشد

لباس مبارک

در کعبه نشاء راه -
قطره آب بقول حضرت

شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

۱۳۷	گفته اند اهل شام بخت آبش چطر در لباس خویش مالیده اصحابش چطر	از مر و پاک اومی داد خوشبویش خبر
۱۳۸	قطره زرد فلک از آب بخت قطره زن قطره زرد آسمان از اشک غیرت قطره زن	قطره مای آب از یک قطره او افضل قطره آب گهر با دانه گهر دودل
۱۳۹	بیش ازین هرگز ندارم طاقت وصف عرق در گرا بخاری ز استادان فن هر دم سبق	ز انکه از وقت پند ان مضامینش منم خیر شد وار و مر ابوسه مفرح تازه دم
۱۴	لباس مبارک	

در کعبه نشاء راه -
قطره آب بقول حضرت
شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

در کعبه نشاء راه -
قطره آب بقول حضرت
شستن آید بدل شستن زانکه
آب بیل قاشود

باس مبارک

له قباست. باده دپيا

شون د دهر غږ (

له شخ چادر انگدن مقام

کون پرده ن صفت لغات

له کلاه شکست. فز کردن

له کلاه بر کشیدن. تعلیم

له کلاه بر کشیدن. تعلیم

له کلاه بر کشیدن. تعلیم

تأبه تصویر لباس تو قبائے بسته بود	مانی از پیرایه دانشوری وارسته بود	
چشم او چو پرده اش دوست او پیوسته بود	بنده درگاه تو در گوشه بسته بود	
چون پزیراواں بشاخ افکنده ز ترین چادر کس	آینه بیند صنعت تصویر او را دیگر کس	۱۵۰
او کلاه شکست لیکن چاره جز این ندید	چون صدف جامه ام ناکه بگوش او رسید	
تا غم ناکامیش پیشه امین دل را دید	از پی تعظیم من مانی کلاه را بر کشید	
گفتش برخیز بر افتاد از دوشش رتو	شد بچرخش خشم او پیشه امین نادان قبا	۱۵۱
از کلاه چرخ در رویای من عمامه ام	جبهه ماهیت و خواب خوش من جامه ام	
وز سواد چشم و چشم من مداد و آینه ام	بود از خط شعاعی زیب و تم خلامه ام	
از سر و ردل کلاه خود فلک دم بفلک	در هوا رقص کلاه پروا من حر و ملک	۱۵۲

له بر افتادن. یعنی دور نشو
بر افتادن یعنی دور نشو
افتادن ر ۱۵۰-۱۵۱

له قباست. پیراهن پکا
شون آن دهر غږ
له جتاه کنایه از شب

له کلاه چرخند از اسکان
له کلاه چرخند از اسکان
له کلاه چرخند از اسکان
له کلاه چرخند از اسکان

لباس مبارک

نقش کرده باشند و نوشته باشند
در نقش امان نقش باشند
لباس نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

<p>این قلم کاری بابر خورشید در جبر من است خامه دست قلم کاران این سوزن است</p>	<p>لوح نقش صفحه تحریر من بردار من است بر قبا نقش و نگار خامه صد زیبر من است</p>
<p>۱۵۳</p>	<p>آستین به چیدم اینجا خامه در دست من یار من دار و به محفل آستین بر دهن</p>
<p>۱۵۴</p>	<p>اے ولاء موضوع من نقش لباس سر است در تصانیف شامل فکر این ستر است</p>
<p>۱۵۳</p>	<p>خوش لباس نظم پوشاندم من اینجا ستر را تا بفرش مخملین آراستم این قصه را</p>
<p>نمیت خوابان شمن بر راز یو را احتیاج دلبران از خسران دهر می گیرند نیاز</p>	<p>ز آنکه شاه حسن آب شد گوهر نیاز قیل آن الحسن مستقرین بانوار السراج</p>
<p>۱۵۵</p>	<p>چهره محبوب را چون حاجت مشاهده نیست ز نیست پیر این زترین نمیدانم کسیت</p>

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲
نقش ۱۲

نیز در دفع کفر و شر و اعدای دین
می یکنهند (نفا من اللغات برادران)

باب ۱۰

الحج جا درنگون جا درسيه
في حققي

مجلس شورای اسلامی

مفتی محمد رفیع الدین صاحب دہلی

میں نے کہا کہ وہ خیر ہی ہے

مردانہ

چا دشیگوں لباس پاک و زروشش

چادر گلگون داسے روزِ عید تہِ شمس

چادر ز روش چو شجوابی لباس خفتش

چادر سبزش لباس سبز سیرگلشش

109

شہر دانش نیک تر باں برودے روزاو
چادر ترساندے بردش بے افزو

10

تنگ پاک یارِ ماسلام رانگتِ محرم

لَسَاءٌ خَالِكِي وَرَغْرَاكَفَارًا يَنْهَدُ زَمْزَمَ

از روایے امیض اور برز میں خیز و سحر

وزر وائے نیل اجرام فلک پیش نظر

190

درجہاں ہموارہ زین لنگ ردا یسل و نہار
می فدیہ کافرے از پا و مومن برستار

11

تا بنقشے کار فرمایم مرا بر کار بست

نخل آید دم بجز از معانی باریست

موقعہ نقشے بہت بڑے ہیں و تاربت

شاعر و در محبت عامه اش شاعر است

191

تا بفرق دلبرم حمامه اش را دیده ام
رفته ام از خویش و برگردش کرده ام

19

کودش را

وہذا اصفیٰ اور پاکیزہ

صفحات اللغات

ان باریابی سدا کے لئے (انسان کی صفات)

عبدالمجید

و خطوط و اشعار و کلمات
که در این کتاب مذکور است
و این است که در این کتاب مذکور است

میرزا حسن خان قزوینی

۱۰ گنگنا کے رخ و رکشہ (۱۰)

کریون د آصف اللغات

کلی دعوای غیر ابلوی ختم

کاملاً ریاضیاتی و محاسباتی

لباس بدارک

لباس بنگارده یعنی بخت و بدنامی

لباس مخفی تخلص زیران بزم

لباس کتافه مردان بود و درم

لباس دوت " "

لباس شکسته و لاف و کجائی

لباس سرتاسر بخت و بدنامی

لباس بدارک

لباس بنگارده یعنی بخت و بدنامی

لباس مخفی تخلص زیران بزم

لباس کتافه مردان بود و درم

فصلت سر بر عمامه را بر جامه اش	زینت واریالای قدش عمامه اش
شده و بالا حسن قد از گرمی همگامه اش	فکرت مخفی عیان از نو نهال خامه اش

۱۶۲	شوخ من برگوشه و ستار و گلده را	۱۳
	معنی رنگین بود این نکته سر بسته را	

گنبد عمامه اش لبوس مخصوص است	زیر آن نازک کلاه بخت فرقی انداخت
ایستادش از این فتح و نصرت و برآ	فصلت بر سرش عمامه را سرتاسر است

۱۶۳	شده بکارگران این عمامه صد و ستار	۱۴
	دور یک عمامه اور شک صد و وارها	

میش تا جاش را به تاج خویش از سر افکند	بهر عطیش کلاه خورشید خا و افکند
تاج یار من کلاه چرخ را بر افکند	چرخ از شادی کلاه بر چرخ دیگر افکند

۱۶۴	از بهارین تاج یارم تاج گل را رنگ و بو	۱۵
	نور تاج شمع باشد از سر و رخ تاج او	

لباس تاج از سر افکندن یعنی
از دست دادن پادشاهی و تخت
بذل تاج بر افکندن از سر
کلاه افکندن از سر
کردن و عرق

کلاه چرخ را از تاج

۵۶

دعوت
لباس بر افکندن یعنی
انداختن و دور کردن از سر
کلاه و تاج افکندن
نارنگ شدن خوش حالی نمودن

دعوت
لباس تاج گل را رنگ و بو
نور تاج شمع باشد از سر و رخ تاج او

باب: پنجاب

الحکامہ عربیہ اسلامیہ

کلامہ جینی کنایہ اور آفتاب
(پیکر عجمی) وکلاء آغا خان

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

۱۲- ...
...
...

تعلیق علی آرائیام و حکم علیہ برائشہ
(غیاث اللغات)

چراغ-آشوبه به سحر

از کلام خود زمیں نازے کند بر آسماں

وز کلام آسماں صیتِ فروغش در جہاں

سرکشده تاج او بفرقی فرقدان

وگر وہ انبیاءِ رسلِ سراجِ شمس

190

من بلاگردان تاج او چو دستارم قولا
تاجکے از تاج معجش خود بدست آرم قولا

17

یارِ مادرِ زنگِ پوش گلزار و گلبدن

والہش در سیر گلشن مثل بلبل نغمہ زن

دزراکت نیست فرقی در گل و گل سپرین

تاکلی وائداور اعد لیبا لنین جن

199

بیلان گل را بدامن و گریبان یافتند

14

از سخاوت ماحریر در قبال این منش

مردمک از دیدۀ ما سحر شیرآهش

در چمن دیدیم چوں گل را بسیرش

دینِ بنگیا این نشا ختم از منش

194

لبیلاں دوزند چشم آں گونه بر این گلبدن
لو سیادارد قباے چشم لبیل را به تن

1

46

یعنی بادشاہ تجھ کو نامہ شہادت دے گا
تاج پشیدہ (اصفا اللغات)
ہوون کا شکر ہم از دورت -
شہنشاہی خیمہ پیل - نو عاز قیاس
(۲۰۰)

بایں بشارت

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

چاک دپیر این صبح ز شکر آفتاب
می نماید در نظر از پرده یا قوت آب

دید تابد و سپید سے برنش چوین مایه تاب
جانه گلنار دارد گلبدن همچو گل تاب

۱۹

نازک اندامی که هر دم در لباس دیگر است
که تواند فکر صائب و منش آرد بیت

۱۶۸

می نماید گلزارم گل بگل گشت چمن
چرخ اخضر را کند حیران چمن سلیمان سخن

گفته اند ابل سخن سیمین شش گلبدن
چادر خضر ابد و شش پاک اود را نجن

۲۰

که قباے سبز و گاهے سرخ بنیم در برش
هر زمان در دلبری یا هم بزرگ دیگرش

۱۶۹

داشت این گل پیر این گل در کنار
وسعت مضمون صائب بین بزرگ اختصار

نیک انی بود یارم در صباحت گلخوار
بود بر دواحره بالاء دوشش در بهار

۲۱

در چمن نشناختم سیمین برش گلزارم بود
بر قدش سرتاپا پیر این گل تنگ بود

۱۶۰

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

(بهار عم)

کتاب بایں بشارت بمعنی فرزند ماه

بایں بیکار

<p>بود در شیشه نو پیر آتش خلد بریں</p> <p>از لبِ حوضِ دُناش چشمه کوثر بیں</p>		<p>قامتِ طوبی در درویشِ حج حرمِ حبیب</p> <p>دار داسر ارجاں پیر آتشِ آتیش</p>
۱۶۱	<p>صبا بیاچوں می کشاید دل بزم بندِ قبا</p>	۲۲
	<p>می شود روی دل عالم دیر فردوس دا</p>	
<p>آں گریبانِ قبائش مشرقِ مهر جمال</p> <p>وز طلوعِ ماهِ عارضِ مهر گردونِ ازوال</p>		<p>از لالِ آں گریبان ماهِ زکیه دگر کمال</p> <p>حاصلِ فکر و لایسریه فکر کمال</p>
۱۶۲	<p>می شود هر روز طالعِ زانِ گریبان آفتاب</p>	۲۳
	<p>بر بدنِ پیر اهنِ او طلعِ آں آفتاب</p>	
<p>آں داسِ زرد یارم از شمالِ آشکار</p> <p>چادرِ ترسافدِ ایں داسِ زرخار</p>		<p>زردی ز گشِ فروغِ آفتابِ دهباک</p> <p>فکرِ خالصِ اولِ اینجا بابِ زرخار</p>
۱۶۳	<p>بار داسِ زرد خود چوں عالم آرامی شود</p>	۲۴
	<p>زینِ ردایمیں تین یارم طمّامی شود</p>	

۱۶۱ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۲ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۳ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۴ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۵ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۶ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۷ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۸ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۶۹ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۰ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں

۵۹

۱۷۱ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۲ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۳ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۴ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۵ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۶ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۷ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۸ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۷۹ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں
 ۱۸۰ در شیشه نو پیر آتش خلد بریں

بہارِ بُنّارک

بہاؤ شاہ درگاہ گشتن غادرہ معاون

کرم است و شقایق
کرده اند و سداب

۱۲

در بهار برافروخته
گشتن بپیش رویان کرد

بند کردن (اصطلاح)

مکتبہ اہل سنت و
سیرت کراچی - بمبئی پبلشرز

و بیانی از معنی ظاهر

سندیس و قیفرانہ

مجلس غلصہ کاغذی

از گریبان آفتاب عافیت سر کشید
فصلی درین نقش جامه واکبر کشید

در سخنگو دلبر من چون قباد در بر کشید
جلوه انوار چوں از روزه روشن کشید

صحیح صادق و دعویٰ چاک گریہ باشر کنند
در قباچوں استرے - خورشید نہاںش کنند

بزن نازک نشان بخیه کرد و آشکار
از قید حیات عاشق چون غنی اندر فشار

از لباس تنگ که در دِل عاشق فگار
چستی بندِ لباس می برد از دل قرار

شنگ در برمی کشد ملبوس تو نازک تنست
روزِ محشر دستِ او دامنِ پیراهنت

عاشق حسین استیلا زخمِ ادبِ حسینِ رحیم
اسے زلالی استیلا زخمِ زینِ ہویم بہیں

ساحل چہات دوست مرا ز آتین
آستین بدل کشت گوید کارِ نازنین

کرد و داریت طراز استیج آزمود
شد و دست او نمودارید مصیبتی برون

۲۶

۱۰
فقر کشیدن یعنی تصویر
کشیدن (بهرام)
۱۱
قدرت - در کامرسان نقل
(بهرام) نیکو است
۱۲
غنی گویی شاعران

۴۰

کرم سیم (درست) ۱۱
شکله آتیب، بکر شیده، دوزا
کرون (آصفی الثقات)
۴۱: (افغانستان) شاه و سوزو
کرم سیم (درست) ۱۲
شکله آتیب، بکر شیده، دوزا
کرون (آصفی الثقات)
۴۲: (افغانستان) شاه و سوزو
کرم سیم (درست) ۱۳

کشف احوال دانش یاران و عجب

برو خضراے نگارم ز شمال آشکار سبز پوشان جناب بر سبزی چادر تار	طوطیاں پیش رواے اخضر او سرسار فکر فروسی پرستان سخن آرد بہار
۱۶۶	چادر سبزیت بردوش نگار حور زاد
	۲۸ نہ احمد از لباسش سبز شد خجل مراد
در قبای لالہ گون اردوش لطف دیگر صائباً مضمون رنگینت پسند آمد دیگر	لفظ رنگین شمع معنی را بود فانوس زرد رنگ فکرِ خلص کاشی بود مطبوع تر
۱۶۸	در لباس ارغوانی رونق آں سیتن
	۲۹ معنی روشن بود در لفظ رنگین سخن
مردم چشم است یارم بار داسے عنبریں می توانی گر سواد چشم خود بینی ببین	می نیاید در نگاه عاشقان آن نازنین در سوادت مرد مک! ای سلی باریک بین
۱۶۹	می شود روشن بعالم زانکہ نور دیده است
	۳۰ مردم چشم لباس سررنگین پوشیده است

۱۵
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۱۶
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۱۷
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۱۸
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۱۹
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۰
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۱
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۲
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۳
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۴
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۵
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۶
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۷
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۸
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۲۹
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

۳۰
جوتنا یا دجوان پوشتن خنجر
لباس مبارک

کلیه نام اصنافی شام
سردن از شام از دست
گلستان باغ یعنی بسیار
گلستان در عجم
گلستان یعنی شام بود
در کاش شرب در گلستان
در عجم در عجم در گلستان
در گلستان در گلستان

در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان
در گلستان در گلستان

نیست حسن انصیب امن گل در چین بیکر بگدازد بقولت سوز عشق سیتین	بوته های زر که دارد یار ما بر پیرهن این زر قلب خالص نیست راجع در سخن
۳۱	۱۸۰ دلبرت وارد بتن زرتین قباے بوته دار تا بهر یک بوته بگدازد دولت لیل و نهار
از بهار رنگ بوشن لال را دل داغ داغ ش زاریات است مستی خانه تو بچرخ	خانه ام از جامه گلگون بایرم صحن باغ در قباے و بگلشت چین گل باغ باغ
۳۲	۱۸۱ جامه گلگون نه در جامه صبح در کاشانه ات فکر آبه کن گفت آتش در خانه ات
گریه با بر سیه کرده است در گلزار ما فکر صاحب ناله قریب است در اشعار ما	ز انفعال آن رواے عنبرین یار ما سر و گلشن شد نثار قامت دلدار ما
۳۳	۱۸۲ بالا عین سبزه لعل و زجراں کرده است سرور در جامه قمری نایاں کرده است

بارک اللہ ہے ولا نقض لیس شکست	ایں کلمات بسین حیہ دستاirst	
تاریک تا نظیر صنیع بود و تارست	بافتی حرفن این لہاست دغور و لدتirst	
۱۰۳	در جزای نقش از افضال ب العالمین خلقتے یابی ز محمد صبح تو در حلد بریں	۳۴
۱۳	سایہ مبارک	۸
مانی نادان نقش سایہ اش در مضطرب	پرتوش راسایہ می داند خیال و خواب	
انچازا سر ارفن آموخت ارد در کتاب	ہرچہ ما تعلیم او کردیم شد نقشے بر آب	
۱۸۴	پرتو سیدی نگیر و ہر کہ بنیاوش بدست تربیت نا اہل را چوں گرد گاہاں برگیندست	۱
مانی نادان خیال نقش تنویرے کند	خواب را نادیدہ می خواب کہ تعبیرے کند	
سایہ (بے سایہ) را خواب کہ تصویرے کند	بکہ از بہر دماغ خویش تدبیرے کند	
۱۸۵	غیر مرئی را خیال نقش خوابت و خیال	۲

لے تارک شد باشند نقش
نقش در چشم
نقش از آب کتابی نایاب
و حاصل در جابجاست
تصویر کہ دن و رات
تصویر کشیدن در جابجاست

سایه بدارک

صورت دهن رقام شدن
تصویر و تصور کشیدن (بیدار)

دلیل صورت
بسی کلایر

آید گل
دو صورت انسان

گلگون یعنی سبزی
صورت

ماوه دهن
صورت

چند ماه دهن
صورت

و غیب جوان می باشد
صورت

یعنی دهن شو
صورت

صورت بے سایگی بستر خیال است و محال

بیز چشمی از دل پر خورشید کای راست
بحر ارم صبح و موز و کشتی کای راست

آید گل را از رخ گلگون کشتی کای راست
آب از چاه دهن برید کشتی کای راست

۳

در سخن نجی زهر یک لفظ صدمشیم
نقش آه غیسر مری در گرامو فون کیشیم

۱۸۶

من چو تصویر بربند صورت ام محال
این حال است و محال است و محال است و محال

عکس رب عکس کاشم ربی مضمون خیال
و نشینت می کند و عکس خود از کیشال

۴

من بلور چشم نقش نور بلور کرده ام
تو نمی بینی که تصویر نگا به کرده ام

۱۸۷

از فروغ شمع روشن سایه اوار انگه
پرتو خورشید شد از آفتابش جلوه گر

و دیده عکس مرد یک نبود از نور لبهر
سایه او در جهان هتای باشد از قمر

۵

عکس اجرام فلک چو تو فلک شد بر زمین

۱۸۸

صورت گرامو فون نام از کلام
صورت محفوظ نگه داشت

نقش بستر بستر - یعنی
نقش بستر (بیدار) یعنی بیدار

صورت بیدار

۶۴

تصویر کشیدن (بیدار)

۱۸۹ آفتاب پر تو در

معلوم می شود و در میان خیال ما بود
و گفته اند در وصف الفاتح چنین است

چون از تحقیق در کار گذریم
شکرات و منی در کلام خود

مانند خنایه در وصف سرافقت
در تحقیق این شققت بسیار

و گوید که اصل آفتاب است
و منی تحقیق این مهر است

	پرتو جسم تو مهر و ماه بر چرخ بریں	
در لطافت جسم تو پاکیزه تر از جان ما	در لطافت جان تو آینه عسرفان ما	
۱۸۹	بر زمین نور مجسم سایه او بر فلک از تو اجرام فلک باز تو را و احملک	۶
عکس مهر را اگر جوی یابی آفتاب	عکس ماه را اگر خواهی بر بینی ما بتاب	
۱۹۰	پرتو مهر و نور و ماه عکس عکس است سایه او بر زمین جستن و لا بر عکس است	۷
سایه او در جهان همه سایه ظل خداست	بر سر ارباب ایمان چهره ظل مصطفی است	
۱۹۱	ظل او بر سر قیام عالم پر توش بر آسمان	۸

لفظ آفتاب منی تحقیق مهر باشد
اگر چه مهر سر معجزه و قایم
تایب است و یکی از صفات غنچه مهر
قادر است در دست است - ۱۱

مهر است در چهار عالم
قانع صاحب اندیشه گوید که
یعنی هم در دوازده است - سوره الفجر
که آنکه که در سکونت باز باشد
مانند سحاب اوست و گوید

	پر نور روشن ہیں و خل احاسش ہماں	
چتر ابرے بود بر فرق ہمایوں در خرام	نیت ارباب سیرادر وثوقِ این کلام	
حکمت آموزان کی گردنِ ادا و احترام	وجہیں بے سایگی دانند چترش ادا م	
۱۹۲	گر بود آتی بعالمِ خل چترے بر سرت برزین ہرگز نہ مینی سایہ از پیکرت	۹
از تقابلِ عکس شے پیدا کند نور لطیف	وز فروغِ شمس مینی سایہ جسمِ کثیف	
روشنانِ اندکان نورِ محترم را لطیف	سایہ جسمِ کثیفے راست نورِ اوجریف	
۱۹۳	سایہ را تصویر می خواہی رشتیقِ بابیں نعرہ زو مانی بجانِ من بہین است و ہمیں	۱۰
بر قلوبِ خلق اعجازے کند تسخیر تو	در دلِ کفار ہم باشد نہاں تو قیر تو	
گرچہ از تصویر تو گرد و عیاں تویر تو	برزین ہرگز نہایت سایہ تصویر تو	
۱۹۴	عکسِ تصویر تو بر لوحِ دلم گیر دستار	۱۱

سایہ روشنہ سازگان
دہارِ عجمِ ذیلِ روشن
سایہ بجانِ من یعنی نم بیان
نیتِ قریہ ۱۱

سایہ زو مانی بجانِ من
دہارِ عجمِ ذیلِ روشن

سرباز

لے تصویر سایہ دار بے را
آن سازند در جبهه
با (راصف لافیات)

لے سایه گیتون بختی شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

لے سر و منجه خال خال شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

لے سر و منجه خال خال شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

دل نمی خواهد که تصویر تو گردد سایه دار	
سایه بال به بخشد بعالم بتری	فرق ظل الهی ناز و بطل داری
عالم آسوده رحمت بطل قصیری	بابر داریم چتر سایه پیغمبری
۱۹۵	بر سر سایه گستر بنده بے سایه حسن نقش سایه را از مهر و میه پیرایه
۱۴	سر مبارک
۹	۹
مانیا داری گرا تصویر فرق او سر	سر از جیب نقش پاک فرق سر
گفت نایب جز تو ای کارگران از دیگر	من بخدمت حاضر مچون پیشیت چاکر
۱۹۶	در سر غارش ولا خیزه تاخیر مکن بر من مرام برت از خشم تغیر مکن
در سخن سرگرا از رنگ (سر بالا نکرد)	همش ترش بهزاد و اوا منجسته از جانگرد
سر بینه می کشد اینها - یکچه پروا نکرد	هر یکچه سر در هوا اصلا نظر بر ما نکرد

لے سر و منجه خال خال شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

لے سر و منجه خال خال شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

لے سر و منجه خال خال شفا
نمودن (در عجب اولی گستره)

بر بشارت

له از سر طاعت چه کردیم ماین کار را
بر زمین زوهر یکجے در بخودی دستار را

۱۹۶

سر فرزان سر فروزند در غنیمت سر
سر کشان سر گرم استعان سر

۱۹۸

خود سر بر خط فرماں سر در می نهند
سر دوران دهم بر اقدام سر در می نهند

۱۹۹

فرق اقدس با تخت خسر و روشن دماغ
از رخ گلگون و دوار و حسن در حنا باغ

در حرمش شمع اوروشن ز مغربش چراغ
خاطرش ثادان دلش از سیر گلشن باغ

۱۹۷

باشد از چشم نگهبان فرج مرگال بر درش
آن اجدادین دو گوش او هم فرمانبرش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

یا تن او طارم و فرق بیابوں گنبدش
شد نشین فرق مافوق الخک شد مندش

۱۹۷

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۷

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۷

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۷

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۷

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۸

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

۱۹۹

فرق بالا خانہ عالی به بالاے قدش
در همین طارم جلوس پادشاه ارشدش

سیرت پاک

۵۴ تاجدار شاهانه (دعوت)

۵۵ دایم جگر و سینه غیر از آنکه

۵۶ از صفت النفات (دعوت)

۵۷ هفت اختر سحر نیکه

۵۸ سرافراز یعنی سر بلند

۲۰۰

تاج سر زیا با س تاجدار تاجور
قبه عمامه بر بالا گنبد زیب

۵

در تفوق سر اعضا ریمه افش
در سرفرازان گیتی نیست اورا

بر سر هفت اخترال ترجج شاه حاور
فرق سواران عالم را سر او سرور

۲۰۱

سرنخی تابند از احکام پاش سرور
سر بفرمانش نهند از بیم و پاش خود

۶

از فضیلت باش ارباب فضائل گفته اند
فرق قدس را بزرگ اهل شامل گفته اند

از سر مردانه اورام و عاقل گفته اند
ایں بزرگی را نشان عقل کامل گفته اند

۲۰۲

کار فرما کار سنج و کارواں کار آژان
چون جوانان در فراست بود و چون پیران بر آ

۷

فرق یارم دور بین و خوش شام و حق نبی
از دماغ روشش روشن فروغ عقل و نبی

از آنکه دارد و چشم پیا راه بینی جمع گوش
با دهن و دق زبان و صفت گو یا و خوش

۶۹

۵۹ سر حق تعالی نافرمانی کردن
۶۰ سر بخت نهادن بجهت
۶۱ سر مشغول شدن بکار
۶۲ سر خود سر خود را

۶۳ سر بخت نهادن بجهت
۶۴ سر بخت نهادن بجهت
۶۵ سر بخت نهادن بجهت

امامزاد

الم

۲۰۰۰
گرم و مناجات

نام:
 سال:
 نام:
 سال:

عبدون
مقال غائبند

ان از عالم بر

استاد

محمّد بن عبد الله

بسم الله الرحمن الرحيم

الحرم

کتابخانه

دار و او با عارضِ گلگونِ خود رنگِ چمن
رنگِ و بوسے گیسوِ بشکینِ اور شکِ فتن

٢٠٣

در سر شمع و ماغش در تجلی شمع طور
نی نماید بر منار قامت او دور دور

قبة نورانی سے بچو فانوسِ بلور
 شمعِ استادہ گردنِ زیرِ شمعِ نور

آن منارِ عالیشان از مسجد بیت الحرام
و اندیش قوم جهل و از مسجد قصه شام

۲۰۴

سے سرت گرد و منہم و نقیش سر سر حشیدہ
اسرا ز جیبِ قبا سے گلِ برآورد و مکار

دیدہ ام خواجہ کہ چشم خود کشادن ناگوار
در سر پاستنت در بر سر پاستے بیمار

ایں سرت بر گلشن قامت - سرا سر سر گلشن
عاشق رنگین بیاست گو یا سر بلبل است

P.O.

برو چشم و جبینِ عارض و بینی درو
ز زرخداں چاد او مو بجے رغبت بہو

پہرہ محبوب سرازرو سے تاباں و برو
کاکل و زلف و خط و ریش و بر و مشکبو

۴۴ مبدء اقصاء شام بكنيد
 در بكمه خنجر و صاحب فرات الحما
 بكمه خنجر گويد كريت المقدس باشد
 دان بكمه خنجر است در شام -
 ۴۵ سرگرم است كه
 آن شوم (جاء عجم)

6.

۱۰ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۱ اس جہاں (دعوتِ علیہ)
 ۱۲ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۳ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۴ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۵ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۶ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۷ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۸ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۱۹ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ
 ۲۰ سرخسوار کے کہنے کے ساتھ

وایع مبارک

۱۰ سر آوردن - آخر شدن

۱۱ سر آسان کردن - آسان

۱۲ سر آسان کردن - آسان

۱۳ سر آسان کردن - آسان

۱۴ سر آسان کردن - آسان

۱۵ سر آسان کردن - آسان

۱۶ سر آسان کردن - آسان

۲۰۲

سر بود عضو ز قیماست جسم نازک
می کنم در لجم است سر بیان هر یک

۱۱

تا سر آوردیم نقش سر اعضا منش
یا بود فانوس بر بالا شمع روشنش

اولین گل بود این برگین انگشش
یا بود تاننده خورشید بر این گردش

۲۰۴

اے والا سودیم سرزین نزلت بر آسان
می کشد دست بر سر آں سرور پیما را

۱۲

۱۵

وایع مبارک

۱۰

مانی بے مغز نقش دماغ چشم داشت
همت خود گرچه بر تصویر مغز او گماشت

تا دماغ خویش نخت تا دماغ او نداشت
لیک از هیبت سر این کار نازک او نداشت

۲۰۸

صورت نقشش چو در آینه صنعت ندید
از غم و افسوس مغز دیده بر مژگان وید

۱

من دماغ سوختم در نقش لعل شجر لعل

از فروغ او شدم در خوابش روشن

۱۱

۱۲

۲۱۰

سر آسان کردن - آسان

۱۱

سر آسان کردن - آسان

سر آسان کردن - آسان

۲۱۲

سر آسان کردن - آسان

۱۱

سر آسان کردن - آسان

سر آسان کردن - آسان

دماغ مبارک

له تر دماغ ښځې تازه دماغ (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

چون قسمت از دماغ تربیت آمد سراغ

من دماغ و آدم آرایش نقش پاک مغز
۲۰۹
تا بلوح دل کشیدم در سخن تصویر نغز

هر چه اندر پرده پنهانست ناید در نظر
عکس از جز آله برقی ز گرد و جملوه گر
یا قلم از جوش دل بر شوق چشم خود اثر

۲۱۰
بر سواد دیده روشن عیاں شد نقش پاک
دیده ام در خواب خوش بیدار و چشم خوابناک

۱- ولا وصف دماغ تر دماغ تر نمود
مغز خشم در سخن شعر تر از بر نمود
خامه ام چون حوت (بگفته مغز) سرود
حسن تفصیل سیجا ذوق بالا تر نمود

۲۱۱
قطره بے ابرستان را دماغ تر و دبد
نخل عیش باد و وحدت ز باران دبد

این دماغ او دو مغز میخانی علم
حاسب او خوش دماغ و پنجه مغز دنی هم

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

له دماغ ښځې ښځې ښځې (دو څو ځم)

دماغ مبارک

لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه

پخته راسه پخته مغز اندش ثابت قدم	در خیال تیر مغز تیر بوش تازه دم
۲۱۲	تیر مغز از از فیض صحبتش روشن دماغ بر دل کفار از روشند ماغش تیره دماغ
در نگاه پاک مغز مغز پاک لطیف	او چه داند هر که باشد دماغ انکوئیف
تیر مغز او نماید پخته مغز ضعیف	پیش مغز اگر آن مغز آن بک مغز خفیف
۲۱۳	۱- قول در وصف مغزش چون وحید نادر سکه کن تا از تو ماند حرف های مغز دار
پرتو نور دماغش مغز را روشن کند	خسر و مغزش حکومت بر سر تر کند
ترو دماغش چشم را شاداب چو گلشن کند	وصف او مداح خود را بهر سر فرو کند
۲۱۴	می شود بهر دماغ تن شاداب نهی حبه رواں گر می اعصاب با نازاں مجسمه شمع نهباں
دماغ حکم شریعت سرور روشن دماغ	با دوی را و طریقت رهبر روشن دماغ

لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه

۶۳

لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه

لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه
لحمه مغزین بهی راسه قلبه
در مغزین بهی راسه قلبه

مفتی محمد رفیع

کدام یک از این روش‌ها برای تعیین نقطه ذوب یک ماده جامد استفاده می‌شود؟

١٠٠

۲۰۰۰ نفر از مردم - مطیع کردن

١٠

۱۵ دفعہ علی۔ دفعہ کریم

2

اولین باشد - ۱۲
دماغ تر دماغ رسیده
نشد -

مجلس

خاک نمز: یعنی تنه خاکی

۱۰۶۶

مجلس

کاشفِ رازِ حقیقت جوہرِ روشنِ داغ بانیِ عشق و محبت و لبرِ روشنِ داغ

ذوق و شوقِ زندگی از جانِ ما غم گرم کرد
بند و طوقِ بندگی از دلِ ما غم نرم کرد

214

زین دماغ عالش برپست مہمت کامیاب	این دماغ ترنج خشک مغز آنجی آب
تیرہ مغز ابودروشن دماغش آفتاب	مغز ایرشن بنیدرو غفلت انجواب

اور وہ مغز مغز اور اکال بزرگ چاغز
چشم اور خواب رحمت در سرش بیدار مغز

۲۱۹

در بلاغت جبرائیل پیش لقب	در منات بندہ پیش از خاموش لقب
در شجاعت افسر حرار پر جوش لقب	در کرامت اے ولانغیر خطا پیش لقب

حسن وصف او دماغ من بیالامی برد
خود ستانی بر طرف - بر ملا علی می برد

21.

در غم هست و دلش از پنج عصیان راغ دماغ
از سر و عضو هست خاطر او باغ باغ

62

سلامه دماغ بیاوردن نغوت
 مغز و کردن (در حشر عجم)
 سلامه عاقلی درویشی باین
 بخت نام است غاریاں بکین
 نام است حال کند
 سلامه دماغ بر درون
 سلامه دماغ بیاوردن نغوت
 (در حشر عجم)

منہ بھر کر

خشیع و شیمیات دماغ است
ربا و غیر ذیل دماغ

مجلس علمای کربلا

مفتی محمد رفیع الرحمن

ب. ب. مغنیز
مغنی و مغنیاری مصائب
مغنی و مغنی یاسه

۱۴۰۵

سردون (ج. سردون)

2

مجلس در صفات و مناقب
نورانی و باغ

2

نستے وارد ہوں روشن دل روشن دماغ

آں بود شمع تن این القب شد شجر آغ

FIA

مغز را روشن کند و صف باغ روشنش

طبع ما روشن کند نورِ چرخِ روشنش

مغز و اریهات تقسم مغز مانی بوده است

طاقتِ شگفتہ مغرینِ دلشنِ مودہ است

خاطرش از سخت مغیر ہاے خود فرسودہ است

اوندار و مغرور سر مغرور با خورده است

219

خامنه من دنيستان مسلم مرد دلير

در رستم از نیزه خودی برآرد مغز شیر

خامہ ماچون باغ روشنش رانقش بست

از مسترت بود چشم یار با ساغر بدست

در جگر از رشک صنعت شیشه را مانی شکست

ہمچو صاحب از مے وحدت ولا ما یمست

225

ما و ماغ خشک را از باد گلشن کرده ایم

بارها این شمع را از آب روشن کرده ایم

مغز در سر کن و لا طول سخن ترک ادب

چونستی از مغزش دماغ و بیداری از تعب

ویدوزنگ (أصف اللغات)

لیکن (در کمال غم)

شکون (در اوج)

۱۳۰۰

کدامی بقول ابرار

1

کیسے بیدار

کیمیو

سلطان

روزانه - مصروفی

نظامی باریکہ مئی۔

موسکوف

بسم الله الرحمن الرحيم

امین قلم از نوشتن

موقوفه خاندان

از سوادند در چهار

در سخن عالی یادعت کرد و خاقانی لقب آتزرگویند حلاق المعانی و عرب

گردہ تصویر را از مغرب جہاں پرداز کن
چہرہ پندہ پرداز می ز حسن موسیٰ سر آفاق کن

12

۲۲۱

گیسو سے مبارک	۱۱
---------------	----

19

گفت بیزادم ولا تصویر گیر نازک است
گروه و پرواز این نقش ابر و نازک است

محبوب با بد چہیں تصویر و بجو کے کشید
از نجات موشگان فی خلق گرد مستفید

1

۲۲۲

خامنه ام در نقش کیسومو برادر از زبان	موقلم گفتند او را بخت نهان چنان
من بجای حلیه تصویر کشیدم آنچنان	سر زدن از نقش کیسومو در ازش مصفا آن

صنغم ہیز اور امونخیت در پیز ہنش
موکشا دوا از حرارت شدہ ہنش

2

۴۴۳

مردمان (دعوتی)
شعبه مودیر کریم ریفقی -
بزرگواران (دعوتی)
۹۱ کوئٹہ دن ساع کریم -
(دعوتی)
شعبه موبارن راست شدن -

67

فرض حسن: یوم و لایح و کرم

سید بنیاد

<p>ماشتت تصویر گیسو تو پر داز و رقم موسه شکران با سواد دیده یسے بهم</p>	<p>لوح دل در دست - همچون چهره پرواز رقم این خورده بر سر داد و آن بکار موقلم</p>
<p>۲۲۴</p>	<p>موسه نازک بر تم بر خاست در فکر سخن وز تعوب آبه رواں شد از بن هر موسه من</p>
<p>چون نمودم موثکانی با نقش پاک مو از کف دتم بر آمد چوں درین تصویر مو</p>	<p>موقلم تصویر گیشو رشم زد و موسه مانی ناداں بشرم و نخلت بر بست مو</p>
<p>۲۲۵</p>	<p>دست من از موقلم چوں نقش هر گیسو گرفت در تماشا دیده مانی ز حسرت مو گرفت</p>
<p>گیسو پاک سر او آئین موسه سر است تار مویش مو به تار بخا و لب سر است</p>	<p>زنگ و بوسه و شینش بزرگ و غنیمت مردمک گوید که حاشا آن ازین نازک تر است</p>
<p>۲۲۶</p>	<p>فرق نازک در میان گیسو و تار نظر موثکانی با ما پید کن از فرق سر</p>

له بکار خود ردن - بکار
آردن (آصف افغان)
له موسه بر تن را ناسته
له از پید شدن از عرق
له موثکانی با یکدیگر
له در عرق خیل موثکان
له موسه بر تن را ناسته
له در عرق

۶۶

له مواز کف بر آمدن از عرق
له بوقع آمدن (در عرق)
له مویش بر تن - مستعد شدن
له بر اسفزار (در عرق)

گیسو بہا مبارک

سہ سر تراش - معنی ہلان ساز

(پیدا عجم)

سہ بن لکھ اشارہ بوسہ خانہ

ان دلید کو بوسہ مبارک راداد مار کا گاہ

تو غنونا کردہ بود ۱۲

سہ آنانی بنی شان است صاحب

بنات اللغات گید کہ بنی شتاب

رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم در

ہادی ہند خصوص بوسہ مبارک

۱۲

نظر علی اند علیہ وسلم ۱۲

<p>سہ سر تراش و جگش نوک گیسو می رید در کلاہ خود بحفظ خویش کرد ابن ولید</p>	<p>تا بگوش و دوش چو گیسوئے اقص میرید خالق مابہر حفظ مغیر گیسو آفرید</p>
<p>۶</p>	<p>در شمال رادیان معتبر آورده اند موسے پاکش را چو آثار مبارک برده اند</p>
<p>شد فد گیسوئے اہل حسن باموسے کمر موسے نرگس در چین بسنبیل تر مویگر</p>	<p>زلف خوباں میشود قربانیں گیسوئے سر کاکل گیسو کستہاں والہاوسر بہر</p>
<p>۷</p>	<p>گیسو شمع از پر پر وانه واروشانہ گیسو این شمع قدرا از دلم پر وانه</p>
<p>گاہ بر دوش مبارک کہ بگردن می چکد قطرہ ہائے شبنم از سنبیل جگش می چکد</p>	<p>از سر بہر بوسے اوصد قطرہ روغن می چکد گاہ بر چاک گریباں کہ بدامن می چکد</p>
<p>۸</p>	<p>قطرہ او در چپ بدن می نماید گوہرے گوئیار نیز دوشک ترے گلایں جوہرے</p>

۱۲

سہ سوزگر - معنی نونگار در دوش

سہ گیسو شمع - کنیز از دوش

(پیدا عجم)

سہ شمع قدرا از دوش چویر

(پیدا عجم)

۷۸

سہ چاک گریباں گریباں باشت

داز از بیک سنبیل سوزگر صاحب

چو شمع نایل و چاک سنبیل از دوش

از صاحب اندک ایستادہ بود

کسیو پیکار

دشمن: د پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو پیکار

کسیو شکیں نگ دوت رشک شک تا	از غم امت بهر کسیو او صید چ و تاب
نیمه سر وار مغزش را بود مشکین طاب	یا بود مجموع آس سائبان آفتاب
۲۳۰	۹
غل کسیو تاب خورشید قیامت را پناه	تا کسیو صورت تار نظر دار و نگاه
کسیو او مادر فرق است دو کوک بر برش	کاکاش را سر پرست و ظل کسیو بر برش
زلف او در دست کسیو تابع و فرمال برش	بر خط فرمان خط سمری نه چو ناکر ش
۲۳۱	۱۰
موس و مژگان موس ابر و راز بزرگ دو دواں	سرو را در بارگاهش نسبت خرد و کلان
جعد شکیں پر ویاں چو اگر کسیو شکست	کاکل شکیں بخدمت پیش او را تو شکست
چ و تاب جعد نازک زلف عنبر تو شکست	از سواد جعد رنگ صورت تو شکست
۲۳۲	۱۱
کسیو به جعد محبوبم تیرین دوشن یار	موس و مرغول پر ویاں بکسیویش نثار

۶۹

نشتن (د. ع. ع. ع.)
زلف (د. ع. ع. ع.)
نشتن (د. ع. ع. ع.)
زلف (د. ع. ع. ع.)
نشتن (د. ع. ع. ع.)
زلف (د. ع. ع. ع.)
نشتن (د. ع. ع. ع.)
زلف (د. ع. ع. ع.)
نشتن (د. ع. ع. ع.)
زلف (د. ع. ع. ع.)

گیوس بر بزاری

له چینی بهمان چینی گیسو دین
 گیسو پرده درست از تارها و جوار غم
 له آرمه ریخته پاره پاره و ده قه
 (اصفا لطافت) و در ریخته پاره و ده قه
 هر یک ۴۰ ریخته پاره و ده قه
 و ده قه ۱۲
 له گیسو تا گیسو بهمان چینی گیسو
 آن سر ۹۰ و ۶۰ ریخته پاره

۸۰

له ریخته پاره و ده قه
 و ده قه ۱۲
 له ریخته پاره و ده قه
 و ده قه ۱۲
 له ریخته پاره و ده قه
 و ده قه ۱۲

این بخت گرویش نازک نقاب فطرتی گوش تا گوش مسلسل صنع دست قدرتی	چینی این گیسو یارم تابدوش حکمتی تار تارش پرده بے پود حسن صنعتی	
۱۲	از هوا گرم گرامی حدت می کند در فضا سرد و سرامی شدت می کند	۲۳۳
وز بهی گیسو ز موب چند زلف آن نگار موشکان ادست ملاقاتم رحمت نگار	از بهی گیسو کاکل جبینش برقرار کز بهی گیسو زهر موی شود برق آشکار	
۱۳	یک سر مودر لیلی و شان بیکار نیست جز بخت جوانان شان کس واقف اسرار نیست	۲۳۴
گاه چون لفت و راز و کج کمال مختصر ده چو خوش گفت در صوفش و حیدر بود	گیسو سرتاج ابرو و رهنمای فرق سر اگر سانا و دوش و دار و گاه تا گوشت گذر	
۱۴	دوش تا در حلقه تعریف گیسو تو بود مختصر شرح مطلق حسن بر موی تو بود	۲۳۵

کیونکہ تیر مبارک
شیریں از دست ۱۱

۱۱ شور و شادی اینجا ایک بنی

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

<p>نگاہتِ گیسوئے مشکین همچو زلفتِ موبہو نقشِ نبد و موتلم تصویرِ گیسو موبہو</p>	<p>گیبِ فرق تو وار و زچو کا کل رنگِ دبو انورشی از موشگافی در سخن موبند او</p>
<p>۲۳۶</p> <p>بسکہ از موبِ سرت اینجا سخن بکفر می کنم گوش را چون نافہ پر از مشک از فرمی کنم</p>	<p>۱۵</p>
<p>شعلہ خسار چون از روے روشن کر کشید عاشقش از سوز عشق خویش آہے بر کشید</p>	<p>در تن با آتش عشقش دل مضطرب کشید در سخن تصویرِ احوالش دل آتش کشید</p>
<p>۲۳۷</p> <p>آبِ بر آتش زدن نبود مگر کارِ بیاں می چکد روغنِ چو شمع از سر بر موی شان</p>	<p>۱۶</p>
<p>آصبا بر گیسوئے مشکین و زلفت بگذرد می کند گلِ معطر چو گلشنِ آود</p>	<p>در بہارستانِ عالم با تمیث می برد افکر جامی پر دہ خوشبوی گل می فرد</p>
<p>۲۳۸</p> <p>منتظر بہرِ سیم ایجاں گلشن می شوم نہبتِ گیسوے عنبر بوے تو تابشِ نوم</p>	<p>۱۷</p>

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

۱۱ سر زدن اینجا کار بد

شماره ۱۰۰

[illegible]

AP

۱۴۰۰ مازنیان برآمدن بخانی
 ۱۴۰۱ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۲ مازنیان بخانی جانشین
 ۱۴۰۳ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۴ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۵ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۶ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۷ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۸ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۰۹ مازنیان در گشتگو (در محرم)
 ۱۴۱۰ مازنیان در گشتگو (در محرم)

۲۱۹	نیت غمخواران و آواز حقیقت مایه	۱۸
۲۲۰	نیت دست و خامه رازین بیش یار	۱۹
۱۶	شانه مبارک	۱۲
۲۲۱	کر و فضل را و قسای شانه سائن	۱

شده بند از حسن نقش شانه او شان من		
شانه اش آرایش بر مژه گیسوی کند	در او اے خدمت نازک تگابومی کند	
موشگانی با بفرق نازک اومی کند	خدمت بریش و برت و زلف ابروی کند	
۲۴۲	مویب و دار و خیمه را گیسوان منق یار	۲
در طریق بخت سنجی موئے بند آں نگار		
شانه اش هرگز نشد از زلف برهم خفتک	با دل صد چاک می دار و بخدمت انبهاک	
می بر و انعام خدمت از دل ارش تپاک	شوکت زلفش فزاید چون شود از گر دپاک	
۲۴۳	زخم های شانه از زلفش فراهم می شود	۳
بخت چون یاری نماید مشک می بهم می شود		
من بوج صفت شانه دندان دار آں نگار	اے ولادار لب دندان بگویند گکار	
پنجه خورشید پیش شانه او شرمسار	شانه مهر کف در دفلک شانه وار	
۲۴۴	تا سر آرایش گیسوی او دارد و سحاب	۴

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

شانه مبارک

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه دار و آینه دار شانه و آینه

	و اسم از امواج دار شانه را در آب
شانه اش به دیش چرخ دست گیو کند چوب و تاب گیو او باز چرخ بازو کند	گیو نازک با یا - نه می بلند ابرو کند شانه شکسته اش از کار خود پهلوی کند
۲۳۵	سر نهید بر پاشه گیو شانه دل چاک چاک موشگانی هاس او سر را کند از گرد پاک
در شب است یا دگر شانه دلدار من از گلشن سنبل لطف خویش هر دم شانه زن	باغبان نازک رخ شانه دار و چمن موسه زگر و ناز این اموسه بند خوشین
۲۳۶	این مجازین شانه گلزار بالا شجره در گلستان از حقیقت می دید گل رخساره
دل فدای شانه کوچه و تر گاشن بصف عاشق جان ناز او دارد دل خود بر پوت	لشکر دار و که دار و نیز با یکسر بکف اسه غمی دارم به تضییع مضامینت شرف
۲۳۷	شب که در مد نظر آل گیو پرتاب داشت

دست بر تاقی از شانه دار و آینه دار
شانه دوش شانه دوش است
مردن دوش شانه دوش است
شانه دوش شانه دوش است
شانه دوش شانه دوش است
شانه دوش شانه دوش است

۶۳
شانه دار و آینه دار شانه و آینه
شانه دار و آینه دار شانه و آینه
شانه دار و آینه دار شانه و آینه
شانه دار و آینه دار شانه و آینه
شانه دار و آینه دار شانه و آینه
شانه دار و آینه دار شانه و آینه

شانه مبارک

۱۰ شانه رآب دشت آلوده

۱۱ شانه آویز زرد و آفتاب

۱۲ شانه بزرگ و کوهستان

۱۳ شانه آویز و جان ناز

۱۴ شانه بزرگ و کوهستان

مردم چشم زمرگان شانه رآب داشت	
شانه آویز است در گیسو یار	می نماید ازل صد چاک خود چوں فگار
شانه آویزی کند هر مجرم را بهت دار	با امید عفو می بینم دش را خار خار
۲۳۸	شانه اش گردید از گیسو یارم شانه بیج جز بهین تغیب او بر نه می آید بهیج
شانه اش در خدمت جوگنه ام و صبح و شام	بر سرش یارم کشد دست به گام خرام
تایه او امتثال امر او سازد و دام	نقش صورت بست فکر بد چاچی در کلام
۲۳۹	شانه گو یک سر مواز خط او سر کشد دست او صد شاخ را از فرق بیرون بر کشد
شانه مرقان عاشق خادم گیسو یار	شاخ شاخ شانه اش مرقان او رامو یار
فرق محبوبانست نقش شانه و بجو یار	شانه ابرو یار عاشق شانه ابرو یار
۲۵۰	شانه از دندان کشاید گز گیسویش گره

۱۵ شانه بزرگ و کوهستان
۱۶ شانه بزرگ و کوهستان
۱۷ شانه بزرگ و کوهستان
۱۸ شانه بزرگ و کوهستان
۱۹ شانه بزرگ و کوهستان
۲۰ شانه بزرگ و کوهستان
۲۱ شانه بزرگ و کوهستان
۲۲ شانه بزرگ و کوهستان
۲۳ شانه بزرگ و کوهستان
۲۴ شانه بزرگ و کوهستان
۲۵ شانه بزرگ و کوهستان
۲۶ شانه بزرگ و کوهستان
۲۷ شانه بزرگ و کوهستان
۲۸ شانه بزرگ و کوهستان
۲۹ شانه بزرگ و کوهستان
۳۰ شانه بزرگ و کوهستان

۳۱ شانه بزرگ و کوهستان
۳۲ شانه بزرگ و کوهستان
۳۳ شانه بزرگ و کوهستان
۳۴ شانه بزرگ و کوهستان
۳۵ شانه بزرگ و کوهستان
۳۶ شانه بزرگ و کوهستان
۳۷ شانه بزرگ و کوهستان
۳۸ شانه بزرگ و کوهستان
۳۹ شانه بزرگ و کوهستان
۴۰ شانه بزرگ و کوهستان

شماره

شاهزاده سلطان ساجدی - شاهزاده ساجدی

14-11-19

مسلم

بماند (در هر جا)

مسجد جامع

از بنا یک می

۱۲۵۶
مزارعی - شام

مجلس

۱۰۰

۱۱
یعنی ہر سال

ن. د. ح. م. م.

3

250

از رسته و
صفحه الف

1

2

10/10/10

07

29

<p>کیست او کو داکستد سلطان زار بر ویش گره</p>				
<p>شانه اش بر کاکل شمع پر پروانه</p>	<p>یا پر پروانه زلف (شمع قند) را شانه</p>		<p>از همین شمع است روشن هر دو کمانه</p>	<p>بر همان زلف است قربان شانه بیتابانه</p>
<p>۲۵۱</p>	<p>نچو یارم چو در زلف پریشان شانه کرد</p>	<p>شمع رخسارش دل عشاق را پروانه کرد</p>	<p>۱۱</p>	
<p>موشگانی به اواز فرق نازک آید شکار</p>	<p>لیک سر مود و صفت ام خود نمی گید و قرار</p>	<p>در نگاه یار ما دارد سراپا اعتبار</p>	<p>از علو تمهتش گوید علی سبزو ار</p>	
<p>۲۵۲</p>	<p>شانه چهل شبکست زلف پریشان شانه را</p>	<p>اوند اواز دست هرگز هست مرده را</p>	<p>۱۲</p>	
<p>شانه از شمشاد دارد در دل خود افشته</p>	<p>تخته شمشاد هم با شانه دار و نبسته</p>	<p>هر دومی دارند با هم در قرابت قربت</p>	<p>لیک پیدا شد بقول بود بحسن کیفیت</p>	
<p>۲۵۳</p>	<p>شانه از روزیکه زلف یار ما را یاد کرد</p>		<p>۱۳</p>	

شاہین مار

شاید بزرگوار
 صلح شایسته کردن - تعادل کردن
 در هر چیز بین شایسته (و)
 در هر چیزی بین شایسته (و)

[illegible]

11

مجلس سانی در غایت
مجلس سانی بقول - محمد علی

کے لئے

مجلسی از کتب نایب و نادر

١١ صف اللغات

✓

در بیان معنی جمله در هر جا

نصیر بر خانی شاعر
از دانشمندان و نویسندگان
ایران

شهر سوم مال اوست ۱۲
۱۱

بازار تهران - پانزدهم شهریور ۱۳۳۵

1

1

1

مرغ دل از شانه او شانه بینی می کند

سنبل ترمی زند از همسرتی زلف دم
داشت ریشته در دل از دعوی اوج و غم

یا فتم در سیر گلشن زلف و سبیل ابرم
شانه با او بود همچون خاموش در هر قدم

خواست تا منیل بعیتاری سخن سازی کند

16

106

شانه اش بنگداشت که باز لب او باز می کند

یک منش با صد پریشان بتلاش وار و گیر
موشگان واقعات دست مضمون نصیر

شاعران گویند باشد شانه در زلفت امیر
شانه را دیدیم مازلف و ترانست پذیر

گر سرِ موئے شود از لُفِ پُرتابِ جدا

13

۲۵۸

می شود صد چاک پید آور دل او شان را

گیوش نزال مستفید و او ز گیوش بہر مند
اسے اثر یار تو واند زلف را وام کند

شان و لاریش یار نمیت درگیو و بند
مرحبی این رایند و خدش آزار ایند

19

۲۵۹

میرغ دل در اشتیاق دامن زلفش بال برد

~~فون بک~~

خانہ خاں کریم - اعراض
کریم (بکرمی)

شیخ زکریا بیگنی تقاضا دل
میرزا محمد علی

کتابخانه عمومی آستان قدس
کتابخانه عمومی آستان قدس

من لفتن - تصويبه
كثيرين وأصفى اللغات

بیتین
میں طراز بمعنی نین
نقشہ کشی کردن (صفت المائت)
اشعار بمعنی گفتگو

شازادہ گیسا و ویدو پنخو مالزو

زانیہ واردا تھا قبرستان ولد اربا

شانه خالی می کند از شانه بینی یا رما

۱۔ غنی تضمین فکر و رولق اشعار

فوج و مکانش نشد آماده بر یکبار

شکر خط و نحو در آئین حیرتش کند

۲۰

۲۹۰

شاید بینی یار است از زلف و پریشان کن

صفت بامین طراز شانه بر مو بسته ایم

مفتش حسن شاه را بر لوح گیسو بسته ایم

کرمضامینش زبان بر خنگوبتیم

انچنان اشعارِ ترورِ مدحتِ اوستہ ایم

چوں نقشِ شاد او چشمِ یارِ مفاو

51

471

اسے خوش طالع پسندِ بختیارِ مافتا و

اگوار یعنی فرق سہ مبارک

17

1A

خوابِ او خوابِ پریشان از پریشانی شکست

نقش فرق پاک سرچوں شایعہ مالی شکست

شیخہ دلہا ہے ایں سر و بناد انی شکست

از حیا از رنگِ حیا، از رنگِ پستی و شکست

19

۵۹ شاد شاکستن - شاد

مشتاقه خواجه بريد خان - خواب (محرر عام)

کرمی و کرمی

شدن رنگ با قهوه

شدن رنگ با قهوه
نقشه شگفتی - یعنی
(کرم)

صفتی (برای)

افزایش

فوق

گروہی ششم از دست "طوفان"

کردن و پیمان جوئی (در هر دو)

کتابخانه بودون (بیهار)

تصویر کی درست کردہ

شعبه کرامت ۱۲

مایه در سال ساز شده است
 خرمی در ترمه کتب ما گشت
 نظر در دیوار عجم
 مایه خرمی در دیوار عجم
 کوراه و بانه ۱۲
 مایه مریز از یک مریز

9.

۱۲
 باضافت تفسیری
 نقض بر دوازده دستور
 شرح تائید فرق
 فرق یعنی سر (نویسندگان)
 پیرایه عجمی

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

۲۶۲	انور سے از وصف فرقتش شانہ گردانی کند با چنین ذلت چہ افخر بخنہ افانی کند
۲۶۳	شائے در آبے نہاد مہر نقش فرقت سر کہکشائ را در شب بخجور دیدم چون سحر
۲۶۴	در شب تار کی صبح نور اویس زان کیف نیم شب شد کی طرقت با نیم دیگر کی طرقت
۲۶۵	فرق حسن صنعتت با شکستہ کسب فرق نازک دریاں موس فرق غمخیزیں
۲۶۶	چون تخم موئے ز تاب نقش فرق یار شد نقش پروازش چو چشم ناتوان بیمار شد
۲۶۷	شب چشم و نظر فرق ترا در خواب اشت دید لیلی را از نقش از غم خواب اشت

فرق برهان

شانه و از دهن - شانه در دهن

شانه و از دهن - شانه در دهن

شانه و از دهن - شانه در دهن

شانه و از دهن - شانه در دهن

شانه و از دهن - شانه در دهن

شانه و از دهن - شانه در دهن

۲۶۸	فرق را آنکه از سلسله گهرزیت و بند هر که فرق نور دارد و سیر پیاپی او نبند
شانه پاکت اگر تفریق گیسو با کند شانه و از و ن گیسو فرق را اخفا کند	شانه و از و ن گیسو با کند شانه و از و ن گیسو با کند
۲۶۹	شانه چوں پہلو بغلط صبح دارد و در کنار و ر و د بال از پائیں شام گرد و آشکار
۲۷۰	شان یکتائی ز منسرق سر نمایاں می شود از ہمیں فرق نبی توحید یزدان می شود
شانه و از و ن گیسو با کند شانه و از و ن گیسو با کند	شانه و از و ن گیسو با کند شانه و از و ن گیسو با کند

شانه و از و ن گیسو با کند
شانه و از و ن گیسو با کند

۹۲

شانه و از و ن گیسو با کند
شانه و از و ن گیسو با کند

۲۶۱	از دور و ندانہ دار و چہ سہ این شائہ وزد و سوسہ موی گیو ہمہ سہ و ندانہ	۱۰
در شب گیو خم فرق تو شمشیر پر آب در میان سنبلتان بگذرد یک نہر آب	خواب شمشیرت کشد کفار را در اضطراب سومنان تشنہ لب سیراب چہ سہ لب	
۲۶۲	مشرکوں در نصف شب ترسند از کی قوت چوں رگ ابرے نماید بفلک مار از دور	۱۱
در شب گیو فشانس فرق مہر بگیو است در بکا و آسمان سہ تا قدم توقیر است	صبح صادق اولین توکش تویر است صفحہ لوح حبیب بایستہ تصویر است	
۲۶۳	وہ چہ تصویرے کہ پیدا از جب نیم فرق بار یا خطیبے کہ بر روی خاک شد آشکار	۱۲
یک خط باریک از فرق جہاں شد عیاں دیدہ اسطرلاب چشم از افایم جہاں	می بینی بر سر موی است این او نہاں میرود در شام خط استوائش از میاں	

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

کاذب بسمی جمع حقیقی بہار علم
سہ تا قدم بسمی سرایا
حقیقی خط استواء خط کار و سہ
حقیقی خط استواء خط کار و سہ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

13

269

شناختن چوں برگِ سوادِ می کشد خطِ سپید
و در دلِ گم کرده را باطن می شود پیدایم

دید عکس عاتقش در نصف شب یک عالمش
مویکشی که کشتاش پیر فلک در ماتش

همچو بادِ نوست جاناں فرقِ نازکِ بخش
سرِ مغرب شد بلالِ آسمان را در غمش

۱۲

٢٦٤

زین مثل باکیو و فرقت و بد ما خبر
هر زین را آسمان پیدا است هر شب بحر

آب و تاریک شد از دور و درینج واقعات
بریه کلان است باز شد راه نجات

لوفیاں گنید فرق پاک اجوے فرات
یا پلے بالاسے بحر اسودے دار و ثبات

10

۲۶۹

می رود و این جاده روشن بخانات النعیم

ہرگز! این نمک نبو طعمہ از طرے ز زند
عشوہ پروازاں بجد خوشن حرفے زند

ناز پرورد اں بفرق خویش شجر فی زند
قیقہ بر سادہ فراق همچو کرم فی زند

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

93

[illegible][illegible]

لے نقشبند - مجھے نصرت

دربار عجم
۲۶۶
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

۲۶۷
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

۹۵

۲۶۸
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

۲۶۹
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

۲۷۰
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

۱۹	فرق پاکست یار من آلودہ رسنگے نبود فرق رنگینے ہمیسہ اس تو پاسنگے نبود	۲۶۶
آزہ شیبہات راندر بلاغت کردہ نکتہ سنجان راغریق بحر رحمت کردہ	اے ولادہ فرق سرور شان خدمت کردہ نقشبندان ابصفت محو حیرت کردہ	۲۶۷
۱۶	نیک پیہ اگر وہ بارہ سناے اختلاط بگذری آساں بروز رواوری از پل صراط	۲۶۸
۱۳	جبین مبارک	۱۹
دست بر بالائے یکد گیر نادانی نہد ہمسر او سپاہیم از پریشانی نہد	مانی نادان پریشم لوح پیشانی نہد زین عمل از رنگ چیں الزام بر دانی نہد	۲۶۹
۱	زانکہ او پیشانی تصویر پیشانی نہداشت موقلم از وقتِ این کا آسانی نہداشت	۲۷۰
بہر این پیشانی ہم بخشد رب العلیں	اے ولادہ ارم جبین نقش این لوح جبین	۲۷۱

۲۷۱
۱۹
۱۶
۱۳
۹۵

جین مبارک

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

دولت کے دند صناعتان و ہمانیش	از خط پیشانی او جو ہر نورانش
۲۸۳	۵
۲۸۴	۶
۲۸۵	۷
چون حبیبین شگند گویم تن او گلشن است	جائے گل از گلبن قامت بستان گردن است

بایدن (جو غریب)
دند صناعتان و ہمانیش
بایدن (جو غریب)
دند صناعتان و ہمانیش
بایدن (جو غریب)
دند صناعتان و ہمانیش

۹۶

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام
۱۰۰ غریب راج نبی علیہ السلام

تجربین بھاری

تجربہ اور دشمنی ہاں ہے (بہارِ عمر)

سلا م خذہ صفت حسین است
حسین کا نورانی نام ہے ۱۲

مفتی محمد رفیع الدین صاحب
مفتی محمد رفیع الدین صاحب

فلاح منیر اور فاطمہ بیگم صاحبہ

کلام فصیح (در علم)
معنی شام فصیح و نظایر آن
همه استعمال یا موقوفه کرده
و مندرج در باب علم

42

۱۶ مینا فیرون - دوست
۱۷ وزیر دادون (آصف افغان)
۱۸ گل جبین بعل وکرز
از جنوب - ۱۹ وزیر آشیید گل
۲۰ راست
۲۱ شیخ فخری کوه سته چچ
۲۲

کتاب در شرح و تفسیر

یا قند بالاست شمع و این حبش روشن است	یا خردمند و سرش خورشید بر آفتاب است
۲۸۶	بزم عالم روشن است از طلعت روشن جبین چرخ چارم را اگر رشک برین مهر زین
مهر شد تشبیه این سیاه آن خورشید چهر	مطلع روشن سیایش بود رشک پهر فلک سحر آفریم در بلاغت کرده سحر
۲۸۷	در سخن جاد و خیالی داد پیشانی مرا مطلع نمود نقش در سخندانی مرا
چین آتش و ز چشم جوهر آتش می چکد آن حبش گل و از گل کلابش می چکد	رحم او از جوهر تیغ عقابش می چکد از مضامین شگفته آب تابش می چکد
۲۸۸	آن گل ترچون عرق می ریزد از جوش عقاب صورت چین جبین او گشت تلخ کلاب
حسن تشبیه حبش آسمان و این	از لاله ابرو نازک مه انور بین

کس نبیند در جبین روشش آنا چس	واناروشن بود بر روی او صبح چس
۱۱	صبح را اشکِ ندامت قطره های خشمم است زانکه میایم مبین روشن بچشم عالم است
از صفای جبهش حیران بدل شد آینه از خیالِ خود را پامتقل شد آینه	با جبین صافش چو متصل شد آینه عکسِ حیرت دید چو درونِ نخل شد آینه
۱۲	بود اسکندر بر پیش یار من آینه دار صنعتِ اسکندر بر صنعتِ نقشم تار
آزده تشبیه دید میضادست من سید در سخن آورد طبع طاهر از سکر و حید	موجِ چین در قلم پاک جبین چشم ندید انگشتِ سنجانِ بلاغت در تماشا محو دید
۱۳	موجِ سین یا بختجل یا حبس یا سطح نور شعله طوری بختجل یا بد بیغنا عور
دید چشم خلق لوحِ آسمان را بر زمیں	لوحش آند لوح محفوظ است این لوح جبین

لحاظه در یک سطر آقا
آینه نایب (اصفا اللغات)
صفت کندی - ۱۱
آینه سازی سخن کندی
عالم بر وجه شاعر
مردن شعر و مرام از دست ۱۲
مردن بیضا بجز موی بخت
گویند در کف دست از نور سحر بود

در علم
در سخن آند - در علم تعلیم
و استجاب گویند
لوح محفوظ یعنی لوح و خط
او که اعمال انسان بر آن بطور
است (اصفا اللغات - ۱۱)
ام الکتاب

محمّد بن عبد الله

زیرِ شمشادِ روشنِ کلکِ یہ اللہ است ایس

15

۲۹۲

بر سر کافرو چیں جیہ شمشیر کشد
خانہ فکر مزین اوچ تصویر کشد

10

۲۹۳

زنگ بود در محبت پشانی پُرچین روا
حرف گیری کرد غم در پرده تحسین روا

19

۲۹۷

یارِ مادر و مگر دناغ بلند اں چہیں

رسد و این پانی در کاردهش
در سجاده و صحن و در صحن
کافه نشسته و در پناه عین
حرفه گری می هم صاب این
بند خورشید چرا مطلع کر خضعت
بایف در آت (چاکر کارده کار)
ص ص ص ص ص ص ص ص ص ص
سوزن خورشید از دست
ع بر آت بقا

[illegible]

از کمر ز تار شاں آمد بگردن اسے حزیں	دلبر اراں در احترام سجده اش سر بر زمیں
۱۶	<p>۲۹۵</p> <p>رشتہ ز تار طوقِ بندگی در گردن است</p> <p>قشقہ بزرگ الف اثباتِ وحدتِ کون است</p>
<p>وز جبین صاف احوالِ لاش نہ وہاں</p> <p>راست می گوید علی کتبہ سنج نکتہ داں</p>	<p>سر نوشتِ بختِ اوار حسنِ سیایش عیاں</p> <p>کاتبِ قدرت کند نقشِ جبینِ نقشِ آں</p>
۱۸	<p>۲۹۶</p> <p>نے غم از بیگانہ نے شادی ز خویش آمد مرا</p> <p>انچہ بر پیشانی من بود پیش آمد مرا</p>
<p>دار و آں روشن جبین داغِ بلند از شجرِ ما</p> <p>شمسِ تبریزی بود بر حجتِ ناطقِ گواہ</p>	<p>مونے چین جبینش را نہ بندید چکاه</p> <p>نقشِ او چوں موجِ دریا کافراں ادرنگاہ</p>
۱۹	<p>۲۹۷</p> <p>گرچہ نتوان دید از سر چشمہ خورشید موج</p> <p>بود چوں گرمِ عتابِ او چشمِ کافر دید موج</p>
می چکد بردامن یارم ز سیا چوں گہر	قطرہ ہائے خوب چمنیاں از جبینِ برابر

کامل مبارک

صلوات علی من تقر به جنان بهجت
 ۲۰ نصف الفاتحه
 ۲۰ بخیر کاشی شام سه روز
 ۱۲ کوشم سه روز
 ۱۲ سرزدن - نظار شدن و
 ۱۲ خیر کردن (در عجم)
 ۱۲ کمال کمال شکر بر خیر
 ۱۲ اورا یکبار (در عجم)

۱۰۲

۱۵ تصویر کردن بتجلی تصویر
 ۱۵ لبتین (در عجم)
 ۱۵ طوطی قرار بر لبین کمال
 ۱۵ طوطی قرار بر لبین کمال
 ۱۵ طوطی قرار بر لبین کمال

از لب بخیر به تعریفش چکد لولو تر		گوهر نایاب گویندش و لا اهل نظر	
۲۰	از جبین صاف یار من عرق تا کرد و جرش		۲۹۸
	روست او آئینه را بنمود و جدوهر فروش		
بوسه زد چشم بشکر و رحمت بر پاه او		شد مثل نقش پاک جبهه والا	
حن آثار مستر سر و از سیاه او		و دیده شوقم نگاه داشت بر پاه او	
۲۱	لند احمد از مستر چشم بر من باز کرد		۲۹۹
	یک نگاه روشن او نقش را پر داز کرد		
۱۵	اکمل مبارک		۲۰
ناگفته تصویر کمال را بر لوح جبین		اب و لا به او اکمل شکست از رنگین	
همچو تاج بدیده بر جبهه باکی و قرین		دیدش که دست تصویر ز موسه غنبرین	
۱	نکته اش تا ز تار طره طره داشت		۳۰۰
	نکته اش ز زنگار جبهه و ستار داشت		

کامل بنام

له واره کار سجد تارکے
بودن بخود مودن براس
آنگاه که چنان در گشته بود که

دست راست بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

گفتش بر خیز تا دال نقش این کار من است دست من در صنعت تصویر او یا درین است	طره این صنعت چپان بدست این است من بود ایش نازم او خرید این است
۳۰۱	او خجل گشت و نظر ریشته پاسب خورش داشت نقطه نگذشت نقش صنعت من پیش داشت
کامل او همسر گیوسه او بالاس زلف بر زلف است جلای او پایش جاب زلف	کیس بر موی ندارد دکا کشی وای زلف کامل مشکین بقول کاشفی موالای زلف
۳۰۲	زلف از کامل پریشان در بلائی مبتلا است زیر دست چو خودی بودن بجای او بلاست
کامل شمع است بر این کامل مشکین نثار در شب دیگر دیدم صورت یل و نهار	صد دل شده اندیش می شود پروانه وار زلف شب را کامل صبح است بر مشکینا
۳۰۳	صبح اول بر جبین چرخ نقش کامل است بر زبان شمع آن روشن جبین مثل گل است

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

۱۰۳

دست چپ بر چپ
چپ بر راست
دست چپ بر چپ

طابقہ بنارس

لے جو شہر دن - بی بی بی بی بی

دین (دیباچہ)

بسم الله الرحمن الرحيم

کتابخانه

کتابت

۱۰۰

دینار

١٠١

از عرق صد قطرہ باران اور یزد بخاک
میشا بر جھٹش از تاب برق او چه پاک

کامل اوتیرہ ابرِ مطلع سیماے پاک
زیرِ کامل برقِ حسن آن حسنِ تاناک

بہوش عالم را برد چون تاب برق شعله رو
زابل و باران یار دے ولا رحمت برد

۳۰۳

انجمن بهر خوب رویان زینت و ستار شد
سنبلی تر طرزه روشن جبین یار شد

در شباهت نقشِ کامل طرّه زرتارشد
در بلاغتِ نامِ کامل طرّه طرشد

در چمن گل طرہ اور شک سنبیل کند
طرہ دستار یارم ناز بر کا کل کند

۳.۴

چ و تابش مجھ پاشچان شاخ نستر
طرزہ کامل گل شکین گلزار حسن

کاکل اودستہ گھبہاے شاخ یاسمن
آر بوجھل طرہ از گھبہاے رنگین حمن

یوئے نازک بگڑا رحیم از سبیل
گر چشم گل به بینی می نسیه لبیل

۳، ۵

[illegible]

102

اننداج صرافت مریده کنده گامی
هین کرم در شیبک زلف

عقلمندانه و بزرگوارانه
و بزرگوارانه و عقلمندانه

مفتی محمد تقی عثمانی صاحب مدظلہ العالی

کامل بنارک

نیت دادن (عشر جم)

نیت دادن (عشر جم)

نیت دادن (عشر جم)

نیت دادن (عشر جم)

نیت دادن (عشر جم)

<p>خامه ام از نقش کامل در سخن کامل شکست</p> <p>عکس کامل در چن افتاد و رنگ شکست</p>	<p>وز نقوش حسن خارست در دل سبیل شکست</p> <p>تا غم او خار گل در دیده بیل شکست</p>
<p>۳۰۶</p> <p>نغمه زد چون بیل آمل فغانش سبز شد</p> <p>بسکه گفت او کامل و موبز بازش سبز شد</p>	
<p>گل کبودین پیرین از عکس شکیر کا کل</p> <p>گوش گل گیر و زهر شاخه فغان ببل</p>	<p>گشت در گلکشت یار هر گل (شکل کل)</p> <p>در چن تشبیه او و جهر سرور سبل</p>
<p>۳۰۸</p> <p>نقش کامل ببل گردید روے موقلم</p> <p>هم صفیرش ببل گاشن بشاخ گل بهم</p>	<p>۹</p>
<p>اسه جزین در دستان سوے آن بشافتی</p> <p>زانکه در سوده این هر دو مونش گافتی</p>	<p>کاکاش از لفت میگوئی دروغه یافتی</p> <p>مصرع کامل بمضمون پریشان یافتی</p>
<p>۳۰۹</p> <p>گفت کامل رانکه کردم با معان نظر</p> <p>سبل را هم سازم قافیه بار دیگر</p>	<p>۱۰</p>

۱۰۵

مهر سیر بنی هم نداد

منه حزین اصفانی شکم

مردن که صبحی عدم بدو شوم

از دست

الله دروغ یافتن دروغ

گفتن حق کے (دو حرج)

الله دروغانی بقول حرج

پیل و شکان بنی اربک

دو شکان مصدق

کامل بنیادی
کتابخانه شاه بهرام
کتاب سوم از دست ۱۱
کتاب خاقانی مشهور است
کتاب سوم از دست ۱۱
کتاب بیهوشی - کار و وقت
کتاب کاروان (کتابها و کتابها)
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب

کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب
کتاب در علم طب و طب

آریاں و پیر کتاب کاکاش بنهفته است شاعر گیتا که چون افسانه و آتشفته است	فکر تم صد گوهر مضمون تابش سفته است بریل معدرت یک شعر موزون گفته است
۳۱۰	کاکاش امن از دست پرشته خیاں گفته ام مست بودم زیر سبب حرف پریشان گفته ام
کاکاش صغیر سیاط از تنبیر بر سر لوح بهرین طغراست حسین	حسن عنوان تم بر مطلع ابروست این می کند خاقانی شرواں تبصیر آفرین
۳۱۱	کاکل غنچه فشاں بر فرق آن ماه تمام می نماید بچشم الله بر کلام
بکر جان ستم و لاد نقش کاکل به موقع از موسکافی با کاکل مشکبو	با صفات دانشین با حسن تشبیهات او تاکید نقش او بر لوح سیما بهر بهر
۳۱۲	مور آید از زبان در وصف کاکل مش این می کنند ایل زبان بر شکم صد آفرین

ابر و سبکبار

کردن ابرو (اصف اللغات)

ششم نقش بر چشم کردن (اصف اللغات)

نقش بخت بر (اصف اللغات)

کار کردن چرخ در دست (اصف اللغات)

نقش بر تن

۲۱	ابر و سبکبار	۱۶
کر چو لانی نقش ابرو بش ابرو بلند از تعب به زار اقل دهاش بودند		در کشید ابرو بهم از رنگ چین باز هر خند کس از نیاں همچو من نبود وقت را پسند
۳۱۳	چشم این هر سه بسویم صورت امیدوار حسن کار خویش آوردیم و لا بر و سبکبار	۱
نقش تیغ ابرو نه بستن بگر آساں نبود جز بجا بازی مار کارد را مکان نبود		دست از جال ششم و در قالین جان نبود در خلاف خویش تیغ ابرو نه نهان نبود
۳۱۴	سعدیا بر بے سپهر اچوں می ماند گریز در ضرورت دست می گیر و شمشیر تیز	۲
گفت دل بنیخ از دست نه اینکار را بے تامل نقش کن شمشیر چو بهر دارا		خوف زین شمشیر باید لشکر کفار را ره مده در همچو میدان حلیه اخبار را
۳۱۵	اگر قلم گرد و دست در دست گیری خامه دار	۳

کشدن (بشارت)

دست مشت کردن

کامیاب شدن دادن و محرم
کامیاب شدن نام نیکو
بجای نیکو پیدا جان کند و
مصدر ابرو و ابرو برون

۱۰۶

بهرایم و از جال با حق کرده
جان دانه صاحب بالمعد ۱۲
دست و شمشیر هم نضون سحر
خودت چو ناخاک از دست
بگرد ابرو شمشیر تیز ۱۱

ابو عبد اللہ بخاری

ابو د

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طاهر

تبرکات

مجلس

کتابخانه

۱۰

کتابخانه

3

غزوة

ورثو خونست روان شجر آید بکار

نقشِ ابرو را قلم بر لوحِ سیاه تو بست
همچو تیر بر بدن آتش نقشِ ابرو بست

موقلم از جوهر مشیر حویلی آمد بهشت
تا میان کردم بگردا در کمان - دهم بهشت

جذامتی که یکدم و قوسش را کشید
یک قلم نقش دو ابرو بر جبینش بالا کشید

۳۱۹

2

از نگه بر چله بودا بر و کشان استیلا و
در دل او خوف ابر و در نظر تصویر ابر

کار خود کردم و لا در سایه شمشیر او
بر بدن مشغول کار خوشین نجیر او

آن منہ راخ ابرو و چین کار من ابرو کشاد
خادم ابروے پاکش سر پائے افونہاوا

۳۱۶

0

اگر وہ اش از درہ ہاے نوکِ گیسوی کند
شائے مژگاں صفاے او ز ہر سوی کند

خامد بروی من چو نقره بر روی کند
صنعت پردازا و از خامه مومی کند

موقوفہ بیت کشت ہر موسے این ابرو کا دست

31A

9

نام و نام خانوادگی: آصف اللغات

(اُصف الفات)

کہ کہ ابرو سے کوئی شے ہوا ہے وہاں سے وہاں سے

10A

وَقَدْ كَانَ رَوْفُكَ أَصْفَافًا

[illegible]

بنا به سخن گفتن
نقش کردن - تصدیق کردن

پیشکش کنندہ

19

ابر و سہ مبارک

۴۷ موبو بنجائیکہ و موبو بنجائیکہ

۴۸ ابر و سہ گردن شل ابر و سہ

۴۹ پیر و سہ بنجائیکہ و سہ

۵۰ کر شاہ و سہ بنجائیکہ و سہ

۵۱ فرنج ابر و سہ بنجائیکہ و سہ

۵۲ پیر و سہ بنجائیکہ و سہ

۵۳ پیر و سہ بنجائیکہ و سہ

۵۴ پیر و سہ بنجائیکہ و سہ

	موبو تصویر اوشت پذیر موبو اوشت	
میں مدبر و کتابی چہرہ اش را چہرہ زیب	می بردایا مے ابر و اول عاشق شکیب	
۳۱۹	ابر و پیر چہن خربان چہاں زو منفصل از فرخ ابر و سہ او پیوستہ ابر و یال نخل	
مطلع ابر و سہ او دیا چہ حسن و جمال	زنگ حسن مطلعش محبوب ہر رنگیں خیال	
۳۲۰	شاعر رنگیں سخن دلدادہ ابر و سہ او مصروع ابر و کشہ مضمون لاسوے او	
اے ول ابر و سہ او را دشتم بد نظر	زیر تیغ ابر و او زندگی کردم بہر	
۳۲۱	موبو ابر و جو بہر آں ابر و خدا را دست	

۵۵ مطلع بیت اول تفسیر

۵۶ قول (غیاث اللغات)

۵۷ حسن مطلع بیت دوم

۵۸ از تصدیق و نقل (موجہ)

۵۹ بنجائیکہ

۶۰ غامض بیت بلند

۶۱ و تفسیر (موجہ)

۱۰۹

۶۲ بیت الغزل بیت ششم

۶۳ و گزیدہ (آصف اللغات)

۶۴ و بنجائیکہ بیت الغزل ابر و سہ

۶۵ مطلع بیت اول

۶۶ غلام صائب منہالی شاعر

۶۷ سہون کرشمہ دوم از دست

۶۸

	سایہ ابرو سے تست آں سایہ بال ہما	
از ابرو مردانہ اش نشان شجاعت آشکار	پرگرہ ابرو بش رگفتند سیف ذوالفقار	از کمان ابرو بش قوس فتح شد شرمسار
۳۲۵	مشرکان پر دغا را خوف ابرویش بدل کافران بے وفا از بیم ابرو مضحل	۱۳
از بلال ابرو بش شرمندہ ابرو سے فلک	وز غم ابرو سے شامش نیگیوں سے فلک	گاہ ویگیہ چون نظری نگند سوسے فلک
۳۲۶	آسمان ساز و بلاش بر بلال ابرو و نثار ماہ نو در ہر مہنت کش ابرو سے یار	۱۴
از کلید ابرو ت در دل کشاد کار ہا	در حق قفل دہان تنگ تو گفتار ہا	قفل برب جن ایامے تو دیدم بار ہا
۳۲۷	با ہمہ مشکل کشائی فتنے نہ نہد بہ کس	۱۵

۱
 ۲
 ۳
 ۴
 ۵
 ۶
 ۷
 ۸
 ۹
 ۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰۰
 دیدن، سو سپید زنت (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۱
 پهلوانان را در دستش (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۲
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۳
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۴
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۵
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۶
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۷
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۸
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۰۹
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)
 ۱۱۰
 قتل بر بر جفا ساکن (د. ع. ق. ر.)

	زین مضامین خطر و خواب اور کے مداشت	
ابرو معشوق را ہم رنگ چکاں گفتم اند	فرق عاشق را عدیل گمے غلط انگشت اند	گر جبین را بر و ان فکر میداں گفتم اند
۳۳۱	ور کے دعوائے نقش پاک اینچ گاں کند فکرین عوض (بہم گمے) وہیں میداں کند	۱۹
دوش و محفل گرہ برابر و ت دیدم خواب	ز آنکہ از قیج مناهی من نکردم اجتناب	اے سرت گرد کم بایں می کنی با من خطاب
۳۳۲	از عتاب نیست رنجے این بلا جو سے ترا مداحساں می شمار و چین ابرو سے ترا	۲۰
بر خم ابرو سے او ابرو سے محبوبان فدا	دست قدرت ہم بلا گردان نقش کج ادا	فائق از نقاش قدرت صنعت دست ولا
۳۳۳	کاتب قدرت دوسط ابروت را کج بگاشت	۲۱

۱۱۳
 است صورت چوں کے دعوائے
 است کند مخاطب با نقاش این
 ش را می ند - یعنی میداں
 دعوائے خود را غلط انگشت اند
 صاحب صنایعانی شاعر
 موزون و شاعر و از دست
 ۱۱۳
 از جہان شاعر و از دست

ادب و بیاد

ایرو
محکم دلائل سے مزین و متنوع و منفرد موضوعات پر مشتمل مفت آن لائن مکتبہ

مردن کرایس شش سال دوست
شیرینی یعنی عزیزترین

نویسنده: محمد خواجه نصیر
موضوع: تاریخ و جغرافیه

من که شرم "م از دوست" است

نقطة فوسفور
أصفاء النور

ارادہ الٰہی بخیر کند
و من شہی نیرب گزشتہ

۱۰۰

پهلوانان بر باری کردن
(آصف اللغات)
طالع نشین طاق وینو
بانی طافان آن (سپاه غریبه)
بازار دوان - اراد کردن
(آصف اللغات)

۱۴

وہ مال ابو مسنون
نصف ما دونہ از مال ابو عبد
للا بیت الغزل شترتیب
انفصال ابو عبد

112

[illegible]

وزمنا میں بلندش فکر تـ من روشن است

دیدار و سبزه تراچوں ماہِ نور شامِ عید

ہیچو موسے شذر غم کنید اور اکس بنید

حسنِ مضمون قلمی شد واقعاتِ چشم دید

شعری جامی را اولاً در بند فکر خود کشید.

یارب این طاق حرم یا مسجد اقصی است این

۳۳۶

۲۵

یہ لال عید یا بروے ماہِ ماستِ ایں

فکر من اعجاز در تشبیه ابرو می کند

از پیغمبر جنت ترازوی کند

پلہ ہائش از سواد چشم و نجومی کند

رشته هر تپه از مرغان بهر می کند

کاشمی گوید کہ حسن و لہران لالہ رنگ

۴۴۴

२१

جمله در میان جنست کم نمود از یار شک

ارمہ نوجلوہ گرش زابروت برکش نقاب

نہ انکہ ہر شمشیر را باید شمشیر سے جواب

در آید بر فلک پیش چہیت آفتاب

میش روے روشنت کن عارض ستر حجاب

444

تا بقدر عکس ویت چشم و گوشه وا کند

44

الحمد لله الذي شاعرت معرفتكم

شعر اول از دست " "
جای علی احمد شاعر
والی است "

میں نے ان کے لئے سب سے زیادہ مال دیا ہے
 ان کے لئے جو کتابی - شاعر - سخنور

کشتی سوم از دست ۱۲
در باران سنگ پاره که
از دست

جسٹس کیلین ڈون ورتھ رائڈ

115

خطا اندازند (آصف الثقات)

وہ مثل اس دور کے نہیں
(اصف اللان)

مفت اللغات
دیپنیک

بیک دین و پیر میگردن (در میان مردم)

ایوب و سیدہ

صلوات بر ائمه مجاری شام و روز

۱۰۰

مجلس
دعوت
مجلس
دعوت
مجلس
دعوت

مجموعه کتب مشهوره از دست ۱۲

چاق شدن
چاق شدن (پیار، عجب، بی میل)

119

طمان نقل شد کرد

۳۳۰	ابرو پر چیں نشانِ مردم آزاری بود چوں کماں کوتاہ باشد تیرا کاری بود	۲۸
۳۳۱	چوں کمانداری کند ابرو سے عالم گیر او می دود دل بچو مژگان پیشِ پیشِ تیر او	۲۹
۳۳۲	چوں از اس طاقِ دو ابرو در دنیا فداؤ	۳۰

~~مجلس~~

بسم الله الرحمن الرحيم

مؤلف کی شاعر

خطی نسخہ

سلسلہ اشعار و نثر

کتابخانه عمومی

۵۱۰

(مردم - بومرنگ)

چنان خواهی بود که طاقی بلبند افتاده

از غاہ آں کمانِ اوست رشکے تیرا
نمیت با کے از کمانِ وتیرا و نچیرا

وزخم ابروے اوخونے بدل شمیرا
درصفا ہاں فخر تضمین تاثیرا

۳۳۳

ابر و خمد اراو شتیر اساز دکل
وز گرفت نخل او چه گوید الامان

۳۱

کرده ام اعجاز و تصویر برودش و لا
نقل اشعارم کند نقاد از آب طلا

نقش را نوشت بر لوح سپهر اعتلا
گر تعسلی را روا دارند گویم بر ملا

۴۴۴

وصف ابرو جز من از فکر کس موزون نشد
سبز ابرو سے ہلال از دوسمہ گروں نشد

۳۲

۲۲

چشم مبارک

15

از نزاکت چوں نقشِ حشمِ چشم من کشود
خامه ام از وقتِ این کار چوں غنچه نمود

چشم انداز مرا از صنعت مانی نبود
و تفکر میبست بهایم بر شوم را بود

جواب

۱۰۰

تجربہ

چشم بزم

مجلس شورای اسلامی

(أصفى اللغات)

شده است بول

چشم من

افکنند و ششده

چون که بدست کس بود
چون که از دست کس بود
چون که از دست کس بود
چون که از دست کس بود

11A

کتاب از میرزا به (در مجرای)
 ۱۵۲۳ (در مجرای)
 ۱۵۲۴ (در مجرای)
 ۱۵۲۵ (در مجرای)
 ۱۵۲۶ (در مجرای)
 ۱۵۲۷ (در مجرای)
 ۱۵۲۸ (در مجرای)

بمبئی شاہراہ تارکان (آصف
الغلات)

۳۲۵	من بعدت بروے او کشا دم چشم را تا بخت و حضورش آب دهم چشم را
۳۲۶	دوخت آنی چشم بر من بکار خوشتن چشم و رواورده در هم بر حسین او شکن بر زمین افکند چشم خود بدستم بود چشم چشم از درداشتم او غرق بخت من بخشم
۳۲۷	چشم عالم را (منوچهرم) او چشم و چرخ چشم خود دارم و لا چشم آں روشن داغ تا دل (چشم و چراغ آسمان) را بود داغ چشم آنی بود و صحنم چون (چشم زلف)
۳۲۸	چشم و دم چو بر تصویر چشم خود دید باخت آنی چشم خود زین اوقات چشم دید آهوان بزم آهویگر و آهویگر گفته اند مکتب سنجان چنان این آهویگر گفته اند

[illegible]

چشم بیک

در سر از صفات چشم (بیک)

چون از نور و گوشت است

چون از نور و گوشت است

چون از نور و گوشت است

چون از نور و گوشت است

چون از نور و گوشت است

۳۴۸	چشمِ مد و حم با میائے سخن گوئی کند با حقیقت آشنایان آشناروئی کند	۴
چشمِ اور و شندل و روشن است	همچو لعل شجر آغ و درستانِ تن است	چشمِ در تجلی تاب و مانند شمعِ ایمن است
۳۴۹	در بصارت شمع محفل در بصیرت و لفرور از فروغش منقل شد چشمِ شب با چشمِ روز	۵
چشم را گوید بلاغت ساع و پیمانه	شیشه و مخمور (ساقی مشرب) و ستانه	پر تمار و باده خوار و باده میخانه
۳۵۰	چشمِ یارم از بی وحدت بود سرشار است می پرست و شیشه و میخانه و جام الست	۶
حسن تشبیهات آاب صفات چشمِ یار	تنج و تیر و خنجر چشمش سراپا آبدار	ماوگ انداز و کماندار و صف مردم شمار
	استعارات و کنایات سخن بروست شمار	

بیک چشم در مردم سکار بهیض شمار
کنند یک صف مردم

چشم است (بیک) تشبیهات
چشم است (بیک) تشبیهات
چشم است (بیک) تشبیهات

چشم بزرگ

سکه آینه آرا روشن کننده
صاف کننده دانه درخشا ستاره
دندان (صنف اللغات) بدیل
آینه آراش

سکه چشم بزرگ
دیدار بزرگ چشم
سکه چشم بزرگ
دیدار بزرگ چشم

۱۲۰

سکه آینه آرا بزرگ

سکه آینه آرا بزرگ
سکه آینه آرا بزرگ
سکه آینه آرا بزرگ

۳۵۱	اینه سامان بحرب کافران آلات است بهر ما آینه و آینه آرا دست است	۶
چشم نازک زنگ است و گریخ خواب هم قطره ها را جاری کند سیلاب هم	زنگ شهبلا و گویا زنگ سیلاب هم این صدف پیدا کند آب دریا ب هم	
۳۵۲	میت چشم قلم و قلم از و پیدا شود در غم هست روان از چشم او دریا شود	۸
چشم بزرگ سر به بزرگ سر به فتنه ساز و فتنه خیز و فتنه جو و فتنه	چشم نازک سر به بزرگ سر به فتنه اش بیدار ساز و فتنه خوابیده را	
۳۵۳	از فریب چشم روشن خدعه میدان حرب وزنظر نهان ترغیب بر دل کفار ضرب	۹
از بے وحدت چشم و ده پمکی کند چشم بپا رشن جو با عاشق میحالی کند	خوش خمار و طیبیان اما شای کند تا توان چشم و لا عرض توانا کند	

لے صاحب منالی شاعر
موت کرین شریز دوست

لے کہ پنج باریک ہیں
لے بیاد عمر

لے زبان زلفت بیخوش
لے کرانین در بحر عمر

لے تنگ شدن میدان
لے کنش نداشتن دماز شستن

۱۲۱

لے رعبه در حرم چنگ ادا
لے رعبه در حرم چنگ ادا

لے رعبه در حرم چنگ ادا
لے رعبه در حرم چنگ ادا

لے رعبه در حرم چنگ ادا
لے رعبه در حرم چنگ ادا

لے رعبه در حرم چنگ ادا
لے رعبه در حرم چنگ ادا

۴	از ادب نتوان بچشم او نگاه تیز کرد بود او بیار و صائب از نگه پرہیز کرد	۳۵۴
	نکستہ سنباں را باندازا دگیر و زباں کز نگاہ او شود بے تاب ہر مرد و جوان	
۱۱	دل را بود لفریب و خوش نگاہ و غمزدن ہم نمندان و نمنگوے و سخنور خوش سخن	۳۵۵
	دشمنش در پنجاش گوئی کہ شاہیں اکلنگ رعبہ در حرم کفار است چون حرم چنگ	
۱۲	شیر می کند و ز برق و برق می لرزد ز چشم چوں نگاہش برق پیدای کند از تاب چشم	۳۵۶
	چشم خواب آلود او زین و حسیان اینجا وصف خواب آلودی زید بحسن چشم پاک	
	چشم خراب را بونازے بوصف خوابناک از گراں خوابی شود پیراہن دل پاک چاک	

تجارت

~~مستند~~

۱۱. حاصل البعد / حاصل ضرب گران یعنی خواب گران ۱۲

مفتی و بازیگر

وہاں سے اٹھ کر اپنے گھر پہنچے۔

طی قراقرم

مجلس

شماره ۱۰۰

نمازخانه

مفتی محمد رفیع الدین

二

13

۲۵۶

شد چشم نیم خوابش حس بیداری عیاں
چشم مدح بود بیدار و خوابش گراں

ترکنازیہاے او این ترک راتا زہی کند
و نشین آماج افشاے سخن سازہی کند

ترکِ چشمے در عجم گاہے کہ سہ بازی کند
چون نگاہِ چشم یارم ناوک اندازی کند

12

۳۵۸

از شجعیان عرب شد بر بدن ترکی تمام

از ستم بایش بے درد و برکش مانند
بر محل گردید تضمین خوش از فکر مفید

چشم خرواں می کند بر عاشقان ظلم شدید
چشم مجبور سے بدو چشم یار مانندید

10

۲۵۹

کرد اگر تیغ نکاوید تیر چشمان قتل عام
ترک چشمش می کند و چشم زد و ترکی تمام

سیم خالص منقل شکست صبح نور را
صدند است سنگ اسود را شب میچورا

از ریاضِ حشم او بخت بدل کافور را
از سوادش مرو بهن آئے سیه انگور را

۱۴۴

لے کر تڑکی تمام شدت سے بھینچوں

(۱) نصف الکحل
شدن و ظاهر گشتن مجرب
نیز فی الجمله شاعر و مؤلف

ع
ر
م
ا
ز
د
س
ت
ا
ز
م
ج
و
ب
ی
ا
ز
م
ج
و
ب
ی
ا
ز
م
ج
و
ب
ی

روزن و با جز کردن - (آ کھانا)

در جسم شریف است مبارک عجز از
خوشی است مبارک عجز از

چشم نیک

۴۰ بقایای آثار یاد از دنیا

دیده بایده دید و دیده را

چشم نیک دید و شگفت باشد و

(چشم نیک دید و شگفت باشد و)

دیده ام و دیده ام و دیده ام

(دیده ام و دیده ام و دیده ام)

صراحت این در شرح

است که آخرت علی را علیه السلام

با کف نشاند و تاره با سبزه

۳۶۰	البت ایام از چشم دورنگش شرمسار روز و شب را انفعال از چشم اوایل و نهار	۱۶
دور بزرگی دیده او از شمال اشکار	فطرت بنجیده او از خصال اشکار	چشم (پروین دیده) او از رسل اشکار
۳۶۱	هفت کوب یک نگاهش در تریا دیده است از سر و نقش چشمش دیده ام بالیده است	۱۷
دو دلب سیاره چشم تو خوش و مباله	آخر چشم ترا چون مد زمرگان ماله	از سوا چشم خست (دلخ بر دل لاله)
۳۶۲	ساغر چشم است از رگهای سرخ چشم جام جم از سوا چشم تو بر جام جم نام جام جم	۱۸
چشمش می کند از تیر و تیر گمانش شکار	دار و از ابرو گمان تیر نگاهش در کنار	آه بول بر بد زان آه چشمش شکار

۱۲۳

گرم دی وصل تو شد و گریه چو باد
بگردن فلک از کیشای بوداده

کے از چاندان بنی مضبوط
شہ لہ آصف لکھنات و بونی
تصنیق برہا نادن
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۹	از عنزال چشم او دلباس مانچیر شد آب ورم کرده اشس را بین کہ آہو گیر شد	۳۶۳
	چون بید چشم شوخ آہو شرم از جامی شود از رم آہو ولا چوں شور بر پامی شود	
۲۰	زنگ ریزد چشم شوخ چوں بصیرت حق می شود مہرگان آہو حنا ر دیوار چین	۳۶۴
	آنکہ در محفل بد ورجام مے مینوش شد واکہ جام چشم میگویند یدہ و مد ہوش شد	
۲۱	چشم مخمورے کہ صائب آب وریانہ ریخت می تواند از نگاہے آب صد مینانہ ریخت	۳۶۵
	اے ضمیمت چشم معشوق تو میخواری کند دیدہ محبوب باز نیاس نہ عیاری کند	
	چوں بہ میند محسوب را خدر میاری کند از غلط پرہیز و دعوائے شراری کند	

22

نیت بخش مہر را پاکست در عالم حساب

در گلستان صبح از سیر صبا نمزی نه

قطره ہاے اشکِ نرگس صورتِ تم ^{۵۴} فری

۲۳

موج دریا رنگِ خجست را به بالائی برو

اہلِ ایران مثل شد (خانہ ظالم خراب)

دل مردم بدون انداختن خم و راجواب

۲۵

دل در خواب و بیداری بمبتان الست

ایک نگاہت صد دل عاشق اور وہ بند

فکرتِ صائبِ تضمینِ ولادتِ دین

فصل بر بلاغ و ادب عربی و فارسی
(اصف اللغات)

صالحه مصفا - شاعر
مومن که هیچ خادم از دست
شده دل دادن - کنایه از
استیلا کردن (م. ع. ع.)

کلمه شکرانہ کا ذکر در مشرق
 سہ روز کا شکر سوم روز دوست
 کلمہ ہمارا شکرانہ یعنی بندہ شکر
 شکر شکرانہ کا نصف الحاق
 کلمہ مفید یعنی شام سے سو رو
 روز سوم از دوست
 کلمہ از فکر و دستکافہ مفید
 یعنی مراد است و دستکافہ یعنی غلط
 ۱۲۶
 کلمہ از دست بیک سو
 کلمہ شکرانہ از شکرانی شام
 سہ روز کا شکر اول دوست

۲۵	حاجت دام و کندے نیست درنجیر ما گردش چشمے بود بس حلقہ زنجیر ما	۳۶۹
از ہزاراں میل دارا سمر آسانی شد نظم شکستے ولاچوں موج بالا کی شد	گردش چشم بدور سے صد دل کی شد کثرت مضمون مادر کوزہ دریامی شد	
۲۶	کروبا دریا نگاہے ز کس عمارا ہر جا بے سرمہ داں گردید از اعجازا	۳۷۰
پوست بر منرخ غلام چشم چشمش را پناہ شد مفید مقصد مایہام فکرت دستگاہ	در بلاغت چشم او مشکل بادام سیاہ تخیل قد بر تلخ ابرو واروش پیش نگاہ	
۲۷	مہر چشمش داد شہرت در گونامی مرا کرد صاحب اعتبار این مہر بادامی مرا	۳۷۱
مہجہ بیمار سے کہ بد پر ہیزی نہاں کند تشنہ دیدار راز اب نظر احساں کند	اشرفی اہارت نظر دزدیدہ از یار کند یار من با چشم بیمار از نگہ و رماں کند	

۳۶۲	چشم یارت ناتوان شیداش در دست رقیب چشم یارم مهربان - بیمار خود را چون طبیب	۲۸
چشم گلگونت بگلشت چمن و جبره یار لاله در گلشن ز عکس خال شمیمت و انداز	از نگا و ناز گل ادر جگر بشکست خار شکست رنگین سخن از فکر پستش شمس	
۳۶۳	بسکه رنگین شد نگه از دیدن گلشن ترا آل بیاض دیده گلگون شد بچشم من ترا	۲۹
چشم یارم با وجود ناتوانی شیرگیر هر نگاهش در حق بیمار خود الفت پذیر	حسن انوار نگاهش غیرت ماه نمیر بهر یار خویش گوید شاعر روشن ضمیر	
۳۶۴	گر جفا آید ز چشم یار می باید کشید نازهای مردم بیاری باید کشید	۳۰
دیده مارا بچشم او دیدن مشکل است من غدا در آب بال پر کشیدن مشکل است	صعوه دل را از شامینش پریدن مشکل است زاهو چشمش غزالان امیدن مشکل است	

لغز و در بیک شکست
بیت آردن (در چشم)

چشم تبارک خانی شاعر
سوزن ز شعر و مژده است

چشم الفت پذیر بی غایت
دارنده آصف الکلمات

چشم روشن ضمیر بی غایت
و در دنیا ابراهیم است از عجز و نیاز

۱۲۶

از دین است که چشم و مژده است
برفت (در چشم و دیدن - نگاه کردن)

چشم بال پر کشیدن مشکل است
شکار کردن مایه مارغابی

(در آصف الکلمات)

سکھ صاحب سہانی شاہد
 سرورن کاشمیر سوم ال دست ۱۱
 سکھ احمدی مہمانی شاہد
 سرورن کاشمیر سوم ال دست ۱۱
 سکھ دین گرواندن عرف
 بہر وقت بہر دیکھ کردن
 سکھ از قادیانی شاہد

سرورن کاشمیر سوم ال دست ۱۱

۳۱	<p>گرزند با چشم شوخ لاس چہ چشمی غزال</p> <p>گویش صائب دلغ او ندارد اعتدال</p>
<p>از نگہ ہمید آسان حسن مضمون ادق</p> <p>او صدی یار تو با عشاق گرداند ورق</p>	<p>چشم آہو خواند از آہوے چشم او سبق</p> <p>چشم یارم بردار چشم پر رویان سبق</p>
۳۲	<p>غمزہ آموزد بچشم شبوہ بیدار را</p> <p>طرفہ شاگردے کمی گوید سبق استاد را</p>
<p>روے غفلت بغفلت ہم نمی بیند بخواب</p> <p>از رقی یار تو می دارو بہ بیداری نقاب</p>	<p>چشم یارم دانا بیداری باشد بخواب</p> <p>او بخواب غافل آید بزرگ نقاب</p>
۳۳	<p>چشم او در سایہ زلف پریشان خفته است</p> <p>آہوے رم خوردہ در بستان خفته است</p>
<p>خفته اندر سایہ اش از دشمنان می بے</p> <p>چشم یار ت ہر کے را در نگہ داند خے</p>	<p>تجہ چشم یار من ہر گز نیازو کے</p> <p>سینہ یارم پیر دیاری ہر یکے</p>

کتابخانه دکتر شریانی - شاهرود
 کتب درسی - کتب عمومی - کتب تخصصی
 کتب فقهی - کتب تاریخی - کتب علمی
 کتب پزشکی - کتب ادبی - کتب هنری
 کتب نجومی - کتب فلسفی - کتب حقوقی
 کتب لغت - کتب تاریخ - کتب جغرافیه
 کتب کشاورزی - کتب دامپزشکی
 کتب صنایع - کتب مهندسی
 کتب ورزشی - کتب تفریحی
 کتب کودکان - کتب بزرگسالان
 کتب صوتی - کتب تصویری
 کتب دیجیتال - کتب چاپی
 کتب نفایس - کتب نادر
 کتب ارزشمند - کتب کمیاب
 کتب معتبره - کتب مستوفی
 کتب معتبره - کتب مستوفی

۳۴	<p>گشاید چشمش اثر زخمی که بر اندام داشت</p> <p>هم کفن هم گور هم تابوت چو بادام داشت</p>	۳۴۸
<p>نیت او بیار و دارد صد زکات در نگاه</p> <p>برزبان دارد سخن آهنگی زیار خود چو آه</p>	<p>چشم یارم جرارد و شربش داند گناه</p> <p>من ز تیغ چشم خواب جویم از چشمش پناه</p>	
۳۵	<p>جو چشم یار را ناچار می باید کشید</p> <p>همچو ناز مردم بیمار می باید کشید</p>	۳۴۹
<p>بانگاه تابدارا بر سیاه برق سوز</p> <p>شیخ افکار نصیر نامور محفل فروز</p>	<p>نور چشم سرگینش آورد شب ابروز</p> <p>از نگاه سرگینش شمع محفل بابوز</p>	
۳۶	<p>سرگین گر چشم شمع بزم از دودش شود</p> <p>شمع خاموش از نگاه سرمه آلودش شود</p>	۳۵۰
<p>ناز او دارد بدرگاه خداوندی نیاز</p> <p>و چه خوش گوید نصی دانش حیران</p>	<p>گرچه یار است در خواب عالم سرفراز</p> <p>هوش عالمی برود حسن ادایش در نماز</p>	

۴۱
مردک چشم مبارک

کلمہ صورت گری بنی معجز
(بنیاد علم)
کلمہ چشم بزم دانش، منزل
بدن (نور علم)

۱۳۰

۳۶	شب کہ چشم او فروں از طاقتِ ناز داشت دیدہ راجوش تماشا از تماشا باز داشت	۳۸۱
باختن من سیرا منطبق پروا نیست در نگاهِ نکته نجانِ عجم اعزاز نیست	گفت جبریلے و لا در نقشِ چشمِ اعجاز در صفاتِ چشمِ خیلے خوشنما انداز نیست	
۳۸	دیدہ اہلِ نظر تحسینِ صنعت می کند چشمِ مدوح تو اظہارِ مسرت می کند	۳۸۲
۱۸	مردک چشمِ مبارک	۲۳
ماخذش جامِ مے انگور می دارد و بدست مردک نامند این اشاعرانِ مے پرست	من نقشِ پاکِ انگور کشدم توست چشمِ مخمور از ہمیں شد پر خمار و نیم مست	
۱	او چشمِ ہر کسے صورتِ نگار تصویر است در نگاهِ من بہ نقشِ دلبرم تو قیاس است	۳۸۳
بر رہِ دلدادہ خود داشت آن دلدار چشم	داشتم در دلِ اسے دلمت دیدار چشم	

تا بروے من پستان نازنین سبجا رچشم^{پله} | من شدم باو دیک با چشم حیراں چارچشم^{چشم} |

۳۸۴	یا نمم آئینه روشن سراپا جسم او آن دو چشمش آه و آلا یا این دو چشمم رو بر	۲
-----	--	---

مردمک ابر فلک تابندہ ما ہے گفتہ اند	روشنان آسمان خورشید جل ہے گفتہ اند
آستان بوسانِ دولت پادشا ہے گفتہ اند	دور باستانِ فلک روشن بج ہے گفتہ اند

۳	نیزه بردارانِ مژگانش گسائی کنند صف بصف بر آستانِ او نگهبانی کنند	۳۸۵
---	---	-----

مردمک در چشم عالم نازنین پرده دار خانه او خانه چشم هست با نقش و نگار	خویش را در پرده شرعی نماید آستان دانا در خانه پاکش بهم میل و نهار
---	--

۳۸۶	از ریاض چشم روزش ز سواد او شب است این نگار چشم نور العین محبوب رب است	۴۲
-----	--	----

مردم چشم است طفل می بیند پاره	از سو او چشم پاک افتاده در گهواره
-------------------------------	-----------------------------------

الحمد لله رب العالمين

تاریخ و زمانه

مجلس آداب و ادب
در روز پنجشنبه
در شهر کابل

عنه و در باب ششم
در روشنی نگاه و همچنین روشنی
با اصطلاح در باب ششم می گویند

三

صاحبزادہ شاہجہاں خانہ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

(بہارِ عربی)
 ۱۰۰۰
 (بہارِ عربی)

لکھ گرویش چمن باریک
وہ تعالیٰ ہمدرد و دین و گرویش گرواہ
سہم ۱۱
لکھ ارباب بصیرت بھنوناں
(دفعہ لکھات)
لکھ غنیمت بقول نقی اللغات
وہی ادب بھنی درست مقام
غلط گردانیدن ۱۱

لکھ فقط کہ در تار و تش
لکھ اور اوج گار و در زرخ در تار
لکھ اور اوج جبر نقصان مضبوط
لکھ اور اوج جبر نقصان مضبوط
لکھ اور اوج جبر نقصان مضبوط
لکھ اور اوج جبر نقصان مضبوط

گر دیش گہوارہ چشم است چمن سیارہ	می کند و اتم زد و آسمان نظارہ
۳۸۷	چشم بد و در این بود یا بر ما نور نگاہ در نگاہ پاک ارباب بصیرت همچو ماه
۳۸۸	مر دیک نمود از صنم سکنہ صورتے صانع قدرت بہ تخلیقش نماید حکمتے مر دیک آموخت از تصویر کی صنعتے نقطہ تلکش نماید در مضامین وسعتے
۳۸۹	نقطہ اوتنگ می گرد و بنور آفتاب در شب تاریک می یابد فراخی یا بخراب
۳۹۰	مر دیک سردار لشکر از نظر تیرے بہت خانہ اور احصار از منج مرگان غار بہت دارد از ابرو کمان تیر و زگر بہت شد و دیوار بلندش بہت کفار بہت
۳۹۱	صفت کشیدہ لشکرش اطراف منزل در و صفت در نگاہ ہم ہر یکے را نیزہ مرگان کف
نیت فرصت کند بجان از منج خدراں	ناکشایدے قول ادب و تغیر زبان

بود این مضمون صاحب در خواست از آن	کز ادب تضمین کنم پیر شه کون و کلاں
۳۹۰	مردمک را این بچشم شمس یار نامدار
	گر ندیدی مریے آورده عیسے در کنار
کاسه نرگس بگلزار عجم نیلوفری	نرگس هندوستان از رنگ روشن اصفی یار صاحب از غضب ناز و بچشم احمری
۳۹۱	دیده ام نرگس بهر رنگی که باشد آب او
	شرح نشود دلبرم را نرگس شاد آب او
صورت انسان عیش چو بتابد همچو ماه	می کند صد ناز بر انگور ک انگور سیاه آب هواں دارند بر انگور کش دائم نگاه
۳۹۲	ناچ مشکین عنبر ال چشم باشد مردمک
	دور بادا چشم زخم چشم آهسته فلک
چشم یارم محل است و مردک سیلے آوت	محل پاکے که در چشمان سیلے جاے آوت

این مضمون صاحب در خواست از آن
 کز ادب تضمین کنم پیر شه کون و کلاں
 مردمک را این بچشم شمس یار نامدار
 گر ندیدی مریے آورده عیسے در کنار
 کاسه نرگس بگلزار عجم نیلوفری
 نرگس هندوستان از رنگ روشن اصفی
 یار صاحب از غضب ناز و بچشم احمری
 دیده ام نرگس بهر رنگی که باشد آب او
 شرح نشود دلبرم را نرگس شاد آب او
 صورت انسان عیش چو بتابد همچو ماه
 می کند صد ناز بر انگور ک انگور سیاه
 آب هواں دارند بر انگور کش دائم نگاه
 ناچ مشکین عنبر ال چشم باشد مردمک
 دور بادا چشم زخم چشم آهسته فلک
 چشم یارم محل است و مردک سیلے آوت
 محل پاکے که در چشمان سیلے جاے آوت

مکتبہ

لے صاحبزادے کی شاعریوں پر
پیشکش

آوردن جمع کردن

تقدیرِ احوال انشاء: محمد عبود و ملا علی قاضی
عبد الباقی

و اشاره به رسول الله صلی الله علیه و آله
(ص) می نماید.

عنوان: حضرت امام رضا علیه السلام
موضوع: فضائل حضرت امام رضا علیه السلام
موضوع: فضائل حضرت امام رضا علیه السلام
موضوع: فضائل حضرت امام رضا علیه السلام

ملک. ع. اسو
(آصفہ اللغات)
اور نقطہ دیکھ

مست است که هر یک از اینها را

135

است و در فرقی را از وجه و کلی
باعتبارت مقرر

دوست منم که در جوار

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم

نقطہ اور نگہ رفع پریشانی کند	صائب از آئینہ او دفع حیرانی کند
۳۹۶	آنکہ دلباسے پریشاں را کند گریز آوری نیست غیر از مردک در دور چشم این پری
۳۹۷	مردک زین وجہ روشن شهرہ آفاق شد نقطہ عکس سوید اسے دل عشاق شد
۳۹۸	دل ز چاہ مردک بیرون کشیدن مشکل است کشتی از گرداب بر ساحل رسیدن مشکل است
۳۹۹	بر سر پاک تو چتر عنبرین چتر سحاب یشیل چتر آبگون - بالاسے چتر آفتاب

مِنگانِ مبارک

چند چیز که در کتاب است
 قابل شکر (در علم)
 چتر سیمین کتاب است و این کتاب
 صواب صفات شاعر
 مردون که شوم از دست
 چتر دار یعنی مال چتر
 چتر تازی - در اینجا
 ۱۳۶
 در کتاب باشد
 حلقه کتاب است
 در اجابت (در علم)

چتر در چتر کشت از چتر سیمین مانتاب		همچو صائب چتر و از دست است تحت پنجاب
۳۹۹	بود که چتر سلیمان از پروبال پری	۱۶
	مردمک دارد ز نور خویشتن چتر زری	
حلقه چشمت بود حلقه پر کارها		گردش چشم تو چون پر کار دیدم بارها
و چه پر کار است که بر یک نقطه سازد کارها		همچو صائب ارم از پر کار تو طو مارها
۴۰۰	مردمک هر چند باشد مرکز پر کار چشم	۱۸
	مرکز اینجامش از پر کار شد در کار چشم	
دیدم روش شد قولا در این نقش مردمک		خامنه من از صفات او ز صد آورده یک
صنعم چون تیر تابانست بر روی فلک		شد نبوش خلقت نورانی حور و ملک
۴۰۱	یا من از گوشه چشمی نظر بر من کشاد	۱۹
	نقش چشم پاک را نور نگاهش نور داد	
۲۴	مِنگانِ مبارک	۱۹

مرگان مبارک

در آصف اللغات

مرگان لاف زدن دروغی است

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مائی برگشته مرگان لاف نیرومی زند	چون نیکه کردم برو مرگان ابروی زند
در فن تصویر این نافهم بازو می زند	با فن آگاهان چاکه دست پهلوی زند

۴۰۲	تاثره در چشم او شکست نازک کار من
	سوزن مرگان او شد و پی آزار من

کرم از مرگان خود در نقش مرگان موقلم	ساختم ترکیب آب چشم و آب دل بهم
ایں مداد روشن از بخت بلند آمد بهم	تا به تصویر مضامین او دام حسن رقم

۴۰۳	نوک سوزن کرده را از نقش سامان می کند
	خامه ام پردازا و از نوک مرگان می کند

دیده ام تا سوزن مرگان تیزش آبجوا	دیده من شد مشک و خشت چمن بر نقاب
آب شد مرگان ترین تار و آفتاب	آفتاب آفتاد در جرمش ز جوش خشم قباب

۴۰۴	در تماشا دیده خورشید مرگان گرم کرد
	آسمان آب مرگان غرق آب شرم کرد

۱۳۶

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

مرگان (دعوت)

لے صاحب عالی شایع کرد
 که شعر ششم از دست
 لے عقد نال - نیشاز شکار
 بیتی و گنایان بختان دست
 بخت اعدا و فتنه در عظم
 لے شہد در مصطلح ساکھان
 دیوتی است که از دست بخت
 دهم چون صدفی غنای خود به مقام

توسیع عالی رسیده و شعر
 بجزوات شایع بخت نایب
 ز غیات الفات
 لے میل شاعر سرور
 مصحح جابر از دست
 لے شب زنده داران بکلی
 و تمام دیوات پیدا باشند
 در حشر

از دل کفار شرک بر بدین پنجر است دشمنه و شتر - نال دل داده شمشیر است	کافران ادر دل از مرغان نیز تیر است ناوک و پیکان و ترکش عاشق تصویر است
۴	۴۰۵ فکر صائب همچو تیغ نقشش شکل می کشد ریش جوهر بر دل ز آئینه دل می کشد
شب خواب راحت بایچه گرد یک مقام تاسبق گیر در مرغان شکر خیر الا نام	این وصف بانیر باد روزی جنگه مدام الغی و ارد شب این تیغ در یک نیام
۵	۴۰۶ بهر وصف با هم مقابل جنگ مصنوعی کند بهر حرب کافران همواره ورزش می کند
شاید مرغان نماید حسن ایام شہود دیده و اگر دن قیام و بستن مرغان تعود	پنجه مرغان کند عفت امانل در ورود در تاشایش و لاییدل نهد سر در سجود
۶	۴۰۷ خواب - مرغان کند سر بر زمین و سجده ساز در صف شب زنده داران تا سحر محو نماز

مژگان بنابر

لغزش غیر از آن بود مژگان

از شوم از دست

از صفا لغات

از صفا لغات

از صفا لغات

از صفا لغات

از دیر بر اشت مژگان رشته گوهر شود سوزن از خم و در خنجر دلبر شود	شکسته تشنه اگر تا ز نظر مبر شود رشته اش مار انظر و در برخ افور شود
۴۰۸	چشم را مژگان پوشد صابا بر آینه
	بنجینه جوهر نمی آید بکار آینه
لکنه با کزخت ز نور مژگان توجهد مصرع مژگان تو از طالب استا عهد	ناشت شیرین است در انگشت مژگان شهید طفل مژگان می مکد انگشت چو طفلان
۴۰۹	مادر گیتی کند ناز برین طفل مجاز
	در حقیقت سر گیس چشمش مژگان از
تا بروی مردمک گویند مژگان را نقاب دیده تا (مژگان حقیقه) بر خانه چشم آفتاب	سهر و روع و سوسان اندامت کرده آفتاب چرخ کند مژگان خود را بر در عاینجاب
۴۱۰	چشم من تا زنگام را بستان می کشد
	بر درش خورشید جا رو ب ز مژگان می کشد

۱۳۹

در از بانده ده دای مژگان چشم
باز گیس نماید
شکسته آب کردن دخیل کردن
(از صفا لغات)
(از صفا لغات)
و گریه کردن
(نوار و اصداد)

له کرده بخیر شکر و نذر
 شکر و خیر (ع)
 صله رات باز بخیر است گو
 و در هر کار خیر دارنده (صاحبین
 (ع)
 صله از پنج بایک بین
 (ع)
 صله هر دو در یکی گویاب

۱۳۰

وصف الفات

<p>نیزه در دست هر یک و نضای کارزا مرد یک سر شکر و شکر ده مترگان یار</p>	<p>از صف مترگان و انداز شکر آشکار نیزه بازان جش از هر دو جانب بشمار</p>
<p>۱۰</p>	<p>اشک تر بر نوک مترگان نقش نیایه تر لرزه در اندام کفار است نه یں مترگان تر</p>
<p>پیش از باب طلاق است قامت است من بعضی مختصر دوتی کتم از حرف نیاز</p>	<p>از سخن سنجان بدشبییه مترگان عشوه نما گرزبان بازگ مترگان شود بر من دراز</p>
<p>۱۱</p>	<p>چون بلاغت نقش مترگان از زبان گرفت فکرت من هر اورا فتل گفت گرفت</p>
<p>زین سبب تشبیه اعرایش دهنده ابل من نکته سنجان از نزاکت های ضمون مهره</p>	<p>سطر مترگان ابهریک حرف او زیر و زبر در بلاغت دیدم از مترگان پر خم شعر تر</p>
<p>۱۲</p>	<p>وصف مترگان اشک نیزه و آشکپاش و آشکار یک الف با نقطه های قطر با گرد و هزار</p>

<p>نقش پر دازان که نقل نقش بر کاغذ کنند</p> <p>کاغذ باریک را بالاس تصویر می بندند</p>	<p>بر رقعات معین کرده را سوزن زنند</p> <p>پنج صائب حلیه تصویر در مضمون کنند</p>
<p>۳۱۶</p> <p>بسکه مژگان بر روی دیده روشن شده است</p> <p>پرده چشم نقشش کاغذ روزن ده است</p>	<p>۱۶</p>
<p>موس مژگانش چو کار آله آهنگ کند</p> <p>گوهر با سفته را از نوک خود روزن کند</p>	<p>چشم آب آورده را این نقشش روشن کند</p> <p>نجیه چاک دل صائب هم سوزن کند</p>
<p>۳۱۸</p> <p>عاشق را چو بفتنه چشم بر مژگان او</p> <p>سفته ریزد گوهر بر اشک بردامان او</p>	<p>۱۶</p>
<p>ریزه الماس مژگان را بنوک پاک است</p> <p>آنکه سوراخ کند این شقب بے باک است</p>	<p>نقش بر آئینه اش از قلمه حکاک است</p> <p>بر دل آئینه من نقش حیرت ناک است</p>
<p>۳۱۹</p> <p>نوک تصویرش شبک می کند آئینه را</p> <p>عاشق مژگان چنان محفوظ دارد سینه را</p>	<p>۱۸</p>

۳۱۹	از غمِ مِزگانِ تو کامیدہ همچون زنی اشکِ او بارِ دِچارِ اشکِ ابراز بر در زنی	پهلوانِ شوخِ چشمِ ملتین چوں بیزنی پروہ چشمش ز مِزگانِ تو شد پرویزنی
۳۲۰	دیدہ ام چوں سوزنِ مِزگانِ تو در خواب دید زینِ غزلِ باشِ چکانِ صد قطره ہائے آب دید	۱۹
	بود از آئینہ تصویرِ او روشن حجاب می چکد تیشالِ او بر وجہ از غبارِ آب	صبح چوں تصویرِ مِزگانِ نمودم بے نقا دیش پیشِ نظرِ همچون شعاعِ آفتاب
۳۲۱	دیدہ ام از خوفِ مِزگانِ درازش بند شد نوکِ مِزگانِش بزمِ مِزگانم و لا پیوند شد	۲۰
	خطِ اُزرقِ از یسِ مِزگانِ نازکِ شمر سار کاشکِ سرِ گرِ کاشِ چشمِتِ بجانِ دلِ سار	شد خطِ جامِ جم زینِ چشمِ و مِزگانِ اشکار خطِ اشکِ از جلیتِ مِزگانِ تر شد اشکبار
۳۲۲	اسعدِ ویرِ ساغرِ چشمِتِ خطِ جرئتِ نماند جامِ او را ساغرِ درِ محفلِ پاکانِ ساند	۲۱

لے غیر نام پہلوئے نمودن
(اصف اللغات)
لے اشکِ بر زبانِ حسن

(اصف اللغات)
لے بے نقابِ جانِ تصویرِ ابراز
غزلِ بیدلِ در زینِ ابرازِ ابراز
لے تصویرِ ابرازِ حسن
لے بے نقابِ جانِ تصویرِ ابراز

۱۳۳

(اصف اللغات)
نام خطِ اخطِ جامِ جم (دو غمِ جم)
خطِ اشکِ نام خطِ اشکِ
خطِ جامِ جم (دو غمِ جم)
کاشکِ سرِ گرِ کاشِ چشمِتِ بجانِ دلِ سار
نام خطِ اخطِ جامِ جم (دو غمِ جم)
خطِ اشکِ نام خطِ اشکِ
خطِ جامِ جم (دو غمِ جم)
کاشکِ سرِ گرِ کاشِ چشمِتِ بجانِ دلِ سار

اگر قلندر امتناع سے سفارت درویش

بر درخشیت صفِ صندیز و دارانِ حامل است

روشنای گریست تو گشتن من شکل است

حسب حال دست مضبوطی که فکر است

۴۲۹

نیست با قاصد سر و کارے و دلارام مرا

FD

می برد مشرکان^ع برگردید و یسین^ع مرا

غمره چشمش بوجفِ عشوه دارو نیست

میر گانش بحفظ چشم نازک حکمت

خامہ ام و نقش پیدا کر دین صنفی

شذو مضمون السیر افشاے رازِ قدرے

۲۲۶

اے بدقت میتواں فہمید معنی اے نماز

۲۹

حکمت العین است شرح چشم مکران دراز

چوں کہ بوتر نامہ من سوے یارم می برد

جره از حیرت ز چشم و در پیش نبگو

زنگ شاپس از سخاو باز و قاصد پند

بائیں آمل ز قاضین سخن فرماتے ہر دو

۴۲۴

خام از گیرائی مرگال مستم پرواز شد

۲۷

نامہ بر بال کیوٹر چنگل شہباز شد

الحمد لله رب العالمين

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تاسیس ۱۳۰۲
شماره ثبت ۱۳۰۲/۱۳۰۲

الاشيعة (د. محمد)
ع. س. س.

۴۴
سید احمد زکریا

125

سید محمد یونس خان صاحب

سید علی اکبر علیہ السلام
آقای دانشمند و پیر
از دست

11

نقش مرگان در ارزش راکشیدن شکست		تیر پراں را به تصویر آوردن شکست
چشم خود و اگر ده سو چشم دیدن شکست		تا به تر گاشنگا هم راکشیدن شکست
۳۲۹	بر بدت باشد سر پا دیده دخت نگار	۲۸
داستان حلیه مرگان نازک شد و		از رقم کوتاه تر شد خامه دخت طراز
بایدیم پس اوپ کرد از طوالت اختر		کردش نذر نگاہ او بصد عجز و نیاز
۳۳۰	یار من بر نقش او مرگاش کشاید از کرم	۲۹
جلوه نور نگاہ خود نماید از کرم		
۲۵	نگاہ مبارک	۲۰
بود چشم من یکی از حاضران بارگاه		داشت از بهر نگاہ پاک و چشمتی براه
نیت شکل از قلم نقش فروغ مهر ماه		نیت آساں در سخن آوردن نقش نگاہ
۳۳۱	جرات این کار دشوارے والا آسان بود	۱

نقش مرگان نشان راکشیدن
تیر پراں (بها) (ج)

۱۳۶

نقش مرگان نشان راکشیدن
تیر پراں (بها) (ج)

نگاه و تبارک

دوم چشم کردن نگاه کردن

دوم چشم کردن نگاه کردن

دوم چشم کردن نگاه کردن

دوم چشم کردن نگاه کردن

	هسته کرم به تصویر که در امکان نبود	
برخ بهزد چشم تا نظر را گرم کرد	سرو مهر بهایش اورا غرق آب شرم کرد	نخعی پایش درین ره گردن او نرم کرد
۴۳۲	او بخدمت بود حاضر من بکار خویشتن	۲
خامه از تارنگه کرم به تصویر نظر	ز اب زبر بر دیده بستم نقش منویر نظر	دیدۀ تصویر شد روشن تا باین نظر
۴۳۳	خامه ام غیر محرم را محرم می کند	۳
چشم من از چشم خواب شد نظر بند نگاه	جاد و او در دو میدان دید دام راستد	تا چشم سر گلین یا آورد دم پناه
۴۳۴	یک نگاه لطف او چاه دوز و اعجاز کرد	۴

نگاهات (آصف الفات)

دوم چشم کردن نگاه کردن

۱۳۶

نگاه خاکی و دوزخ

نگاه خاکی و دوزخ

نگاه خاکی و دوزخ

نگاه خاکی و دوزخ

نگاه خاکی و دوزخ

نگاه خاکی و دوزخ

نظامیہ مبارک

[illegible]

باز کردن
پیدا کردن

تاریخ (۱۳۰۲)

أصف اللغات

نظر انداختن بر بیعی

۱۰۰

شاہیہ (پیارے)

داده میفرا

لعل نظراب داد

عسل کردن (در)

三

از فسول سازان نجاتم داد و چشمم باز کرد

با نگاه و انگاه خوش رانش ختم
مردم خود را به تصویرش مصور ختم

برگاہِ روشنِ اوچوں نظر انداختم
منکہ چوں آئینہ با خود نگاہے باختم

مردمک چوں می کشد تصویر تنویر نگاہ
از رگ چشم شود پر و از تصویر نگاہ

دیدم و ام دریافت کاین معجبت از آب کعبه
چشم شوم چا چشم است و بالاشد بصیر

من نظر آیت دادم در تماشای نظر
تا نگاهش در نگاه دیدم شد جلوه گر

چشم آں دار که باروشن نظر گردد و دو چار

دل تجدد آید بزقش نگاشسته ام
از زکات با بلوچ دید نقشش آید

تا نظر بر حسن آن و شن نمیکویستم
چون نگا داد او کند با چشم خود و آبشدم

خامنه من نقشِ اواز و دیده بر قرطاس است

120

2

داشتم (در محضر)
ویدوار شدن - مافات کردن -
(در محضر) و دیدار گردیدن -
سلام نظر پیش رفتن - تا سر آمدن
نظر (بر محضر) سلام داشتن ارباب
پیش رفتن - داشتن ارباب
سلام داشتن (در محضر)
نظر (در محضر) پیش رفتن

ط. ب. ١٢

مردم - محل شدن

مجلس شورای اسلامی

مکتبہ اسلامیہ

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای ملی

مجلس شورای اسلامی

زیر عمل نقش نگاہ و روشش آید بدست

چشم غمخوارش می وحدت چو در پناہ ریخت
از چشم خون ناب از لبم افسانہ ریخت

برنگاہ من نگاه ساقیمستانه ریخت
دیدہ او آبرو سے ساغر و مینا نہ ریخت

چوں علی مستمولا از آبِ تمینا، نظر
از سر و پا و دل از تضمینِ مضمونِ بے خیر

کافران کج نظر از یک گانهش است باز
کج کلامان سرنگول از بهتیش اجدید باز

مشکران کج بصیرت راجع شمس احقر
کج مزاجاں کج فہمی بود و دل گداز

سرور مادر است باز دوستی دارد پسند
راستان است پیمان از نگامش بهر بند

و اما برق نگاهش خرمین کفار سوز
برق خشمش در حرارت غیرت مہر سوز

برق آینه گانِ مودن انکاش و لغو
برق از زمانِ برق است در اول و بعد

تاکامشن سرفار بار دبرقِ خشم

179

دیہار (عجم) سے راست باز
 یعنی راست سالار (عامریہ عجم)
 دیہار (عجم) کے بصیرت۔ راستی کا کفر
 دیہار (عجم) کے علاوہ۔
 دیہار (عجم) کے سرنگوں۔
 عابد (عامریہ عجم) کے شرمندہ و
 دیہار (عجم) کے موزن۔
 دیہار (عجم) کے فہم کے کفر

اور استنباط از (عمر) -
 (مصحف اللغات) -
 (مصحف اللغات) -
 (مصحف اللغات) -

نگاہیں

مجلس میرزا رضی دانش یثقیب
۱۳۰۴ م

الحلف (أخلف الثقات برعني
لطف بوال. حاصل

قسم اول دن

معاونت و بیاد
معاونت و بیاد

کوش خورده و سینه
کوش خورده و سینه

ایسٹن پرنٹنگ
۱۹۰۲ء

از ندامت برق - اشک شامی ریزد ز چشم

از نو اوقات ساز عقل و مضر ایست بخود
گوشِ موثرم ناله غم را از این خود شمرد

و نشادان مضارب نظر طغیانبه
نالام بر ساز خود رقصید و در آگوش خرد

من در مضاربِ نگاه پاک گیرم کارها
بسته ام بر سازِ قلبم از رگِ جان تارها

شرمِ عصیان دیده مارانما شد کسبِ نیر
پیشِ کشتیانِ ما^ی محترم طوفانِ چه چیز

تا شد از موجِ مکار هوشِ بحرِ رحمتِ موجِ مخزن
نیست با که گشتی را با بهر بحرِ استخیز

باده بان کشتی مادامی که غیبی است
سج زن دریای عصیان نخواست حید است

میش چشم عاشقان سهم گاه او نهال
بر بدن هرگز نه مینی از خدنگ او نشان

تیراوتیرنگہ (چشم کماندش) کماں
بگزد و در چشم زاز سینه و دل اللال

فادر اندازے کہ چشم کافر ان سہم دار

۱۳

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

10.

(در عجب)
چه قادر را در تو قدر افراز
دروغی تر از انداز که شاد و اوفراز

(در عجب)
چند دهر بیتی نیاس
همه دهر بی تیر سر گریزید

که کسان با خود و فادر میانی
خبر غم کنای غایت الخیات)

نگاه تبارک

۱۵ غلامان را که کتیرا در پیش
خاک اند (در حجر مریم)

۱۶ نقشبند بهشتی در پیش
(راضف اللغات)

۱۷ صاحب مضامین شاعر
(راضف اللغات)

۱۸ مردان شریک در دست
(راضف اللغات)

۱۹ آب زر طلعت کل
(راضف اللغات)

۲۰ سال گیر بی خفتی
(راضف اللغات)

پیش تیرش از غلط اندازی خود شرمسار		
نقشبندش اسرار تیغ نگاه او تسلیم	نقش گلگونش ز خون دست شنج غنیمت	
از سواد چشم عکس تیغ او آمد به هم	خانه صائب شود در ماتم تصویر غم	
۴۴۴	در شهیدانش اگر تیغ ننگه سرمی بُرد	۱۴
	تیغ او در ماتم او زلف جوهر می بُرد	
صنعت ملک نگاه اوست تصویر نظر	آب شد از خجلت زگلش مداو آب زر	
لوح خورشید از شعاعش بر فلک شد جلوه	محو حیرانیت یارب دیده اهل منبر	
۴۴۵	تا نظر از خشم دیوار بر روی کشم	۱۵
	من چو دانش نقش نازک را بقا بومی کشم	
یک گامش از کند خویش گیر و آسماں	آسماں گیر شلقب شد در صفات چهل	
چون کند عقل تواند گرفتن نقش آس	بهم صائب و لا تشیه دارم بر زبان	
۴۴۶	اگر کند و صد تے در عالم ایجاد هست	۱۶

۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

بهرشیش ازین بهترینی آید بدست	
رشته در سوزن کند مژگان بانو از نظر	تا نگامش را لقب شد در جهان تا نظر از نگه گرد و در غم زخم افکار نظر
نیست غیر از چشم او واقف اسرار نظر	بر رخ او تا نظر چشم مصور و دوخته
سوزن مژگان او او را ادب آموخته	شد ز قباب نظر حسن فروغش آشکار بر نگاہ حرمت تشبیه مهابتش تار
وہ چه مہتاب کہ تابد در جہاں لیل نہا	شعله تشبیه است اورا خادہ میدانِ حرب
می جہد چون آفتابے از نگاہ او شر آ	حسن تو حیہ ز خشم او نماید شانِ حرب
بوالعجب تشبیه از نگین چشم بلبل است	در بلاغت حسن تشبیه نگاہ او گل است
از صفات او (راسا) و بجوئے لطف کا گل	صورت تا رنگہ مرغوب لطف سنبل است
چشم چون بالہ نگامش چوں گل شکفتہ	۲۴۹

در نگاه زلف و کامل صورت آشفته	
چشم بیار تو از نبض نگاہت آشکار	تا تو آن چشم تو دار در همچو بیارے خار
تا بدست آورده نبض را طیب نماید	عاشق بیار شد نامد سیاهی بکار
۳۵۰	اعتدالے تا ہویداشد دریں نبض نگاہ
۲۰	نبض خورشید فلک قرباں بریں نبض نگاہ
تا رتبهات نور و غم و غایت دست داد	خاندان در وصف صفات فدا بان خود کشاد
گویدش حق پس در ترک و دوری و دشمنی او	حیرت افزا و بلند حسن پر و زخونینا د
۳۵۱	پاک و نوشین و متور از براسه مومنین
۲۱	تلخ و تند و گرم و کج بر روے کفار لعین
آن نگاه نیم مست ویدہ مست است	کز خار چشم میگوں سانغے دار و بدست
چشم غمورن چشم می نماید همچو مست	حق پرست شد تبعلیف بلاغت می پرست
۳۵۲	صائبان و گمان بچندین چون نگیرد دست را
۲۲	

لطف نبض دست آمدن و لطف

از ادوات و چشم (ب)

۳۵۰ کجا آمدن تا به رانید

شدن (آصف انعامات)

۳۵۰ نبض خورشید سنا

از خط و نشان (آصف انعامات)

۳۵۰ دست دادن و نبض کامل

شدن (در چشم)

۱۵۳

۳۵۰ نیم مست از صفات نگاه

است (بیدار و بیدار نگاه)

۳۵۰ صائب صفاتی شاعر

۳۵۰ آن کز چشم سوم از دست

۳۵۰ از چشم و چشم و چشم

۳۵۰ دست گرفتن و در کردن

(در چشم)

نگاہیں

الحکم فی الفتن کے کچھ باشندے
وہ کہ انسانی حادثات

شماره ۱۰۰۰
تاریخ ۱۳۰۲/۰۵/۰۱
محل ۱۳۰۲/۰۵/۰۱

و غلام شهن شرم (یہ بھی) بیلین شرم

بعضی غلام شدن آبش (صاحب)

مردمان از نگاه آن گل سراب بیچکدند

10A

تاریخ الخلفاء و آداب صحابیہ جلد ۱

معروف کرشمہ سوم از راست "

مؤمنان از آنجا که شکر است بخاری است

معروف کر سکتے ہیں
 داد و آفراسن بھیجی
 تین (بہارِ بزمِ بیلِ اوداہ)

<p>تا زافا دن نگھارد نگاہ مست را</p>		
<p>دست احسانش بلند تیغ چشمتن نہیں کز زبان او بر آید عسرہ صدافیں</p>	<p>از کریم النفسی یارم نگامش شر گمیں شرم او شرمندہ سازد و دشمنش را انجمن</p>	
<p>۲۳</p>	<p>شرم تراں رنگین نگامش چون گلایے می چکد الحذر راں تیغ کز تصویرش آبے می چکد</p>	<p>۳۵۳</p>
<p>ہیکہ ناید بچشم می جد برا وج شرق صائباً در این آں ہے نہ نکروی تیغ فوق</p>	<p>آن نگامش ابلیغانِ عجم گفتند برق ہیچ برق آسمان ہرگز ندارد و برق و زرق</p>	
<p>۲۴</p>	<p>در سوا و چشم او بنگر نگاہ گرم یار گر ندیدی برق راز از این سیاہ نو بہار</p>	<p>۳۵۴</p>
<p>آب و تابش آفتابے می نماید در بچاہ خواہد از شوکت و آلاجر حسین واہ واہ</p>	<p>دیدہ بامید از نور نگامش و سہ ماہ شمع محض را بفرزد و فروغ این نگاہ</p>	
<p>۲۵</p>	<p>گروا اگر دوزمین نور بے تابانہ</p>	<p>۳۵۵</p>

آل نگاه گرم هم شمعست و هم پروانه		
یار با عاشقان خویش غمخواری کند	هر که اورا یار خود داند باو یاری کند	
چشم او با چشم عاشق ناز برداری کند	دیدہ او جان مالش را نگہداری کند	
۲۵۶	شد نصیر بکتمه رس از عشق معشوقش خجل	۲۶
گو نگہ دزد دیدہ بر واز وے متاع جان دل		
ما بر واز نظر نازک خیالی کرده ایم	همچو شاهین بگاہش تیر بالی کرده ایم	
مثل طوطی در چمن شیرین مقالی کرده ایم	قصہ تضمین خوش مضمون عالی کرده ایم	
۲۵۷	اے بصید مرغ دل شہباز آن روشن بگاہ	۲۷
بال پروازے بروں آرد ز مکرگان سیاه		
چشم محمودش تشبیر بلاغت باوہ خوار	می ندارد ذوق مستی در سرش این گیار	
از بے وحدت پرست این جام چشم چار	از سخن لبریز چوں فکیر اسیر نامدار	
۲۵۸	هر نگہ از چشم او مستانه می آید بروں	۲۸

۱۵۵ مصرع ششم
 مال نصیر است
 ۱۵۵ مال تعلق نیست خان
 ۱۵۵ خانه بود ز شمع سر مال است
 ۱۵۵ عکس کار بینی شمع خوار
 در بدامبر

۱۵۵ اسیر شاهین بگاہش تیر بالی کرده ایم
 ۱۵۵ شمع گرم از دست

نگاہیں

دفع میں اکمال " " بقول جبریل

دعا برا — دفع میں اکیلاں " "

سید احمد علی

بہارِ نبیل صفحہ ۱۰۷

۵۰
نظائر
دفعہ دہرہ

فصل چوں ہم

مسلم بن عبد الله بن مسعود

۱۱

سید احمد علی

کتابخانه عمومی

۱۰

«ایز شاعر»
«از دوست»

۱۲
فی بارکین و

۱۱

ننگر و ن

پہا (محر)

109

مفتوح

عصا صاحب لکھا

میں نے اپنے

سید الشہداء علیہ السلام

صفت اول

میں نے اس کے لئے کوشش کی ہے

	پچو بدستہ کہ از خم خانہ می آید بروں	
چشم بد دور از نگاہِ گرم خیر جلوہ گر	بستہ اند آہو نگاہانِ جهان وے نظر	
در تماشای غزالاں چشم او وقتِ سحر	یافت این مضمونِ اُحد از کلامِ نامور	
۲۵۹	چوں نگاہِ گرمِ خوب و امنِ صحر اہ بہت	۲۹
	مردمک همچوں سپند از دیدہ آہو بخت	
مے پرستی وصفِ چشمِ خوب و یانِ من	حق پرستی از صفاتِ دیدہ محبوبِ من	
این سبق آموز شو خالِ حیلے خوشین	فرقِ ہر دورانی و انداسیہ اندر سخن	
۲۶۰	مے پرستی - زراہی - شوخی - جیا - بیگانگی	۳۰
	از کجا دارد نگاہش تا کجا بیگانگی	
مردمک باشد ہمانکستہ سچ خوش سواد	دارد از اشعارِ معنی خیزِ مژگانِ طبعِ آزاد	
فلکتِ من چشمِ چوں بر خوبی فکرش کشاد	بر غل مضمونِ استادے مرا آید بیاو	
۲۶۱	معصوم چشمِ ترا مضمونِ دلِ دوزش نظر	۳۱

۲۰۰۰

مجلس شورای اسلامی

۱۰۰

۲۰

زبد البحر

مستند

مدرسه

سوزنی زبید تخلص چشم نیرت اگر

چشم بوشم نازنینے جز نگاہ او ندید
عشوہ گر حسن آفرینے جز نگاہ او ندید

غمرہ پرور۔ مہ جینے جز گاہِ افندیہ
بازا کت دور بینے جز گاہِ افندیہ

چوں بنار آید خطیر از چشم او ببردن نگاه
چند جا ناخانه آئینه می افتد براہ

۲۹۲

۳۴

چوں نگاہ پر خمار جام از چہ کشد
تا ریحانِ نکاہ دام از چہ کشد

ویدہ عاشق ہے کلفام از چہ کشد
مرد یک کی نہ بادام از چہ کشد

بمحو صید می ندانستم اسیر انجام را
می کشیدم از گله عطری گل بادام را

۴۹۴

۳۳

می نمایند نیزه مادر هر صفی مگر آن دوست
بیم و باک کافران از چشم او بیرون نیست

نیزہ بردارے بچہ نامی اید کہ کیست
جز جلالی دیگرے و جہش نمی اند کہ هست

چوں سوارِ یکہ تازے کز سپاہ آید بروں

۴۹۴

۴۴

106

شماره

والله دَامَ كَرَمُ

[illegible]

سلاطین و اعیان

علی بن ابی طالب

سید ابرار

11

کشتی سوم از دست
دوستان به یمنی دو

نور علی شاعر و شاعر

۱۲ اوست
که جلال

سودن کاشمیرم از دست ۱۱
سودن کاشمیرم مال دست ۱۱
سودن کاشمیرم یعنی حقیقی
سودن کاشمیرم یعنی حقیقی
سودن کاشمیرم یعنی حقیقی
سودن کاشمیرم یعنی حقیقی

سودن کاشمیرم از دست ۱۱
سودن کاشمیرم از دست ۱۱
سودن کاشمیرم از دست ۱۱
سودن کاشمیرم از دست ۱۱

از دست مژگان خونریزش نگاه آید برون		
صد سیحانی کند از چشم خود دلدار ما	یک نگاهش در علاج درد ما بخار ما	
در تماشا چشم بیارش کند تیمار ما	یار بهرام بخاری بر خلاص یار ما	
سودن چشمش نظر ز دیده از یار را کند	۳۵	
همچو میارے که نا پر هیزی نهان کند		
بے تکلف در سخن باشیم با دلدار خویش	از نگاه شوق بی بنیم روی یار خویش	
می نری یار ما از تشنه دیدار خویش	باغی گوید و لا یار نا بهنجار خویش	
سویت از بے اختیاری گر نگاہے کرده ایم	۳۶	
آنجناں رنجیده گویا گنا ہے کرده ایم		
از نگاه یار خود باشد دل من بمقار	تاب حسن او ندارد دیده امیدوار	
چشم خود را بسته ام از شرم حسن آن نگار	نقش حال من کشد کلک جزین نامدار	
از حیا پوشیده ام چشم و شوق روی دوست	۳۷	
۳۶۷		

می‌تپید تارنگه دزدیده چوں گزیر پست

از بے وحدت نگارم ساغرِ حشمت کی بے

بے خبر استاد و مہوشانِ جنش صفِ صدف

وزنگا و نیم مستش جبرعه نجش شرف

بروز و قریب کے از نکتہ سخاں سلف

ساقیم ام و فرزنامک تانزه در آب ریخت

۴۹۴

34

کز نگه بهوش دارد در شراب ناب ریخت

۱۰۰ و لا نقش نگار پیش از کلام روشن است

نقش و آئینه و انوار و عکس افکن است

نسبتِ حثیم و نگامش صورتِ جانِ مومن است

از بلاغت و سخن بنمودنش کامین است

چوں گاه لطف او بر صنعتِ نقش رفت و

१११

۳۹

دیدہ تصویر او چشمی بروے من کشاد

17

اشکات مبارک

51

لروده ام در نقش اشک از مرگهاں موقلم

یا فتم خسار یوسف و دخور یوح رقم

خوش ماورِ روشن اناب گہرا مدہم

لوے سبقت برده ام از نکته سنجان عجم

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين
الذين هم
أركان
الدين
والعالمين
الذين هم
أركان
الدين
والعالمين
الذين هم
أركان
الدين
والعالمين

۱۰۰ (جوابیہ)

اشک ببارک

اشک حسرت (آصف اللغات)

اشک از دیده پیکان (آصف اللغات)

اشک از گریستن (آصف اللغات)

اشک شادان گریه کردن

اشک ببار (آصف اللغات)

اشک از گریستن (آصف اللغات)

اشک را با خمر تشبیه داده اند
اشک را با خمر تشبیه کرده اند
اشک از دیده جنت بیاض
اشک از گریستن (آصف اللغات)
اشک از قطره باران
اشک از دیدن گریستن (آصف اللغات)

۱۶۰

اشک استین بر دیده کشیدن
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه
اشک از غم از غم و اندوه

۱	اشک حسرت می چکد از دیده ارزشنگ حسین می کنند اهل نظر حسن نقش آفرین	۳۶۰
	یافت چون می آید آب قطره اشک شرف اشک گریه می نشاند بحر از چشم صدف	
۲	ایک نتواند که از خود قطره پیدا کند قطره قطره سیل اشک چشم تو دریا کند	۳۶۱
	در غم آفت چو اشک پاک یزد و بریز اشک غم آریه بار در چشم سرگین	
۳	تا بچویش آید محیط رحمت پروردگار کشتی هست رساند ناحیه ایم برکنار	۳۶۲
	اگر چشمش آید بار و بریز با آن اشک از غم آفت بجز چشم او طوفان اشک	
	جوش دریا و صدف از کثرت نیا اشک قاسم شهید فرو از فکر خودشان اشک	

اشک تبارک

موزن کر شور و آواز است

غیر خرابی کردن و لاسا دادن

ریشه بختی شاعر موزون

ریشه بختی شاعر موزون

ریشه بختی شاعر موزون

ریشه بختی شاعر موزون

۴۶۲	بحر را چون آب چشم اولباب می کند موج اشکش بے سخن انجبارِ مطلب می کند	۴
از غمِ آفت سر پا خاطرِ او مضحل موج دریا پیش طوفانِ غمش گردو خجل	شد غمش و بسته دل چون ضمیرِ متصل چون صد دستِ ظهور می زنی تکیه بر دل	
۴۶۳	آستین می کشد بر دیده دریا بے غم برنجو شد تا باشک از سینه گوهر بے غم	۵
از غمِ آن اشک تر چشم گل تر اشکبار لاله را دامن ز اشک لاله گون در لالزار	بر گل آن اشک گلگون در چین بلبل نثار زنگِ تضمینِ مقید به خیم زنگ بهار	
۴۶۵	غنچه اشکش چو آهنگ گلستان می کند گل ز شبنم تکمه چاک گریبان می کند	۶
اشک شورش تلخ سازد کامِ اشکِ شکرین اشکِ تعلی در غم است چو ریزد بر زین	می کند اشک غم او اشک شامی و اخیرین اشک کوهی را کند اشک است چو حسین	

۱۹۱

اشک کوه

اشک کوه

اشک کوه

اشک کوه

اشک ببارک

اشک عجب یعنی باران
(آصف اللغات)
اشک گرم یعنی اشک غم
(آصف اللغات)
اشک ببار یعنی باران
آب گرم ببار می آید (آصف اللغات)
اشک کردن یعنی نوشتن
(آصف اللغات)

اشک افشانیدن یعنی
ریختن (آصف اللغات)
اشک منام یعنی سپید رنگ
(آصف اللغات)
عجب صفتی شاعر
مورثه شاعر و از دست او

۴۶۶	آب چشم اشکبارش غیرت اشک سحاب اشک گرمش می کند دل داری شک ببار	۷
اشک کز غلش چو گلر اوجین سوا کند	غنچه های اشک گلگون انیمش واکند ناله بلبل بگلشن شور غم برپا کند	
۴۶۷	ویده اشک شسته نشاندگر بگلشت چمن صد گل اشک آورد یک تخم اشکش از زمین	۸
شهره اشکش در اقصای بلاغت درود	کرد مضمون زلفوری صورت زلفی طور	
تا چراغ محفل خلد برین شد شمع طور	برق اشک بسوزد خواب از چشم حور	
۴۶۸	صبح صادق می نماید آفتاب از تاب اشک شام چو آینه روشن بود جنتاب اشک	۹
دانه اشک برار و از زمین نخل مرام	خوشه اشک که دار خیل امت را بجام	
دانه اشک آورد مرغ اجابت را بدام	فکر صائب از دعای ماست قبیل انام	

۱۰	شمع روشن شد چو اشک از دیده بنیافشانند خوشه برداشت است دانه انجیافشانند	۳۷۹
	دایه این شیرخواره جو فرودس بریں می کشاید دامن آغوش حیریل این	چشم او گهواره و اشک است طفل نازنین طفل اشک چو از گهواره افتد بر زمین
۱۱	مادر گیتی بیا لیش منافعاً تمے کند کودک نادان بدست و پا اشارتے کند	۳۸۰
	عاجز از ششمن عیسی انه شی عجیب اونته پر نیز در چشم و شاکر حکم نصیب	چشم بیمارش بود بیمار چشمش را طبیب درد عاشق را علاج است دردست قریب
۱۲	شور بای اشک بهر زگرں بیمار اوست عاشق بیمار او دلدادہ بیمار اوست	۳۸۱
	عاشق مست است از سرور شاد کام دور بیمار چشم - رهبر دورگر دون امدام	نشسته اشک قوی یزید و وحدت بجام حلت این مایه حرمت مے را حرام

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

اشک بشارک

شیشه ماهی از آسمان
لعل شیشه ماهی از آسمان

دانه ماهی بر پیل افروخته
دانه ماهی بر پیل افروخته

نقطه اشک با صفا
نقطه اشک با صفا

جهان غباری (نقطه اشک)
جهان غباری (نقطه اشک)

نقطه سودا از قطره
نقطه سودا از قطره

نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب

نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب

۱۳	شیشه ماه است بر هر قطره اشک فدا قطره زین شیشه اشک نمی گردد و جدا	۳۸۲
	دانه های اشک همچون ماهی در آفتاب گوهر نایاب می داند مگر سر آفتاب	
۱۴	دانه های اشک نیاید در شمار از شمار او خبر نبود بدست سحر دار	۳۸۳
	نقطه اشک تو پیدا می کند صد نکته ها نقطه سودا اهل الفت کند اشک ترا	
	نقطه اشک از همین اشک تو نباید مرا نقطه زین شود بر نقطه اشک فدا	
۱۵	نقطه اشک در مقابل کس نندیدم در جهان نقطه اشک بودم مرکز بد و آسمان	۳۸۴
	بیضه اشک تو در همچو مهر آب تاب بیضه زرشک تو در همچو مهر آب تاب	
	بیضه کافور شد از بخت آب آب از دامت بیضه افلاک استر سحاب	

نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب

۱۶۴

نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب
نقطه اشک از آفتاب

از چشم مبارک

کله از نظر فانی - زبانی
خوار شدن (در چشم عکس)
کله عکس صورت یعنی تصویر
کله عکس

کله بر عکس - یعنی برضات
(اصف افات)
کله مفید یعنی شایسته

۱۹۶

مردن از چشم و دل است
کله خنده زدن یعنی طعنه
کله زدن در چشم

۱۹	قطره اشک تو تا از چشم ترا افتاده است دانه لولو صد و نوا از نظر افتاده است	۲۸۸
این عکس صورت بل سیرت بر عکس در غم امت ز چشم و لبم دریا رواں	دلبرم در نقش اشک عکس جان جهان در غم عاشق نریز و اشک از چشم بتاں	
۲۰	خامه ام چو زعدا و دس و غش باشد اشک دست آں غمخوار امت از رخس بر جیده اشک	۲۸۹
۲۲	سر مه چشم مبارک	۲۷
طلع روشن اند بگذارم که گرد و آ امید منتخب کرده ز صد افکار مضمون مفید	سر مه چشم ترا خواهم به تصویر کشید گشتم از نظم سخن سنجان عالم مستفید	
۱	زینت چشم سیاهت واد رنگ سر مه را شد زمرگان عیان گه باش رنگ سر مه را	۲۹۰
نقش چشم سرگین بالمعناش کامل است		خنده زو مانی که نقش تو تیا به حاصل است

سر چشم مبارک

۴۱ دال - ارمغان از زینت

۴۲ سونگان - بختی قنبر

۴۳ جوشم - جوشم

۴۴ شدن - سر خوردن - بختی گنگ

۴۵ بکار خوردن - بختی بکار آمدن

۴۶ (اصف الحات)

۴۷ بیل در بکشدن

زنا که در تصویر چشم سرمه سایش داخل است	باز نقش سرمه را ببتن نه کار عاقل است
۴۹۱ (سرمه را) چشمش نشد مت پندیر سرمه دال کثرت مژگان اور نقش سرمه دال	۲
گفتم ایانی نمیدانی که طبع مو شگاف است وقت مضمون سخن نظم گیر و انکشاف	در بلاغت می کند پیدا بر موی رنگاف تا کنند از حسن صنعت حرف گیران عمر آ
۴۹۲ از جواب من خجل گشت و بجلت سرمه خورد حجت بار و خلاص من بکار او نخورد	۳
سرگین چشم تو شد تا در نگاه او عیال از ادب ستاده میله و میان دهنها	میل از حسرت کشد در دیده خود سرمه را سرمه دا را گویا انگشت حیرت در دها
۴۹۳ میل می گرد و فدا سرگین مژگان تو چشم آں ارد که بیند سوسه خود میلان تو	۴
نایشه او از تزاکت سرمه دنباله دار	این عصای آبنوس آمد بر لبه را بکار

بافتن و بکار خوردن (اصف الحات)

۴۸ کور زانیا کردن (اصف الحات)
۴۹ گزین (اصف الحات)
۵۰ شدن سرمه ز بار دار خط
۵۱ از چشم بمانا گوش کشند (اصف الحات)
۵۲ بکار آمدن - بختی زار

سرمد چو بخت بدارد

سرمد اختیار نمودن / اودن اختیار

کردن / یعنی ازین است در امور

سرمد / سرمد را بزدن / خاموش

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

<p>ناتوان چشمش خموشی می نماید اختیار</p>	<p>حسن توجیب به ایما - سرمد مرگان بار</p>
<p>سرمد دان او چو بر لب مهر خاموشی زند</p>	<p>سرمد گین دنباله اولاد سرمد سرمد سرمد سرمد</p>
<p>مردمک لیلا و چشم نازک او محل است</p>	<p>دیدم ام مجنون نگاه من برادر سز است</p>
<p>چشم او بر آسمان چو دل مجنون ناکل است</p>	<p>و ده چه تاثیر می که میلانش در نقش دل است</p>
<p>چو براری میل پاکت را ز چشم سرمد</p>	<p>شعید از دل صد عیار خاطرش در یک ادا</p>
<p>بهمت میل از زبان سرمد دال عین خطا</p>	<p>گر و پاست نیزه بر دارانست گونی دیو</p>
<p>کے نظر افتد ترا بر خاک مشتاقی بدو</p>	<p>سرمدات دامن مرگان از دنبالا ز گرد</p>
<p>احتیاج سرمد نبود از پے چشم حسین</p>	<p>حیلہ دنباله دار سرمد دال دست این</p>

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

سرمد / سرمد را بزدن / سرمد را بزدن

کتابخانه

کثرتِ مڑگاں بود تخریب چشمِ سرگیں گفت تاثیر مولا آری باینست و بیں

حسن بالادوست نماید خیال تو کند

٢٩٤

سرمد در چشم سیه از سایه ابرو کند

فکرِ مادر و بہ نصیحتِ سخن : افتخار

فکر جانی شد و از بر فکرت شرف نثار

شدرنگاہ (سرگیش چشمیں) اشبرنگے سوار

سرمدان سرمد حاضر کرد پیش چشم یار

تا غبارِ بادِ پایش چشم مرا سر مه داد

79A

خاکِ پاے او بچتم خسرواں مست نہاد

نہیں تہذیب و صنعت پیشِ صنعِ داورمی

سرگین چشمش مگر بر سر مداد و برتری

نیت ممکن ہے سچے بامسما ہمسری

ہر سیرے رانہا شد رتیبہ پنجمی سیری

سرِ مہ داں رانجستے ہو دباں چشمِ سیاہ

۲۹۹

زنانکہ دارد سر مردان با چشم او یک میل را

میل مرگاہ نہید و در صنف ہائے اوسمیع اد

سرمدان سرمدان چم چوں چشمے کشاد

۱۲
 معروض گشت و سرسبز از دست
 به آید به شاعران و شاعران

۱۵۴
مهر از دست ۱۳
ایر خیر و شاکو مودت
ت ۱۲

الحمد لله الذي جعلنا من هذه الدنيا داراً فانية

مجلس شورای اسلامی

179

کتابخانه عمومی مسجد جامع کربلا

مسلم بن الحجاج بن عمار

معمولاً

۱۵۱

کتابخانه (مخطوطات)

کون کون بولے

(أَصْفَاءُ اللَّغَاتِ)

کتاب: سیر جاپاس افروز

نظامت کو روک

مجلس نایبین سیر

1

در زمان از میل انجمن بچشم خود نهاد

حزبتِ مرگن انگشتِ ادب آورویا

گفت پیش سر مرہ اش توان گرفتن آب رنگ
سر مرہ گر پیہم زند از غم سر خود را بنگ

11

4.

(آنجناں کز خط سوا و طبع) می تابد بر صبر
می زند چشمے - بر آید از زبان نظم اثر

تا چشم آید بگلشست حینِ نظر
سرگیں چشمِ خنکوش بایانِ اگر

نویسنده کز و بدل باشد الف با یادگار
نکشند ارد قلم از شرمه و بناله دار

14

41

سر مرچستان از گناه سر مرچ ساجهست نزد
شکری گفزار باشد بر لبستان زهر خند

از منی خواهند آواز سے زرد دل گرد و بلند
چون باین مانشد از سر نه چشم تو بند

توتیا (خاموش چشت) راز باں آوړ کړند
طلوعی چشت ز مرگان توبال وپر کړند

13

4.1

کونہی دارد بخا ہے و خیالش نہیں است

وقتِ مضمونِ شعرِ مرثیہ بالا نیچل است

کتابخانه عمومی
کتابخانه عمومی

ازین خبر بجنبینا گوشه نشینان (مکرر)

[illegible]

16.

کتابخانه عمومی
موزه و کتابخانه
موزه و کتابخانه

عبدالله بن ابي طالب

کثر سرمه از دست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱

۱۶۲

کثر سرمه از دست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱
کثر سرمه بل اوست ۱۱

از رخا و موسه و مرگانی پناه ۱۷ نازنین		سرگیس شد چشم من انسان کی میگوید پیش
۵۰۶	گشت روشن چشم من چشم ترانا دیده ام	۱۶
	سرمد چشم تو باشد تو تیا دیده ام	
خانه چشم من آباد است از عکس نگار		مردمک در چشم من از قامت بالا یار
سرگیس چشم نگارم حرمت افزای غار		بر نگار ت بدریچاچی لعنت پروردگار
۵۰۷	سرمد آن زگیس میگویند خرابت کرده است	۱۷
	و او از ساقی که ایمن در شربت کرده است	
وصفات سرمه او تا زبانم بند شد		شوقی میج (سرگیس چشمش) ولاده چید شد
یا زمین خلیه ز حسن مدتش خرسند شد		فکرت شوکتت بضمین مدس بند شد
۵۰۸	یا چشم سرمه سائے گوشه گیرم کرده است	۱۹
	دام یک تارنگه گوئی اسیرم کرده است	
۴۸	بینی مبارک	۲۳

مینی تبارک

۴۴ (دربار عجم) مانی مادال چ نقش خامه مینی کند

۴۵ (خانکاران) مانی مادال چ نقش خامه مینی کند

۴۶ (دربار عجم) مانی مادال چ نقش خامه مینی کند

۴۷ (دربار عجم) مانی مادال چ نقش خامه مینی کند

۴۸ (دربار عجم) مانی مادال چ نقش خامه مینی کند

مانی مادال چ نقش خامه مینی کند	طبع اوبے وجه و پرداز رنگینی کند
ادب اصلاح رستم انظار خود مینی کند	ناتوان پس در قبول راے من مینی کند
۵۰۹	من بچشم دور میں برداشتم نقش دیگر دیده بار یکت میان راست مقبول نظر
اے ولانگر چا بار یکت مینی کردہ ایم	موسے شکاراں راقلم در نقش مینی کردہ ایم
می سرود مارا اگر در نقش مینی کردہ ایم	ماچہ مضوں آفرنی (می مینی) کردہ ایم
۵۱۰	دست ما از خانه مجسمه نظر از می کند کز ادب و عواے اعجاز مجازی می کند
مندیان گویند بین امیں که ام دیدن است	گفته ام حاشاکه اسم مصد بین است
میں عدیل نمیش است یا نمیش و شمن است	اے ولانگر این ماخذ مینی تحقیق من است
۵۱۱	حسن ماخذ در سخن توصیف مینی می کند دیده ام در نقش ادب بار یکت مینی می کند

۱۶۳

۱۶۴ (مضون نو و تانہ - ۱۲)

بینی مبارک

۱۰۰ گشت نهادن عیب از قوت

۱۰۱ گشت نهادن (احضار الکفایت)

۱۰۲ گشت نهادن (احضار الکفایت)

۱۰۳ گشت نهادن (احضار الکفایت)

۱۰۴ گشت نهادن (احضار الکفایت)

بینش بنهاد انگشته بر انگشت دراز	ناخن از ابرو بود تا نیدر شبیه مجاز
می نماید همچو (انگشت تشنه در نماز)	آسمان ترسد اگر انگشت بر دار و بنواز
۵۱۵	مثل انگشت شهادت در سخن انداز اوست از مبه عارضه بین شوق التماس عجز اوست
غنچه بینی چو از بالیدن نخر شکفت	از مبه اهاست تنفس عارضه نگر شکفت
خاطر گل با گلشن از نسیم تر شکفت	در خیابان قلندر این گل دیگر شکفت
۵۱۶	بست چو بینی بگلزار با نعمت نو گلگی غنچه نازک بینی خط کشد چو بلبل
زیر طاق ابرو و بینش سین ستون	راست همچو نیل سوسه و ماغش رهنمون
دانا بخشد هوازیں رگزدول اسکول	که بیک تحریر کیا بے از دماغ آرد برون
۵۱۷	خارج از تحریر مقرر باشد آب کشیف وز سکون پیدا شود در قلب تحریر لطیف

۱۷۵

۱۷۶ این شعر است که در میان
بجای از سنگ خندان قوت چرخش
نظیر آید ۱۷
۱۷۷ خطیبی می کشند - افند
چرخ کردن (۱۷۷) چرخ
۱۷۸ سکون در اینجا یعنی راحه
و تنگی قلب است که علامت
صحت باشد ۱۷
۱۷۹ تحریر لطیف - همان
نظر دل است ۱۷

کلمه نیکوکاریت الهی است
که کدیت در شام (فیضان اللغات)
کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات)

کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت
کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت

کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت
کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت

کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت
کلمه نیکوکاریت الهی است
(اصفا اللغات) نیکوکاریت

آن حسین صاف صحن مسجد اقصای شام	طاق ابرویش رواق مسجد بیت الحرام
مردک پیش صف مژگان او دار و قیام	بینی او منبر خال خطیب رامقام
۵۱۸	اگر چه باشد منبر او ز دبان عرش پاک می گذارد صاحب او بینی خود را بخاک
۵۱۹	دره بینی بیک دیوار او گردد و نیم زیر رو پاک تنفس از شام او شمیم
۵۲۰	انچه داخل از نفس گردید تا مید حیات و انچه بر می آید از بینی کند تصنیع ذات
۱۱	کشت هر وحدت پرست از سر وحدت متفید بشکران را دیده سالک الف بر سینه بد
۱۲	زمره وحدت پرستان ذوق حق بینی کشد حلقه مادر گوشش خود زین حلقه بینی کشد

۵۱۱	دید باین و ابروسته توراسپه خامه ۱ کتابک من گریه چون نقش منی تیر و دم	خواست بگذشتن ازین دنا سر او شد قلم یافت نقش منی خدار و حسن رقم
۵۲۱	نیت چهل حسن خمداد به تصویر گرفت کاتبی گوید سیر آن هوشم شیره گرفت	۱۳
۵۲۲	نگر گشتمش چون در آئینه بیند یار من دید و حیران شد و آلا آئینه را چون	دار و اواز بنیش انگشت حیرت درون منفذ باد صبا در غنچه از یاکمن
۵۲۳	بینی او شاخ نرگس می نماید در بهار بر سر شانے دوز گس هر یک دبال دار	۱۳
۵۲۴	خوشن دست آقام آن کاتب تقدیر را از خط عارض نگار و صحف و تفسیر را	در کتابی چهره زار و جاوید تحریر را گرده بردار و بلوح عارضش تصویر را
۵۲۵	جند آس خامه منی که این تصویر اوست بر جبین با سر نوشت بخت تا تحریر اوست	۱۵

لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)
لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)
لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)

لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)
لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)
لوحه نقش شده در دیوار
(عربی)
لوحه نقش شده در دیوار
(فارسی)

عارض مبارک

عشق بختیاری

(کشف الکلمات)

عشق بختیاری

عشق بختیاری

(بهار)

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

یا بود و معجز بلند از چشمه انوار او	بینی او شعله از رو آتش بار او	
هر یک را بهر حاصل نور و نار او	آب و آتش را بهر صلح و دبد خار او	
۱۶	شعله نارس بسوزد حسن کفار را	۵۲۴
	چهره از نورش فرود اومت دیندار را	
خط به بینی می کشد مانی بعین انبیاک	خانه من نقش بینی بست خیل تا بانک	
من بعضی شک افکندهم بهر خود را بجاک	یا من بختاد بر تنال بینی چشم پاک	
۱۷	گفت خیل دور بینی را و لا بروی بکار	۵۲۵
	گفتش کلام برین باریک بینی بانشار	
۲۳	عارض مبارک	۲۹
زانکه یا من گل اندام است و گل و گلخانه	نقش خاشاک شرم در اول فصل بهار	
از رنگ گل موقلم سازم به نقش این نگار	رنگ گلها به چمن بهر دوا آید بکار	
۱	کافور و راقی گل بایسته تحریر دوست	۵۲۶

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

عشق بختیاری

	دیدہ بلبل ولا آئینہ تصویر اوست	
دار و اوچل شمع بزم افزایاں یکے ہیأت آگاہ لقبیہ کردند شاہ خاوری	در نگاہ دورین من در خشاں آخرت نور خشارش عرض خوردنید عارض چہ	
۵۲۷	گرد و اجرام فلک پیدا شود در یک نظر بیتوان گفتن تیر آن سعدناہید و قمر	۲
از خط عارض عیاں شد صفو ز خاریار سورت الشمس اواز نور عارض آشکار	جدول مشکین ہمیں باشد با طرف غدار فکرتی ز عاقلان مصحفی پروردگار	
۵۲۸	زلزلہ اوشان نزول و نظم من تفسیر پاک جامع قرآن اور صورت گرت تصویر پاک	۳
چوں شود نقش نگاہ گرم یارم بے نقاب زین گلانش سرگرداوش خشم و عتاب	از گل تصویر عارض می چکد پیہم گلاب اے ولا برعکس این یار جلال از التہاب	
۵۲۹	بیش میسوزو نقاب اول دیوانہ را	۴

۱۵ شاہ خاوری در آفتاب

۱۶ اجرام فلک بکنا در آفتاب

۱۷ در عجب

۱۸ قوس چرخ شدن در آفتاب

۱۹ در عجب خورشید و غیاث اللغات

۲۰ قرآن السعیدین صلی علیہ السلام

۲۱ عین البیان سارہ زہرہ

(غیاث اللغات)

۲۲ شان نزول یعنی آیہ

قرآن و در مطلع حضرت و ج

۲۳ نزول و ج

۲۴ بحال شان سارہ زہرہ

۲۵ شہرہم از دست

سید علی آل قلیب علیہ السلام
از شعر دوم از دوست

عبارت آغاز و پایگاه است
دوم و میان زمین و آسمان
موسیقی که در (حج) نیز در دستگاه

1A.

۱۰۰ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۱ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۲ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۳ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۴ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۵ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۶ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۷ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۸ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۰۹ شکر و کجیاری نام شاعر
۱۱۰ شکر و کجیاری نام شاعر

می زند فانوس من آتش پر دانه را	
چهره او گلشن و عارض گل بے خارش	بکلی لعل فدا سبب گل خسار شد
هر گلی رنگین که شد از عکس این گلزار شد	از عواش شد یا سمن شد الا شد گلزار شد
۵۲۰	سعدیا کلکت بمرح او کلتانے نوشت گفت منت مر خدائے را که مہتمم دیہشت
از نزاکت ہے تصویرش میرزا نایمن چشم بر خسار او دیدم عروسانِ حین	مایا لطف معانی را چه دانی در سخن موشگافی ہے شوکت زینتِ تضمین
۵۳۱	شدر گل جاے موانجا بنوکِ خامه ام درختِ خسارِ گلغام است زیب نامہ ام
یا و عارضِ دل است در نظر گلزار او قطرہ ہے اشکِ یزد چشمِ دیابار او	چشم دارد بر و عارضِ دیدہ بیمار او برزبانِ تضمینِ مضمونیت از خسار او
۵۳۲	چوں لب آبید عارضِ اونا لہ ام

شد گل خورشید شوکت غنچه بتجلا ام		
پیش عارض گل مجلیت انجمن می ریز آب	در چین جوے گلاب گل وے او جواب	
چوں عرق ریز و حریف خسار گرش در عتاب	یا سمن گرد و گل و از گل بردن آید گلاب	
گل عذار ماچو گلکشت چمن آغاز کرد		۵۳۳
زنکست از خسار گل مانند بوبر و از کرد		
محل از شمع همین خسار رنگین روشن است	خلوت از خسار او چوں شمع بالین روشن است	
چوں باغ منور انوار مضامین روشن است	اے ولا فکر علی آخرین قضیہ روشن است	
تاز و آتش در آب از عکس این خسار ما		۵۳۴
شمع روشن کرد در اندام ما ہی خار ما		
چوں نسیم از عارض بونے بگلشن می برد	گل چو شید اے رخ رنگین گریبان می برد	
چوں بگلکشت چمن گل عارض و بگرد	در تماشا رنگش اے مانند میل می برد	
گل چنای از مجلیت ز خسار نازک ریز آب		۵۳۵

لے شکر غنچه شام و صبح
 لے شکر سوم ال است
 لے خربا اصفهانی شام و صبح
 لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست
 لے گلکشت و بگلشن
 لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست

لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست
 لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست
 لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست
 لے در صبح و بام از دست
 لے در شام و بام از دست

عاقبت باریک

لحمه صاب سفالی شاعر

میرزا شمس الدین از دست

الفاظ (خوش کنایه افشون)

کرشم از دست

مفت کردن (اصفا اللفات)

عاقبت خورشید و آفتاب

دست من از خانه قدرت تعلی می کند		
نیست گلچین را بگلها سه رخ او و ستر	دانش را بس بوی و عکس اگر باشد پس	
دو شام جان سدیوے گاش در نفس	صائبان تفسیر مضمون چنین نمود کس	
۵۳۹	از عرق چو عارض یارم گل افشان شود	۱۲
	دست گلچینش و گاه خار مرگاں میشود	
گفته اند اختر شناسان عارض او را قمر		
مهر و بر مطلع رخسار باشد جلوه گر	هوشنا ابرم خورشید نماید نظر	
۵۴۰	ماه من هرگز عرق از روی آتشاک ریخت	۱۵
	آبروی چشمه خورشید را بر خاک ریخت	
عارض چو آفتاب گرشود گرم عتاب	آتش خورشید از شرم وندامت گرد عتاب	
گر بر روی روشت می افکند زلفت عتاب	بے تامل خلق می گوید که بگرفت آفتاب	
۵۴۱	گر رخ مهر فلک محتاج رخسار تو نیست	۱۶

۱۸۳

آفتاب باشد (اصفا اللفات)

	پرسم از خورشید توجیه حکایتش کیست	
عارفت تابان بوی دوسته دلیل و بنا	دلبران مادی و از نور عارض شمسار	
گرنگ رخسارت نباشد هیچ پائید بهار	عند لیبان چمن بر عارض نگین بتار	
۵۴۲	عارضت را ماه گفتم چمنیں روئے نداشت بوکه گل باشد ولیکن گل چمنیں بوئے نداشت	۱۴
یار گلزار مارا دصباح شہرہ (شکرین گفتار) مارا دصداقت شہرہ	ایں تن دلدار مارا دزناکت شہرہ گفت بیدل یار مارا دملاح شہرہ	
۵۴۳	روئے گندم کوں جئے گنداشت ابو عقل و پیش از کجا پیدا شد این گندم نامے جو فروش	۱۸
یار من بر عارضش ہرگز نمیدارد نقاب شام در سیر چمن گشتم بمقصہ کلیاب	نور حسنش خیرہ ساز چشم را چون نقاب آہب یارم خرامان بوی دو دھم بر رکاب	
۵۴۴	چوں نگاہ من بروئے عارض لرم فساد	۱۹

لحمید بن شام ۵۴۳

۱۸۴

شکرین از دست

	<p>دیدم آں حسے کہ کار از دل^ل دل از کارم فتاد</p>	
<p>عارض چون مهر تابان تابید ویدارش مرا</p>	<p>صد فروغ جان دل از حین انوارش مرا</p>	<p>چشم دل روشن کند انوار زخارش مرا</p>
<p>۵۴۵</p>	<p>گفت یارم (رخ ساسن چہ آوردی بیار)</p>	<p>۲۰</p>
<p>عارضت از مهر و سہ فائق بود و آب تاب</p>	<p>لالہ را داغے بدل از عارضت گاہ عتاق</p>	<p>فکر تم معراج فکر جامی غفران مآب</p>
<p>۵۴۶</p>	<p>عارضت است ایں یا قمر یا لالہ حمراست ایں</p>	<p>۲۱</p>
<p>پیش رخارش بہ کمال شب چون ماہ نور</p>	<p>روز از تاب رخس خورشید را در سینہ سوز</p>	<p>روز و شب بے نقابی یارم عالم فروز</p>
<p>۵۴۷</p>	<p>برزخند چون ماہ من از عارض روشن نقاب</p>	<p>۲۲</p>

از تحیر پشت بر دیوار ماند آفتاب		
هر دو خسار ترا گوید بلاغت مهر و ماه	دیده ام این هر دو را بر عارضت شام گاه	
گرچه آتش شبیه دشمن چشم را پیش نگاه	لیکن دیدم فکر پیش را بلاغت عذر خواه	
۵۵۱	تاب عارض در خور آب رخت در ماهیت	۲۶
	ز آنکه آب و تاب آنها گاه هست و گاه نیست	
در چنین و سگی خورشید دایم سوسه او	عکس گیر و مهر از رخساره و نجوسه او	
از حرارت پیکر پر مده نشود روزه او	چشمه خور گیر و آب از عارض خمبوسه او	
۵۵۲	می چکد بر لحظه از روزه عرق کاش گلاب	۲۶
	کس نه بنیاد خنجرین شب بنم چکد از آفتاب	
صبح در سیر چنین دیدم گل بے خار را	منفعل می گرد بوسه او گل و گلزار را	
آتش ز درخت عارض رخ گلزار را	زنگ و بو بخشد بلبل محبت رخسار را	
۵۵۳	این نه شبنم بود در یزان وقت صبح از روزه گل	۲۸

۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

چون خورشید آفتاب باشد در جوار
و چون خورشید باشد در جوار

۵۵۴
و در من شاد غویب (در جوار)
۵۵۵
در من شاد غویب (در جوار)
۵۵۶
در من شاد غویب (در جوار)

۱۸۸

بفتح اول باشد
چون خورشید باشد در جوار
در من شاد غویب (در جوار)

قطره باه انفعال است این که دارد بوسه گل	
آب و چون آفتاب از عافش میشد عیاں زین عمل از خاطرش میشد سبک بارگراں	در نزول وحی دیدم بر دوش باره نهان تلعوق از صفحه زخار تا با ن شدر و ان
۲۹	عارض او چون بتایب طوره باری می کند آب از سر حشر چپه خورشید جاری می کند ۵۵۴
پروه حش نقاب است مثل آفتاب صائب از دیدار یارش تپلاست لهاب	یار من بروی پاک انومی ابد نقاب می دهد بر شسته ویدار یارم چشم آب ۵۵۵
۳۰	تا ز روی او نقاب آتشینش برده است چون سمندر عوطه در دریای آتش خورده است ۵۵۶
از رخ رخشدن هر چیز روشن مصدر است گفت جویا رتبه عارض ازین بالاتر است	ماخذ زخار هر ویان رخ این لبت خط او مشتق ازین مصدر بروی کورت
۳۱	کرده اسم تحقیق از خمس اللغات رسوا ۵۵۷

۴۰

الانفاس - يقول - صف
 زعيم خفي - كما

12

رواقتان
صفت عارفان

کتابخانه عمومی - خوارزمی - خوارزمی - خوارزمی

۲۲

مجلس شورای اسلامی

لایق نامہ

نکته

۱۱۱

مہر شد مضمون لفظ عارض البحرے او

حسن رخسار تو دار و آب آتش را بهم
قطره انشائیل طاعت ریزد گلابی دیدم

جامع اخلاص و گویندش بلیغان عجم
در همین فکر زلالی گویشش ابر کرم

نے گلابست ایس کہ از رخسارِ مہوش می چکد

346

آنسو زو عالمے آجے بر آتش می چکد

۳۲

شمیع عارض از فروغش بزم را پر نور کرد
نور رخاارش و کلام دعا ای شمع طور کرد

عکسِ او بر اختر افش ماه را مجبور کرد
انور می رانجِ نورش در جهان مشهور کرد

آفتاب افروز من چوں پرده از رخ برگرفت

009

مشعل خورشید از شمع جالش در گرفت

۳۳

دارد از شش القمر هر دم دل خورشیدیم
نور عارض افروغ طور می گوید کیشیم

واندا عجا^ز سخن رخسار را ماه و دو نیم
من بصد^ر دانش سبق^ر دوزم مضوی^ن

449

شاعران گفتند عارض را چنان خورشید و ماه

۴۴

از روزی که آنکه (عمر بن خطاب) به استقبال
در آن وقت سخن - نمی روشن شدن
آن از همین شعر خودی ثابت ۱۲

صفت القم - عمر بن خطاب است
مردن که رسول مصلی الله علیه
و سلم اشاره انگشت شهادت
ده را در دوزخ کرد ۱۳

[illegible]

مجلس علم و شایسته مردان
۱۲ اردیبهشت ۱۳۰۲

مجلس
معاونین

1

له جرم آینه سیج آینه شد
که بر آینه قلم غلامی شد و رنگ
آینه را هم گویند ۱۲
له هر آینه بقول برهان
یعنی لابد و بی شک صاحب
خیالت افلاک مراحت کند که
بنوع اول و سکون دوم و اول
مهره می چمباید ۱۲

له پشت بر دیوار ماندن چنان
ماند (آصف افلاک)

مصحف برور اعطای خواندن بخدمت شد گناه

ولبر من چوں بر اوج بام گرد و جلوه گر	عارضش را از نزاکت نیست تاب یک نظر
قطره های آب عارض بخت چون او هستی	فکر تم شد در بلاغت از حقیقت بهره ور

۳۵

۵۶۰

خوای که از رخسار او بچون نزاکت می چکد
آینجاں که عارض فکر م بلاغت می چکد

از چه نماید و لا رخسار او در آینه	بل بر رخسارش نماید همچو جهر آینه
نیست در حین صفا با او برابر آینه	نسبت تشبیهی دارد با و هر آینه

۳۶

۵۶۱

چشم چوں بکشد بر آئینه رخسار او
پشت بر دیوار ماند آئینه از دیدار او

عارض گل رنگ او چوں از نقاب آید برون	غنچه نه پسند گل خود از حجاب آید برون
قطره های خوای چو از عارض تاب آید برون	از ندامت گل نمی خواهد گلاب آید برون

۳۷

۵۶۲

فکر رنگیں کرد چوں در حین عارض کارها

خط عارض مبارک

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

۱	بر خط خواب کشم خط زین خط زخار یار ما باین نقشم و در خدائی صورت نگار	۵۶۵
اصح خط و با چه تحریرش پاک تست خواب خط را مطلق تعبیرش پاک تست	اصح خط و با چه تحریرش پاک تست خط عارض کرده تصویرش پاک تست	
۲	خامه قدرت مصنف هم مفسر در کتاب صانع بیچون مصور هم معبر به خواب	۵۶۶
می نماید از عقیق خود نبست بگویی می کشد از انفعالش خط زمرگان زمینی	عارض گفتم یارم حسن خط عنبرین تا خط زخار یارم دید هر چشم حسین	
۳	عارض او خط بر آورد و وثوق حسن داد سبزه گلشن شیر خور بر خط فرمان نهاد	۵۶۷
شعله زخار در گلشن برنگ سب لاله بر فلک گر عاخش ما به خط او مالک	شیخ آتشبار او با سر گمین و مباله آن خط شیرنگ دود شعله جو آله	

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

خط عارض برکت کین غور و ترک
 (ان آن غیب بران نهادن)

۱۹۲

خط عارض بنارک

سورۃ شمس از دست ۱۱

که حافظ قرآن و ما برآید تعقیب

خط خود کند

شد (در هر صبح)

کران آتش را از افضالان

فصل ششم رنگ (در هر صبح)

۵۶۸	از خط رخسار شد صائب رخس غبر نقاب خوبی ماه فلک از ماه شد پاد در رکاب	۴
حفظ مصحف می کند تقویٰ علم ادب حافظ قرآن عارض گشم از افضال رب	یا فتم این نکته را از نکته بنجان عرب دورا و از دور خط همواره سازم زیر لب	۵
۵۶۹	حرف حرف آن خط رخسار می دارم بیاد کرده ام حامل حفظ مصحف رویش سواد	۵
آتش بے دود عارض دود خط پید کند دود و خان سر بلندش رنگ عارض بشکند	این دغان مانند آب در آتش نهند گرچه حکمت دود خط را از آب عارض بشکند	۶
۵۷۰	آتش عارض نوز خط همچون عود را ز آنکه بر رخسار خود پید کند این دود را	۶
از خط بنفش بهار حسن سبز ان چمن سبز پوشان فلک اعکس خط بلبل تن	در قبا سبز باشد طوطی رنگین سخن (سبز رنگ گلگون) لقب یزد جد و دیارین	

شدن رنگ
بقول انحراف ایجاد کردن
دغان دود و شکست از آب
شک ۱۲
دغان (در هر صبح)

۱۹۳

سبز پوشان فلک کانی
از آنکه (در هر صبح)
سبز رنگ گلگون بقول
آتش یعنی مصون

لکھنؤ و فیاضی - شاد
 مروت کوشش سوم از دست ۱۱
 لکھنؤ و فیاضی - شاد
 کوشش سوم از دست ۱۱
 لکھنؤ و فیاضی - شاد
 کوشش سوم از دست ۱۱
 لکھنؤ و فیاضی - شاد
 کوشش سوم از دست ۱۱

۵۶۱	سبز نورسته خط بر عذار چوں گلے طلوئی رنگین سخن در آشیان ببلے	۷
<p>نیت شکل عشق مجرب کجا باشد پاکباز از حقیقت بجز خبر دل داده عشق مجاز</p> <p>همچو دلدارم که باناز وادارد نیاز چوں فرامانی شود از یار خود مضمحل از</p>		
۵۶۲	نیت آسان عشق با خربان تو خط داشتن تخته مشق عتاب و ناز می باید شدن	۸
<p>قد خربان از خط عارض و بالای شود از خط یارم دل گم گشته پیدای شود</p> <p>حرف حرف و تماشاگاه و لهامی شود فکر جامی ماخذ عشق ز لیحانی شود</p>		
۵۶۳	از نزل کاروان خط بمنزل گاه حسن یوسف گم گشته می آید برون از چاه حسن	۹
<p>خانه قدرت بود بر لوح عارض خط نگا ساه لوحا ایچ باشد قدر این خط غبار</p> <p>حسن مشق چاره سالت خطش بر عدا قدر خط عارض داند علی سبزو ار</p>		

خط ماضی بکار

خط تازی بکار

خط عربی بکار

خط فارسی بکار

خط اردو بکار

خط گجراتی بکار

خط سندھی بکار

خط بلوچی بکار

۵۶۴	اینکه بر عارض فناوش خط ریحانه بدست بهر تفسیر دو عالم کرده فرمانے بدست	۱۰
می تراشد خط نکارتاے پلائی هر گناه عارضش از جبر او بایار ماجید پناه	حسن اخواهد لعل بر تیغ خود دارد نگاه خاند عالم باندک فرصت گروتباه	
۵۶۵	لشکر خط را شکستن نیست آسان نهاد کار انسان نیست اصلاح خط پروردگار	۱۱
موی بود لده خط عاشقان پاکباز در عجم بکس این اند خط را دلگداز	سر بسیر در انتظار خط حینان حجاز بر خط محبوب خج و مار ابو صد فخر و ناز	
۵۶۶	یارت ایما صاحب خط از چه میدانی غلط این سواد تو که خط یار میخوانی غلط	۱۲
یارین اصلاح خط هرگز نمیدارد پند دلبر صاحب نمی خواهد خطش گردد بلند	امت او شد بحسن سنت او بهره مند او دهد هر دم بیار سبز خط خویش پند	

دشمن سوم - ۱۲
دشمن چهارم - ۱۳
دشمن پنجم - ۱۴
دشمن ششم - ۱۵
دشمن هفتم - ۱۶
دشمن هشتم - ۱۷
دشمن نهم - ۱۸
دشمن دهم - ۱۹
دشمن یازدهم - ۲۰
دشمن بیستم - ۲۱
دشمن سی و دوم - ۲۲
دشمن سی و سوم - ۲۳
دشمن سی و چهارم - ۲۴
دشمن سی و پنجم - ۲۵
دشمن سی و ششم - ۲۶
دشمن سی و هفتم - ۲۷
دشمن سی و هشتم - ۲۸
دشمن سی و نهم - ۲۹
دشمن سی و دهم - ۳۰
دشمن سی و یازدهم - ۳۱
دشمن سی و دوازدهم - ۳۲
دشمن سی و سیزدهم - ۳۳
دشمن سی و چهاردهم - ۳۴
دشمن سی و پنجم - ۳۵
دشمن سی و ششم - ۳۶
دشمن سی و هفتم - ۳۷
دشمن سی و هشتم - ۳۸
دشمن سی و نهم - ۳۹
دشمن سی و دهم - ۴۰
دشمن سی و یازدهم - ۴۱
دشمن سی و دوازدهم - ۴۲
دشمن سی و سیزدهم - ۴۳
دشمن سی و چهاردهم - ۴۴
دشمن سی و پنجم - ۴۵
دشمن سی و ششم - ۴۶
دشمن سی و هفتم - ۴۷
دشمن سی و هشتم - ۴۸
دشمن سی و نهم - ۴۹
دشمن سی و دهم - ۵۰
دشمن سی و یازدهم - ۵۱
دشمن سی و دوازدهم - ۵۲
دشمن سی و سیزدهم - ۵۳
دشمن سی و چهاردهم - ۵۴
دشمن سی و پنجم - ۵۵
دشمن سی و ششم - ۵۶
دشمن سی و هفتم - ۵۷
دشمن سی و هشتم - ۵۸
دشمن سی و نهم - ۵۹
دشمن سی و دهم - ۶۰
دشمن سی و یازدهم - ۶۱
دشمن سی و دوازدهم - ۶۲
دشمن سی و سیزدهم - ۶۳
دشمن سی و چهاردهم - ۶۴
دشمن سی و پنجم - ۶۵
دشمن سی و ششم - ۶۶
دشمن سی و هفتم - ۶۷
دشمن سی و هشتم - ۶۸
دشمن سی و نهم - ۶۹
دشمن سی و دهم - ۷۰
دشمن سی و یازدهم - ۷۱
دشمن سی و دوازدهم - ۷۲
دشمن سی و سیزدهم - ۷۳
دشمن سی و چهاردهم - ۷۴
دشمن سی و پنجم - ۷۵
دشمن سی و ششم - ۷۶
دشمن سی و هفتم - ۷۷
دشمن سی و هشتم - ۷۸
دشمن سی و نهم - ۷۹
دشمن سی و دهم - ۸۰
دشمن سی و یازدهم - ۸۱
دشمن سی و دوازدهم - ۸۲
دشمن سی و سیزدهم - ۸۳
دشمن سی و چهاردهم - ۸۴
دشمن سی و پنجم - ۸۵
دشمن سی و ششم - ۸۶
دشمن سی و هفتم - ۸۷
دشمن سی و هشتم - ۸۸
دشمن سی و نهم - ۸۹
دشمن سی و دهم - ۹۰
دشمن سی و یازدهم - ۹۱
دشمن سی و دوازدهم - ۹۲
دشمن سی و سیزدهم - ۹۳
دشمن سی و چهاردهم - ۹۴
دشمن سی و پنجم - ۹۵
دشمن سی و ششم - ۹۶
دشمن سی و هفتم - ۹۷
دشمن سی و هشتم - ۹۸
دشمن سی و نهم - ۹۹
دشمن سی و دهم - ۱۰۰

۱۹۵

شماره سوم که ششم
مال دوست

خطا فنی کار

۱۶	تا وید آن خط بر خار تو همچون مشک ناب شد به برج سنبه تحویل جرم آفتاب	۵۸۰
زانجا از خال سیاهش اند او در خفاست حسن مضمون غنی از بهر دلداری بکاست	گر بلاغت دام می گوید خط او را خطاست اعتراض مایه تائید شامل بر بلاست	
۱۷	از خط سبزش سیر دام رخسارش شدی دام سمرنگ زین بود و گرفتارش شدی	۵۸۱
از فروغش آفتاب می نماید در نگاه میشود دل غم قهر بر آدعا س ما گواه	عاشق را و نشان چرخ می گویند ماه آن خط شکین نبوش عکس اجرام سیاه	
۱۸	باله خط تانزدیک طقه بر رخسار او در نظر ظاهر شد مایه بیت انوار او	۵۸۲
کاشف نشان زوش نور رخسار منیر شد ز تفسیرم دو بال احسن مضمون سیر	زایه خط شد نزول وحی از رب قدیر عاضه تفسیر کشف است و تفسیر کبیر	

لغنی شاعر معروف
در شعر و ادب
مادریه شعر تفسیر
تفسیر کرده ایم
روشنان فکر
در شعر و ادب
پیش خنده
شان نزول بنویس

۱۹۷

دو نزول آیات قرآنی
تفسیر نشان
است مودن بر کلام الله
تفسیر کلام
است مودن بر کلام الله
تفسیر کلام
است مودن بر کلام الله
تفسیر کلام

کے موت زنگی بہ چہرہ
است کہ باغیچہ زنگی از قلم زنگی
یہ برآید و گل برآں بیا شد
(د. م. م. م.)

کے رنگ شکستن یعنی رنگ
باقتن و بہار و قیامت
کے بلا گردان یعنی تصدق
و قیام (آصف الفات)

۱۹	خط بر خاست نماید چشم را راہ صواب در جہاں پیغمبر حسن توشہ صاحب کتاب	۵۸۳
قطرہ ہائے شبنمی دار و بدامن بوسے گل موسے نگرین چمن چمن موسے خطا ہر سوسے گل	خوئے عارض ہیکل چمنی از رو گل چون ز گل موسے خطا مدار در پہلو گل	
۲۰	قطرہ ہائے خوئے کہ مینی بر خط رخسار یار فنج ہما بر بوتہ ہائے تر نماید در بہار	۵۸۴
عنبس عنبشاق عنبس رقم عنبشکار بے قلم نازک رقم جو بہرہ آئینہ دار	سبزہ لورثہ خط اولیس جوش بہار مشکبہ و مشکافام و مشک افشان شکبار	
۲۱	دلکش و دلجو۔ دل آرا و لفر و زود و لفریب جد و لیس نقش و نگار و تازہ رو۔ آئینہ زیب	۵۸۵
ماہ کامل از غمش در حلقہ تمام نشست بالا گردوں بالا گردوں خط عارضت	تا خطش بر دور ماہ عارض ہا بہت رنگ وے آفتاب چرخ از رویش شکست	

خط عارفی مبارک

جوابی برآمده باشد و خطی که از آنجا

تقدیر خط مشائی (در عین حال)

خط نسخ نامہ خط نسخ

خط سبز با اصطلاح
نام خط (معمول)

297

۲۲

دور دوراں راکنہ دور خطِ عارضِ فحل

گردشِ گردونِ گرداں ہم بدورِش منقطع

خط سبزه بر سر نوشت است یزدانی

برخ گلگون عدیل خط مشائست

خط نسخ خط سرو و خط ریکامیستیں

یا خط کلزار۔ رسم الخط و قنیت این

046

۲۳

جز خط عارض که بر خسار محبوبم دیدم

مصحف از خط مصنف در دو عالم گسندید

از خطِ خسارِ جنت می کشد خطِ خسارِ

تایا بد چشم بد گاہے بدر بار تو بار

آیت الکرسی است این از صحیفہ پروردگار

دور انگشت شهادت شد ز منی اشکا

000

۲۴

چہرہ اچھل خط کشید اطرافِ عارض نیلگوں

حسن نتواند که پاے خود نهد از خطایوں

صفحہ خطبہ معارضہ کلگون ۱ و

نیست آسان اند و فهمیدن مضمون او

طبع ہر وقت پندے والے مفتون او

خامہ خطاط قدرت موجب قانون او

199

49.

رسم الخطوط بقرص
نوشته الفاظ - ۱۲

کرمه (م) خانان گرجو یا دیو گرج
کنند (م) عجم

[illegible]

١٧٧٧

کے لئے اور وقت حصار بننے

از انگشت شصت و اول

134

576

خط عارفی بیاری

خط عارفی

خفت

کتابخانه عمومی

توسعه

دین کند. ام کی
شد. صاحب

فوائد

از بنده آزادی

اندر این مقام اندازید

1

این هم دورا منی و خوش
داشتند. ۱۲

از غیب مرقوم شده (بدر کرم علیهم السلام)

۲۰۰
توسعه پیدا نام خطها را از خط
۱۱

فصل فی بیان

خط شمس

۲۵	<p>ماخط خوانائے عارض بے تامل خواندہ ایم</p> <p>از مضامین وقیفش سخت حیران ماندہ ایم</p>	۵۸۹
----	--	-----

چشم تادیر دیوانہاے استادان ماند
از خط دیوانی ز خسار او حرفے سخاوند

لطف مضمون تلفظ راجہ داند و زمین
شعر صائب ابی لیلای خطش فکر مرساند

۵۹۰	عمر با مستحق جنوں ہر کس کی چوں مجنوں نہ کرو	۲۶
	از خط دیوانی زنجیر سر بیرون نہ کرو	

از خط سبزش خط ط جام جم و نه فعال
خط اشکس اچشم بر یک مضمون خیال
حل مضمونش بنادانی هفتدس احوال
میرساند عاشقش را تا خط جبر جال

۵۹۱	از شب تا یک خط. دیدم خط شب را اول زین خط عارض خطوط جام افتد بر ملا	۲۶
-----	---	----

مصحف و دست خط عاقلش شیرازند	جند تجلید اوراق از خط او بهر مند
شد خط کلام اوراق خط مصحف را پسند	کرده آثم نصیران کار بدیع اینجا به بیست

(ع. ح. م. ج.)
 در استعاضا الفاتح (ع. ح. م. ج.)
 فروع اخذ کرد و در جوفین و کماله شایسته
 (ع. ح. م. ج.)
 شاعر است معروف است که شاعر سوسه
 از دست ۱۱۰ ساله
 بهنجی شاعر سوسه در کماله شایسته

خط عارض مبارک

۵۹۲	خط مشکین نیست گرد عارض گلنار او هست رحل آبنوس مصحف رخسار او	۰۲۸
خط عارض گلنار ابر رحمت است عارضش از قطره آب خفته خط در حیرت است	رو خطش از بیهوش غرق آب حیرت است هر چه می بارد ز چشم ابراشک غیرت است	
۵۹۳	در بلاغت موس خط باشد رگ ابر بهار شد رگ گل بر سر هر موس خط او نثار	۲۹
خط عارض می کند با گیسو او همشیری تا پیر و بیان عالم گفته اند او را پیری	در زنا کتهای خود بر زلف او برتری می نماید اصابت جادو سخن جادوگر می	
۵۹۴	خط بر رخسار رخ آن حور باشد انجمن گوینا خیل پری دارد سلیمان دریاں	۳۰
جوهرش آینه رخسار جانان اگر گرفت طلوخی خوش حرف از آئینه میداند اگر گرفت	سبز بیکانه آخراش گلستان اگر گرفت فکر تاجای استاد صفا بان اگر گرفت	

میل و مبرور و تکیه با خط عارض مبارک
"سینه زاری"
"صاحب خطا ای شایسته"
"میراث شمس و سحر از دست"
"خط عارض مبارک"
"خط عارض مبارک"
"خط عارض مبارک"

۳۰۱

سازی و خط عارض مبارک و غریب کردن
از خطان عادت نماید بسیار خط عارض مبارک
جادوگر سحر می خرد و آواز د (سه)
دقت شده اکنون که جادوگری به
پادشاهش نیم در داری به ۱۲

خط عارض بنبارک

خطِ عارف است
کلام استادان سلف
یو بی بی فتم

مستصر دوم و سوم را در
نوشته اند

سختی خرفه دید که مال صایب یار
که بمقتضای آواز دل

والصالحين
والذين آمنوا
والذين عملوا
الحسنات
والذين آمنوا
والذين عملوا
الحسنات
والذين آمنوا
والذين عملوا
الحسنات

مجلس
مجلس (بیمارستان) - بیمارستان
مجلس (بیمارستان) - بیمارستان

گردد

نظام شکن

مجلس
دعوت اسلامی
کراچی

محمدي صبر تجر
تجربتي في

استعمال این به محض
(آصف الدین)

1.04

طوبه

سید صاحب خط

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

بسم الله الرحمن الرحيم

من زيت دافن -

فصل اول در بیان احوال و حال

1

بمصدق النفاذ

۵۹۵	از خطِ عارض گلستانِ سرت خوانده ایم حیف در تضمین ز نام شاعر در مانده ایم	۳۱
۵۹۶	چون خطِ سبز بگلزارِ رخس آمد پدید سبزه نورسته میگویند در گلش دمید	۳۲
۵۹۷	از بجنج بشنود وصفِ خطِ آگوشین طوطی خطِ پیشِ مرآتِ رخ او حرف زن	۳۳
۵۹۸	گرچه طوطی ز آینه مشتق پیدا کند طوطی رخسار او آینه را گویا کند	۳۴
۵۹۹	سبزه خط در جوارِ عارض همسایه محرکِ روشنی است دودِ شعله جواله	۳۵

خطا خرابی کار

۶۰۴	مصطفیٰ خسار اور خطا معنی می کند معنی باریک از هر لفظ پیدا می کند	۶۰۴
در عجم گویند آن شبگونه خط را نیم شب و شبستان بلاغت شام امیده تر لقب	ز آنکه نصف اللیل نامند در میان عرب لیله القدر است خطا احترام واجب	
۶۰۵	آخرین تشبیه او گردید معراج سخن اے و آشب زنده دار خطا نش کن همچو من	۶۰۵
آسمان خطا تشبیهات در شک آسمان قطره های نوحه بهر خطش چو و شتاب	هر و مد زهر و زخار اندر در شب سیه دور گرد و شد بشیرم در خطش لکشاں	
۶۰۶	یا فتم این آسمان بر فلک و نه زمین بر خط مشکین خطا و سر نه بد چرخ برین	۶۰۶
نقش خطا چوں از قلم خطا نیت بر لوح رقم دل بشد از حسن قبل صنعت من تازه دم	خامه ام بر صنعت مانی کشید اینجا قلم دل شد از حسن قبل صنعت من تازه دم	

خطا شب زنده دار یعنی عجمی
(در عجم)
در شتاب یعنی عجمی
(در عجم)
خطا سواد
(در عجم)
اعتنا کرد
(در عجم)
خطا قلم خطا
(در عجم)
در شتاب
(در عجم)

۲۰۵

خطا قلم خطا
(در عجم)
خطا تازه دم یعنی مستعد
(در عجم)
خطا قوت (اصف الهات)

انقباض

۱۰۰ (۱۰۰٪)

سوم سال دوست ۱۱
زنی غنی شاربست سوزن کوشم
زنی (پادشاه)
زنی کیشان - غنی بود
کوشم سوم دوست ۱۱
سوم دوست ۱۱

٢٠٩

عبدالمجید (ابن ابی حمزہ)

۶۰۷	یا قسم بہرِ خاں از دستِ او خطِ جو از بوسہ در شکر از اش دادم و آلا بردستِ ناز	۲۳
۳۱	زلفِ مبارک	۲۶
نوبتِ تصویرِ زلفِ آداسیراوشدم	لحظہٴ اول ببندیدارو گیراوشدم	
لحہٴ دیگر بدربارش دیراوشدم	مقصودِ خود یا قسم منت پذیراوشدم	
۶۰۸	سر بسر پر پیچ و تاب افتاد این زنجیرِ زلف خسروا دستِ قضا لرزید و تحریرِ زلف	۱
مانیا تا بنمیداری کہ زنجیرِ کشتی	این لوح دو جہے کہ ہر دم آہ شکیں کشتی	
زلفِ مشکین اگر خواہی کہ تصویرِ کشتی	لوحِ خود را از مشکافِ شانہ تحریرِ کشتی	
۶۰۹	چون غمی ز بہرِ خدمت در سخن آمادہ باش نقشِ خود را چون قلم بشان خود اتادہ باش	۲
دوشِ شمعِ حاضرِ حجبِ زلفِ شبِ شانہ	نورِ شمعِ چشمِ جو یاس مرا پروانہ	

در حرم لیلیای زلف او چغالی شانه خست	همچو مجنونے دل مندر زانه را دیوانه شست
۶۱۰	<p>و شمش میخ است دل اجانب صحر ابرو</p> <p>شیع او نگذاشت کین وانه را از جا برد</p>
یارین در عرض رغنائی چو زلف خود شکست	<p>نازا و بر عارض گلگون بایم زلف بست</p> <p>نقش زلف عنبرین مدعائے دل شست</p>
۶۱۱	<p>بوسه بردستم و دهر بخودی از رنگ چسین</p> <p>بر کمال صنعتم بهر آد گوید آفرین</p>
دست من ز نقش چکانش تک و تازے نمود	<p>کز سواران بلاغت گویے بخت درر بود</p> <p>چون زلف آمد ز روئے و پریشانی نمود</p>
	<p>خاور می چو نقش حسن عارض ما بے کیند</p> <p>بے گماں بر نوبت زلفش ز دل آ بے کیند</p>
۶۱۲	<p>ماه من از عارض تابان حج بردار و نقاب</p> <p>می در خند حلقه های لاف و از چقواب</p>

عجب آتش در آید ز دوزخ کار
عجب دغریب کردن در آصف
الکات
عجب ظهوری شایع صورت
که شوم از دست ۱۲
عجب است (بهرایم) بیل زلف
عجب علی تحف نام علی نام

۲۰۸

عجب آتش در آید ز دوزخ کار
عجب دغریب کردن در آصف
الکات
عجب ظهوری شایع صورت
که شوم از دست ۱۲
عجب است (بهرایم) بیل زلف
عجب علی تحف نام علی نام

مطالع فکر ظهوری می نماید آفتاب	حسن آفتاب مضمون می ند آتش در آب
۶	زلف عنبر بوسه را هر که آس مد شانه کرد زیر هر یک حلقه او آفتاب خانه کرد
شک گیس شک فشان شک کپش و شک کینه لطف مضمون علی بخا اربا تینیز	زلف مشکین تو شد مشکین طراز و مشک بیز مشک بوسه مشک نگو شک فام و مشک خیز
۷	نامہ ام کرد و معنبر تاز و صفت زلف پاک نامہ مرغ نامہ بر از سایه می ریزد و بنجاک
ایں مہیں مجبور یا مجبور تہ و الجلال وایے بیارے کرد تو عریف او گوید کمال	جند یارے کیداریم با حسن و جمال وصف زلف عنبر نیش جان فخر از خند و کمال
۸	تاز احوال چپی پرسی نم چون زلف یار خانه بردوش و سیه بخت و پریشان و نگار
از گند و دام او هر دوی هر دوند	تاز زلف و دل عتاق و دام کمند

زلفِ تبارک

در ششم مال است ۱۱
سر زانان را دوستی از بدین

۴۴ کبریا کیل حال کردن (تلفظ)
۴۵ غلط کاشی ۱۱

۴۶ غلط کاشی ۱۱
ششم از دست ۱۲

۴۷ سر زانان را دوستی از بدین
۴۸ سر زانان را دوستی از بدین

۴۹ سر زانان را دوستی از بدین
۵۰ سر زانان را دوستی از بدین

وز کند زلف تالیف قلوب بتمند		محدث این دام اشعار مدس است بند	
۹۱۶	در دل مآرزوے دام زلف او دما	۹	بر زبان مادعاے دام ظله مستدام
ماہ رویان عجم رانا ز بزل زلف دراز		این طوالت کلفت انگیر حینان حجاز	
زلف یارم می نماید از طوالت احتراز		بہر زلف یار خود تاثیر شد حدت طراز	
۹۱۷	چوں ترقی می کند زلفش پریشانی شود	۱۰	چسب ابرو چوں سرافقت چسب پریشانی شود
سوزن مژگان او دوز دل صد چاک		بر کشد تار نگاه دیدہ بے باک را	
فکر ہر یک بخینہ زخم دل غمناک را		مخلص کاشی سپند دموے زلف پاک را	
۹۱۸	وصل زلفش کے دل صد چاک ارومی دہد	۱۱	شانہ با این ربط مومی گیر دمو می دہد
خضر از زلف درازش مبتلاے غیرت است		آب حیوان پیش زلفش غرق محرجت است	

۲۰۹

مختصر زلفیت این است کہ در زلف
مخل زلف در زلفیت ۱۱

۵۱ سر زانان را دوستی از بدین
۵۲ سر زانان را دوستی از بدین
۵۳ سر زانان را دوستی از بدین
۵۴ سر زانان را دوستی از بدین
۵۵ سر زانان را دوستی از بدین
۵۶ سر زانان را دوستی از بدین
۵۷ سر زانان را دوستی از بدین
۵۸ سر زانان را دوستی از بدین
۵۹ سر زانان را دوستی از بدین
۶۰ سر زانان را دوستی از بدین

کے بار بھائی شکر ہون
کے شکر ہون ۱۲

آئینہ از نقص نقش زلف مجھ حیرت است
آئینہ (نقص الفات)

۶۱۹
از پریشانی نیندیشد کہ اے زلفِ او
عمر جاویدیں بود کمتر بجائے زلفِ او

۶۲۰
پرده دار آبِ حیاں ایر گلزار بہشت
تار و پود پرده بہشت اللہ و ایر بہشت

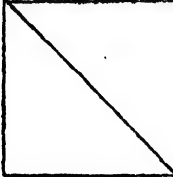
۶۲۱
پشتِ پائے پاک را بوسہ اگر زلفتِ بناز
پا بلا گرداں و عائے بر لبش (عمرت دراز)

زلفِ شب از زلفِ شکیں در درازی نامو
زلفِ پاکت در درازی کوتہی بخشِ نظر

۶۲۲
زلفِ آں طاووسِ فنا چہ آراے من
از صبا طاووسِ قصاں می نماید در چمن

۶۱۰
۱۲
۱۳
۱۴

آئینہ از نقص نقش زلف مجھ حیرت است		اے ولاد جہمی صائب بجنِ فکرت آ
۶۱۹	از پریشانی نیندیشد کہ اے زلفِ او	۱۲
	عمر جاویدیں بود کمتر بجائے زلفِ او	
ابر زلف از قطرہ ہائے خوبے ببارد تھے		ابر و بارانِ ازیں جنِ قفاطر غیر تھے
تار تار زلف را با پودنبود نسبتے		صائب باریکیں در فکر سازد بدعتے
۶۲۰	پرده دار آبِ حیاں ایر گلزار بہشت	۱۳
	تار و پود پرده بہشت اللہ و ایر بہشت	
زلفِ شب از زلفِ شکیں در درازی نامو		داستانِ این دراز و شب بود کوتاہ تر
زلفِ پاکت در درازی کوتہی بخشِ نظر		قصہ مارا کند مضمونِ سنجہ مختصر
۶۲۱	پشتِ پائے پاک را بوسہ اگر زلفتِ بناز	۱۴
	پا بلا گرداں و عائے بر لبش (عمرت دراز)	
زلفِ آں طاووسِ فنا چہ آراے من		از صبا طاووسِ قصاں می نماید در چمن



شد بلاگردانِ اوطاوسِ عرشِ ذوالنن	در صفا نقش بلبل شیر از ویدم نمده زن
۹۲۲	زلفِ عنبرِ فام - در گلزارِ فروروسِ عذار همچو طاووسِ است در باغِ نعیمِ کردگار
۱۶	
زلفِ وشتامِ غریباں عارضِ صبحِ وطن گفت بجایِ زلفِ مشکینست یا مشکِ حقن	ایں گلستانِ جنابِ آں سبستانِ چین عنبرِ ساراست ایں یاسنبلِ تریامن
۹۲۳	ایں گلِ مشکین و لا زلفِ عروسِ در بهار زلفِ اوجنِ شبستانِ عارضِ شمسِ انهار
۱۷	
خلِ زلفِ لایرِ بر فرقِ عالمِ سائبان سایہ پروردانِ اورحت کشِ خوابِ گیاں	سائبانِ اخضرش نامند حورانِ جناب نقشِ حنِ راحتش فکرِ علی نکتہ داس
۹۲۴	صبحِ محشرِ خمِ خوابِ دیدر وے آفتاب ہر کہ زیرِ سایہ زلفش شبے باشد بخواب
۱۸	
سنبلِ زلفِ تمکنِ لے و تمکنِ پوشِ و سمن	عنبرِ افشاں عنبرِ آگس عنبرِ یغبرِ گلشن

لصاحب ساروشد کتابی از این دیوان

(دعوت)

۵۵ ساروشد نامِ غنیمتِ زلف

۵۵ بلبل شیر از ویدم نمده زن

۵۵ غنیمتِ یاسنبلِ تریامن

۵۵ وشتامِ غریباں عارضِ صبحِ وطن

۵۵ گلستانِ جنابِ آں سبستانِ چین

۵۵ زلفِ ویدم نمده زن

۵۵ غنیمتِ یاسنبلِ تریامن

۵۵ بلبل شیر از ویدم نمده زن

۵۵ غنیمتِ یاسنبلِ تریامن

۵۵ وشتامِ غریباں عارضِ صبحِ وطن

۵۵ گلستانِ جنابِ آں سبستانِ چین

۵۵ غنیمتِ یاسنبلِ تریامن

۵۵ وشتامِ غریباں عارضِ صبحِ وطن

نآمد ریز و نآمد نیز و غیرتِ مشکِ ختن		شد غمی بخت گز زلفت پریشان در سخن
۹۲۵	سنبل زلف ترا تا در گلستان دیده است	۱۸
	همچو گل از سنبلِ خواب پریشان دیده است	
زلفِ عافیه در بلاغت جوهرِ لعلِ نهار		این بود روشن چو مهر و آن نگ ناز تار
صبحِ عید و شامِ محله چو خورشید آشکار		این بر آن گرد و تصدیقِ این برین گرد و شکار
۹۲۶	گرچه در همسایه زلف تو ماه کامل است	۱۹
	در شبِ دیوچرا و نور رخسارِ بے حال است	
از غضب بر لشکرِ کفار در پیکارها		این کند زلف تو کرد دست تار و مارها
تا بروی آتش زلفت کشاید تارها		از زبان شعله جاس و دو خیز و مارها
۹۲۷	تا دمی از همسری باز زلف مشکین تو زد	۲۰
	مار از خجالت زبانِ خویش تن را می گزد	
زلف تو خم گشته می گوید بگوش تو سخن		از (سیه کاری پریشان طالی اعمالِ من)

لعل غمی مشک و مودت کاشم
سم از دست

از عجب بر لشکر کفار در پیکارها
تا بروی آتش زلفت کشاید تارها
از زبان شعله جاس و دو خیز و مارها

دیدم باوصف سرگوشی لبش خند زلف		دل گرفتار و لاسته تست بارنج و من
۶۲۸	زلف بکار دست از حرف پریشان گوش تو	۲۱
	چشم می دارد اسیر زلف عصیاں پوش تو	
از کینت و قلا دریا نتم کیفیتش		وزمه عارض بدست آمد مرا بتیش
گاه برهم میشود شیر از جفتیش		گاه بجای شود مجموع جفتیش
۶۲۹	زلف بچانش به کوتاهی نماید سرفراز	۲۲
	گر زهم بازش کنی یک نسخه عمر دراز	
تا رتار زلف او بجفتش منفک کند		گاه یک اصد نماید گاه صد را کند
پیچ و تاب موی او بیار را اندک کند		پیچ و خم قدر از زلف او چک کند
۶۳۰	هر خم و پیچ که شد دار از زلف یار شد	۲۳
	دام شد زنجیر شد تبیع شد ز تار شد	
زلف اگر خواهد بپوشد هر عارض ز قلاب		یک تواند شبنم صبح کرد آن قلاب

زلف بکار
 زلف بکار دست ۱۱
 زلف است لب بچشم بکار زلف
 زلف در دهان گاه شکر زده
 زلف در گوشه سر از دست ۱۱

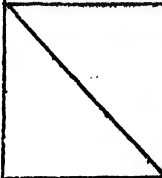
کشم سوم سال کمال بخندید
کشم دوم از دست " نام گل
کشم اول از دست " نام گل

کشم چهارم از دست " نام گل
کشم پنجم از دست " نام گل
کشم ششم از دست " نام گل

۲۱۴

کشم هفتم از دست " نام گل
کشم هشتم از دست " نام گل
کشم نهم از دست " نام گل
کشم دهم از دست " نام گل

چون جبرگیری می پرسد و از خشم و تاب		از کمال مهر زیر لب و بد زلفش جواب
۶۳۱	مردمک دارد و سواد خویش از نور نگاه	۲۴
	هر که با خورشید بنشیند شود رویش سیاه	
از زلفش رو و خورشید عارض رخا		هر تواند بهفتن از فرغش زلف را
زلف ابا شد بر خارشش تقوی ملا		می پسندم در سخن مضمون قدسی او لا
۶۳۲	هر که می دارد سر سودای زلف این جناب	۲۵
	پای (جاد دارد) که بنهد او بفرق آفتاب	
زلف او چون گل خورشید گلشن رنگ بوست		ز آنکه مهر عارضش در عاشقی مشوق بوست
با گل خورشید و تشبیه و اگر گفتگو بوست		چچ و تاب زلف را بنگر بلای روبر بوست
۶۳۳	بشکند چون شاخ گلبن می رود گلها بیاد	۲۶
	زلف او شکست هر جای که گل خورشید داو	
حلقه های زلف تو چون باله می گرد و بیا		دارد از رخسار تو صد ماهتاب در میان



۵۱

مجلس شورای اسلامی

مکتبہ تحفہ انوار
لاہور

مغنی از قاضی

مستنداتی که در این باره موجود است

فان كانا في قبول

فند خانی که میفرماید

دیدم در حلقه زیر حلقه است او نهی
از فروغ طبع بمغسول اسیر خسته جلال

حلقہ زلفِ نوبہ بر خمارِ روشن بے نقاب

۲۶

۶۳۴

عینک چشم است (در چشم) بروی آفتاب

کفر نقل کفر نبود اعتقاد میں

زلف را کافور افشاند که بر عین

کوی پوشت و یهنگست و مشکین عنبریں

ولبر ان ہند ہند ویش لقب کیے دند ازیں

زلفِ ظالم گریه تشبیه بلاغت کافراست

۲۸

۶۳۵

زلفِ یارم، همچو میزبانِ عادل و نصفست گراست

داسکا از چچ و تابش بحر اجزرو مد

زلف مشکین و بلاغت موج بحر اسود

ساحل این بحر خراسان بنیل مقصد

حلقه اش گریاب و طوفانِ ببار امور و

بحر اسود را به پیش زلف او آبے نبود

۲۹

۲۲۹

حلقہ در زلفش نبود و خوف گروا بے نبود

مسطر تحریریں استا و یا شد بخنیں

نقش پاک مصراع زلفش کشد از رنگِ حسین

210.

(۱) اسید کربن فوسفید و نیترید
 (۲) کربن مونوکسید و دی اکسید
 (۳) کربن سولفید و سولفید
 (۴) کربن سولفید و سولفید
 (۵) کربن سولفید و سولفید
 (۶) کربن سولفید و سولفید
 (۷) کربن سولفید و سولفید
 (۸) کربن سولفید و سولفید
 (۹) کربن سولفید و سولفید
 (۱۰) کربن سولفید و سولفید

انفیس

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

114

نکته بخانِ عجم گویند سطرِ عنبرین	شد نصیحه ز مودا بل سخنِ اخوت پس
۶۳۷	۳۰
مصرعِ پیچیده زلفش دو افتاده است	معنی پیچیده او پیش پا افتاده است
زلفِ خوبانِ عجم دارد اگر دستِ دراز	دلربایی دلیری در دستِ خوبانِ حجاز
همه دل آویز و دلآرا دل آستان باشد باز	زلفِ یارِ راست سر افکنده و هم سر فرا
۶۳۸	۳۱
گرچه زلفِ خوبانِ دراز می صفا است	زلفِ نازک را بعارضِ سر فرا می صفا است
زلفِ او در گروم انداخت طوق از کرم	قمریم ولد او سرور و ان دلبرم
از رخسارِ کبر و اسودا زلفش در سرم	همچو ز گیس در چمن آشفته با چشم ترم
۶۳۹	۳۲
تا آتشش شد دلم در زلفِ او کرد دست جا	می شود دلم پریشان با پریشان آشنا
زلفِ او از شانچول آشفته می باشد	از عرق صد قطره گوهر باز خوش محبت

سنبل از مضمون زلف چوں گل رنگ گفت
گفته بنجی همچو مرغ نغمه بنجی شعر گفت

۹۴۰ دستِ حش بر رخ خود زلف بچایان شکست
سنبستانان در آغوش گلستان شکست

زلف خواب پریشان کن که در شب دیده ام
همچو موی زلف از فکر و غم کا دیده ام
در فراقش چوں نصیر تاسخ نالیده ام
نقش روی نصیر نجاست نقش دیده ام

۹۴۱ زلف مشکینی که بر رخ جانان من است
هو بهو تعبیر آن خواب پریشان من است

گفته سنان زلف را تا تر از او گفته اند
بج میز آن اغیار هیأت او گفته اند
حلقه اش را پند شامین ابرو گفته اند
نگ میز آن را عدیل خال هندو گفته اند

۹۴۲ اگر سخن بکنی ترا از او گفت زلف یار را
چون ترا زوی زندم تواند که بسیار را

زلف مشتوق است از گوش او و رانج مار
حلقه گیر و مار او بر محزن سیم خار

لغت شعر تشریح از کمالی
است بطن این باب در شعر
که در اندک
نصیر تاسخ صورت
شعر سبک است
سبک شعر سبک است
لا ادری
خود را از دور راجع شدن

یکی از دو پیر و دیگر از دو جوان
و نعل بدو هم کلاه از نهایت
بعد از آن دو را بدو ن کلاه است
ترا از او چنانکه تفاوت کویم مذکور
باشد پس اگر یک گفته باقی شود
گویند تا از دو جوانی زند

زلف بزارک

له زلف چو چشم فینک عاج
له زلف چو کز این باغیان که گوید

له زلف چو کز این باغیان که گوید
له زلف چو کز این باغیان که گوید

له زلف چو کز این باغیان که گوید
له زلف چو کز این باغیان که گوید

له زلف چو کز این باغیان که گوید
له زلف چو کز این باغیان که گوید

له زلف چو کز این باغیان که گوید
له زلف چو کز این باغیان که گوید

له زلف چو کز این باغیان که گوید
له زلف چو کز این باغیان که گوید

سیر او پرچ و حجاج و حجاج و حجاج	کافران زهر چشم از زلف او در خطر
۶۴۳	هر کرا افمی گرد ترسد ز شکل ریمان بمکای خوف هر کافر ز زلفش بر میچنان
۶۴۴	ایر طباب خیمه حسن است یا جمل المتین یارگ گلهای مشک یاعروق یاسمین رشته گلدهسته یا تار تار سنبلین تار اسرار نفس تار سخا و است این
۶۴۵	جند آثار و عروق در رشته شد تشبیه زلف وز گل و گلدهسته و چشم و نقش تو جیه زلف
۶۴۶	تار هر مویش و لا از رشته جان ساختند موسن اداغ سوداے انسان ساختند زیر بر یک تار او صد راز پنهان ساختند این بود و چه که زلفش را پریشان ساختند
۶۴۷	زلف یارم عاشق خود را پریشان می کند در سرم سوداے او حفظ رگ جان می کند
۵۱	سنبل زلف ترا بسره خطا حسن نشر شهرت زلف و خط اشام و مغرب نشر

نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک
نشر زلف بزارک

۲۰۰۰

مشترازه دیوان قیامت
از تشبیهات زلف است
ربیع و غم بیدار

10

اندرین و سایر

سید الشهدا

3

...

4

—

...

این خط اشعار و آن شیرازه دیوانه است

بر زبان باغبانان مدحت گلزار اوست

۳۹

१८१

بر لبِ مضمون پندان لذتِ اشعار است

کوچہ زلفش برادر ہے بگلزار لب

سنبستانِ طریقت را ہمیں لغیرِ سنا
ہمچو (بوسے گل جھلکشتن) رہی بہرستِ زہنا

سِرِّہٴ ظلمات جز خضر طریقت طے نہ کر د

۲

۹۴۶

سیرِ زنگھٹاں کے جز چشمِ فرخ پئے نہ کرد

و وزیرِ ابله از آتشِ خمارِ اوست و دودِ چشمِ حسین از زلفِ عنبرِ اوست

سرزمینِ مژگانِ خوباں سرگمینِ آنا را دوست
هم سوادِ چشمِ نشانِ دوستِ زلفِ آرا را دوست

دودم جهان زلفش در نظر دود چراغ

7

۶۵۸

می برارد سرکشان او و در آود و دوازده مانع

لیسوی مشکیں بزرگ نانہ مشک ستار

چوں بآبِ سیار را گویند اربابِ سخن
موی سیار، بود و جدِ زلفِ پر شکن

از بلا پیدا شود چوں معنی امر غریب

۴۵

722

شد مضامین عجیب و بلاغت را نصیب

خانلار ایچا کب زلفش بی بهیاری کشد	زلف محبوبار مکافات سیه کاری کشد
کفر از نیکه دهره اثر صدفات و خواری کشد	خامه لام از چاکش تصویر بیداری کشد

مرد چاکدست در هر کار گرد و کامیاب

۲۴

703

چاکب زلفش کند بیدار غافل را از خواب

بگذرد صبح و مبارز لطف شکنش نسیم
در چمن آرد در زلف عنبرین و نسیم
دلبر من برد از من بایه سپید و نسیم
در تلاش دل و آلا یا کند طبع سلیم

سج و تاب زلف داند یاضیا داند کجاست

۴۶

۶۵۴

هر کج گویند میسرانم خداوند کجاست

زلف و چوں بحر اسودی نماید جز روند	موی زلف او بچویش خویش دارد شد و روند
-----------------------------------	--------------------------------------

۲۲۱

چشم و ناله و غوغا و هیولان را

زلفی لیلے وار و از لیلای زلفش متار

تاکے از سوداے زلف یا پاشم و رقیب

41

701

روزِ سامانِ جنوں خوابِ ریشا نہا شب

از تحکم باے کامل زلف او برهم شود	ز آنکه در میدان عارض قامت او خم شود
سلطت او در نگاه سر بلند او کم شود	شانه او باعث ناچاقی با هم شود

شأنه بالانشیء حیوں کا مکمل افشانی کند

০২

909

زلفِ نازک زیر دستِ او پریشانی کند

زلف را گویند از باب خروش و شمر از نه بند
در چمن زلف عروس از زلف یارم بهر بند
ز انچه او را قیاس کنی چهره را دارد به بند
فکر فرمودی بود رنگین کلام را پسند

زلف او بر گرد عارض رشته گلده

۵۳

77.

کزیخ و لب غنچہ گل را بہم ربستہ

نزلتِ خوابِ جیساں باگوشِ سرگوشی کند | ستانہ می نالہ کہ او احساں فرہوشی کند

الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين الطاهرين

موسم کرکٹ و سیر
بلاشبہ - یعنی صحت
آصف افغان

مجلس عالی نظامی و سیاسی
مجلس عالی نظامی و سیاسی

۲۳

۱۱۱

۱۰۰

مومن کاشمیر

گفتند: "اگر کسی را دوست داشته باشد، خداوند او را دوست خواهد داشت."

زلف‌نار

طه دالعی قی شارسام دن

شوروم از دست

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

طه زلف‌نار

گاه همچون بخودان اظهار موشی کند	واللهی حفظ ادب ایام خاموشی کند
۹۹۱	زلف یار من گه بامن گه باشان ساخت از پریشان اختلاطی با مراد یوان ساخت
۵۳	
زلف نازک را پریشان می کند زلف صبا چون پریشان می شود بر پیش بگلشن جا بجا	تا بگلشن می رود بوس لطیفش در بهوا سنبلی آشفته بر بوس پریشانش خدا
۹۹۲	از پریشانی پریشان می شود آشفته تر وز پریشان حالی من زلف او دار خیر
۵۵	
برین زلف تو اکنون غم واپ گیر است زلف پر چوچ ترا هر دو تاب و دیگر است	در دل (مخزول آشفته) ضطرب گیر است در خم هر چوچ و تاب پیچ و تاب گیر است
۹۹۳	زلف پیاپی تار تار و تاب دار چوچ زلف سنبلی پیش این هر گونی از چوچ
۵۶	
بوس زلف دست و گلشن گویندش شمیم	از بیارستان عارض در چمن آرد نسیم

دانات و دایب و دایب یکبار
شاه و شاهان آرد دهانه و
صاحب ناهری هم می باشد
از عزیزان صاحب سوال و
دایب را هیچ نمائندگی از
استقلال این هم دارد و
بانی هم که تصور قدش است
اگر بنگرید عماره صاحبان هم

۲۲۳
برکات کافی است منی در الفاظ
متمنقاسه آن که کند باطنش
کسب هیچ قدرت ندارد
طه زلف‌نار

نقش مضمون از شمیم زلف او بنید کلیم	سر برنشت پذیرش سبستان نعیم
۵۷	<p>یکسر مو وصف بوس زلف را سمری کنم</p> <p>ناله گوش خلق را از مشک اذ فرمی کنم</p>
از هزارانم کی دلداده آن لعل یار	گرچه می بینم بعالم عاشقان صد هزار
۵۸	<p>دل بزلش داده ام حال دل شیدا پس</p> <p>جز پریشانی ندیدم سودا پس</p>
کز طرازش مو بموهر موت زلف او عیان	<p>یک قلم نقش هزاران است آنچنان</p> <p>یک بانم می کند صد وصف نقش نمایان</p>
۵۹	<p>سر بر شوریده ام از کثرت مضمون بکار</p> <p>همچو زلف یار دارم یکسر و سودا هزار</p>
موقلم برداشت بر لوح رقم تصویر زلف	موشگانی با غلام بخت چو تخریر زلف

لغت شریف
 (مجموعه)
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

فلاح برادر

فصل در ذکر بعضی از اشیاء

سواد علی در کتب افغانی
بنامه کدورت سلوات ۱۱
نکته خیار کیمین (بیام)
خال خال کم یار یار
یا سیه یار (خجری)
نقطه نکله نقطه کیم

۲۲۹

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

دیوچوں مصحفِ خار خود تفسیر زلف	شد و لا در دیده مدح من تو قیر زلف
یارِ من بر صنتم چون چشمِ نازک باز کرد	خانم بهت بولی تصویر نقشِ نازک کرد
۳۲	۲۷
از سوادِ طبع روشن می شدم تصویرِ خال	بر رنجِ دلدار دارم از وجودش احتمال
نکته سنجان سخن اتم به تکمیلِ جمال	از بلاغت در سخن کردند ذکرش خال خال
۹۶۸	۱
من بجاوبِ خویش بر عارضِ ندیدم خالِ او	نقطه شک و دُشمنش بر عارضِ مثالِ او
خالِ عارض در بلاغت منظر حسنِ نکات	در سخن خالِ سیاه به انداخت خطِ حسنِ نکات
خطِ پاکش خطِ کشیده و او خالش را سجا	دانه و زینت نهان شد چون آتش و آبِ نبت
۹۶۹	۲
نغمِ ریحاں را و لا تا از عرقِ آبِ رسید	سبزه خطِ خوش از دانه خالش رسید

خال تبارک

گو سخن آرائی شاعر نباشد معتبر	کلمه سنجان اروا باشد تصرف با مگر	
از شمال خال رخسارش نیامد در نظر	خال در چشم شوکت و حقیقت به خیر	
۶۴۰	خال رخسارش سپند آتش رنگ گل است	۳
	چین زلفش از تزکات موج به سبیل است	
عارض اورا خط او مالک ماه منیر	دور خط برگردش کار دوران حرف گیر	
مرکش از نقطه خالص نشد منت پذیر	نقطه اش خال اند صاب و شمع	
۶۴۱	اختر برج سعادت مرکز پر کار حسن	۴
	خال عارض می قزاید رونق رخا حسن	
در شمال خال مشکین کن رخسارش نید	خط نمید آمد چنان عارض پاکش دمید	
باغبان گوید که آبه تخم ریحاں ارسید	سبز و شاداب در گلشن ترخش کرسید	
۶۴۲	از عرق شد دانه خالش بروی پاک سبز	۵
	تخم قابل می شود در خط نمناک سبز	

۱۰ شکست بغداد شاعر
موراد از شعر سوم از دست
۱۱ حسن و کبریا بی بی افروز
درین برگ یادون بی بی افروز
کردن (مهر قمر)
۱۲ صاحب خالان شاعر
موراد از شعر سوم مال است
۱۳ سر سبزین - بی بی افروز

۲۲۶

۱۴ (مهر قمر)
۱۵ بزم نشاندن و دانه
کردن قوت نایم در تخم (مهر قمر)

<p>سخت خاش چوں پند از آتش خساریار سحر را بطل کند این خانه معجزه نگار</p>	<p>خال و زین و چه بود در شمال سنگار سحر یار خود نماید از رقی نامدار</p>
<p>۹</p>	<p>خال را بر رخ مگر کرد او پشم عشو بند ورنه بر آتش کجا آرام می گیرد سپند</p>
<p>می کشد اهل شمال صورت اشکال را لفظه موهم او چه فرض کردم خال را</p>	<p>می نمایند از رسائل تحت اقوال را فکر فیضی نماید شرح این اجل را</p>
<p>۱۰</p>	<p>صورت حال من و آن خال رخا رخا کیت در میان هر دو سر ق نقطه او اند کیت</p>
<p>در وجود خال او دار و شمال احتمال قول فردی در حسن صورت حسب حال</p>	<p>خال مشکین نکته حسن است و نقش جمال از قیاس خال گیر و صورت فرض محال</p>
<p>۱۱</p>	<p>دل پراز سوداے خال خط بود پیش نظر ز آنکه این جا در نمی گنجد سر بر سر و دگر</p>

۱۱ از روی شاعر
۱۲ از روی شاعر
۱۳ از روی شاعر
۱۴ از روی شاعر
۱۵ از روی شاعر
۱۶ از روی شاعر
۱۷ از روی شاعر
۱۸ از روی شاعر
۱۹ از روی شاعر
۲۰ از روی شاعر
۲۱ از روی شاعر
۲۲ از روی شاعر
۲۳ از روی شاعر
۲۴ از روی شاعر
۲۵ از روی شاعر
۲۶ از روی شاعر
۲۷ از روی شاعر
۲۸ از روی شاعر
۲۹ از روی شاعر
۳۰ از روی شاعر
۳۱ از روی شاعر
۳۲ از روی شاعر
۳۳ از روی شاعر
۳۴ از روی شاعر
۳۵ از روی شاعر
۳۶ از روی شاعر
۳۷ از روی شاعر
۳۸ از روی شاعر
۳۹ از روی شاعر
۴۰ از روی شاعر
۴۱ از روی شاعر
۴۲ از روی شاعر
۴۳ از روی شاعر
۴۴ از روی شاعر
۴۵ از روی شاعر
۴۶ از روی شاعر
۴۷ از روی شاعر
۴۸ از روی شاعر
۴۹ از روی شاعر
۵۰ از روی شاعر
۵۱ از روی شاعر
۵۲ از روی شاعر
۵۳ از روی شاعر
۵۴ از روی شاعر
۵۵ از روی شاعر
۵۶ از روی شاعر
۵۷ از روی شاعر
۵۸ از روی شاعر
۵۹ از روی شاعر
۶۰ از روی شاعر
۶۱ از روی شاعر
۶۲ از روی شاعر
۶۳ از روی شاعر
۶۴ از روی شاعر
۶۵ از روی شاعر
۶۶ از روی شاعر
۶۷ از روی شاعر
۶۸ از روی شاعر
۶۹ از روی شاعر
۷۰ از روی شاعر
۷۱ از روی شاعر
۷۲ از روی شاعر
۷۳ از روی شاعر
۷۴ از روی شاعر
۷۵ از روی شاعر
۷۶ از روی شاعر
۷۷ از روی شاعر
۷۸ از روی شاعر
۷۹ از روی شاعر
۸۰ از روی شاعر
۸۱ از روی شاعر
۸۲ از روی شاعر
۸۳ از روی شاعر
۸۴ از روی شاعر
۸۵ از روی شاعر
۸۶ از روی شاعر
۸۷ از روی شاعر
۸۸ از روی شاعر
۸۹ از روی شاعر
۹۰ از روی شاعر
۹۱ از روی شاعر
۹۲ از روی شاعر
۹۳ از روی شاعر
۹۴ از روی شاعر
۹۵ از روی شاعر
۹۶ از روی شاعر
۹۷ از روی شاعر
۹۸ از روی شاعر
۹۹ از روی شاعر
۱۰۰ از روی شاعر

فائل بھاری

م
نقلا

نقطہ اول
نقطہ دوم

نقطه بیستم

سید و خدیج باغی - شاعر
 غزل (مجموعہ)
 سوم از دستِ حال

مردان که شتر سوم از
کافال در میان

علا فی بارک قلند ۱۲

کفری بی شانه

یضیح قاضی غلام استخوان کرمانه
(بیارجم)

نظائر کلام
مکتوب گداوند تا عند تحقیق
تألیف یا یاد و اصطلاح مصنف

۲۴۰

اس جہان غامضہ (نوحیہ)
شہ دانش - شاعر سہول
ترجمہ سہول از دست

چشم آہوے نگاہش همچو آہوے گرم کند زلف برہم نقطہ موہوم را بہیم کند	ایں رسید نہاے آہو زلف را برہم کند فکرت وحشی خفاے خال را محکم کند
۶۶۹	۱۲
خال عارض نقطہ شبگون مشک و عنبر معنی خالے جو انرد و نشان لشکرے	در بلاغت فتنہ زاوود را بانیگ اخترے کفری شیعہ از گوید خال بند و کافرے
۶۸۰	۱۳
نقطہ مشک را نخواہد مصحف رخسار یار صحت قرآن بصاد چشم او شد آشکار	زانکہ دارد بر خط خطا قدرت اعتبار حسن استدلال دانش دال بر حسن عدا
۶۸۱	۱۴
صفہ رخسار او را احتیاج خال نیست در خط آیات مصحف نقطہ بر وال نیست	

<p>فکر تم چوں چشم در خواب تنایتش کشود چوں نقاب حسن یار مدام وے ناکامی نمود</p>	<p>از شمال نکشف شد خال بر عارض نمود بر روان اقدت جانی فرستاد و دم درود</p>
<p>۹۸۲</p>	<p>اسے گبور خویش بر روی عشق خال عنبریں دانه چوں مور یا بد می برد زیر زینیں</p>
<p>کس بروے آتشیش دانه دانه کشد چون سیقے لے بروے روشن خوابانید</p>	<p>هر چه می سوزد مگر آنه چشم گرد نماید داستان کفر اور روشن شد از فکر و حید</p>
<p>۹۸۳</p>	<p>خال یار خویش را در دل شسته داده است دل بدست مهند و آتش پرسته داده است</p>
<p>اے قولا تصویر خالے را کشیدن کاست نقطه موہوم اینجا نقش خال یار است</p>	<p>گو برخارش نبجذبت اشعار است غیر مری را نمودن جاد و افکار است</p>
<p>۹۸۴</p>	<p>نکته نجی ماسے تو به چرخ کارے کرده است نقطه زرنیش را خال عذارے کرده است</p>

۱۵۵ قافیه خال و عارض
 ۱۵۶ قافیه خال و عارض
 ۱۵۷ قافیه خال و عارض
 ۱۵۸ قافیه خال و عارض
 ۱۵۹ قافیه خال و عارض
 ۱۶۰ قافیه خال و عارض
 ۱۶۱ قافیه خال و عارض
 ۱۶۲ قافیه خال و عارض
 ۱۶۳ قافیه خال و عارض
 ۱۶۴ قافیه خال و عارض
 ۱۶۵ قافیه خال و عارض
 ۱۶۶ قافیه خال و عارض
 ۱۶۷ قافیه خال و عارض
 ۱۶۸ قافیه خال و عارض
 ۱۶۹ قافیه خال و عارض
 ۱۷۰ قافیه خال و عارض
 ۱۷۱ قافیه خال و عارض
 ۱۷۲ قافیه خال و عارض
 ۱۷۳ قافیه خال و عارض
 ۱۷۴ قافیه خال و عارض
 ۱۷۵ قافیه خال و عارض
 ۱۷۶ قافیه خال و عارض
 ۱۷۷ قافیه خال و عارض
 ۱۷۸ قافیه خال و عارض
 ۱۷۹ قافیه خال و عارض
 ۱۸۰ قافیه خال و عارض
 ۱۸۱ قافیه خال و عارض
 ۱۸۲ قافیه خال و عارض
 ۱۸۳ قافیه خال و عارض
 ۱۸۴ قافیه خال و عارض
 ۱۸۵ قافیه خال و عارض
 ۱۸۶ قافیه خال و عارض
 ۱۸۷ قافیه خال و عارض
 ۱۸۸ قافیه خال و عارض
 ۱۸۹ قافیه خال و عارض
 ۱۹۰ قافیه خال و عارض
 ۱۹۱ قافیه خال و عارض
 ۱۹۲ قافیه خال و عارض
 ۱۹۳ قافیه خال و عارض
 ۱۹۴ قافیه خال و عارض
 ۱۹۵ قافیه خال و عارض
 ۱۹۶ قافیه خال و عارض
 ۱۹۷ قافیه خال و عارض
 ۱۹۸ قافیه خال و عارض
 ۱۹۹ قافیه خال و عارض
 ۲۰۰ قافیه خال و عارض

گوشت بزرگ

۴۴ گوشت بزرگ در پیچیده

۴۵ گوشت بزرگ در پیچیده

۴۶ گوشت بزرگ در پیچیده

۴۷ گوشت بزرگ در پیچیده

۴۸ گوشت بزرگ در پیچیده

	گوشت می گرد گل از وصف گاو شش بر دام	
موسه گوشت در نگاه مو شکافان کل است	گل گوشت از بنا گوشت نخل برگ گل است	موسه پچان موسه در دامن گل منبل است
۴	در گامان گوشت از ک نند صبح چمن جلوه حسن بنا گوشت بهار یا سمن	۶۸۸
می کند بر موسه گوشت گل بر خود را نشا گوشت در شکاف نین اندامه آب	گوشت او گل موسه و پچان برگ در بهار ابریوسه گوشت از آب خورشید قطره بار	
۵	گوشت ریازین در نایاب شد تشبیه گوشت جوهر در یا سکنه گوشت خود فروش	۶۸۹
باغبان در چین شک گل و گل گرفت فکر جو یائ سخن آوینه اسر گرفت	فکر تم آس گوشت نازک گل به خاک گرفت نزد اش چشم من آینه انوار گرفت	
۶	قطره آب که از روسه بنا گوشت چکید	۶۹۰

۲۳۳

۴۹ گوشت بزرگ در پیچیده
۵۰ گوشت بزرگ در پیچیده
۵۱ گوشت بزرگ در پیچیده
۵۲ گوشت بزرگ در پیچیده
۵۳ گوشت بزرگ در پیچیده

کتابخانه

صلوة طه

ایہا ہجرت (حلقہ جبر)

سید علی حسینی
مدرسہ اسلامیہ
کراچی

مجلس شورای اسلامی

مجلسی عالیہ ہندوستان
مجلسی عالیہ ہندوستان

گوهر آینه گونست در چشم امید

موی گوشت در وضو دارد گویا از قطره

حلقہ گوہر چہ حاجت حلقہ گوش ترا

راست و صبح بنا گوشت کند دست و پا

چوں سِرِّز لَفِ شِگُونِ تو از بختِ ریا

گوش دریاگوشتس دارمومبواحوال او

991

بحرِ رحمت پہنچو موجِ آید با استقبالِ تھو

برصدا دارم و انم گوشه خود را کاری

گوشه خوش خودیاکردیم در فرمانبری

میمو صائب مدد سخن داریم جانان تری

گوشت ناگوشیم ما هر دفن صورت گری

گوشت را از ماست حلقه در گوشتها

444

از سخن خیر از آن صبح ناگو شمر ما

۱۲۰

حرف ششم شصت و نه از اوقاف خیریه

حام گشتی ز فک و اسطبل ملک

قلعے سے دشمنوں کو دور رخنہ پر بند کیا

پیش از این

97

کوس یا یسین یا لاسے جو بریں بدن آ

9

۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱

۴۴۴

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

حکومت و فرمانبردار (بیارجم) **ع**
 لطیف (بیارجم) **ع**
 لب (بیارجم) از صفات **ع**
 است که در این شعر به صورت **ع**
 است که در این شعر به صورت **ع**

گوشت باریک

له قند سید اعجاز شامی

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

این بلورین قیف میناے بلورین گردن است	
زلف اضمحصول طرازی که منبیل گفته اند	گوشت نازک آبشیرین گل گفته اند
موسه گوشت پاک ابرنگ کاکل گفته اند	فکرت عجاز را آبناب لبیل گفته اند
۶۹۴	کے دامت را بگلشن تاب شور لبیل است
	۱۰ پرده هاست گوشت تو نازک تر از برگ گل است
نرنگ گوشت جانان لطافت همچو شیر	نرخی او در لطافت ابرو ز حریر
من بمصفی جوئے شیرے همچو فرادهم شیر	نخله از توصیف شیرین بخت گوشتگیر
۶۹۵	دید چون فراد جوئے شیر از پائیں گدشت
	۱۱ در دلش صبح با گوشت از رخ شیرین گدشت
در شب لب قوت مہتاب با گوشت عیاں	حلقه در گوشت نازک گوشت زلف مہوشان
زلف شکنین ناز بر مہایگی وار دازان	چشم دیدوست در عالم ولایت مدح خواں
۶۹۶	۱۲ شام وصل یار از مہای گوشت گرفت

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

مردن در بزرگ شمشیر

گوشت بنارک

طه در لبت یار بگوئی مبارک

طه کار از آن خالق آن کرد

طه صاحب صفای شام

طه درون کشتوسم ال او است

طه خود درون بستی خود نما

طه (در عجم)

طه حلقه نه گوشت کردن

طه نمودن بستی بطبع و سقا کردن

طه بهار گوشت در گوشت کرده

دوست بیدار از صبح بنا گوشت گرفت	
دلبهرم آویزه از یوز ساز و تاب دوش	حاکم را عیب اند گوشت یار حق نیش
از دگر گوشت ندارد جن مصنوعی گوشت	یار صاب امین از حلقه ز خود فروش
تا بفکره شوار آن سیمبر افتاده است	۱۳
چچ و تاب در شسته در جان گهر افتاده است	۶۹۶
حلقه گوشت تو جانان حلقه در گوشت نمود	بے سرو پا حلقه ساز بر مبرم نمود
حلقه اش با حلقه سیمبر فرق از هم نمود	حلقه فیروزه هم در حلقه تا هم نمود
تا مبر حلقه گوشت نظر افتاده است	۱۴
حلقه گوشت حیدان از نظر افتاده است	۹۶۸
دلبهرم دینا گوشتش ندارد گوهر	حن پاکش از وفا دارد بیاطن یور
از غرض آینه نگیر و حن ذات جوهر	یار یار می در عجم بے بهره و بد گوهر
گفت ملا اس در گوشت مرا بپوش کرد	۱۵
۶۶۹	

طه حلقه سیمبر سگای از راه

طه حلقه فیروزه سگای از راه

طه حلقه تا هم حلقه سیمبر

طه حلقه گوشت نام زور است

طه حلقه گوشت نام زور است

طه حلقه گوشت نام زور است

طه حلقه گوشت نام زور است

طه حلقه گوشت نام زور است

۲۳۶

طه از نظر شادان زین شادان

طه از نظر شادان زین شادان

طه از نظر شادان زین شادان

طه از نظر شادان زین شادان

طه از نظر شادان زین شادان

طه از نظر شادان زین شادان

گوشت بزرگ

<p>۱۷</p>		<p>بیه فایز گوشت بشنید و بد زنا گوشت کرد</p>	
<p>نیز گوشت بیاض صبح را ساز و خجل</p>		<p>چو هر خورشید از شرم غرض شد مفضل</p>	
<p>از بنا گوشت تو هر چرخ را سوزید</p>		<p>ماه کامل را طبعیت از فروغش مفضل</p>	
<p>۶۰۰</p>		<p>صبح از حسن بنا گوشت تو می گردد سپید</p>	
<p>۱۶</p>		<p>آخر شب ز هتاشبش نه گردنا امید</p>	
<p>در وضو آبی که ریزد از بنا گوشت تو یار</p>		<p>گوهر آویزه بناید بحشمت آبدار</p>	
<p>در چین از بزرگ گل باشد گلاب قطره بار</p>		<p>دلبر از لپتی مضنونت صیاب ترسار</p>	
<p>۶۰۱</p>		<p>قطره آب که چشمش بر بنا گوشت تو دید</p>	
<p>۱۵</p>		<p>گوینا از بزرگ گل یک قطره شبنم حکید</p>	
<p>صبح از گوشت سپید و شام از زلف سیاه</p>		<p>ما متاب نیز گوشت ز رخسار چو ماه</p>	
<p>آفتاب از عارض زلفت نیاید در نگاه</p>		<p>عارض تو آفتاب ز گوشت پگاه</p>	
<p>۶۰۲</p>		<p>چشم من صبح بنا گوشت تو چون مینا نجواب</p>	
<p>۱۸</p>			

از این گوشت شنیدن مان
گوشت بزرگ کردن مقوی است
از این علامت به هر جا است
چرا متاب را عارضیت هم نام
زبان دارند ۱۲
آفتاب از صفت گوشت

۲۳۷

صاحب صفای نام
مردن گوشت سوم از دست ۱۲
عارض دید بخار معنی است
(تغیبات)

طایع بیدار من داندیر آمد افتاب	
صبح از بانگ مؤذن چشم من گروید باز	نشد الا حسن بجز بر دوشم شب لعل دراز
ز زنگ گوش تو باشد اول وقت نماز	سجده زیر طاق ابرو ساختم با صدینا
۱۹	راحت خواب سحر صبح بنا گوشت ربود دل بیاد روست روشن از خدا غافل نبود
۲۰	شب بگلشت چنین گل تر در نظر چون گل خورشید صاب گشتم از خود بدختر
۲۰	بشنی چون ز من گل را و ناغوش آورد دیدم ام تاب صفا آں بنا گوش آورد
۲۱	می چکد لب لطافت از بنا گوش تر در بهارستان گل راست آتش جوهری
۲۱	گر به پیر این چو گل چاک زخم معذور دار

گوشت مبارک

۴۲ یافعی شاعر صورت

۴۳ زعفران دوست

۴۴ در چشم بیدار

۴۵ در چشم بیدار

۴۶ در چشم بیدار

۴۷ در چشم بیدار

بانجیان صبح بناگوشه است پیداد بهار		
زنگوش صبح و عارض آفتاب	شام زلفش از ریاض صبح او در چ و تاب	
در حشید دیده ام لیل بهارش را بخوا	از ریاضی یافتم ما بیتش را در کتاب	
۶۶	در جهان صبح بناگوش نگارم هر سحر	۲۲
	می کند با آفتاب از یک گریبان سر بدر	
سبیل زلفش که نگر گشتی کند با او صریح	موشگانی با او را گوش او داند نصیح	
گوشت پاکش گوش دارد بر کنایات مدح	تازه مضمون بگو شمر خرد از فکر هیچ	
۶۷	گر چه گوش گل شبنم صفت گوهر در چین	۲۳
	او نیاز و گفت در تعریف و حرفه چون	
گل بهیج جوف گوشش خوش و بکاشاده است	بر صدمه حیات او گوش خود نهاده است	
می نشود گر چه گوش خود مضمون داده است	اے و آلا گوید به هم گوش گل افتاده است	
۶۸	گل که دارد گوش سنگین در چین مانند خوش	۲۴

۴۸ زعفران دوست

۴۹ در چشم بیدار

۵۰ در چشم بیدار

۲۳۹

۵۱ در چشم بیدار

۵۲ در چشم بیدار

۵۳ در چشم بیدار

۵۴ در چشم بیدار

گفتنی بیاد

لحم قنبر از تزیینات گوشت است
(به همراه تخم - بزرگ گوشت)

(انتقدی)

(۱) (۲) (۳) (۴) (۵) (۶) (۷) (۸) (۹) (۱۰) (۱۱) (۱۲) (۱۳) (۱۴) (۱۵) (۱۶) (۱۷) (۱۸) (۱۹) (۲۰) (۲۱) (۲۲) (۲۳) (۲۴) (۲۵) (۲۶) (۲۷) (۲۸) (۲۹) (۳۰) (۳۱) (۳۲) (۳۳) (۳۴) (۳۵) (۳۶) (۳۷) (۳۸) (۳۹) (۴۰) (۴۱) (۴۲) (۴۳) (۴۴) (۴۵) (۴۶) (۴۷) (۴۸) (۴۹) (۵۰) (۵۱) (۵۲) (۵۳) (۵۴) (۵۵) (۵۶) (۵۷) (۵۸) (۵۹) (۶۰) (۶۱) (۶۲) (۶۳) (۶۴) (۶۵) (۶۶) (۶۷) (۶۸) (۶۹) (۷۰) (۷۱) (۷۲) (۷۳) (۷۴) (۷۵) (۷۶) (۷۷) (۷۸) (۷۹) (۸۰) (۸۱) (۸۲) (۸۳) (۸۴) (۸۵) (۸۶) (۸۷) (۸۸) (۸۹) (۹۰) (۹۱) (۹۲) (۹۳) (۹۴) (۹۵) (۹۶) (۹۷) (۹۸) (۹۹) (۱۰۰)

سنگ گورخان - نمبریں (یہاں)

۲۴۰

کمال خدیجی شاعر و نثر نویس
ست ۱۲

مجلس شورای معارف
تأليف و تدوين: محمد باقر...

خطہ مراد نازک لیل کے لیل

خط و کتابت

<p>زائچہ سیما بے زینبہم آسمان کردش گویش</p>	
<p>در کلمہ او نمیدارد و سر و کارے یکس</p>	<p>ہیچکے واپس نمی گردد صدائے زیر نفس</p>
<p>سائلے را از سخن در دل نمی بانند بپوش</p>	<p>از براسے داد و خواہاں گمشا و فریاد رس</p>
<p>۴۹</p>	<p>گر نبود ے رہ گذر چوں گوش در اعضاے تن تنگ می شد در جہاں گفت گورہ بر سخن</p>
<p>سرخ می بود و حسن ز رستا و در جمال</p>	<p>می نماید در نگاہ مگر خاں گرد گلال بوجہ بنگ شفق ہم در جنوب بہ شمال</p>
<p>۴۱۰</p>	<p>صبح را در خون دل حل کردہ حسن گوش او تا بنا گوش شش چنین پرورده حسن گوش او</p>
<p>داو گشتہ سیر و ہستان منکر من</p>	<p>نالہ را داند مضائق عند یسب نغمہ زن چاک در پیراہن گل خاک در چشم چمن</p>
<p>۴۱۱</p>	<p>گل فداے نرنگ گوشت و گوشت گل گراں</p>

گوشِ تبارک

از گوش کردن شنیدن (بجای هم)

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

	از مضامین گل گوش تو بلبل نغمه خواں	
گوشِ گل صفِ گل گوشِ تزلزل گوشِ کرد	اضطرابش بلبل پر نغمه را خاموش کرد	برگِ یزید چو زنگوش را گلپوش کرد
۴۱۲	برگ ریزان چمن چوں دید در فصل بهار غذایب نغمه زن شد برگ گل گوشت نثار	۲۸
از بنا گوشش نخل شد گوشِ خربان جیاں	می چکد آب از در آویزه گوشِ بتاں	طبعِ متن باشد بر صفِ گوشِ او گوهر نشاں
۴۱۳	تاسخنِ ایت و لا مشهور بر بحر و بر شده گوشِ دریا آب برد و نام او گوهر شده	۲۹
شکر حق کو بر صفاتِ گوشِ خود گوشه نهاد	گوشِ بر خرم نشود و از سخن گردید شاد	از کمالِ شوق بر تصویر خود چپته کشاد
۴۱۴	از صفاتِ گوشِ مضمونِ فرد و مکتب آشتی	۳۰

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

۲۳۱

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

از گوش نام بر گرفته اند

در مقام حصول راه و کامیابی گریختن
 از محاسن ماضی و کامیابی را می شود دانست
 که با تامل و تدبیر و در زمان
 از محاسن ماضی و کامیابی را می شود دانست
 که با تامل و تدبیر و در زمان
 از محاسن ماضی و کامیابی را می شود دانست
 که با تامل و تدبیر و در زمان

۲۹

۴۴

خادم گشت در زندان تصویر لبش
می کشم شب راتۀ زندان به تصویر لبش

610

ماتی از تصویر یرب سوداے خامے میزد
کسوت تصویر در رنگ مخالف می زد

619

کرده تصویر را چون خامه ام پر و زکرو
خنده در حسن لب نمود و نقش باز کرد

[illegible]

۱۳۳۳

دشمن (شرعی)
دشمن بی بدعا گزین
دشمن خوار کردن (جایگاه)
دشمن آزار دادن - جنگ دادن
دشمنان را کمر بستن در تصویر
آرامش گرفتن دشمن

3

نکته دان پنهان بر نقش لبها و اوسه و ام
لبها بر آفرین حسن و حسن لبها کشته

نہایت پریشانی میں رہا کرتا تھا۔

ترتیب زمانی ز فکر اشرف شیرین سخن

610

نقشِ شکرش را چنان مائی کند
خانه مودت کفِ او چون گیسوئی کند

شدادم (از تداست چش شکر گردید آب)

نقص لب استم وید اگر دیدم خواب

619



جله مرگام - مرگام غنی و پدید بود
ز انکه چشم لب شیرین بخواهد دید بود

رَبِّهِمْ رَبِّ الْمَالِكِ الْبَاقِ

این باب فی سبب و در بیان سبب است

۱۳۳

۱۱ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۲ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۳ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۴ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۵ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۶ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۷ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۸ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۱۹ "مکتبہ سائنس و ہنر"
 ۲۰ "مکتبہ سائنس و ہنر"

لیب زدن - یعنی خاوش ماندن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)

۴۴۴

لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)
لیب زدن - یعنی خفا گفتن
(د. خریم)

۶۲۰	تا دهاش لیب زند نشود ز هم مکیم جدا چون زبانش لیب زند در دم شود از هم جدا	۶
۶۲۱	در میان هر دو لب تکراری بنیم مدام ز آنکه میدارند لب باد در دهان و کلام	۷
۶۲۲	از صفاتش نورس و رنگین سخن رنگین چهار شکرین شکر شکن گوهر نشان و آبدار	۸
۶۲۳	قندریز دیار ما ز لعل شکر بار خیش می ندرد جنگ در گوش لب زاسر زخیش	۹

در لب حرف آفرینش مصدر لطف با
آن بودی ازین این بودستی از آن

هر یک زان همچو گل از گل برگ تر
یا بود یا قوت و مر جان یا عقیق و گوهر

حرف شیرین ایند و سخن در گفتار خویش
صاحب بے باکی گوید و آلبا یا ز خویش

<p>۹</p>	<p>بوسه ریزد جاس حرف از لعل شکر بار تو جنگ باشد گوش و لب ابر سر گرفتار تو</p>	<p>۴۲۳</p>
<p>خوش و خوش شیرین و شیرین پرده آینه خوش آینه گلستان</p>	<p>گفته اند اورا لب حرف آفرین این بیا هم شکر بار و شکر زیادت هم شکر قفا</p>	
<p>۱۰</p>	<p>در لطافت عنایب نغمه خوانش گفته اند در فصاحت طوطی شیرین بانگ گفته اند</p>	<p>۴۲۴</p>
<p>وز بلیغان عجم خوش حرف خوش گفتار نام بلبل دستان سرگردش گل گلزار نام</p>	<p>از فصیحان عرب لعل تو شکر بار نام از عروسان چین شد غنچه گلزار نام</p>	
<p>۱۱</p>	<p>غنچه بنماید لب خاموش در سیر چین بشکفتد این غنچه سر بسته به گام سخن</p>	<p>۴۲۵</p>
<p>وز لب گویای او ترید وصف بجز با وز سخن گدود و آلا انشاء آن از نه با</p>	<p>از لب خاموش او گویند اورا بے دبا از سکوت او ثبوت بیدمانی شد عیا</p>	

لحظه و سان چنانچه از

۴۲۵

کتاب - ۱۱

کتابخانه

الحمد لله الذي جعلنا من عباده

شماره دوم (مهر ماه)

ویداد از صفات نبوت است

[illegible]

از صفاتش (بهداد) بیرون

فہرست

بہ نقاب کہ بقول یہاں ہے۔
شعبہ نقاب است

۲۲۹

مکتبہ دینیا، لاہور

۴۶	در لفظ لام لب بند و لب تکبر را	۱۲
	در تکلم با لب پیدا کند آثار را	
نکته سجانِ مخمور نکته دانش گفته اند	ز آتش گفتار آوازش فتافش گفته اند	
از فروغِ بر سخن و شن بیانش گفته اند	وز در دندان او گوهر نشانش گفته اند	
۴۷	لعل لب گوهر نشان گوهر فروش و آیدار	۱۳
	گوهرش گوهر نشان و شن گهر گوهر تار	
از لب و لعلش اد تکلم طاقه	بر لب تیغ دو دم از تیغ لبها مدح	
بر لب دریا ز امواجِ خط لب شهرت	بر لب خضر از عکس لب عیان ماهیت	
۴۸	شد لب خورشید خورشید لب بام از نیایش	۱۴
	بر لب شمع از دوا آید ز تاب لبهاش	
شکر لعلش ز حرفِ شکرین شکر نشان	نقش لعل و شکر زینت چش شیرین	
خادم و مدح شیرین لبش شیرین	فکر شیرین بوصف لب بزم شیرین	

سید بن علی

<p>۱۵</p>	<p>۴۲۹</p> <p>اسے بجلی ذکر لب آمد چو در گلزار با ریخت همچون خون گرم از طویان منقار با</p>	
<p>۱۶</p>	<p>۴۳۰</p> <p>آب و رنگ لعل اورامی کند روشن تر لب شعله یا قوت تر از دغمن گل طالع آب</p>	
<p>۱۷</p>	<p>۴۳۱</p> <p>از لب آتش فشان لب لبب یزد شر بر زبان آید مر اشع چرخین نامدا</p>	
<p>۱۸</p>	<p>از لب حر آفرین چو میشود گرم عتاب آتش یا قوت می ریزد شر در التهاب</p>	
<p>۱۹</p>	<p>از لب لعلت ایس تیج خدا دلش از خط لب شمشیر جلا لبش</p>	
<p>۲۰</p>	<p>کان یا قوتی نخل از کان پولاد لبش والهش رامی برود و گور با لبش</p>	

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۲۴۶

۱
۲
۳
۴
۵
۶
۷
۸
۹
۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

لیب مبارک

طه والہم دی شاعر سے

مردن کا یہ شرم الہ است

طه فطرت شاعر سے

طه سوم از دست

طه آتش در آب افکندن

طه بعضی کار نامہ کن کردن

طه معنی این آتش در آب افکندن

۱۸	در خیال لعل لب گنبد شتِ عمرت والہا رشتہ طول امل باشد رگِ یاقوت ہا	۳۲
یارِ یادار و بقلزم همچو ہرے آو یاب	می نماید در تہ آبے برآمد آفتاب یا ز فطرت یعنی براو کش نقش شراب	
۱۹	عکس (میگول لعل) او تاد شراب فنادہ است حیرتے دار و کچول آتش در آب فنادہ است	۳۳
از ہمیں لعل لب بدخشاں	در سخن لعل لب و جو ہر کان دہن ایں لب لعلش تن است حرف و جان سخن	۳۴
۲۰	جز بگردان از تن والہ نگر و دجال جب می شود یارب چہاں حرف از لب چہاں جدا	۳۵
از ہمیں لعل لب بدخشاں	و لب گوہر نشان شد از بیدیاں منفعل اے وحید از برق آتش در آبے سشتعل	۳۶

طه آفتاب و چشمہ خود بقول حکیم
طه آب بدل می شود بقول
طه است یعنی دل سر دیو شود
طه نصف لعلات و آیدن یعنی در دل
طه اگر بی باقی نباشد

۲۳۸
طه و حید از برق آتش
طه و حید از برق آتش در آب
طه و حید از برق آتش در آب

سمل بار ابر غلط نامند یا قوت خوش آب

ریخت از رنگ لبش اشک جگر گوی آفتاب

در چمن مرغ شکر ریزه ندیدم اینچنین
طوطی شکر شکن محزون ز لعل شکرین

باشکر گفتار خود شیرین سخن حرف آفرین
حزن او پدید است در گلشن ز مضمون جزین

شکرین لعلش جزین گردید چون شیرین بیان

چون مژه نقار طوطی در چمن شد بخون نشان

صبح از لعل لبش پیداست آثار شفق
از کتابی چهره لب لب چو گرداندم ورق

شب یک خمیازه ز آغوشش نگر دیدم شفق
صائب از مضمون شیرینیت بدست آید سبق

بر لبش افتاد چون چمنی ز اختر صبح را

از خجالت آب شد قند مکر صبح را

از ورق گردانی لب در کتاب می یار
از دولب گردد و بالا قدر لعل آن بخار

دیدم ام تکرار مضمون همچو دندان می یار
گفتند اندا و را و آتش شاعران باد و خوار

۱۱
مورث از شعر سرم
تغویین مضمون است
صائب گویا در بنفجر لب گردان
صائب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

۱۲
صائب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

۱۳
صائب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

۱۴
صائب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

۱۵
دولاب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

۱۶
دولاب بنفجر لب شام و
مورث از تغویین مضمونش در شعر

له غنی شاعر مودن گیاره
وال دست ۱۱

له صاف ناز از شاعر مودن
توضیح مضمون در بند که ایم ۱۱
له آید مودن از شعر سبک آید
کردن آن را از اشعار لطافت
له موشگافی یعنی یا یک مینی
(در هر یک موزون موشگافی)

۲۵۰

له موشگافی بقول دیگر
مدم و قیاس و اریکین ۱۱
له قافیه شاعر مودن که
له مودن از دست ۱۱
له آید مودن از شاعر مودن
له غنی شاعر مودن
له مودن از دست ۱۱

<p>ویده تا مکرر آلب با شیرین ویده است</p> <p>معنی قند مکرر را غلشی فبیده است</p>	<p>۳۸</p>	<p>۱۳</p>
<p>سایر لبریز دارد از دهان خود بدست</p> <p>یار حافظ با ده خوار است و لب می پست</p>	<p>لعل یارم باد آشنای است از جام است</p> <p>چشم من از شربت دیدار او گریسته</p>	
<p>باد تلخ از لب شیرین لبان خوش صفات</p> <p>راست گوید در حلاوت می برد آب از نبات</p>	<p>۳۹</p>	<p>۱۵</p>
<p>از شگاف نور لب می نماید انکشاف</p> <p>دارم از شیرینی مضمون جامی اعتراف</p>	<p>موشگافی با فکر شاعران موشگاف</p> <p>در بلاغت لعل و خرمای تر شقایق صفا</p>	
<p>میوه از جوش حلاوت چاک پیدای کند</p> <p>ایس لب شیرین شگاف پاک پیدای کند</p>	<p>۴۰</p>	<p>۱۶</p>
<p>کتاب حیوان طرب نمی بخشد گنج بعد از مات</p> <p>چون غمی دانه و لاجان بخشی لب از صفت</p>	<p>در نگاه خضر لعل او پر از آب حیات</p> <p>قرم با دل اندک سیحار است از اعجاز و آ</p>	

۱۶	<p>آنکه شربت زان لب جان بخش یارم خورده است در گامش آب حیوان همچو خون مرده است</p>	۴۱
تا بعل جان نغز اے او چه باشد انوری لطف مضمون غنی هرگز ندارد در تری	<p>بوسه تصویر یارم چون کند جان پروری که خرمی کند با سپ تازی همسری</p>	
۱۸	<p>بیش لعل او که هر یک توده را جان پرور است هر که ز اعجاز سیاح دم زند گونی خراست</p>	۴۲
لعل او انجمن دست بلیغان عرب و ده چه مضمون بلین شاعر طاهر نقب	<p>خوش بود تشبیه خاتم از برای لعل و سنگاران عجم گویند شد العجب</p>	
۱۹	<p>خاتم لعل لبش را هر که در چشم آورد همچو خاتم از دهن انگشت بیرون آورد</p>	۴۳
بادبان رشاک گل گلفه گفتن انس است لطف مضمون گرامی حسن عرض طلب است	<p>در بلاغت چون نبات وقت تشبیه است ذوق این تشبیه کمال زبان است</p>	

لعل توده شاعر مرده است
تفصیل مضمونش در شعر اول است
لعل غنی شاعر مرده است
مضمونش در شعر دوم مرده است
لعل در شعر اینجا است و در شعر

شاعر توده شاعر مرده است
مضمونش در شعر اول است
لعل توده شاعر مرده است
مضمونش در شعر دوم مرده است
لعل توده شاعر مرده است
مضمونش در شعر اول است

بیبی نارنگ

آتش زبانی بی بی نارنگ و کس
کفر را در گردن و سر میانی (بیبی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
(بیبی نارنگ بی بی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
(بیبی نارنگ بی بی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
(بیبی نارنگ بی بی نارنگ)

۲۰	آیات از حبلست شیر بر آب شد لعل از لعل لب او شربت عتاب شد	۴۴۴
زنگ لعلش آتشین یار من آتش زبانی حسرتی تضمینم ز فکر شکست آتش بیانی	لعل آتش بیان لعل آتش فشان لعل لب تی در گشت هم آتش نشان	
۲۱	از لب لعلش سخن را آب زنگ و لعلش است شعله نطق مرا با قوت سنگ آتش است	۴۴۵
برق لب خرم برق درخشان برق زنگ لب مد لعل مفید لبی شیرین سخن	گوهر شاد آب لعلش لعل را گوهر شکن از عقیقش شهرت رنگ در اقصائین	
۲۲	لعل او هر گریه از خنده شیرین می کند پرتوش و دشمن چراغ حسن پر دی می کند	۴۴۶
در جواب سائله شکر شکن شیرین تقال شکر تی مثال لب افکر دانش حساب	آس لب یار ناخوشی است دائم به سوال وصف لعل شکنین پیش از فکر محال	

آتش زبانی بی بی نارنگ
کفر را در گردن و سر میانی (بیبی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
کفر را در گردن و سر میانی (بیبی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
کفر را در گردن و سر میانی (بیبی نارنگ)

آتش زبانی بی بی نارنگ
کفر را در گردن و سر میانی (بیبی نارنگ)

۲۳	شکوہ نبود اگر با من دے گویا نشد آل لب شیریں ز شیرینیش از هم وانشد	۶۴۷
	تقدرا کان ملاحیت تشبیر ملیح استزاج آب آتش حسن اصف در بیج	تنگ شکر بار تشبیه است شیریں و صبح فکرت شاعر کند حسن ملیح را صبح
۲۴	تألمک افشان لب ابد در شکر خالی شود بواجب کمان نمک دکان حلوائی شود	۶۴۸
	بهر کرمی میرد بر و جان بخشش دلدار را نیست چون باز نجات او در پے آزار را	در عشق جانستانی نیست کاریا را از بلا فکر نجات ماکند غمخوار را
۲۵	لعل جان بخشش کرایا و آب حیواں می دهد زنده را جال می ستاند مرده را جال می بد	۶۴۹
	از سخن بستند لب به حست گران بکمال آفرین بر شاعر نگین لب باز ک خیال	چون بند از لبش کی حرفی اے مقال لعل و لب اللباب یا یحیی من جمال

لعل آب آتش را استزاج دادن
تقدیر راجح کردن مراد است آب
و استزاج دادن که در معانی
نموده است
عده و اصطلاحات - تلخیص
مرآت کشورسم از دست
عده و معنی معنی افشان
باز است (مجموعه)

۲۵۳

عده میر غنات شام و سحر
کشورسم از دست
عده لب لعلی از سخن غنومش
بودن (پیدا کردن)
عده لب لعلی به معنی خاصه
نموده است
عده شاعر را در این است که قیاس
می نماید و اندام

۶۵۰	در لب یارم نهان حسن چنانے کرده اند	۲۶
	گویند در غنچه او بوستانے کرده اند	
۵۱	آن لب تر شربت غلاب میدار و بجام تشنه پرواز لب لعلش آن لب یا قوت نام	
۲۷	لب لب لب سیراب شد نایبش هرگز نام صاحب از مضمون سیرایش بنواز و در کلام	
۵۱	تشنه در گرامه صحراے قیامت زینهار او ز گرد و کو بخیاط داشت لعل آبدار	۲۷
	لعل او گلقتد یا غلاب یا گلبرگ تر تا بوصف لعل نوشینش سخن کردیم سر	
۵۲	فکر جاشی اے قولا با فکر غلغله شد قریب از دو لب قندیکتر می نماید آن ایس	۲۸
	لعل نیکبست بزم از لب نیکبست خاں گشت مر جان و عقیق از رنگ لعلش خواب	
	لاال و گل هر دو بر رنگینی او یک باش شد حسین شهیدی از رنگ او رنگین باش	

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۲۵۴

اول مال است
لا فائز مني ثم شاعروا عودتكم
فهم دوم از دست
بعد برنگارن ابرو صبر و رنج
و نه آنرا (آصف القات)
و نه بگویند که در معشوق (اندرج)
و نه که این فتنه اسرار اندازد
و نه که می توانی که شوم است
و نه که می توانی که شوم است

کله ما فاش از شام سمودن
که در طهر سوم قنبر مضمون است
کله سالک قزوینی شام س
مودن کاشمیر سوم از دست
کله علی سر بند ۵۰ شام س
مودن کاشمیر سوم از دست

۳۲	<p>۴۵۶ اگر شراب از یاد لعلش دم زند در ساغر در و احمر خنده بر شبنم زند در ساغر</p>
<p>این نمی گردد جد آں میشود از یکدیگر یا ر حافظ طفل کتب جدا مضمون تر</p>	<p>هر دو لعل یار با نخلت و شیر و شکر در شکر افشانش از لعل لب نیز و گهر</p>
۳۳	<p>۴۵۷ گرچه در ناز و ادا گردید حسش پر و دوسوز از لب شکر افشانش می چکد شیر به هنوز</p>
<p>زلف مشکینت گس از مضمون خیال گرچه گوید سالک قزوینی شیرین حال</p>	<p>آنجکین لعل شیرین تو بے زنبور خال بر لبست زنبور خال او نمی یابد مجال</p>
۳۴	<p>۴۵۸ هر کس خواهد شود با شکر لب هم نفس میشود هر جا که شیرینی است غوغا گس</p>
<p>در بهار عارضه از چو گل بشکفته ام لعل لب اچوں علی قائم نباتت گفتم</p>	<p>من بعثتی زلف پیاپی سنبل آشفته ام در صفات جبر بر بگوهر جان شفته ام</p>

سید بنیاد

۳۵	<p>هر کجا علی بس یارم بجفت را آمده</p> <p>ایز نیسان بار اولی گیسو بار آمده</p>	۴۵۹
<p>بشکفته دل ورت گل در گلستان جهان</p> <p>انتمی نمی کند فکرم چون بلبل در مثال</p>	<p>اگر خطا بخندد از غنچه آن لب خیال</p> <p>در زلف آن غنچه گل کرده بهنگام مقال</p>	
۳۶	<p>از حدیث علی و چون غنچه گل در دیاں</p> <p>شکست مداح را سر در ده می بال دریاں</p>	۴۶۰
<p>شکری گفتار و شکر امانت حسنات</p> <p>حاصل شیرین قالی لطف منصور است</p>	<p>در پناخت علی شیرین است تشبیه نبات</p> <p>فرمود علوی و لوز عفرانی من است</p>	
۳۷	<p>شاعران گویند چو بیت بنایش در سخن</p> <p>آن لب شیرین چرا آینه نگردد در دهن</p>	۴۶۱
<p>حرمت خود در بهمن اندک درین مقیم</p> <p>جوش آبشست طبع است چون فکر سلیم</p>	<p>آب گلگون لب گلگون او درین مقیم</p> <p>نقش شراب از لعل شد از خود عظیم</p>	

۱۰ شکر بنیاد - خدای
 ۱۱ صورت از سر و سر از دست
 ۱۲ صورت از سر و سر از دست
 ۱۳ آب گلگون است از دست
 ۱۴ (در حدیث لغات)
 ۱۵ سلیم طبع از دست
 ۱۶ صورت از سر و سر از دست

۲۵۶

لب بشار

سجده لب بشار (دفعه ۱۱)
 لب بشار (دفعه ۱۲)
 لب بشار (دفعه ۱۳)
 لب بشار (دفعه ۱۴)
 لب بشار (دفعه ۱۵)
 لب بشار (دفعه ۱۶)
 لب بشار (دفعه ۱۷)
 لب بشار (دفعه ۱۸)
 لب بشار (دفعه ۱۹)
 لب بشار (دفعه ۲۰)

۲۵۸

لب بشار (دفعه ۲۱)
 لب بشار (دفعه ۲۲)
 لب بشار (دفعه ۲۳)
 لب بشار (دفعه ۲۴)
 لب بشار (دفعه ۲۵)
 لب بشار (دفعه ۲۶)
 لب بشار (دفعه ۲۷)
 لب بشار (دفعه ۲۸)
 لب بشار (دفعه ۲۹)
 لب بشار (دفعه ۳۰)

۳۸	<p>وزن اش از لب بشار گنجزد اندیشه</p> <p>بگذرد همچون عسوقی از لب بشار شیشه</p>	۶۲
<p>از لبش آمد به دل یاد لب بشار کوشش</p> <p>بر زبانم بود از فکر لب بشار ترش</p>	<p>چشم من افتاده چون نقش پاک و لب</p> <p>بوسه دادم به تصویر لب پیغمبر</p>	
۳۹	<p>چون توان قانع به پیغام لب بشار شدن</p> <p>بادمان خشک نتوان از لب بشار شدن</p>	۶۳
<p>پرده چشم تبار آرزو به همسری</p> <p>در صفا آینه روشن بقول انوری</p>	<p>ای لب بشار دست بر برگ گل برتری</p> <p>شد خجل پیش لب بشار و صنعت اسکندری</p>	
۴۰	<p>آں سخن هاست که در زیر لب خرد دارد او</p> <p>میتوان خواند از صیافیش پیش از گفتگو</p>	۶۴
<p>می پرستی بوسه بازی شرب لعل ترست</p> <p>این باشد کار صاحب گداز ترست</p>	<p>هر که خواهد بوسه بر لب بشار بخورد ترست</p> <p>لعل و منت پذیرستی سرشار ترست</p>	

١٥٠

۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰

کتابخانه عمومی شهید مطهری
موسسه مطالعات و تحقیقات اسلامی
تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۱۱
تلفن: ۸۸۸۸۸۸۸۸

۲۹۰

۶۸	زهر خنده جام را زیر لب آتش بدل	۶۸
	ز انکه گرد و از لب لعلت شیرین منقل	
۶۹	وصف لعلش بر لبش نمود و شربت	۶۹
	گفت بیل شهر لعلش چو گل در گلشن است	
۷۰	از دست شمع حقیق الماس در کوه یمن	۷۰
	تا بر آمد لعل او رنگین تر از کمان سخن	
۷۱	من بگردان چو قمری و لب بدم و لا	۷۱
	بچو طوطی در صفات لب شکر بدم و لا	
۷۲	شک بطلوی چو مغر پستنی بلغم نفس	۷۲
	ز انکه در شوق لب شیرین نهد و دترس	
۷۳	است خوش طالع که چشم یار بر کارم قناد	۷۳
	حلیه لعلش قبول چشم دلدارم قناد	

بسم الله الرحمن الرحيم
 این کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

کتاب در بیان...

۳۶	کرمقال شکریم اولش شیرین کند وز تبسم لب لب بر کار من تجسین کند	۶۶۱
۳۰	تبسم و خنده مبارک	۳۵
شد غیاث نقش تبسم بر او کار ما نقش صورت بست نوک گلک شکر بار ما	لب چو شیرین کرد تصویر لب دلدار ما از شکر خنده چو شیرین گشت لعل یار ما	
۱	از لب تصویر اینک می تراود خنده خنده تصویر بر لعل باا ز خنده	۶۶۲
وز تبسم می طراز دیار من نقش نیاز می کشد نقش تبسم و صفت رحمت طراز	از تبسم می کشد دلداری تصویر نیاز خنده او در نیاز و ناز دار و امیدوار	
۲	ناز یارم تکیه بردوش تبسم کرده است خنده اش گل در گریبان منظم کرده است	۶۶۳
آفتاب از آتشش از بهر خندش مشتعل	خنده صبح است از صبح لب یارم مجمل	

کتاب در بیان...
 کرمقال شکریم اولش شیرین کند
 وز تبسم لب لب بر کار من تجسین کند
 ۶۶۱

کتاب در بیان...
 از لب تصویر اینک می تراود خنده
 خنده تصویر بر لعل باا ز خنده
 ۶۶۲

کتاب در بیان...
 ناز یارم تکیه بردوش تبسم کرده است
 خنده اش گل در گریبان منظم کرده است
 ۶۶۳

مؤلف: محمد باقر

مجلس شورای اسلامی
وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
مدرسه عالی معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه

پیشو اور اعلیٰ القاب و مناصبات سوزو
مستحقان و مستحقین

خندیدن (به با هم) خنده خندان

انچه بنویسد حق (در هر صبح)
نمی خواند (در هر روز)

مجلسه اول

خنده شام از شب حسن خطیب منفصل

لعل لب از خجست مهر فزوان خنده ریز
برق لب از دگرست شمع شبستان خنده خیز

خنده برق از دانت گشته پنهان سحر	خنده شمشیر از آتش نخلت غرق آب
خنده زخم از لعاب لعل خندان کامیاب	خنده مینا نخل از خنده لعل خوشاب

خندہ مے خندہ زن برخندہ میناے خود
خندہ مینا نخل از خندہ صہبای خود

<p>خنده گل بر جمال خنده لعلش مندا خنده تر در لبش تصویر صدناز و ادا</p>	<p>لب بخندید چو برگ گل نشد از هم جدا از لب تصویر لب آید بگو ششم این ندا</p>
--	---

بر لب خورشید بود خنده روشن چنان
خنده زودریا ز موج خود بر پیش آسمان

از شکر خواهم عیال شد خواجہ شرف الدین

روضۃ القلین
 خندہ بیدار
 شرباب
 خندہ زین
 روضۃ القلین
 خندہ بیدار
 شرباب
 خندہ زین
 روضۃ القلین
 خندہ بیدار
 شرباب
 خندہ زین

۲۹۲

۱۰۰ صبا - آواز دانش و شرافت
۱۰۱ خنده گل -

فصل
باب (بیاد) در
کتاب (تجدید)

کتابخانه آستان قدس
کتابخانه آستان قدس
کتابخانه آستان قدس

کھنڈوں (پیارے عجب)
کھنڈوں (پیارے عجب)
کھنڈوں (پیارے عجب)

مجلس شورای ملی
مجلس شورای معتمدین
مجلس شورای معتمدین

میداد محمد بن علی (فدائ کره)

۵۴

له مکیم کتا شاعر مودت
در شوم مال است
له گلست میر خوب

در شوم
له لیر غلو پر (در شوم)
له بلالی است برای شاعر
مودت از شوم است
له خلعت شاعر مودت

۲۶۳

در شوم مال است
له شکر دهنده بنام زریب دهنده
شیرین (در شوم)

از لب رگنا بگو شوم خور این مضمون تر	از (شکر خدایت در خواب) البوم بخیر	
۶	<p>دوش چو خندید بر روی تو لعل لب بخواب</p> <p>یافت چشمم معنی لفظ (شکر خواب) از کتاب</p>	۶۶
<p>غنچه نشکفته از لعلش تبسم خیز شد</p> <p>از طلاوت سائیل در چمن لبریز شد</p>	<p>تا شکر خندش بگلشت چمن گلریز شد</p> <p>از تبسم تال لبش شکر آمیز شد</p>	
۷	<p>تا تبسم بال لب لبش (بلالی) آشت است</p> <p>از خجالت غنچه را پیر این بستی قیامت</p>	۶۸
<p>کشت عاشق را که خوریزی انسان نکرد</p> <p>جفا اخلاص نه آنکه خوف جان کرد</p>	<p>اے خوشایستی که لعل زخم را خندان نکرد</p> <p>قد را این تیغ لبش کس جز بخندانان نکرد</p>	
۸	<p>تیغ لبش از تبسم قتل مردم می کند</p> <p>گفتش مخلص مرا هم کشت تبسم می کند</p>	۶۹
از شکر خندش مرا آوازه در گوشم رسید	کس آن آوازه ز حسن دهنده یا رم شنید	

27

آں لب آتش فشان خندہ لعل توتّر
استخراج آب آتش حیرت افروزِ نظر

۲۶۴

بدر خنده مبارک

در دل گل بنور عشق لعل تو دار دلاثر		گفت شوکت (از روز عشق بازی بخبر)
۴۸۳	خنده چو کردی چرا آتش بجان گل قتاد	۱۲
	شیشه چو غنچه از طاق دل مایسل فتاد	
گرچه نشد و بر فلک همواره چشم کوبی		از برای خنده خوش صبح هم دار و بلی
غنچه گل در چمن خند و به آغاز شب		صائب نگین سخن گل کرده رنگین مبلبل
۳۸۴	دیدم سیاره لعل غنچه و صبح بیدار	۱۳
	خنده را دانست مخصوص لبان گلغذار	
گرچه او در عشق شیرین کوه کنار و لقب		صنعت فریاد پاشک است پیش لعل لب
او بجو یار خود برداشت صد سحر و تعب		این دل مارا کلیم از خنده می سخت و لب
۳۸۵	کوه غم برداشت از دل یک شک خندش مگر	۱۳
	کجا بشیخ لعلش از فریاد باشد سخت تر	
چون بزم از لب گلگون تو شد آشکار		از شک خنده تو ذوق قدمی گیر و بهار

موت از شوم سیم از دست ۱۲
 صائب صفا ای شاعر
 موت از شوم سیم از دست ۱۲
 صائب صفا ای شاعر
 موت از شوم سیم از دست ۱۲
 صائب صفا ای شاعر
 موت از شوم سیم از دست ۱۲
 صائب صفا ای شاعر

نیم و خنده بشارت

خنده زدن - خندیدن
و طند زدن (مورخ)

خنده بشارت (مورخ)
در قاف باغ از قتل بر و قتل
باغ بشارت که بشارت کرم کنایه
از دوران پیش است ۱۲

خنده (مورخ)
خنده بشارت (مورخ)
خنده بشارت (مورخ)
خنده بشارت (مورخ)
خنده بشارت (مورخ)

۲۶۶

خنده و دندان نماند همچو گوهر آبدار	گوهر مضمون بفکر نازک بیدل شار
۴۸۶	چون تبسم بخت صد رنگ سخن را لعل تر
	ریخت ز اغوش رگ گل شوخی موج آبر
شکرین لعل از شکر خندت شود شکر شکن	خنده بطوطی زند بهر تبسم تویت در چمن یا فتم رازش ز فکر صائب شیرین سخن
۴۸۷	خنده سر شار چون لعل ترا شد پرده در
	شد نهال مانند مغر پرسته طوطی در شکر
تنی لعلش صبح خند و پاک گوهر آبدار از خط الجهر به بالا تنغیش آشکار	خشک لب یاقوت رنگ الماس لعل الماس حسن مضمون معری بر لب تنغیش نثار
۴۸۸	خنده لعل لب او تیغ راعی بر میان کند
	چون بختد و تیغ او کفار را گریاں کند
و اشود لعل لب او با شکر خند اگر	آب حیرت در دهنش را و صدف آینه

بسم خنده مبارک

آب لولو پر کند چشم صدف از اشک تر	از اسیر گریه بر مضمون است در بحر دگر
۲۸ موج دریا تا ز موج خنده او آب شد بحر در آب گهر از خجلتش غرقاب شد	۶۹۹
ما شقایق جن اپیداشد و راه سخن غنچه بے با و صبا بشکفت و بلبل نازن	خنده دندان ناچون کند قفل دهن ما شکر خنده لب او خنده زود چمن
۲۹ چو تبسم از لب او شد کلید قفل دل از کش او غنچه با باد صبا گرد و نخل	۶۹۰
۳۰ هیچکدام خنده او بے خودی صورت نیست و آنکه بده خود میشود و یا معجز فطرت است	یار باد خنده دارد اعتدال را بابت آنچه دارد خنده متنازه و سرشار دوست
۳۰ نمی کند چندان تبسم گل ز لعل باد و فام رشته گلده ته گرد و در کف او خط جام	۶۹۱
در تقابل گل اگر خیزد تجا بل نمی کند	خنده آن غنچه لب بر غنچه را گل می کند

۱۰۰ سر شاعری و موعظت
۱۰۱ از نظر اتحاد و جد داشت
۱۰۲ صورت لب و چشم
۱۰۳ آهون کار است در باغ و چمن
۱۰۴ سوادین و غنچه و طاهر شدن
۱۰۵ کایه بر استمال کند و تزیین
۱۰۶ حقیقی است

۲۶۶

۱۰۷ سر تفننات شاعری
۱۰۸ کوشش سوم از دست
۱۰۹ گل کردن نظام شدن
۱۱۰ نمودار گردیدن (در هر فرقی)

شکر خنده بزرگ

له اسیر شاعر است و در دست
سم مال است

له تخلص شاعر معلوم نشده
و بجای نیت که شاعر تخلص او باشد
در بعضی کتب نقل این بنام شاعر
دریده شده

له گل شدن یعنی ظاهر شده
(و در اینجا یعنی شگفتی)

۴۶۸

که بعضی تحقیقی است
شعر گلشنی شاعر است چون
سم مال است

برنج گل چو لیش عرض تحمل نمی کند	گل (اسیر الفت) و کار سبیل می کند
۹۱	لب برو گل اگر خندیده باشد در چمن
	گل بخود صد پیر بن بالیده باشد در چمن
خنده است حسن ملیح و لب نمک ارجال	لعل نیت شکر خند است و هم شیر می خال
استزاج شور و شیرین در صفات و کمال	صفت کبریا و صفتش تا عوارض خیال
۹۲	مانک پرور و گان لعل خندان تو ایم
	حلقه در گوش در شهبود و ان تو ایم
غنچه لب در تبسم تا بگلشن گل شود	خاک گلشن قولا آشفته از سنبیل شود
چون خندان او بگلشن همچون گل شود	گلشنی گوید که عشقش از دل میل شود
۹۳	در گامستان از لب خندان او کردم سخن
	شد فضا خنده گل تنگ رو و چمن
بر که با لعل شکر خند تو محو گفتگو است	در باغخت (جان شیرین) از صفات جان است

مختصر دکنہ جاک

۱۵۰ صائب غازی شاعر

۱۵۱ شکر سم از دست

۱۵۲ بو اعجب بقول امضا

۱۵۳ صاحب غیب ناریان استخوان

۱۵۴ این غزل عجیب کی تفسیر

۱۵۵ شکر سم صاحب است

۱۵۶ ذوق دارستانی شاعر

۱۵۷ مردن شکر سم مال است

۱۵۸ غزل بالودہ یعنی پاک و صاف و

غزل سرور و شیرین یعنی نعل

۱۵۹ درگزیر (آصف الیاس)

<p>۳۳۲</p>	<p>چون بخندد در حکم عقل شکر بار تو</p>	<p>۴۹۵</p>
<p>۳۳۳</p>	<p>مغز من در استخوان شیرین کند گفتار تو</p>	<p>۴۹۶</p>
<p>۳۳۴</p>	<p>بو اعجب در کان لعل دست ملک گوے</p>	<p>۴۹۷</p>
<p>۳۳۵</p>	<p>مطلع صائب فرخ انجمن امضا</p>	<p>۴۹۸</p>
<p>۳۳۶</p>	<p>خندہ و ندان نما از لعل یار ما به میں</p>	<p>۴۹۹</p>
<p>۳۳۷</p>	<p>گر ندیدیستی بر وز اختر بیا اینجا به میں</p>	<p>۵۰۰</p>
<p>۳۳۸</p>	<p>دیدمش در لطف و خشم و مکن حسین</p>	<p>۵۰۱</p>
<p>۳۳۹</p>	<p>جدا شیرین مقال فوقی شیرین سخن</p>	<p>۵۰۲</p>
<p>۳۴۰</p>	<p>آن تبسم دفع زهر چشم خشم آلودہ کرد</p>	<p>۵۰۳</p>
<p>۳۴۱</p>	<p>لمخی بادام را آب شکر مالوہ کرد</p>	<p>۵۰۴</p>
<p>۳۴۲</p>	<p>بر شکر خندش و ان عاشق لعلش نثار</p>	<p>۵۰۵</p>
<p>۳۴۳</p>	<p>جاں فدای جلوہ شیرین تبسم باے یار</p>	<p>۵۰۶</p>

بزرگوار و مبارک

لعل شکر بنفشه شاد

صاحب خضاب

صاحب خضاب

صاحب خضاب

صاحب خضاب

۲۶۱

صاحب خضاب

صاحب شیرین سخن گوید چو طوطی در بهار	بزرگ لبها و چون گل شد آمار بهار
۳۰	<div>خنده زان غنچه مستور اگر آید برون</div> <div>از دل مور کمر صبح شکر آید برون</div>
یا قسم شهید از شکر خند لبش در شان او شاعر شیرین سخن لب می زند در شان او	خال چون نبور بود لب خندان او شکر تی تشبیه لعل خنده اش شایان او
۳۱	<div>شهرت (شیرین تبسم لبها نازنین)</div> <div>چهره ز او موم خالص بر دمان انگبین</div>
خنده صبح مشرق لب ارض و آفتاب خنده دندان ناز و چشم صاب و تاب	لعل لب را در سخن تشبیه یا قوت خوش آب گریه او در غم هست چو باران سحاب
۳۲	<div>گریه ما در پرده بهر عیش سامان آورد</div> <div>خنده بے اختیار برق باران آورد</div>
لعل نقش نازکش از راد او دم بخت	خاندن لب یارم چو نقش خنده بست

خطاب یعنی بروت مبارک

سکه شکر گلشن، بقول معجم شری

یعنی گردن ۱۲
 سکه نشستی صورت کار، میان پیشانی
 (میدارم)
 سکه در بر او، یعنی عجب او و مقصود
 در اصطلاحات
 سکه برتین درین حکم خود را بکار
 (دو عالم) سکه بر دو شخص بدست

۲۶۲

و به غیر آنجا غایت نیست یعنی در مقام
 سکه بدست یافتن سکه در آستان
 و به غیر آنجا غایت نیست یعنی در مقام
 سکه بر آمدن سکه در آستان
 سکه بدست یافتن سکه در آستان
 (در مقام)
 سکه بدست یافتن سکه در آستان
 (در مقام)

تألیب شیرین و صفت شکر شکست	صورت کارم بعالم بر مرد و نشت	
۱۰۴	خنده زیر لب یا رم مرادشاد کرد چشم خدانش بحج صفت من صا کرد	۳۳
۳۶	خطاب یعنی بروت مبارک	۳۱
من به تصویر خط لبها می مانم بروت چشم خود و اگر دن و استادان من در دن	خامام در دست و چشم من شکافم بروت نیک میدانی بخار منیت اشکال بروت	
۱۰۵	ریختم اینجا بروت مانی و بهزاد را مایه فخر است رنگ صنم ستاد را	۱
من بصفت بطریق نقشبندان عجم از سواد چشم سامان جدا آمد بهم	کردم از زلف پریویان عالم مو قلم یافت تصویر بروت پاک از زیب قلم	
۸۰۶	تألیب و تار رنگ چس برافت از اما من یک بروتش را قولا بر کند استد من	۲

خطای منی از دست راست

خط اصلی شاعر است
که از خط منی در دست راست
شانی خطی شاعر است
که در دست راست است
خطی که در دست راست است
خطی که در دست راست است

کاتب قدرت بروی ساد و در عهد ثبات در کتابی چهره این بیت الغزل از انتخاب		می طراز داین خط نازک چو سطر در کتاب حسن مضمون از مضامین لب لبالب
۸۰۶	مطلع ایر و زدیو این سخن بروی است این خط لب باش حسن مطلع ایر و است	۳
حسن مکتوب خفی در ساهار دجلی از لب و حسن مضمون لب و معنی		لوح او باشد به تحریر نبی منجلی می نماید از فرغ فکر است ناصر علی
۸۰۸	تا خط آن لب ز لعل آتش پیدا شود این خط یا قوت بالا می نماید پیدا شود	۴
آن خط نیز لب لعل گهر باز نگار کس نه بنده و آلا در کاین سبزه را		می کند از کان یا قوتی زمره آشکار شانی شکو لب پیدا کند رنگ بهار
۸۰۹	تا لبش خط زمره رنگ بر سجاده بست سبزه با از لاله از گلشن لب سرزد است	۵

خطاب فی روت بنگال

کے غرضی شاعر ہوں
کشمور مال دوست
کشمور مال دوست
کشمور مال دوست
کشمور مال دوست
کشمور مال دوست

تشنہ دیدارِ یارم را خطِ لب رہبرے اے و آلب تشنہ را ریکانِ خوش منظرے	برکنارِ حوض لب خطِ مجھو ریکانِ ترے یارِ تجھو راچہ غم از احتیاجِ دیگرے
۸۱۰	بر لبش لب تشنگاں را خطِ او رہبر نبود خضر را بر آبِ حیاں یادِ بسکندر نبود
۸۱۱	زنگِ خطِ سبزِ چوں بر لعلِ جاناں ریختند آبروے طوطیاں در شکرستان ریختند
۸۱۲	گر زمینِ شورِ سنبلِ بر نیار و سقد یا سبزِ خطِ بزنگِ زار لبش روید چرا

۲۷۴

خط الیبتنی زرقین

۲۵۰ از مودن طارش در آخر عمر
نوشته شد که شافعی مودت

۲۵۱ از اوس بقول اندامی
نوشته شد که از مود و چاچا

۲۵۲ چاچا بنده شان گانند
نوشته شد که چاچا بنده شان گانند

۲۵۳ چاچا بنده شان گانند
نوشته شد که چاچا بنده شان گانند

<p>بنده خط بر لب و حسن یارم را فرود بنده فرمانش بر حکم حسنش رنمود</p>	<p>هر که بیند حسن و پستی پاک می خواند درود بنده یارم چو یار مجید نافرمان نبود</p>
<p>۸۱۳</p>	<p>ز انچه حسن بیوفا گردید از فرمان برون بر لبش آمد بجای سینه نافرمان برون</p>
<p>باد و بار و گرد یارم چاچا شمشیر را پسند هر که با او شد و چاچا از حسن او شد پیرمند</p>	<p>چاچا بروی نماید حسن او را چاچا چند با نثار خویش می گوید سخندان خجند</p>
<p>۸۱۴</p>	<p>خط امید است شرمگین بر روی مایه وار چشم میتوان اکنون چو چاچا باروشدی شد چاچا چشم</p>
<p>حرف حرف خط و دوازده از این نهانی خبر در سخن جاشا که مضمون از این باریک تر</p>	<p>موشگانی اگر بینی با معان نظر موشگانی می کنند در وصف او کلام اثر</p>
<p>۸۱۵</p>	<p>گر ندیدی ترجمان از غیب اینجایم آن خط نازک رقم برگرد این لبهایم</p>

۲۵۴ چاچا بنده شان گانند
نوشته شد که چاچا بنده شان گانند

۲۵۵

۲۵۶ موشگانی مینویسد باریک
۲۵۷ موشگانی مینویسد باریک
نوشته شد که موشگانی مینویسد باریک

خطاب غیبی بوقت بکرا

۴۴ (ج ۱) کتاب غیبی بوقت بکرا

۴۵ (ج ۲) کتاب غیبی بوقت بکرا

۴۶ (ج ۳) کتاب غیبی بوقت بکرا

<p>از غایبِ کمالِ لعلِ لبِ جن جوئے وہاں سِلِ مضمونِ بقدرِ مہرِ چوں طبعِ رواں</p>	<p>جسے آپ جوہرِ نیشِ گنتہ اندازِ نِیاں عنبرِ خطِ یا قومِ درِ بحرِ شعرا سے نکتہِ رواں</p>
<p>۸۱۹</p>	<p>رشتہ حریفِ بعل اور گتہ یا قوتِ تر شد خطِ لبِ عنبر سے از قلمِ آبِ گہر</p>
<p>خطِ نبشِ سبزِ نار سے را آنا را دوست آن خطِ نور سے گوئی سبزِ بیدار را دوست</p>	<p>در خطِ کلارِ اربابِ دیباچہ رخسارِ دوست گو بہرِ مضمونِ صائبِ جوہرِ اشعارِ دوست</p>
<p>۸۲۰</p>	<p>شد خطِ نار سے از لعلِ دلِ بر آشکار رشتہ سبزِ از صفا سے ملکِ گو بہر آشکار</p>
<p>ایں خطِ لبِ نیست بل نقشِ زحرفِ زیرِ لب تسلیِ شہبیشِ مقالِ نکتہِ سخنِ عرب</p>	<p>وین خطِ العنقِ خطِ یا قوتِ می دار و لقب در صفا لعلِ لبِ ابو نعیمِ تر صنیعِ طلب</p>
<p>۸۲۱</p>	<p>از خطِ لبِ ہائے او بہرِ حرفِ زیرِ لب : ہیں ہر کے خواند ز لعاش چوں خطِ زیرِ نگین</p>

۲۶۶

مہرِ دہنِ کاشمیرِ از دوست
خطِ غیاثِ قوتِ شاہدہ
کہ کیا قوتِ نام داشت و خطاطی
مہرِ دہن - صاحبِ اندامِ بزمِ نعل
یا قوتِ حقیقتِ این خطاطِ بزم
کہ وہ ۱۲-۱۵
خطِ صنیعِ طلب - کتابِ از آفاق
طبی کہ بہرِ مہرِ در صفا نش

خطاب بی زبوت بنگار
 سلام تمام شهیدی شاد و سعادتمند
 کثر هم سال است
 ملک پرورده یعنی ملک فر
 است از ما هرین غم در روزگار خود
 استمال نکند
 لفظ نوشت در صبح اول
 سوم یعنی نوشت شد و این کاره فانی
 زبان است
 بر دوت هر یک از خطوط
 (آنصف لغات) از بروت
 شادی (آنصف لغات) از بروت
 آنجا بنگار

<p>سبز روید و رنگ ارب بلش چپاں</p> <p>قاسم شهبه نمک پرده اش آگویی چپاں</p>	<p>کر زمین سور سنبل بر نیار و در جهان</p> <p>سبز و شبنم آراست و در حین تاباں</p>
<p>در ملاحظت باست خط و خال آں لب نیست تنگ</p> <p>هر چه در کالین نمک افتد شود آخسر نمک</p>	<p>۸۲۲</p>
<p>کتاب قدرت بشت چاره سالش نوشت</p> <p>خانه نکریم و لا تفصیل احوالش نوشت</p>	<p>آنچه بر لوح لبش در وصفه مثالش نوشت</p> <p>هر چه در خط خفی برخی احوالش نوشت</p>
<p>حلیه لب گشت از خط لب او آشکار</p> <p>چون کوت آفتاب چرخ و نصف النهار</p>	<p>۸۲۳</p>
<p>سبز پوشان چمن ایافت در صحراے خود</p> <p>در کمال بے خودی بنهاد سر بر پله خود</p>	<p>دید چون مجنون خط سبز لب لیلای خود</p> <p>یکسر و جنبسته پیدانه کرد از جاع خود</p>
<p>آں خط مشکین یارم بر لبش لیلای من</p> <p>عاشق مجنون منم دشت جنون صحراے من</p>	<p>۸۲۴</p>

خطاب بنزد در مطلق
 خدمت هم و ملاک زمانم است
 بر لب و عارض پید احوال اعم از رنگ
 کرد آں حین است و بزی از رنگ ناپا
 نمایانده خود را در آینه نمود
 ۲
 رنگش گیسویا می شود آفتاب
 ریش در بروت و در آن میاست
 بطلان زانک نوشت بر شاد میاست
 در غل غیب است نه حسن
 سبز پوشان چمن و دشت
 سبز بزم
 سر بر پله خود بنهادن
 یعنی حقیقی - طاعت بخود میاست
 و بیرون

۱۲۸

۲۰۰۰

天

22

2

مجلس شورای اسلامی

مفتی محمد رفیع

100

المجلس الوطني

...

1900

३३

تعداد و قاسم

استغفر الله

1

15 JULY 2004

15 JULY 2004

11

1

1

1

169

169

✓

✓

V

Y

2

1

1

100

1

1

1

1

1

1

10

1

1
2
3
4

1

<p>زین خطش بر خاتمِ لعش نگینِ اختر آن لایه بود بر بلاغتِ تیغِ آتش پیکر</p>	<p>آبِ قناریه بارش جوهرش را مظهر این خطِ لب بر لبِ تیغِ لبِ او جگر</p>
<p>۸۲۵</p>	<p>۲۱</p>
<p>زبانِ بوسه خورده اشکینِ شک و غم این خطِ بنفشه که بر لعل لب پیغمبر است</p>	<p>موشکافی با من من قبول طبع دلبر است در گلستانِ خوش بزمِ رنگِ بیاں تر است</p>
<p>۸۲۶</p>	<p>۲۲</p>
<p>۳۷</p>	<p>۳۲</p>
<p>۸۲۷</p>	<p>۱</p>

دیوان بیدار

دہان بزار

دستور

(برقعه) (برقعه)
 (برقعه) (برقعه)
 (برقعه) (برقعه)

10

شماره دوازدهم (مجموعه دوم) به نام احمد علی

✓

مجلس علماء کرام (اصفہ اللغات)

101

تاریخ تحفہ شاعر
جلد اول

کس نمی دارد مذاق او که من دارم و لا

از کتب تنج و دلب لایس و دانش بر بلاست
در بلاغت ایر و تفتیبات نو ایجا و است

این باشد اودان تیغ اگر گوئی عجایب است
یا پیام تیغ از تیغ زبل گفتن رواست

ساخت نقاشی از لبت مثل لب راجه تیغ
خون انصاف است ای کعبه در دهن دارد و دروغ

APA

زانچه سلاک گویند و دانستند اعدا و
کان یا قوتی که زوالماس خیز و متخرب

مُحِبُّ لَوْ كُفِّتْ اَنْدَاوِ اِلْيَغَانِ عَرَبِ
بَرْسِي رِيَادِ اِيَانِ اَوْ صَدَفِ دَارِ اَلْقَبِ

بالب لعلش دبان او چو خندان ميشود
معدن ياتوت هم الناس^ه ندان ميشود

۸۲۹

از تبسم کرد ثابت غنچه گردان غنچه را
شایخ گل دست است فرزیر زنده ان غنچه را

تا دہانش دید در گلزار خداں غنچه را
تا کائنات دہانش کرد حیران غنچه را

غنچه زلف لطافت بادبان تنگ دوست

۸۴۰

۲۸۰

مجلسیہ
(لاہوری) نوشتہ دارانہ

زراں جہانگ آمد اور دیرینش زپوت

این دوسر بسته ساز آن زبان تنگ یار
کز زبان اوست دریا می لبش باشد کنار

کس چیاں میں زمین از لیب پاکش جدا
ہم جو حرف مصوت نشوایں آں از ہم جدا

غنچه چرخ نمناک شود پیش دیوان دلربا	می کند رخسار زلفش سلی با و صبا
از زبان غنچه گوشتشیده نازک صدا	ویده آید گیسو بیست از ان غنچه

راں ہاں بے نشان بوسے سر سے برہم ایم
نچر دیدیم و نقش کل چشم آورده ایم

آں لبِ نازکِ عَلاَفِ شَمِکِ جُفَا و دہن
از سَرت چوں شود لعلِ لبِ او خندِ زن

از زبان اب سخن ریزد چون قند از لعل لب

۸۳۳

۱۲
که بموجب این شیوه نامه قبول می‌گردد
۱۳
بدول شفاء و سعادت
ت. ۱۱

له زبان بن غش کردن
و شدن (د. ط. ع. ج. ۱)
له بن بن یعنی آراستن و
موزون کردن (اصف اللغات)
له بن بن یعنی در دهن
که ششوم سال است ۱۱

زین دمان تنگ راتنگ شکرزید لقب	
شده و جود او بر ابراهیم هر دو یکی است چون قوافی تنگی مضمون بود جود نازی است	در بلاغت حسن تشبیه دمانش است و نسبت نازک دمان به بشر دانی گزینست
۸	سفته ام در نقش نازک جوهر ناسفته را گفته ام گو یا حدیث آن لب ناگفته را
آن خط سبزش مضمون بر لب بالقباب آن دمان شکریش چون شکر گم شد در آب	بر دمان است از اوراق لبهاش لقب مستتر نوش درین شان حبش شهباب
۹	از حلاوت وصف شیرینش زبانم را ببت به چکر چرخ دمانش را بدین خوبی ببت
چون کس اند بر تنگ لب شکر شکن از شمال نیست ثابت حال در گنج دهن	گر وجود خال لب انکه بنجان سخن از نزاکت کار گرفته هرگز همچو من
۱۰	خال در گنج دمان او اگر افتاده است

ملان تنگ

معدن شمشیر است شاموسه

آب کبوتری آب تالاب و نیل

دریا نمک کنایه شرب

ب ریخته (در چشم)

آب بیاغنه چای آید است

آفتاب

گویا مودیت در تنگ شکر قاده است

آن بن این گنج گفتن سخن وصف نه است
من نمی انهم چه معشوق او نا جبر است

با بیان تنگ مصف (بیدین) حسن بیان است
از لسانی مطلع جسته و راز بر زبان است

گر دهن را هیچ گفتم این قدر بر من میچ
از غضب گفتمی (چه گفتمی) با زنی گویم که هیچ

گفت جامی ایندین بوس گل اندر گلگاه
گفت ما فطرت شد نگور در محل ناب

افوری گوید نهان در آب جرم آفتاب
و انبش ترک دگیم تر یا قوت آب

زیر لب با منبع حوض دهاش آبدار
چشمه لبریز نهان می شود در آستانه

گرچه بر قفل زبان یار کردم هست و بود
یک سخن شکل زبان بیدمان نمود

از تفتن عقد دلاخیلش بر من کشود
در خوشی است و لاویدم دلمان نمود

بار بار گرد زبان تنگ او گردیده ام

۲۸۳

درین حالت موجوده (در چشم)
معدن آبدار است و بهر رود معنی
بسیار وجود است
بسیار است کتاب این بار
(آصف افادت) و معنی آنکه

	در سخن ہائے بش از دہن را دیدہ ام	
برو ہانش ہر لب و چوں ہلائے در نظر	در میانش از قمریم دہانش جلوہ گر	
ماہ را کامل کند غیاژہ آن سیمبر	حسن انگشت شہادت مظہر شمس القمر	
۸۴۰	فکرت من اے ولا بحجز نہاشد سخن	۱۴
	ایں بود اعجاز یارم یا بود اعجاز من	
نیست ہرگز در دہان تنگ تو کس سخن	حرف تو آن دگر حرفے بر آید از دہن	
گر سخن در بخنور در وجود آں چو من	خاموشی او لے بود چوں شیبے زمردن	
۸۴۱	برزبان خلق افواہے است میڈری دہاں	۱۵
	ایں سخن اصلے ندارد و تانیاری بر زبان	
و اما دارد گلشن در گلشن جان مضام	گلن گلشن مرغ بر دل از عذار لاله فام	
ایں بان تنگ را و خوشی غنچہ نام	بلبلان خن انت گلچن بشلفد گاہ کلام	
۸۴۲	غنچہ و گل گر چہ دارد ہر یکے بولے دہن	۱۶

سلہ بود اشق بیچہ ناز و دلالت
چیزے دہش (آصف اللغات)

	لیک با او مہری آسان نباشد تپین	
در سبیل آمدش خمیازہ او در نظر خواست گیر در دہن انگشت حیرت سہرہ	ہمچو خاتم یافت از دور دہان و خیر تنگ تر از حلقہ انگشتی بدیش مگر	
۱۶	خاتم انگشت خواباں بانگین آبدار خانہ بردوش است از رشک دہان تنگ یار	۸۴۳
از دہان تنگ او بیرون نمی آید سخن محض جز است این کہ می رود دہانے یارین	بر لب لعلش با مائے تبسم حن زن ایں سخن بازیت کو دار سخن بار دہن	
۱۸	یک سر موہم سخن نمود در راں موسے میاں یک سر مویت و باشد صد سخن در این دہاں	۸۴۴
آنچہ لب بختاد در وصف دہان تنگ یار شد غیب تعبیر حدیث آن نگار	از دورے کر غیب باشد یافت مضمون مبتیار ہمچو الہامے کہ ایماست از پروردگار	
۱۹	دہ چشید دہان دست محل سفتہ	۸۴۵

لعل سخن ساز قبول
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت
سخن سازند کہ در معیشت

ہر حدیثِ اوست دھئے از زبانِ گفتہ	
اگوں یا جاسے سخن نبود دہان یارا در دہانش چانی باشد لبِ اظہارا	دور و آس دہان تنگ او گفتار را می پسند و گرچہ لبہاے دہن تکرار را
۲۰	چون دہان تنگ خدیو سبز بانی می کند بر لبِ لعلش تبسم تر جانی می کند
می شود لب از سقاگل شکر شکن در حدیثِ آید و لے از غنہ بخشاید دہن	آن خط سبز لبش گوئی کہ طوطی در چمن نونِ تنویر ست این سیم دہانش در سخن
۲۱	تا نیاید بر زبان گویم چیاں حزن است این زانجو از لب ہاشکان کلکِ شجر فست این
از حدیثِ آن مہن اہلِ بانے گفتہ اند در سخن اہلِ بلاغت نکتہ دانے گفتہ اند	آن دہان تنگ از زبانے گفتہ اند و ز خوشی مطلقیت میدہانے گفتہ اند
۲۲	از دہانِ نازکِ آدمی چکد لطفِ سخن

دربان تبارک

نقطه بر سر است

نقطه بر سر است

نقطه بر سر است

نقطه بر سر است

در نه مفهوم دمان تنگ بود بید بن		
این بافتن جزین اسرار یا آینه نهال	سیم مدغم نون تنوین یا مکتب زبال	
عالم غیب است یا ملک عدم تشبیه آن	بند مضمون فکر جاری شیر بیان	
۱۴۹	حقه الوهوت یا سر چشمه آب حیات	۲۳
	غنچه لعل است یا طوطی است یا تنگ نبات	
پسته هر چند می در دهنگ با خویش تن	بادمانت نیست آسان از طاحت مزون	
تا فرد تم بخود است یار و منکر و من	در گریبان همچو مغز پسته پنهان قین	
۱۵۰	این نمکدانے تنگی چوں دل تنگی ز مور	۲۴
	از طاحت هر طرف در عالم افتاده شور	
نقطه پر کار دارد از دانه اش در لب	(نقطه روشن تر پر کار) یا رم القب	
این دانه اش نقطه شک از بلغان عرب	برزبان اهل نظر دارند لند العجب	
۱۵۱	نقطه موبوم نماید از تعمق در نظر	۲۵

۲۸۶

نقطه بر سر است

نقطه بر سر است

دہان تارک

عاجز شدن در غما -
در غم

۲۵ - زبان بانی معنی غاموشی
(آصف اللغات)

۲۶ - سکون - در غم
۲۷ - سکون - در غم
۲۸ - سکون - در غم
۲۹ - سکون - در غم
۳۰ - سکون - در غم
۳۱ - سکون - در غم

کشور دل را به تیغ لب کند در افتد از	
می نیاید پیچیدگی موسیای در چشم من	موی کچش چو رفت که توان گرستین
نبتی دارد میانش بادبان بید من	کز جود این آں اندشک ابل سخن
۱۵۵	از غم تنگش توانی تنگ بر ابل زبان ۲۹
بادماش نیست تشبیه مناسب جز میاں	
ما بسکب نظم خود ناسته گوهر کرده ایم	گویا با بیزبانی اسحق سر کرده ایم
بے دہانی را دہان تنگ باور کرده ایم	در سخن تفسیر مضمون سخور کرده ایم
۱۵۶	آن دہان تنگ اوصاف مگر نہاں نماند ۳۰
گر چہ بے اصل است لیکن این خبر نہاں نماند	
اے قول انقش بان نازکش بتم خیز	کز زبان ہر کے خیز و صدا آفریں
چوں لب اوست گردید بانی را بیں	ور لب و باز شد نگر دہان ناز نہیں
۱۵۷	گر چہ است آن دہان تنگ یار بید ہاں ۳۱

۲۸۹
مردم و بقول آصف اللغات
بیجا و غیرتہ کہ دہان تارک

۹۶۰

طبع من نقش زندان تو دندان تیز کرد
دست من چاکب کباب او شد و همین کرد

(مہندی گات) **۱۰** چاہیہ کون اتار دیا
 (دیا جگر) **۱۱** دھواں گرا سہو
 (دکھانا گات) **۱۲** جت دھیر مین شکر
 (دھو مہر)

دندان مبارک

دندان گام از عفت است

دندان بکام درون

دندان نمودن

دندان نمودن

دندان نمودن

۹۹۰

تا غنای او بدست آوردم او شد خوش گام
من بکار خود فر بردم و لا دندان بکام

دید چشم ما گلبان دل را من دندان نو
صنعت را دید چون رنگ چین دندان نمود

خامه بلوچ صدف نقش دندان
نقش من بهزاد را انگشت دندان نمود

۹۹۱

دست من بوسید و دندان بر سر دندان نهاد
بادل ناخوسته بر کار من دندان نهاد

دید چون تصویر دندان بلوچ از رنگ چین
ز انچه دندان رازش را فکندم بر زمین

بر جگر دندان خود انشر با قلب حزن
اے و لا دندان بکام خود فر بردم

۹۹۲

خامه من گرده تصویر را پرداز کرد
هوش از رنگ از سرش چون طارے پرواز کرد

آنچه وارد شهره کافی بصناحان دهر
نگفتش بهزاد واری در فن تصویر بهر

دیدش دندان خود از رنگ حنا بهر
می زنی دندان ندانست چرا از جوش قبر

۲۹۱

دندان از زینت است
حقیقی ۱۲

دندان بکام درون
دندان نمودن

دندان نمودن
دندان نمودن

دندان مبارک

دندان دندان یکدیگر دندان

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

۵	گفت دندانم بدندان شد کلیه از افعال صفت دندان بکام می شکست به اکمال	۱۶۳
۶	زیر و بالا چار دندان پیش می آورد لقب در پیش دندان پیش ایناب نامندش بخر	۱۶۴
۷	شازده دندان پس ایناب نامش آشیاء آخر او چار دندان حسد و در اشتها	۱۶۵
۸	گوهرش سکه مدار چوں دهن زیر و زبر کاب دندان همچو گوهر آب و چوں اشک تر	۱۶۶
۹	می نماید شبیه در عین خندان او زینیت درج و نامش گوهر دندان او	۱۶۷
۱۰	شد مضافات دهن از گوهر یکدانه پیر راست گویم گر چه میدانم و لا اله الا الله	۱۶۸

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

دندان دندان که گویند (دندان)

۸۹۶

از شکر خند چو صبح در فضا پیدا شود

نخج دندان تا بدو سیاره ناپیدا شود

۸

خنده اش چو افکند عکس دندان آب

قطره های آب بیاں یزدان چشم سحاب

همچو فانوس بر شمع می تابد جباب

فلسیابی می شود تابان چو جرم آفتاب

۸۹۷

از فروغ آس در دندان صد سیاه شد

وزند است گوهرش چون اشک شبنم آب شد

۹

گوهر دندان و راجان گوهر گفت اند

دانه در راعض نیفات جوهر گفته اند

آب دندان اصل آب گوهر گفته اند

لعل لب را معدن یاقوت احمر گفته اند

۸۹۸

سکاب دندان زیر لعل لب نماید در نظر

صاحب کرم معدن یاقوت می خیزد گهر

۱۰

گوهر از دندان چو آینه حیرانی کند

ناز بر لعل لبست لعل بدخانی کند

صاحب از لطف زبان فخر خندانی کند

صبح را شرم شکر خند تو دندان می کند

۲۹۳

(۱۰۹)

لعل لب دندان - قبول بدین
 یزدان ۱۲
 گوهر بر قبول بدین ۱۳
 واصل در جبهه ۱۴
 گوهر بر این جبهه ۱۵
 صاحب دندان ۱۶
 کرم از صبح ۱۷
 دندان آردن ۱۸

۱۱	هر که همچون من لب و دندان دارد در سخن در سخنگویی چه بند نقش دندان و دهن	۸۶۹
	دور لب انگشته دندان و نقش نگین می مکد دندان و پیسم لب پر انگین	
۱۲	نقش دندان خوبتر کرد آن لب پر خنده را قیمت آری بیشتر باشد عقیق کنده را	۸۷۰
	شکرین تشبیه دندان لبش شیر و شکر گر چه این شیر و شکر محسوس نماید مگر	
۱۳	از لعاب آن دهن چاه ز نخداں آب گیسو وز لب شیرین او فرهاد بنید جو شیر	۸۷۱
	مصریان گفتند دندان تراحت نبات در سخن جان سخن لب نیست هرگز و صفیات	
	قطره دندان لب چشمه آب حیات	

(در عجم)
 ۱۴۵۰ جلد دندان - بقول
 ضعف اللغات - ترجمه بشیر
 واریاں از ایچ. جم. گفته اند
 ۱۴۵۰۰۰ الفیج جان شکر مقام
 ۱۴۵۰۰۰ در زبان ایلام است

۸۶۲	چشمه حیوان بوصف قطره چوں لب کشاد خضر بر فوقیت دندان تو دندان نهاد	۱۳
گوهر دندان در جائے دندان جوهرے	بازر سرخ پنج دندان مرصع زیورے	
یا بود در معدن لعل لب او گوهرے	پارہ الماس در شبیه داناترے	
۸۶۳	این مرصع زیور الماس در درج دهن می نماید آب و تاب خویش در عرض سخن	۱۵
گرچه تشدید است در الفاظ تازی بیشتر	در عجم دارد زبان تخفیف آن معتبر	
در دهن دندان تشدید دندان را نگر	می نماید در دو سطر گوهریں زیر و زبر	
۸۶۴	کاتب قدرت چو سست را تشدید نه شکست چشم خود را در کتابت بر همین تشدید است	۱۶
خیمه سقف دهن در دندان نش قیام	هر بین دندان او را در سخن مسامحانام	
پرده لب بود دیوار کپاس خیام	بانوشیریں در آب دخیماش در مقام	

دندان مبارک

کله منقعه و منقعه در دهان دینی کلید

(دانشنامه)

کله موروثی بر غایت منقعه باطن

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

۱۷	تا رگر گهای دهن چنگاه عالی را طبا	۸۷۵
۱۸	نخیمه ابر سید از خجلت شگر ویده آب	۸۷۶
۱۹	پروده آن قفل دندان لب خاموش یار	۸۷۷
۲۰	ایس کلید قفل از دندان او دندان دار	۸۷۸
۲۱	گوهر از تشبیه دندان تومی دارد شرف	۸۷۹
۲۲	پیش دندان دمانت صد دندان مثل خرف	۸۸۰
۲۳	می کند کام صدف چول باد دمانت همسری	۸۸۱
۲۴	آساں دندان کشد در عین بر بد گوهری	۸۸۲
۲۵	در سخن دندان صبح از عکس صبح طرب	۸۸۳
۲۶	از دمان آن کشد دندان کوه آن لعل لب	۸۸۴

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

کله در دهان دینی کلید

۲۹۶

زبان مبارک

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

۸۶۸	کند شد دندان ریح از تیزی دندان یار ریخت دندان از دانه اش تنج شد دندان دار	۲۰
۸۶۹	روز و شب لعل لب او در دهن تبیخ خوا دارد از آیات سبحان الٰذی را بر زبان	۲۱
۸۷۰	نقش دندان دید چون لعل بلوچ لعل لب در حضورش سرنگون بودم باین ادب	۲۲
۳۹	زبان مبارک	۳۴
۳۹	کشتی مضمون را چون سحابی در هوا نی بر و فکر لبدم همچو آب در هوا	

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

دندان چنانکه در کتابه از آنجا
بر سر دندان نشاند (در حقیقت)

۲۹۷

زبان بھاری

لہذا زبان گوشتیہ از شاعر

۱۰۰

کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تهران

تہذیب و تمدن

19A

۱۰
تجلی شاعر محمود

اگر کند پیدا خیال انقلاب ہے ورمہوا
گنبد گریہیں پر ویشل جا بے ورمہوا

چوں ز پرویں گندوان سنا کریم رخ

نازِ بحرِ شعرا سزول است بر او بی سخن

تاماٹھے از زبانِ پاکِ ارمِ پرزباں

خضر و شایخ بابت چوں قلمد تر زبان

من به تعریف بابت ششم از کوششها

در صفات و کشاید هر زبان و زبان

در حکم باتوار شهید لبیب جان من

آبِ حِصرت از دِبانِ آبِ حیواں می چسکد

فکر تم رنگینی مضمون پسند و در سخن

بیل و سکرم ترضمین تجلی نغمہ زن

از انزل طبع روانم خوگر سیمرچین

در سر و حسن تصویر زبان یارین

نوکلے کو درخت پر سے پھینک دے ہوشم کند

مے زمینا سے زباں در سانغِ گو شمع کند

گز گلِ سرخ دمانش برگِ گلِ کرم عیاں

نقشِ گلبرگِ زبانِ ستم بلوچ لب چناں

الحمد لله الذي جعل
العلم نوراً والدين
هدى والجنة داراً
المقام

تاخذ افکار اور دل چو گلشن باخراں	یا گل نگین نمود صورت خار زبان
۳	<p>درخت گلبرگ سبب نگینش والا گل می کند</p> <p>نغمه در وصف زبان متقارر بلبل می کند</p>
از در لعل لبش قفص دهن گردید و بر کلید آں زبان ندان او نداند	<p>نفس مفتاح زبان چو لبش بتم و لا</p> <p>پرده هفت لب و قفص دهن از بهنا</p>
۵	<p>این بان پاک هم قفص است نازک هم کلید</p> <p>چشم دید من سکوتش حوت او گوش شنید</p>
یک رق از دفتر کیفیت پروردگار برگ سوسن زبان درخش لیل و نهار	<p>حسن گلبرگ زبانش در نگاه بهوشیار</p> <p>از زبان لاله رنگش داغ برد لاله زار</p>
۶	<p>در بلاغت گرچه خار تیر تشبیه زبانت</p> <p>لیک این برگ گل بے خار یارم غیر آنت</p>
حسن تجنید زبانش با خضر حرف سخن	آز حرفش زبانت و زبان ظرف سخن

صنایع زبان بختی نامی لغت در زبان
مغول زبان است ۱۱

۳۰۰ و اقبالی نامی لغت در زبان
۱۲

۳۰۰ و اقبالی نامی لغت در زبان
۱۳

۳۰۰

۳۰۰ و اقبالی نامی لغت در زبان
۱۴

۳۰۰ و اقبالی نامی لغت در زبان
۱۵

از زبانش گوش بردارد و لاطن سخن	عالم بحر کلام و واقف صرف سخن
من زبانش دیده ام بشنیده ام قال زبان	۸۸۷ فاعل حسن بیان مفعول افعال زبان
از زبان او من شنیدم زبان پیدا شود	از زبان تنگ خود چون بید من گویا شود
واقع است اسرار بر طایفه سخن شنیده شود	وز زبان نیک چون از دهن افشا شود
هر سخن را گفته ام مصداق در آید بار	از زبان او شنیده ام در حدیث گفتار یار
حاصل تضمین من چنین گفتار شنیدار	از زبان او شنیده ام در حدیث گفتار یار
طوبی شد شکنج لداوه لطف بیان	سبز نونان چمن شد اس گلبرگ زبان

۹

۸۸۹

عذیب لغت زن در جت و لغت خوا		حرمیت او در سخن از فکر با شمع شد عیان
۸۹۰	باغبان است می بر زبان پاک را	۱۰
	برزبان آرد اگر نام سان پاک را	
چون لب شیرین بهم چسبند می گردد جدا		در سخن گفتن به مثل گوش می گیرند
در شکفتن می نماید غنچه اش نازک صدا		حسن یا شایسته کند مضمون حرفش ادا
۸۹۱	گل خدایم سخن چو بر گل آرد زبان	۱۱
	بجسته از غنچه پیدای شود گاه و بیان	
چون صیغه در چمن از لطف بار می گذشت		از زبان او نمی دانی چه بر سوسن گذشت
ملو علی از شرم زبان یار از گفتن گذشت		تا آید انفعال آب ز سه گلشن گذشت
۸۹۲	گفت معنی گر چمن گوید ز خود بار و گر	۱۲
	من زبان سوسن را از قفا سازم بدر	
از زبان یار ما نتوان شنیدن حرف او		در دلمان او بود اهل زبان گفتگو

۳۰۱

۱۰۰ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۱ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۲ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۳ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۴ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۵ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۶ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۷ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۸ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۰۹ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۰ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۱ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۲ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۳ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۴ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۵ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۶ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۷ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۸ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۱۹ لغت از زبان شاعر معنویت
 ۱۲۰ لغت از زبان شاعر معنویت

یارِ ماہِ گزینا و نامِ او ہم بر زبان	بطریقِ جاں سپیدی چون بسپایِ جاں
۱۹۶	خونِ گرِ پانِ لبِ یارِ تر از نگینِ کند ۱۶
دربلافت چشمه خورشید نامِ این هن	سید صدائے از لبِ پر نور می تابد سخن بشکو عیسی اگر حرف ز اهلِ یارِ من
۱۹۷	دردِ دَاشِ ما بے از چشمه خورشیدِ شربان ۱۷
از لطافتِ حرفِ آو آبِ بقا را داده جاں	کس نمی سوزد به عالم ز آتشِ یاقوتِ تر مهرِ انقشِ نگ افشانده بر داغِ جگر
۱۹۸	ننگِ شکر را ز تنها آبِ گردانِ چو برن ۱۸
می کند قندِ مکرر از نخلِ تکرارِ حرف	بید باں گفتند او را در سخنِ ابلِ زبان از کمالِ نامور را زود دَاشِ شعیان

لعل چشمه خورشید و آفتاب

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۳۰۳

شکلا بنده شام و صبح
از تین شورش گدایم و شرم دوم
از دست

لله اكرتني - بجه برادش وود
 كودن داصفا لكان
 لله شكك بامدي - شاعره وود
 كاشم هم مل دست
 لله آيندگريدن - بخي روش
 شون و كاشك گريدن (اصفا لكان)
 لله آيد تيب - بين رمان و صفا
 تيب و طائفه - جلوات (اصفا لكان)

۳۰۴
 معراج شخص - نمازخانه
 از انرا ششم از دست

در دمان اوست از گلبرگ تر نازك زباں		همچو برگ گل كه در بر غنچه می باشد نهال	
۱۹	این دمان تنگ با حرف آ فرنی بمدم صد سخن را در وجود آرد ز کتمانِ عدم	۱۹۹	
آن بان تنگ او گل می نماید در چمن فکرت شوکت و لا مانند بلبل نغمه زن		بزمی گیر و سخن مبر خموشی از دهن غنچه لب از دمان تنگ پنهان در سخن	
۲۰	تا قماش حرف او از خنده گل بافتند پروه گوشش من از مرغان بلبل بافتند	۹۰۰	
از لبش رامی نماید تاب و جل خوش آب از مسدوع طبع رخ شد سنجبل بفتاب		از لبش در هر سخن آینه گرد آب و تاب تندرس از دوری آید بگو شوم در سحاب	
۲۱	از زبانش هر سخن آینه را ز پنهان لمحه حسن بیانش پر تو برقی زباں	۹۰۱	
چرخ زمی که خوابان باز نش بافتند پخته مغز بسته را در دمانش بافتند			

طوطی شکر شکن را می خوانش یافتند
از و چند نکته رس لطف زبانش یافتند

۹۰۲ یک زبانتدستانان بدوق حرس لغز
۲۲ یک زبانش در دهان اوست با دام و مغز

از لب شکر شکن دیدم دهانت شکرین
از لبان شکرین حرف زبانت شکرین
وزر دهان شکرین نوزد سانت شکرین
وزر زبان شکرین ذوق بیانت شکرین

۹۰۳ لطف مضمون میوه از نخل بستان سخن
۲۳ یا شکر برگ حلاوت ز نیست خوان سخن

هر حدیث پاک دلبر با دی نظم و نسق
از کلامش در عمل بر دیم از ادیان سبق
در سخن لوح زبانش کاشف اسرار حق
دانش استاد پس آینه آموز و سبق

۹۰۴ ما گرفتاران الفت بهره اند و ختم
۲۴ صورت طوطی باز در قفس آموختیم

می شود در رشته به مضمون او گوهر سخن
در لطافت از گل شاداب نازک تر سخن

۱۰۰ چند نوزده شاعر مدح
۱۰۱ در اندک
۱۰۲ در علم
۱۰۳ در علم
۱۰۴ در علم
۱۰۵ در علم

۳۰۵

۱۰۶ در علم
۱۰۷ در علم
۱۰۸ در علم
۱۰۹ در علم
۱۱۰ در علم

له آتش یاقوت بر زبان آید و
 تاب یاقوت در آصف الفات
 له یخون ببول و عرق و غیره
 کتب مانع از آن فرزند
 له آتش ز آب بخورم و غصه
 (دعای الفات)
 له هر روز بخواند را طاعت

۳۰۶

و در هر روز در سجده
 ده مرتبه بخواند و در هر روز
 ده مرتبه بخواند

از تفحص کار می گیر و زبانش در سخن	وز پس فکر و تامل می بر آید هر سخن
۹۰۵	بسکه دارد و لبر با صد زناکت در کلام از زبان تال بکن هر حرف او صد جانتام
آتش یاقوت پیش لعل لبها شمسار شجره با چراغ شب بانوازش تار	بر زبان او فدا گردید لعل آبدار شد زبان شمع شیدا بر زبان پروانه وار
۹۰۶	از زبان چرب و گرسنه متغزل گردید شمع در کلام سخت و زرش آتش و آبست جمع
در روایات مبین ذکر احادیث کرام در مکاتیب شامل یافت حسن اقسام	از ثقات راویانش هر یک را احسان نیست ملامت او در وثوق و اعتبار او کلام
۹۰۶	پیش یک حرف تو حرف می مریم نزد بر حدیث پاک سر بخط نهاد و دوم نزد
در سخن تیغ زبانش را نیامد از دهاں	در بلاغت از زبان تیغ آب اعیان

تبیخ او با قوت برآید و جانستار	بند نتواند کند هر هم بسبب زخم زبان
۹۰۸	تیزی تغیش دل کفار را سازد و فلک از زبان تبیخ او تیغ دوم دندان دوار
خوش زبانی با او معرفت در گفتار خویش	می کند سیراب لب لعل گوهر بار خویش در محبت هر کس پندار و دشمنی انداز خویش گفت ملاذ بنی ایران بحق بار خویش
۹۰۹	می دهد و دشنام و دشمنی از شکر شیرین است آسب قلم شنه را از آب گهر شیرین است
هر چه گوید یار محسن فادر کار او	قول او با فعل او گفتار با کردار او روئے انحراف نبیند هیچگاه اقرار او فکر سلمان نقشند نقض عهد یار او
۹۱۰	گرمی بخند لبش کاس زبانی می دهد و عده آں بے وفا گوی که جان می دهد
در مهن باشد زبان و لبش باشد مهن	از دهن خیر زبان و از زبان خیر سخن

ملفوظات حضرت مولانا محمد تقی
کرامت و عبادت و شوق و اشتیاق
سلسله اشعار و بیانی و کلمات
و مثنوی و غزل و قطعه و کلام
از زبان مولانا محمد تقی
در مهن باشد زبان و لبش باشد مهن
از دهن خیر زبان و از زبان خیر سخن

۳۰۶

۳۰۷
کلام و مثنوی و غزل و قطعه
از زبان مولانا محمد تقی
در مهن باشد زبان و لبش باشد مهن
از دهن خیر زبان و از زبان خیر سخن

از زبان کسی نمی گیر سخن آں بهره در	بل سخن رامی تراشد از سخن با صد هنر
۹۱۴	از بلاغت کار گیر و در گنایا سخن حسن ایما نئے نماید و اشارات سخن
۳۴	
کس نمی دارد و تبحر کلام او کلام در زبان پاک جبریل امین آرو پیام	بر زبانهاے جهان اردو زبانش احترام در زبانش می کند خلاق مابا و کلام
۹۱۵	از کلام الله احکام خدا در یافتیم و در حدیث پاک ارشاد و پیبر یافتیم
۳۵	
آن بان تنگ تو مانند قفل بسته در در خیال دشمنان بخت سنج بهره در	پرو لب برو بان فضل او ستر نظر شد زبان تو کلید از دهن گنج هنر
۹۱۶	از زبان تست در عالم کشاد کار او بند و بست عالمی و البته گفتار تو
۳۶	
کس تعریف زبانش نیست اطلاق همچون	اے خوش طالع که یارم می کند قدر سخن

کلمه دانش شہیدی - شاعر و شاعر
 کثر سوم مال دست ۱۱
 کلمه زبان و کیشین کی یادگار
 شدن (۶۰ عجم)
 کلمه زبان غار کی یادگار
 نام (۶۰ عجم)
 کلمه زبان پندار و دریم
 توفیق چرخ گردن (یادگار عجم)

نقش شستن یعنی
 نقش شستن و جگر
 ۶۰

دلبرین قدردانِ ما ہسارِ علم و فن	وای بر دانش کمی نالد زیارانِ وطن
۹۱۷	در بے قدری ز دل ذوقِ ہنر بیرون کرد آب یا قوتِ سخن سوز از جگر بیرون نہ کرد
۳۷	۳۷
کننیدہ این چنین حرف فرج این باں بکہ از وصفِ بانش در کشم اینجا زباں	آنگہ می ارد بہر یک لفظ صدمی نہاں حاجت گفتن ندارد و آلا این استاں
۹۱۸	۳۸
از دہانش در سخن گفتن نمی خیزد صدا چوں عقیق از لعل لب حرف نمی گرد و جدا	۳۸
چون بانِ اخار در نقشِ بانِ او نہاد یا در نقشِ بانِ دید و زبانِ خود کشاد	نقشِ گلگونِ بانِ شست جرب مراد باجزاک اللہ دعا کرد و بدل گردید شاد
۹۱۹	۳۹
از لب تصویر پیدا شد چو آثارِ عتال یک زباں اہلِ ہنر کردند تعریفِ کمال	۳۹
۳۰	۳۵
آوازِ مبارک	۳۵

حلیہ آواز را تحریرِ خیلے شکل است	ہم در آواز کے تقریرِ خیلے شکل است
آیت آواز را تفسیرِ خیلے شکل است	صورتِ آواز را تصویرِ خیلے شکل است

۹۲۰	می کشم نقشے بلوچ پر دہ گوش از صدا می نمایم از بلاغت مطلب خود را ادا
-----	--

از نزاکت حسنِ صوتش را به تحریر آورم	از کرامتِ غیرِ مرئی را به تصویر آورم
سرگذشتِ عالمِ رویا به تعبیر آورم	از سخنِ آہنگِ تحقیرِ مزامیر آورم

۹۲۱	نظمِ من آں آلهِ صنع است کو آواز را می برارد از سخنِ شیرِ منده ساز و ساز را
-----	---

گوشنِ آواز بودم از پے نقشِ صدا	تا به بندم در گراموفونِ دلِ نقشِ ندا
دیش بر خاست از بالینِ صدناز و ادا	چو زبانِ بختناوِ گردیدم بر الحانِ ندا

۹۲۲	جتذا صوتے کہ از یارم بگوشِ من رسید خوشر آں گوشے کہ حرفے از زبانِ او شنید
-----	---

لعل جلیلا درونِ قصدا را
کردن (اسفالتات)
طرح گراموفون آیت
در اینجا دشمنی صورت
نقد بر وقت که غرض
فائل از آن آید شود

کلمہ روزگار گنگا نیرنگی و رنگ
آفرین در گداز و تقدیر و جنت و نجات
کلمہ و ساز و بیتی و آوازی و مدعا
(۶۰ غزلی)
کلمہ بلند آواز و فکر که شهرت پیدا
دارد (۱ صفت اللغات)
کلمہ آواز یعنی شهرت
(۱ صفت اللغات)

کلمہ بابا نندانی شاعر معروف
در شعر و نظم از دست
کلمہ صاحب مضافاتی شاعر
مرد که شعر و نظم از دست

<p>کردم از ناز نفس پرواز این تصویر پاک خامشند معجز نماز اعجاز این تصویر پاک</p>	<p>گشت صنایع از این مساز این تصویر پاک من بلند آوازه ام را و از این تصویر پاک</p>
<p>۹۲۳</p> <p>نقشِ صوتش می نماید در سخن اعجاز او می بر آید اے قولا از نظمِ سم من آواز او</p>	<p>۴</p>
<p>گفته اند اور فصیحان عجم مخلوق لب تا بن آواز گفتندش بلغانِ عرب</p>	<p>در بلاغت (صوت و کش) یافت آواز و لقب در کلام نبشت آواز فغانی از ادب</p>
<p>۹۲۴</p> <p>می رسد در گوشت آوازے ندانی از کجاست اے فغانی این صد اے بے دمان یار ماست</p>	<p>۵</p>
<p>نیک می اندو لم راز دمان اے بید بن بر نمی خیز و صد اے از لبست در انجمن</p>	<p>بید دمان در پرده لبهاے خود گوید سخن بهره اند و سخن اے تو صائب می چون</p>
<p>۹۲۵</p> <p>اے ترا در سینه هر ذره پنهان رازها در میان تهر خاموشی ترا آوازها</p>	<p>۶</p>

گوشِ من مانندِ مجنوں عاشقِ جانِ بازِ او
محملِ لہجائے نازکِ در سخنِ مسازِ او
لحنِ او مانندِ لیلے دلبرِ ملتِ ازِ او
میر و دچر کلِ رواں فرسنگِ ہا و ازِ او

۹۲۶
یک طرفِ بانگِ صدی یک جانبِ آوازِ درای
جانیہ گوئی دلِ مجنوں چساں مانندِ بجای

از لبش دریا قلمِ رازِ دہانِ پاکِ را
از زبانِ پاکِ و لطفِ بیانِ پاکِ را
از دہانش یا قلمِ نقشِ زبانِ پاکِ را
از طلاقتِ حسنِ آوازِ لسانِ پاکِ را

۹۲۷
لحنِ داؤدِ بیستِ پیشِ لحنِ پاکِ او بخل
بلبلِ دستانِ سرِ ازِ انگِ نیکینِ متفعل

یافتِ جبریلِ امینِ آوازِ اش را بفلک
گوشِ بچِ آوازِ یارم در جہاںِ حور و ملک
گنبدِ گردِ دہنِ ارد در علوشِ سچِ شک
در جہاںِ آوازِ آوازِش از مژدہِ تاسک

۹۲۸
ما تفسِ غیبیِ صدائش را ندائے غیبِ گفت
از سرِ الہامِ جبریلِ امینِ لاریبِ گفت

آواز نازک

طبع باغانی - شاعری مودت

شعر مودت از دست
آواز گزنی یعنی افادین

آواز و بند شدن آن (اصف الهات)

آواز شکستی - شهرت باقی

آواز (اصف الهات) - بیدار شدن

آواز (اصف الهات) و طبع باغانی

آواز (اصف الهات) - شهرت باقی

در لبش آواز او چون خنده گل نازکست لطف مضمون غنائی در خجل نازکست	غنچه لب از منقار بلبل نازکست حسن آهنگ سخن او از قفل نازکست
۱۰	۹۲۹ بلبلان را در گلستان با گرفت آوازها بے صد اگر وید زیر آواز تار سازها
نخن پاکت چون لب غایت آواز خوش است مخلص کاشی چه خوش مضمون آواز تیریت	زیر صد آواز بهاس سخن او شکست صورت تانفس آواز برده و شت ویت
۱۱	۹۳۰ هر سخنور پیش آواز تو از گفتار ماند در گلو آواز بنیشت و زبان از کار ماند
زیر آواز نازک صدای او سر پافعل فکر بیدل بر همین حیرانی شان مثل	بحم ز آواز بلندش ناله دارد بیل پرده های ساز را بهنگ لبش نخل
۱۲	۹۳۱ شب که در بزم ادب قانون حیرت ساز بود خطاب رنگ - بر هم گشتن آواز بود

آواز (اصف الهات) - شهرت باقی
کردن (اصف الهات)
آواز (اصف الهات) - شاعری مودت
آواز (اصف الهات) از دست
آواز (اصف الهات) - شهرت باقی

۳۱۴
آواز (اصف الهات) - شهرت باقی
آواز (اصف الهات) - شاعری مودت
آواز (اصف الهات) از دست
آواز (اصف الهات) - شهرت باقی

آواز تبارک

۹۴۱

موت شمس مال است ۱۲

۹۴۲

آواز تبارک ۱۲

۹۴۳

گلستان ۱۲

۹۴۴

گوش گروں کر کہ لحن نازک بیا رم اگر
می رود در گوش سماع نشود گوش در
جنبش لپاس اورا چشم بد دور از نظر
فکر صائب از سخن پیدا کند در دل اثر

چون سپند آنکس که کرد آواز در محفل بلند
۹۳۲
مهر لب بسته نامی نماید ناپسند
۱۳

می رود آواز آواز ز ما می تا ماه
صورت تا نفس تارش نیاید در گاه
بهر خوش الحان بیا آواز خوش گشت بر
سر بلند آواز ز آهنگ بلندت غرض

تا آهنگ تو چون خط شعاع نور مهر
۹۳۳
از بلند می پدید آواز تو در طاق سپهر
۱۴

چون گلگشت چمن شد از لب آهنگ بلند
در نو آنی ز آهنگ تو بلبل بهره مند
در گلستان گل شود گل از دامن چرخند
هر صایت دلپذیر و هر نوایت دلپسند

طوطی شیرین حکم گوشن آواز نیست
۹۳۴
قمری حق گو با سرار نوا و ساز نیست
۱۵

دختر که چون چرخند صفت در بار
چرخند آواز آواز ۱۲
گلستان ۱۲
۹۴۵

زبان مبارک

در خوش بود یعنی منتظر

در خوش بود یعنی منتظر

در خوش بود یعنی منتظر

در خوش بود یعنی منتظر

در خوش بود یعنی منتظر

می رسد آواز او در گوش ما پیش از نظر
پرده گوشت نباشد و آلا گوشت بدر
حرف او را بشنود و از دور بر اهل هنر
در سخن هر لفظ او لبریز از مضمون تر

از لب نازک چو آوازش ترقی می کند
جنبش تار نفس چو تار برقی می کند
۹۳۸

در خموشی بر صف لب او خنده زن
نغمه گفتار او مهر انگ بلبل و چین
در طلاقت از لبش بار و گهر در انجمن
جنبش تار نفس مانند سانه در سخن

بر زبانها سخن داوودی نواست و هکست است
همچو آواز دهل کز دور آهنگ خوش است
۹۳۹

عند لب زبان او چو بگلشن باز کرد
چو زبان پاک آهنگ حکم ساز کرد
بلبل گلزار گوش خود پراز آواز کرد
نغمه پرواز چین از شاخ گل پرواز کرد

طوطی شکر شکن ذوق کلام او چشید
قری حق گو بگلشن ناله او بر کشید
۹۴۰

۳۱۷

ذوق بر ذائق ذوق من کرد
(بسیار هم بیدار ذوق)

زبان بشارت

سہ آواز بالیدن یعنی بلند

شدن آواز (اصوات) ہوا

یعنی است بالیدن آواز یعنی بلند

بلند آواز

سہ پیچیدہ گفتار کے معنی

مخزن گوید (قرع) از پیچیدگی

اس پیچیدہ آواز

سہ آواز چھین و چرخ

باز آواز صد و ستائت بندش

پیچیدہ آواز (اصوات) بلند

پیچیدہ آواز (اصوات) بلند

<p>قاسم بے ارونیر سلک ندان پردہ ما در حکم نغمہ ہا سہری زند صلی علی</p>	<p>چرخ و غن از دہان پاک بر خیز صدا زیر و بم پیدا شود ز آہنگ نازک در ندا</p>
<p>۲۲</p>	<p>صنعت قدرت بآئین ادب دمازاو ارغین صنعت فداے جنبش آواز او</p>
<p>خوشتر آن سنجیدہ آوازے بمنیر ان باں اسے بدل ز دیدہ آوازے کہ از ضبط قواں</p>	<p>جہاں بالیدہ آوازے بہ آہنگ ان اسے خوشیا پیچیدہ آوازے بطاق اسل</p>
<p>۲۳</p>	<p>در غم و اندوہ آہنگی نہ شد از لب جدا در دماغ او بطاق آسمان چہ ندا</p>
<p>در سخن جد ادب پیش نظر داریم ما و بلند آواز او آواز برداریم ما</p>	<p>از صفات حسن آوازش خبر داریم ما از صدے ناکش در دل اثر داریم ما</p>
<p>۲۴</p>	<p>تا بلند آہنگی آواز را فرسودہ است اے ولا آواز ما در زیر لب آسودہ است</p>

انتخاب کن از دہان پاک
سہ آواز چرخ و چرخ
باز آواز صد و ستائت بندش
پیچیدہ آواز (اصوات) بلند
پیچیدہ آواز (اصوات) بلند

<p>دلبرم تصویر آوازش چو بر قرطاس دید از لب جان بخش آواز مست بر کشید</p>	<p>دلبرم تصویر آوازش چو بر قرطاس دید از لب جان بخش آواز مست بر کشید</p>
<p>۲۵</p>	<p>گوشت من تا از زبان آواز را و روده است از مست است و لا آواز من بالیده است</p>
<p>۳۶</p>	<p>زندان مبارک</p>
<p>دستم زین مجاز تصویر ایدیم در جا شانه شد از موشگافی بر دم اومد بهنا</p>	<p>زیر ریش از کشتن دیدم زندان خفا خوادم یارم زندانش نماید بر ملا</p>
<p>۱</p>	<p>بستم از تار نفس باموسه شرکاء موقلم یافت تصویرش بلوغ غنچه شریب رقم</p>
<p>یافتم تصویر خواب شب سراپا معتبر ریش پاکش تیره ابره حائل پیش نظر</p>	<p>من زندان را بچیب خود فرو بردم بحر دیدم آن سمن فن را همچو آب جلوه گر</p>
<p>۲</p>	<p>قطره های خوبه چو باران از تیر غنچه چکان</p>

از نخلان ببارک

له ماغاشم و شام سون

کوشم سم لال ارست

سبب نوزد از دست از زمانه خود

لکما خوشبو که دست از زمانه خود

سوزن (بهاره)

سبب لکمان سبب خوش

کوس (بهاره)

سبب کوشش سبب خوش

	از شکاف موس ریشش لمعه برقی خیاں	
چاه کنگال از نخلان تو شد شهرت پذیر این لوح و توجیه فکر حافظ روشن ضمیر	ماه کنگال از فروغ مهر رویت عکس گنج ماه خوشب از بهر چاه و قن گرد منیر	
۳	اے فروغ ماه حسن از روع رخشان شما آبروے خوبی از چاه و نخلان شما	۹۲۷
سبب آرایش بنوق از سبب ابی خوش گفت صابنا یک سبب نخلانی خوش	گر بوی سبب نخل از سبب کانی خوش سبب وشت افشار از سبب صفایانی خوش	
۴	این لطافت نیست هرگز میوه فردوس را میوه آل چیدن بلب سبب نخلان ترا	۹۲۸
قدیر این سبب نخلش کنن اندمچون یک سبب آفتابی نیست این سبب فتن	بوس جان آید از این سبب نخلان چمن گرچه تاب عذارش خدته دارد بتمن	
۵	صابنا تاب نگاه گرم نبود سبب را	۹۲۹

سبب درانی و نخلان
و نه اگر دران هم صد و شصت
بیان کرده
سبب دست افشاریست که
نهایت نام باشد و نخلان
سبب صفایانی بهمان سبب

۳۲۰

توزایش - (صاحب غم)
صاحب شاعر سون
کوشم سم لال ارست
سبب نوزد از دست از زمانه خود
لکما خوشبو که دست از زمانه خود
سوزن (بهاره)
سبب لکمان سبب خوش
کوس (بهاره)
سبب کوشش سبب خوش

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

۳۲۱

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

له سبب سیمه نکهت آید

از زنگنه دور و دور چشمت من آید را		
سبب سیمه اندیس سیمه نکهت اکتال	سبب سیمه خندانش فردوسی شیر مقل	
سبب سیمه می نگار و جامی مسخره دغال	میوه بی شمار و طوسی نازک خیال	
۹۵۰	این قدر دانه که تشبیهی است نازک و لطیف	۶
	به زمن دانی زنگنه ان توبه باشد که سبب	
در تیر چاه زنگنه ان تو دیدن شکل است	ناله غرقاب از بالا شنیدن شکل است	
رسمان لف را تا اوریدن شکل است	در چیت افتاده رایبر کشیدن شکل است	
۹۵۱	این دل سالک مگر چو عکس ماه افتاده	۷
	دلو او در ساعت سنگین بچاه افتاده	
نخست موج بود پائین گردا بفرقن	این چیر گردا بیک بر محبت پائین دمن	
در بلاغت (روح ثانی) فائق از مضائق	هیچ مضمون غرضی شد معلق در سخن	
۹۵۲	قطره آب معلق یا بود چاه پر آب	۸

ز نخل ان بکار

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

چون خورشید خورشید باشد (م)

یا معلق چشمه شیرازتس جباب

از مهرندان مرخ بود در هر کمال
بر دو جانب ازت سبق بر کتبه نجان خیال

سر بسیر دار فحشیت بر سینا در حال
گوشه بیفت می بانی از کریا در نوال

۹

۹۵۲
ایک نه نخلان زیر آن لعل و تافتاده است
در دو چوگان تو گوئی افتاده است

در تلاش آور و آب و سکنه را سپاه
انبیاء شریک شود و از چوای شیر گاه

چشمه حیوانست و ظلمات آسمان سیاه
زیر بریش پاک آسین قون و رازنگاه

۱۰

۹۵۴
ایس بود سیب صفایا یا بود انب دکن
آبیارشش چشمه حیوان بگلزار سخن

باغ عارض ابریس چاه و قن شاو کب
شکوه تاثیر مل اغرق استعجاب کد

سبز و یارم ازین چاه و قن سیر کب
تشنه را بر بریش مستقی از دولا کب

۱۱

۹۵۵
مزرع امید ما از گلر خاں سیراب نیست

	زانکہ در چاہِ زرخداں حسیناں آب نیست	
گفتہ ام سبب زرخداں اگل سببِ قمن	فکرا صائبی شود رنگین بربگِ فکرِ من	(چشمِ نگرِ من) ز ریشِ شبیهِ نازک و چمن بہ چو گل گریزِ نخداں ناب و خندہ زن
۱۲	من نمی گویم ز گلزارت کسے گلِ حیدہ است رنگِ آں سببِ زرخداں اندکے گردیدہ است	۹۵۶
شد شام و چشمِ من از رنگِ پوشِ کلینا	چون خزین با خود نبردِ حسرتِ عهدِ شبا	در کہن سالی جو سببِ قمن دیدم بجا بوسہ دادم باینِ ادب و راضطراب
۱۳	وقتِ پیری آمد آں سببِ زرخداںم بدست میوہ داد آسمان روزے کہ دند انم بدست	۹۵۷
می آتش مانند یا قوتے کہ دارد بوسہ و ز	بہتر از جو یا کسے ماییتش پیدا نکرد	جند ایسبے کہ دارد رنگِ بنر و سرخ و زرد بوسہ اول را مقوی و طبیعت گرم و سرد
۱۴	در تلاشِ رنگِ لعل و بوسہ گل پر واختند	۹۵۸

۱۱ چشمِ نگرِ من
۱۲ از سببِ چشمِ نگرِ من
۱۳ صاحبِ صفائی شاعر
۱۴ صورتِ کز سرِ سرِ از دست
۱۵ صورتِ کز سرِ سرِ از دست
۱۶ در آریبِ رنگِ جوئی شاعر

گرد آوند و آل سیب ز نخلان ساختند	
چون تابستان شود آثار حدت آشکار	از نمازت گرم می گرد عرق بر دست یار
وز حرارت آتشین عارضی گردد قطره بار	ترسم از سیب ز نخلان نش که نشود و انداز
گر عابیه از لب لعل بد خاشانی چکد	۱۵
۹۵۹	شربت عتاب از سیب صفایانی چکد
تشنگان را مایه آب از چاه و قن	گلشن امید با شاداب از چاه و قن
ای و آلا لعل لبش خوش آب از چاه و قن	اشرف از نخلان بشارک
از نخلان بشارک شاره آب می کشد	۱۶
۹۶۰	بجای آب زندگی آتش ز چاه می کشد
اشهب فکر مکن جلال بیدان سخن	تا بجا بازی نماید جدت فکر کهن
در میان آن دو چو گال می کتای و قن	کس نمی اند بجز زلف و دلت یا مین
۹۶۱	بود تا زلف و نخلان هر دو در میدان چشم
۱۷	

زندان مبارک

آصف اللغات (۱۲)

چرخ دولاب کتات از

آصال (۱۳)

سودن از شرم الی اوست

آصف اللغات (۱۴)

آصف اللغات (۱۵)

	گوینا گوس سعادست بود در چوگان چشم	
آب چاه دلو در چاه زندان آب اوست	چرخ دولابی خجل از حلقه دولاب اوست	قعر چاهش برابر بهمن سیلاب اوست
۹۶۲	قطره آب که قطرات بیت از چاه دقن	۱۸
	بر رخ اومی نماید چوں سیله دین	
گفته اند این اسخن سنجان ترنج به شجر	بار به شاخ است این عکس شاخ بشمر	چون ترنج زر نماید سرخی او د نظر
۹۶۳	تا بلاغت گفت آن سبب زندان راترنج	۱۹
	شد ترنج مهرگان از شرم رنگ و برنج	
شاعران شبیه سبب باز زندان می دهند	ما توان اشربت سبب پریشان می دهند	عاشقان تعلیم حکمت هم به لقمان می دهند
۹۶۴	از زندان لطیفش از رقی بر هر که خورد	۲۰

۳۲۵

آصف اللغات (۱۶)

آصف اللغات (۱۷)

آصف اللغات (۱۸)

آصف اللغات (۱۹)

زخندان بنیاد

کتابخانه بافتح پیدای
باشه طوطی از کتب مشایخ راه
در سال بناید (غیاث العالیات)
کتابخانه صنفی شاعر
۳۰۰۰ کتب در سال است
۵۰۰۰ دین قرآنی شاعر
۳۰۰۰ کتب در سال است

۳۲۶

ذوق او بروا نچنان کردند تاجان	
عرق شد افتاده در چاه زخندان نگاه هر که بر چپوش جولانی کند افتد بچاه	ریش پاکش که کشان می زخندان چواه این نرے کوز شوخی می نه پر بهیز و بره
۲۱	۹۶۵ ان زخندان چاه پر آبست و گردا بے درد در سخن از آبروے مهوشان آبے درد
در سخن طبع متناسے مضامین می کند هر چه خالص گفت مایه تو تفصیل می کند	برزقن چشم تماشای خال شکس می کند ابن اسمعیل ترک جلیه ایس می کند
۲۲	۹۶۶ برزخندان تو خال اے گلشن اقبالیت تخم این سبب از لطافت می نماید خالیت
وز زخندان بلندت پیکر غنچه عیاں زیر قرآن سعدی گوید و حیدر نکتہ داں	از زخندان نکوت میشو غنچه بهماں باز زخندان غنچه خورشید و مگر دقراں
۲۳	۹۶۷ شد زخندان تو از غنچه چهره انجخته

ریش مبارک

۴۱ ریش مبارک بکرم و بجم

۴۲ دست در زیر کج کردن

۴۳ چشم برین دستش (بیاوریم)

۴۴ دست طلب طلب کردن

۴۵ دست در زیر کج کردن

بر فلک گوی بخورشید هلال آویخته	
صنعت چو نید یارم گفت شد العجب	دست در زیر کج کرد و تبسم زیر لب
من فرود بروم ز نخل آں را بچید از ادب	دلبرم بکشاد لب در پانچ طلب
۹۶۸	شد قبول ماستخود کرده نطی چنان
۳۲	۳۴
ریش مبارک	۳۶
مانیا از نقش ریش پاک نمودی ابا	ریش خود دای بدست دیگر کردی خطا
کرده ریش یه آیا سپید از آسپا	پیش ماریش نزاری حریف ناسزا
۹۶۹	ریش پر بادت سزا ریشخند اے نامراد
	صنعت خود را چرا کلکت بدست غیر داد
نقشبند ریش چو ادریش خود باو	پیش ماریش نزار و صنعت آں بد نهاد
کثرت مخاریش بر جامی او سزاو	نقش موئے هم نسبت خامه ز دستش نوا

۳۲۶

۴۶ ریش مبارک بکرم و بجم

۴۷ دست در زیر کج کردن

۴۸ چشم برین دستش (بیاوریم)

۴۹ دست طلب طلب کردن

۵۰ دست در زیر کج کردن

۵۱ ریش مبارک بکرم و بجم

۵۲ دست در زیر کج کردن

۵۳ چشم برین دستش (بیاوریم)

۵۴ دست طلب طلب کردن

۵۵ دست در زیر کج کردن

ایڈیٹور

ایں بدن پیسید کردن

2

۱۰۰۰ (۱۰۰۰) (۱۰۰۰)

331

الحق والعدل
في كل شيء

صفحة

دہلی میں (اصف اللغات)
مکتبہ خورشید

۵۰

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
ما كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

[illegible]

بازی. خط است معروف. بازی با یوزگان (بازی با یوزگان معروف).

حکومتی گند - یعنی فرار
کردن (پیدار)

ایران غازی و دیو گازی

۲۲۸

بنی فاسہ کنڈین (سیبا علیہم)
اردواج - یونی فاس

۴۲
انوار دہلی
مکتبہ اشرفیہ استعانت
کراچی

کتابخانه عمومی مسجد جامع

سنة ١٢٨٥

۹۶۰	گردیش خود سپید از رنگِ سوسنی بدین صنعتِ این وسیع هرگز نمی دارد فروغ	۲
۹۶۱	پیشِ مارِ تیش بر او رواست بهزادِ مکیں آنکه از شاخِ کمالی بود دائم خوشه چین	ریش کاوست این صنعت خواستار آفرین همچو تمکیند باین ادب سر بر زمین
۹۶۲	ریش خود کشدن بصنعت اعتبار کار ما مانی و بهزادِ دائم در پی آزار ما	ریش خاریدن بغفلت شیوه اغیار ما حسن کار با پسند خاطر دلدار ما
۹۶۳	ساده لوح حال بیچ نشاند قدر کار را ریش بفروشد متاع مردم مکار را	۴
۹۶۴	کلکِ من در نقشِ ریش پاکتِ نیناک موی بستم بلجِ مهرشِ شیر پاک	شانه را از مو شکافی باء او دل کا پاک کرده ام کار که نماید از کس روحی پاک

پارو از رنگ آمیزی تصویر
(از نصف افق)

از بعضی عیالات بیان کن
خطاب از اسامی انوار و سلم - ۱۱
خطاب ریش مبارک ثابت ۱۲
از عیالات ریش مبارک و نمود و نمود
از عیالات ریش مبارک و نمود و نمود
از عیالات ریش مبارک و نمود و نمود

۳۳۰

در نزد عیالات از نصف افق
خطاب خطابی شاعری
مردان شاعر و از دست ۱۴
ریش مبارک و اسامی از خط
شاعری از عیالات و نمود و نمود

۹۶۶	بر همین ریش مبارک میشود ختم کتاب گرده تصویر را پر دوازده رنگ خطاب	۸
۹۶۷	نور آس ریش مبارک پر تو حسن و جمال در وضو چون نچو اش از آب می سازد خلا	عکس مهر عارضش از ریش بنماید هلال آب گردد شانه خوابان بوجه الفعّال
۹۶۸	قطره با آس از هر تار ریشش موبه مو می چکد چون گوهر ناسفته بر دامن او	۹
۹۶۹	یافت حسن ریش چون نازک خط او در شتاب بر زخمندان غیب آویخت حسن نقاب	شانه شد از خدمت ریش مبارک فیضیاب راویاں گویند نامد نوبت رنگ خطاب
۹۷۰	صائبان رنگ رخ آس ماه سیما نازک است میتوان صد رنگ گل ادرنگا به و میست	۱۰
۹۷۱	مهر غیب ز پس ابر مجاس جلوه گر کز خطوط اوست ریش آسان سر منده	از شگاف موشع نور او پیش نظر در شب تاریک می بینیم آثار سحر

لعل بر زلف کیمیا بر زلف خورشید
(احصاف اللغات)
لعل قوتی زده شاعر
مورث کرشمه سحر است ۱۱

۹۹۹	یار باین ابریا چه یاشب و یلداست این یار و شب مهر یاتار نگار داست این	۱۱
۹۸۰	بست گرداگر در خسار شمع ریش پاک رنگند بهر هوا در دوزخش صد شباک چشم مارانیت از چاه زرخندان هیچ کجا نشاند می دارد بحسن موشگانی نهاک	۱۲
۹۸۱	ریش دلبر قاصر حسن است در عشق مجاز کنشند از ریش داران ریش را محبت طراز موسه نازک مرهم ریش دل صد چاک است صورت بهر موسه تسکین دل غمناک است	۱۳
	گفت قوتی گر بر رو پیدا شود آنا ریش عاشقش در ریش گرد و از عذار یار خویش	
	غیر قوتی کس نجف از نکته سنجای سلف از خطا خار مهر و یان فضلی بر طرف یار نامی بخار من دارد کنول ریش بجفت من بوصف ریش پاک یار خود دارم شرف	

۱۴	برنخش (ریشِ خارگلش) بزرگِ لالہ از خدائش داغِ بردلِ ماہِ مشکیں بالہ	۹۱۲
حافظِ صدرِ راستینِ شمیمِ تارِ نفس از رجحمتِ ہوا خواہِ دہنِ یارِ نفس		در تنفسِ از ہواے بد نگہدارِ نفس ہر شکانِ موے نازکِ نادرِ نفس
۱۵	ہر ہوائے کر میاںِ ریشِ نازکِ بگندہ در تنفسِ موجباتِ زندگی با خود برد	۹۱۳
آں خفا ناکِ اور بجانِ فوخیہ چمن حلقہٴ مشکیںِ شیشِ دو گلِ زرخن		موے ریشِ پاکِ او ہر دم ہوا بیزِ دہن لحیہ اش بر بلبلِ دہرِ چاہِ لبرِ زرخن
۱۶	گفتہ ام حسنِ محاسنِ از بسیار اندکے کردہ ام نذرِ سخنِ داناں و لا از صدیجے	۹۱۴
۳۸	غُفیبِ بَارِک	۴۳
چوں میالِ تہم برائے نقشِ غفیبِ پیشِ او خاطرِ من شدِ رشوشِ از نقابِ ریشِ او		

گفت بامن شائد یا عقیقت کیش او	بود از ناکامی موضوع خود تشویش او
۱	<p>چوں بریش آسمان اجرام کو کب شد نہاں در شب ریش و آخو شد غیب شد نہاں</p> <p>۹۸۵</p>
خلق را از مونث گانی با طبعیت اعتراف مومو یابد رموز غیب او آفتاب	<p>گفتش اے شائد باریک بین مونث گان گر بخند مت بر کشی آئینہ بیرون از غلغان</p>
۲	<p>او بصدق دل قبول عرض من کرد از کرم شکر نیر و ال پرده بر خاست از چشم ترم</p> <p>۹۸۶</p>
ز آنکه میدانند غیب از اعضا نہاں بود از آوینش حسن ز رخدانش عیاں	<p>یا فخر اہل شامل را سکو تے بر زبان داشت او بالیدگی در آخر عمر رواں</p>
۳	<p>آنکہ از تشریح اعضا بدن آگاہ نیست ہیچ در اہمیت غیب دلش را راہمیت</p> <p>۹۸۷</p>
گفتہ اند آب معلق نکتہ سنجان عرب	در بلاغت شد حجاب منکس اور القاب

لے ریش آسمان غلو شامی
چہا غم بزم بیل دندان کہ شد

اب آورده
لے کیش غیب

چراں آوردن چیز از چوب
در صفت اوقات

لے مومو یابد رموز غیب
چہا بچسب تشویش غیب

۳۳۳

لے (پہا غم بزم بیل غیب)
لے (پہا غم بزم بیل غیب)
لے (پہا غم بزم بیل غیب)

له یکه گه بخت تیره غنیب ده
 جز غنیب ()
 له بید داشتن یعنی داشتن
 بزرگی (معن بزم)
 له از شیرازی شاهپسود
 کرای شهادت اوست
 له از شاه شاهپسود
 شرم از دست

۳۳۳

در عجم آب گریست تشییع غیب		آبروی موج دریا ساحلش دار و لب
۹۸۸	غیبش چشمه پنهان آب زندگی	۴
	خضرمی گوید اثر لب اللباب زندگی	
حسن غیب و جمال نازنینا شالیت		ز انچه در حسن نخلان شهرت آن در اصل است
غیبش نسبت دریا عمارت		قلوش اور سخن نقش ز نخلان ساحل است
۹۸۹	عاشقان چاه و قن راه چاه غیب گفته اند	۵
	شاعران این چشمه راز ایش بلب گفته اند	
شد تشیبهات و توفیر غیب آشکار		از خم نازک شکن شمشیر غیب آشکار
گردد از خورشید و تنویر غیب آشکار		از کلام انوری تصویر غیب آشکار
۹۹۰	از بلال غیبش شرمند می گردد بلال	۶
	وز فروغ غیبش خورشید دارد و فعال	
از مضافات دهبانش غیبش پیوسته		باز نخلان بلورین غیبش وابسته

مفتی محمد رفیع

اشاره محسن است

۲۰

۲۰

موت از خون سرور

۱۰۰

بسم الله الرحمن الرحيم

مجلس

تغنیب (رباعی بحر خفیه)
 شعر سوم مال شاعر است
 یکید از کرم شاعران است
 غرض لا اودی در تغنیب
 نقل نام شاعر است ۱۳
 قول از چشم یکید از کرم
 در کمال بیخ شعر (معاصرین) ۱۴

۳۳۵

بہارِ (خون پیکر) (خون پیکر) (خون پیکر)
راہِ (خون پیکر) (خون پیکر) (خون پیکر)
دشتِ (خون پیکر) (خون پیکر) (خون پیکر)

بولعجب عضو کے کہ باواستگی و راستہ
ہوئے رنگیں باغِ خزاں فورستہ

991

بر زبان شاعران آبِ معلق نام است
حسن و برپهره را آویزشش انجام است

عاشقان اسیر غیب گدست افت نیا
چشم پوشش مجال از سبب کشم در بهار

زنگ بولیش در سخن بهتر بود از صد انا
حسن تضمین تو صائب و دخت میوه آبار

991

زرد رونی می کشد هر از شر نج غمبش
همچو لیمو سبیل از فکر نج غمبش

<p>کا و بینی مخمبش اور صباحت آگہوں شاعر نکلیں سخن از رنگِ او گوید کہ چوں</p>	<p>کا و گلگون می نماید مخمبش از جہشِ خم حنِ او از لطفِ نگار نکیش گرد و فزون</p>
---	--

9.9.3

شریتو عتاب از لعل لبش چوں می چکد
ساغر غنیمت پرواز چشم می خوش می چکد

آلِ حِلّٰلِ نَحْشِ اَوْ سَرِ حَشْمَةِ آبِ حَيَاتِ	غَنِيْبِ يٰ اِهْمِ بِآبِ خَوْشِ دَارِ حَسَنَاتِ
---	---

غنیب مبارک

صاحب صفائی شامس

کون از شوم سال دوست ۱۱

چاه غنیب

بهر نام

بزرگ زینتی

بزرگ زینتی

بزرگ زینتی

بزرگ زینتی

بزرگ زینتی

بزرگ زینتی

اگر غنیب از لب نیت محتاج صفات

لیک گیر و صاحب آجے بحر عمان از فرات
گشت چاه غنیبش لبریز آب زندگی
۹۹۸
و اما همسایه منعم کند بخشندگی

کشتی دلہاے مازموج غنیب بے خطر
ز انکھ یار مابد ریا رہنما و راہ بر
ناخداے کشتی مادلبر ماسفر
ہیچو یار بو الحسن نبیو ز طوفاں بے خبر

ہر کسے دل از بحر غنیبش آبے وہد
۹۹۵
کشتی خود را ستر امانی بگرد آبے وہد

نہ برویش ریش بود غنیب پیش از شبنا
گل نہی دار و گزندے از فروغ آفتاب
خیر گزشت ایر کہ آویز کندول شیش نقاب
چشم بدہر گزندہ دروغ غنیب باریاب

چشم پوشیدن ز سیب غنیبش آساں نبود
۹۹۶
میوہ نورس اثر از چشم من نہاں نبود

نکتہ بجان غنیب لدر اگر نیند طوق
عاشقان گردن خودی نہنند اورا بشوق

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

صاحب صفات

۳۳۶

١٢

ذوق اسیب (میں نے)

مفتی محمد رفیع الرحمن صاحب مدظلہ العالی

کتاب در بیان فضائل حضرت علی (ع)

وہ دینیجا یعنی کسی کے مونس

[illegible]

۱۰۰

فکرت دارد و آلاء فکرت اسلام فوق	می تراود و همچو سیب از مضامین تجویز فوق
---------------------------------	---

۱۳	طوقِ طاعت در گلو دار و چشم در دیک در تماشا چشم تیر از نم تر و سوسه پاک	۹۹۶
----	---	-----

گر چه شد آب منلق حرن تشبیه غیب	هم رنگین و غش کردند استاوان لقب
نیک نام هر یک در رنگ بویش منتخب	ایک استا و فرور گیمیت با صدوب

۹۹۸	روغن چکه زاب معطر - روغن غنچه منج
	روغن شش حبه بابش - روغن کبک تر منج

<p> بوسه گاهِ نیم از پشتِ دست دیا را جلوه بے پردہ دارد از پیچید ایا را </p>	<p> زنگ بر روی کشت از لخت کرد ایا را یار صائب در عجمی نجد از اشعار ایا را </p>
--	---

۹۹۹	زنگ می باز و ز نام بوسه یاقوت لبش	۱۵
	از اشارت آب می گردد باغ خنجر	

گرچه باینند بر زمین ما رامیه نو در نظر
در به بیند بر فلک خورشید روشن جلوه گر

۳۴۶

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

گردن و گلو مبارک

له سداب صفای شام سه روز

که سه سال است

له نه غنیمت مراد از آن است

غنی است که در بندگی برآید

عاج غنای لغات برآید

غنی است که در بندگی برآید

غنی است که در بندگی برآید

له نه غنیمت مراد از آن است

غنی است که در بندگی برآید

غنی است که در بندگی برآید

غنیمت در حشر تاندا و مهند سرانگه
حاصل مضمون صاب می کند در دل اثر

از نور و غنیمت بنگر جمالش در کمال
در بلاغت ماه در آغوش می دارد دلال
۱۶ ۱۰۰۰

خو اتم شب گفت یارم طره من به چوب
خو اتم چو در گشتا غه من از غیب
وز شکن با سه بلالی سر زند صبح طرب
حس تشبیهش از لطف شب اند سبب

با غنیمت که پهلوی زند با ماه عید
صاحب از غنیمت و روزه داران انوید
۱۷ ۱۰۰۱

اے ول ازین پیش نبود خار ایار نقش
نقش ریش شده نقاب شوکانی نقش
هر که نقش غنیمت اوید شد شد نقش
چشم مجبوم بامعان نظر بالا نقش

یافت چون خورشید تابان در پس ابرسیاه
از کرم بابرقتی خدا کرد او بر من نگاه
۱۸ ۱۰۰۲

گردن و گلو مبارک
۳۹ ۳۴

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

له نه غنیمت مراد از آن است

گردن و گلو مبارک

شکر (مصفاقات)

پیشانی گردن و گلو مبارک

نفس کشیدن شکر (مصفاقات)

زبان (مصفاقات)

زبان (مصفاقات)

زبان (مصفاقات)

زبان (مصفاقات)

چون نقش گردن پاکش شکستم آستین	از غضب چو شمع گردن کشید از رنگ سپید
دید چون آغاز کار کلک صنعت آفرید	گردش هم کرد و گفت ای صانع باریک بین
۱۰۰۳	نقش گردن بر گلو حسن تر تصویر اوست و ده چه تصویر گلو در گردن تصویر اوست
گفت مانی نقش گردن بگلو آسان نبود	در فن تصویرگری ای کار در امکان نبود
نقش خارج را کشیدن مشکله چندان نبود	لیک نقش داخلی در قدرت انسان نبود
۱۰۰۴	ای و لا این صنعت معجزه نامعجز است نیک میدانم که نقاش ازل مسافر است
گردن افرازان چو سر را بر گردن گفته اند	تازه شاخ گلبنی اورا بگلشن گفته اند
در سخن دشمن خیالات صبح روشن گفته اند	شمع کاغذی و جلوت خانه تن گفته اند
۱۰۰۵	ای خوش شمع که با شد محفل افروزش از رخ تاباں شود روشن بر دوش

در غم (مصفاقات)

از نقش گردن و گلو مبارک

از نقش گردن و گلو مبارک

۳۳۹

بسی از دهن و دهن

گردن و گلو بستاند

لحمیه صفائی - شام ۱۰
سودن چشم اول مال اوست ۱۰

لحمیه (دفعه اول)
پاره (دفعه دوم) - ذره ذره پیاره

لحمیه (دفعه اول)
گردن (دفعه دوم) - باه گردن و بلند

لحمیه (دفعه اول)
گردن (دفعه دوم) - سر کندن به بلند شدن

۳۴۰

لحمیه (دفعه اول)
فردن و نشاندن و بابت شیشه

<p>میتوان دید از بلورین گردن و لبه حجاب می نماید در گلو از گردش آب و تاب</p>	<p>گفت هائیک چو گلو شیشیک قطره آب و لطافت و آلا به قطره چو ز خوشا</p>	
<p>۳</p>	<p>شد صفای گردش تار نفس را منظر می نماید همچو تار پریاں از گوهر</p>	<p>۱۰۰۶</p>
<p>پرده شب افروغ صبح ساز و تار و بار چون چراغ صبحدم خورشید لرزد و بار بار</p>	<p>گردن او با حجاب زلف گرد و آشکار تا بیاض گردن سیمین او شد نور بار</p>	
<p>۵</p>	<p>هر دو شعرت صائباً تصویر گردن بر کشیده گردن صبحی است روشن از گریبان کشیده</p>	<p>۱۰۰۷</p>
<p>می کنند از مردمک قائم نقاط انتخاب صد مضامین بگویند زش نویسم در کتاب</p>	<p>بر بیاض گردن او شونچ چشماں به حجاب گریاض گردش بار به دست آید بخواب</p>	
<p>۶</p>	<p>از شامل صائباً چو گردش اخلاصیت این نشان انتخاب دیده گسلی کیت</p>	<p>۱۰۰۸</p>

دین و دولت

است نشدن - و از آن

آوردن شافقت

و حقیقت فریاد منی شایع است
از سوسه از دست

کتاب قبول غیاث اللغات
پانچواں وچاب
از

عقلمندانه (الخ) و در این حال بر این
مقدمه مناسبت بافتند.

۱۰۰

گر چہیں از بیتِ ابرو گردنِ معنوی کشید
حالِ صد شعریٰ ترکز خامہ قدرت چکید

از بیاضِ گردنِ سپید مگر حرفی ندید
بر مضامینِ لبِ دشتِ گردنِ اندازد و جملہ

صبح شد و یاباچ
کاتب قدرت نوش

	سید بیاض گروش
۶	بطبع روشن

دستہ (آئینہ سیاست روشن) از بلور
زین منار گردش کاں در نظر آید ز دور

یا بود فوآر از چشم لبر زنیور
بر سحر شعر دارد فکر علی عبید

طبع موزوں کر دو
کس زرد کن کر دو

سے فراز دور سخن
رنے نبار دور سخن

کاتب قدرت کشت خطاط این اشعار را
دست را ساز و کمال خوش خطی به اختیار

گفت صاحبِ برد و جنتش ایامِ خضر و زکا
لطفِ دیگری نماید شرکتِ رحمتِ نیکا

از بیاض کرد
۱۰۱۱
کردید صفحه اثر

۹	صريح كردم
	باست از قلم

PMI

دوست از ملازمت باک کن چون کرم
شال شدن است - ۱۵
شکون خدای - شاموس
مردن کنه هم مال دوست - ۱۶

100

کردن آن
گرسنگان را یک کسای
از کمال احوال و سلامت
کشتیم سوخت از دست
مافی تخلص نعمت خان است
فینی گرو فرزند شنگار از عالم علوی
طالع عالم بالا بقدر یاد بزم
کردن او که صفات
بر فروتن شکل روشن
کشد سوخت از دست
مافی تخلص نعمت خان است
فینی گرو فرزند شنگار از عالم علوی
طالع عالم بالا بقدر یاد بزم

گر دلت ایس ایمانِ مقصی است ایس	شیخ نوح کافوریت یامینا است ایس
فکرت عالی است ایس یا مقصی علی است	یا آوے نصرتے یا عالم بالاست ایس
۱۰	۱۰۱۲
بزمِ فرد و شعله طور آں عذارِ روش	آبِ گرد و شمع کافور از بیاضِ گردش
گردنِ باریک دارد رشته پیش جوهری	سرمی چنچ از احکامِ اوجن پری
فکرت پاک الهی بز فکرِ انوری	روشنانش ثابت و سیار در فرمانبری
۱۱	۱۰۱۳
صبحِ عالم تاب کز نورش جهانے روشن است	از همیں مہتاب یک فرد بیاض گردن است
از نزاکتِ جسم و تقصیرِ پیرا من کند	گر گل و بندے نگارم حلقه گردن کند
فکرت شکوشت و آلا تاید فکرِ من کند	شکوہ یارش بگردن باتش من کند
۱۲	۱۰۱۴
گر کنند از رشته جانپاز و پیرا منش	از لطافت رنگ گردانید بیاض گردش

[illegible]

گردان گل و سبزه

گردان گل و سبزه

گردان گل و سبزه

گردان گل و سبزه

گردان گل و سبزه

گردان گل و سبزه

دست آویزان گردن گردن کلاه	نرم شد و دست پایشان را بر گردن نهاد
گردن اندازند بر احکام دینش سر خوشان	پیش حین یار خرم گردن نهوشان

گردن افزان بهم گردن چپ و دم	۱۳
سر نبر دارند همچو پیش اوز شرم	۱۰۱۵

از بیاض گردن او نظم و شرع آشکار	از خط گردن عیان کتب و شکیار
گیسو سر همچو جلده اطراف گردن در قطار	رواق تفسیر با فکری علی بنبر وار

بسکه صاف و خوش خط افتاد است خط روشنش	۱۳
هر که خواهد میتواند از بیاضش روش	۱۰۱۶

نور گردن از لطافت جلوه افروز ببال	لطف دیگری نماید در سخن بنقال
برق راحین گلوسوز تو وجه اشتغال	جدا مضمون ملا و اثنی روشنی بال

آس بیاض گردن تو شعله آواز را	۱۵
از لطافت شمع در فانوس بنماید را	۱۰۱۷

ببینی مادر شکران - گردن چپ و دم

گردن چپ و دم - گردن چپ و دم

گردن چپ و دم - گردن چپ و دم

گردن چپ و دم - گردن چپ و دم

۳۳۳

نور خرم (در معانی)

نور خرم (در معانی)

نور خرم (در معانی)

روزنامہ گلستا بنارس

روزنامہ دی نیچہ معنی زبان

عَنْ سَعْدِ بْنِ

مذہب زبان شیعہ - بعض شیعہ

مجلس علماء اسلامي - شاعری

مجلس علماء اسلامي - شاعری

موتی کی آمدی

سوم ملادو

۱۳۴

تہذیب و تمدن

۱۰۰

کتابخانه

二

...

محمّد بن عبد الله

۱۷۷۳

ملکوتی شاعر

۴۰

۴۴۴

مجلس

۱۰۰

پہلی

...

...

١٠٠

مجلس

۱۰۰

وز زبان شمعِ عارضِ عارضِ گوهرِ فشان
حسینِ طبعِ روشنِ قلمِ اسدِ بر آسمان

از مرغ شمع گردن خوش همچون باس
قطره آفتاب عین اسرار شمع داس

اخترا ارا قوض رشید است روس روشش
روشان شمع کافور است شمع گردش

و اما بجزایم اگر در نخستان افکنده عشر
گرفتنی دارد که از موسی میان باریکتر

پیش او خار و بناخن گردن خود شیراز
صائب از تعریف گردن شد بگیتی نامور

غنیچه می سازند گردن گلرخاں در چاکری
سرفرازان گردن اندازند و فرمانبری

چرخ خیابان چین با سبزه خط هم درو
صائب اشعر تر تیغ سخن را آبرو

کردن او گلبن نازک بگل عارض بود
همچو گل رنگین بود دایم گلوه لاله

عاشقانِ راد تماشاے گل و فصلِ بہار
کر مستفی بہارِ گردِ نِ آن گلِ ہزار

۱۸	<p>مجلس فصل بیار</p> <p>آن گلستان</p>
----	---------------------------------------

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست	روزن کجاست
روزن کجاست	روزن کجاست
روزن کجاست	روزن کجاست
روزن کجاست	روزن کجاست
روزن کجاست	روزن کجاست
روزن کجاست	روزن کجاست

روزن کجاست

روزن کجاست

۳۳۵

ان کا حکم مبارک

مکتبہ اہل سنت

۱۲۸

کتابخانه

بسم الله الرحمن الرحيم

کتابخانه عمومی

شمع کردن اولاً شمع فلک گفتن بجات
یا ابو شمع الی یا چراغ رهنماست

شمع عالمساب شمع سخنروان دست
گفت جاهی این فروغ دلفروز طبع است

1024

کشت روشن دیدہ عالم ز روے روشن
 ایں چراغِ روز باشد یا یاضِ گردش

۲۵

من مکتوبات اشعار تومی دارم خبر
خاطر من از مضامین لطیفش بهره ور

خوانده ام جانان مکتب بیاضیت
دارم از فکر جمال شهری مردان

1024

ایں بیاض گردنِ عالی و را مصحف است
سادہ لوحانِ محبت را بجای مصحف است

17

دید چو بروج با مشر و سر روشن آفتاب
سر مغرب برد (خورشید) ایام از حجاب

عاضخسر ایافت چوں الاز خود در آفتاب
شب اسرار الدین اجی دید یارم را بخوا

1029

صبح خورشید قیامت از بیاض گلش
در گریبان حیا نهفت و در رختش

٢٥

۵۴ (در حجره)
شماره سورت که در سورت اول است
ساده مع نادان و بیگانه

67

در کتب (و بعضی حقیقی کتاب
قریب نزدیك
سراج الدین را در کتاب
معروف که مضمونش شورش و
شتم مردم قتل کرده اند ۱۱

(دعوی) **۱۰۳۰** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۱** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۲** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۳** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۴** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۵** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۶** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۷** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۸** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۹** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۴۰** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب

<p>نور رخسار ترا در دیده بنشایم ما در حضورت طبع نازد و الهی خوانیم ما</p>	<p>زین باغ گشت از صبح خیزانیم ما گرفت را مطلق خورشید سیدانیم ما</p>
<p>۱۰۳۰</p>	<p>اے فروغ جسم و جان از روسته اگر درون متباج در دل تاریک چوں سیر اعظم تاب</p>
<p>می زندگانه نشانی آفتاب زانوش بر زمین حزن شمع اکتد تصویر مصون جبین</p>	<p>چون گشت گردن قوی سازند گفتار بعین تا شود سربا جدا از گردن اعدائین</p>
<p>۱۰۳۱</p>	<p>آتش قهرش چو طبع نازکش را گرم کرد آس گروه سخت جان گهاسه گردن نرم کرد</p>
<p>بر لب فتواریه گردن بود گوشت سر چشم از بهر سو که می بیند نماید پیکر</p>	<p>گردن فتواریه بر صدر عرض کوش در نظر اطراف او آئینه پر جوهر</p>
<p>۱۰۳۲</p>	<p>چشمه آئینه را فتواریه عکس گردانست در صفای آن در برابر عکس تصویر برین است</p>

(دعوی) **۱۰۳۰** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۱** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۲** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۳** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۴** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۵** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۶** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۷** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۸** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۳۹** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب
 (دعوی) **۱۰۴۰** روز نهم و اعراض کردن از آفتاب

<p>گر دوش همچوں صراحی تشنه را سیراب کرد یا بود نهرے کے بلوغ حسن را شاداب کرد</p>	<p>آب و چاه و قن را حلقہ گرداب کرد فکر یا فکر ہوئی را بجلت آب کرد</p>
<p>از گلو و گردش دارد صراحی انفعال ز آنکہ این قلقل کند و اں ما خیزد قیل و قال</p>	<p>۱۰۳۳</p>
<p>شما احمداے ولا تعریف گردن خرد تمام از خگا و یارین نشست کار من بکا تمام</p>	<p>صنعت تصویر پایش لافوت حسن اقسام فکر تم شد و سخن بقول را باب کلام</p>
<p>خامه بر لوح سخن تصویر گردن تا کشید در بخارستان عالم گردن و مو کشید</p>	<p>۱۰۳۳۲</p>
<p>۲۵</p>	<p>دوش مبارک</p>
<p>جفا و دوشک و دیدم دوش پایش را بخواب نقش پایش را کشیدم در کمال اضطراب</p>	<p>بود همچوں آفتاب پیش چشم بے نقاب برزدم دوش از سرت در قاصد کایا</p>
<p>۱۰۳۵</p>	<p>چشم چوں بر صنعت نقاشیم مانی کشاد</p>

۱۰۳۳۱
 ۱۰۳۳۲
 ۱۰۳۳۳
 ۱۰۳۳۴
 ۱۰۳۳۵
 ۱۰۳۳۶
 ۱۰۳۳۷
 ۱۰۳۳۸
 ۱۰۳۳۹
 ۱۰۳۴۰
 ۱۰۳۴۱
 ۱۰۳۴۲
 ۱۰۳۴۳
 ۱۰۳۴۴
 ۱۰۳۴۵
 ۱۰۳۴۶
 ۱۰۳۴۷
 ۱۰۳۴۸
 ۱۰۳۴۹
 ۱۰۳۵۰
 ۱۰۳۵۱
 ۱۰۳۵۲
 ۱۰۳۵۳
 ۱۰۳۵۴
 ۱۰۳۵۵
 ۱۰۳۵۶
 ۱۰۳۵۷
 ۱۰۳۵۸
 ۱۰۳۵۹
 ۱۰۳۶۰
 ۱۰۳۶۱
 ۱۰۳۶۲
 ۱۰۳۶۳
 ۱۰۳۶۴
 ۱۰۳۶۵
 ۱۰۳۶۶
 ۱۰۳۶۷
 ۱۰۳۶۸
 ۱۰۳۶۹
 ۱۰۳۷۰
 ۱۰۳۷۱
 ۱۰۳۷۲
 ۱۰۳۷۳
 ۱۰۳۷۴
 ۱۰۳۷۵
 ۱۰۳۷۶
 ۱۰۳۷۷
 ۱۰۳۷۸
 ۱۰۳۷۹
 ۱۰۳۸۰
 ۱۰۳۸۱
 ۱۰۳۸۲
 ۱۰۳۸۳
 ۱۰۳۸۴
 ۱۰۳۸۵
 ۱۰۳۸۶
 ۱۰۳۸۷
 ۱۰۳۸۸
 ۱۰۳۸۹
 ۱۰۳۹۰
 ۱۰۳۹۱
 ۱۰۳۹۲
 ۱۰۳۹۳
 ۱۰۳۹۴
 ۱۰۳۹۵
 ۱۰۳۹۶
 ۱۰۳۹۷
 ۱۰۳۹۸
 ۱۰۳۹۹
 ۱۰۴۰۰

دوست بدش زدن - ۱۰۳۱
 میرانی گزین (بیار غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)

دوست بدش زدن و دود کردن و دوش دادن		
دشت و دلدارم و لابر دوش نازک چادر	یا فتم زیر دریا چوں جهر تابان پیکر	
در حینان جهان او را نباشد مبرک	دل تیشان - دلدار - دلکش و لربا و دلبر	
۱۰۳۶	مهر را تنهفت از عالم رداے نیلگون راست می گویند حسن از پرده می افتد برون	۲
از صفات شانه شان کبریائی آشکار	بر علو رفعت او عرش کرسی شد شار	
شانه را بر ساعد و بازو سراپا اختیار	دارد او تحکم کس است پاک و ارقدار	
۱۰۳۷	حسن صنع صانع قدرت تعالی شانه شانه را شایسته در رفعت تعالی شانه	۳
در علو مرتبت دوش تو از گردن بلند	پایه ایس هر دو دوش از عرش کرسی چرخ بلند	
از پیش مفصل رو در چرخ میانی کند	شکر اما کاتبین اقصی عالی دلپسند	
۱۰۳۸	حسن اعمال ترا بر بام دوش و دفرے	۴

۳۵۰
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)
 دوش دادن - دود کردن -
 (دور غم)

دوش مبارک

۵۱ دوش نادان و سرگردان
(در حجر عجم)

۵۲ دوش آغوش دادن و بختی امداد کردن
(اصطلاحات)

۵۳ دوش گشت دادن و ستودن شدن
(در حجر عجم)

۵۴ دوش چاروازی و بختی روح
(در حجر عجم)

۵۵ دوش جادو و جادو شدن
(در حجر عجم)

۵۶ دوش غم و اندوه
(در حجر عجم)

کاتبان اود را قدم تو همچون چاکرے	
یار من دست پائین اولاد دوشے دہد	بے نوا یان ایہر دو دوسرے آغوشے دہد
او بفر یاد و فناں ہر کسے گوشے دہد	از لب جاں پرور خود مرہ را بوشے دہد
۱۰۳۹	دوش گدشت و ازین ہفتے خود از پیش گدشت
	تو چہ می دانی چہ از دوش او دوش گدشت
۱۰۴۰	حسن شاہ اب تو دوشا دوشم ارد برتری
	بام حسن است ایک بالایش نگاہ چون کی
۱۰۴۱	غاشیہ برو دوش دادم عاشق فرماں برت
	می کشد آفے بدوش از چاہ غیب چاکرت
۱۰۴۲	دوش مرقع بند دست از ہم نمی گرد و جدا
	از لب (غاشوش کاراں) بر نمی خیزد صدا
۱۰۴۳	خدمت خود می کند ہر یک بجاموشی ادا
	دوش پاک اوست در ترکیب تش مبتدا
۱۰۴۴	خامہ ام در نقش پاکش از حقیقت بانجبر

۳۵۱

۵۷ دوش (منظر الجانی)
۵۸ دوش غم و اندوه
۵۹ دوش (منظر الجانی)
۶۰ دوش (منظر الجانی)
۶۱ دوش (منظر الجانی)
۶۲ دوش (منظر الجانی)
۶۳ دوش (منظر الجانی)
۶۴ دوش (منظر الجانی)
۶۵ دوش (منظر الجانی)
۶۶ دوش (منظر الجانی)
۶۷ دوش (منظر الجانی)
۶۸ دوش (منظر الجانی)
۶۹ دوش (منظر الجانی)
۷۰ دوش (منظر الجانی)

میں نے

المصمم المختار است

طهران ۲۰۰۰

صف اللغات

خاندان دوست-بیست و پنجم

اندرین روز در
روزهای اخیر

سید شاد آفرین

آن یاقین بود

مستند
مستند

الحمد لله

دارد از موضوع مصنوعات وافیها خبر

زائیکے رادر عجم گویند شاہاں کوہ نور

دوشین سیمینت به تشیبه صفا کوہ بلور

این دو قطب از جامی صند بختم آید ز دور

دیگرے راخواند موسیٰ در سجلی کوہ طور

منزل اقطاب و وشت و جنوب و شمال

^

۱۰۴۲

نقطہ ہر یک بدورت مرکزِ جن و جمال

پیش و پشتِ رفعتِ کو پہنمی ارز و بکا ہ

از صفا و دوش تو شد کوه بلورین رخساره

در بلاغت معوی مهدویت باشد گناه

خانه بروشست اتم شانه آدیزست ماه

نقش دوست در آقابل میزند و دوستی بهر

4

1. 2. 3.

در تمام اهل از ندامت و دوش می دزد و دیر

حسن آدمزاد را بر عهدت برتری

رہت گوید در صفات و لہر ما انور مہی

گویدش فکر منج نکتہ داں رشک پری

قدش اند و لا رشک بتان آفری

Discussion

تا صفای دوش پاکش را سخنور باز کرد

۱۱۰

بجای کار و شغل - شغل و کار

دوست و زبیر

۹۷ (۱۰۰۰)

شاهزادہ شاہجہاں

۱۴۰۰

K 101

محمد بن عبد الله بن عبد الوهاب

५५

میرزا محمد علی - شاعر

مجلس شورای اسلامی

باز کردن - شاد کردن

نہایت (میں) عزیز ہے

...

لاہ سبکدوش - چارٹرڈ (1900ء)

۴۴
شیرین دیوانه
۴۵
سازگار

در عجم کس از صفاتِ دوشن و قِ آنست
لیک حش میش ازین حیطه امکانست

۴۴

1.50

21

२५

روح صفت راز دست اهل صفت می کشد
تذرخود و در درگاه مهر شریعت می کشد

1

1. 544

لغتمش دانی چنان یکدیگر طالع یا ترست
حلقه مهر نبوت خاتم ولد اترست

۲۵۲

و در عالم انوار الهی علیه و سلم
 محمد خورشید بنیان سکونت
 (مصابرین غم)

آغوش مبارک

۱۰۵۰

خسروان موجودش اندکین توجیه ما
باحقیقت نبسته دارد که باتشبیہ ما

مُحَمَّدٌ خَاکٌ دَر عَالَمِ شَا مُحَمَّدٍ
مُحَمَّدٌ زَبَرِ صَوْرَتِ شَا مُحَمَّدٍ
مُحَمَّدٌ سَمِیْمٌ فَلَکِ یَکِ مُحَمَّدٍ
مُحَمَّدٌ جَمُّ مُحَمَّدِیَّانِ دِگَرِ مُحَمَّدٍ

۱۰۵۱
عکسِ مُحَرَّشِ لاجوردی مُحَرَّهٔ چینی بریں
مُحَمَّدُ اَوْرَا مُحَرَّهٔ هَآءِ آسَمَانِ یَرِیْگِیْسِ

حلیهٔ مُحَرَّهٔ نبوت بر مراد نبشت
نقشِ اَوَزِ چهرهٔ پَر دَازَانِ عَاکِمِ کَرِیْمِ نَبِیْنِ
بَاکَمَالِ لَیْسِنِی یَا رِیْنِ دَارِ دِیْسَتِ
آبِ وَرَنَگِ نَقْشِ مِیْنِ گِیْنِجِ مَآئِی ثَلَاثِ

۱۰۵۲
پَر دَهِ چَشْمِ وَلا پَر وَاْنَهٗ خَلْدِ بَرِیْنِ اسْتِ
زَیْنِتِ عَنَوَانِ فَرَاں آلِ تَمَخَاے جَیْمِیْنِ اسْتِ

۴۴
آغوشِ مُبَارَکُ
۴۲
تَا یَصُوْرُ یُخْلِی رُخَوَابِ خُوشِ شَمِیْمِ
بَرِ تَنْشِ دِیْدِیْمِ تَعْلِیْمِ قِیَمِیْتِ اَز بَرِ دِیْمِ

۱۰۵۰

۱۰۵۱

۱۰۵۲

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

۳۵۵

آغوش مبارک

۱۰۵۳ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۵۴ صدق شیرازی شاعری مودت که تصنیف غنوتش در شعر

۱۰۵۵ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۵۶ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۵۷ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

خامنه مژگان تصویر بغل عجب از کرد		ماشتش و در کلام صادق شیر از کرد
۱۰۵۶	اے چه مژگانم نشود آغوشش در آغوش صبح	۴
	دیده برو آفتابی چشم من بردوش صبح	
دوش با من یار من آغوش در آغوش بود		بوسه دادم بدوش او بالبخاموش بود
طالعم بیدار بود و مغرمین بهوش بود		عسجدی دست من دلدار دوشاوش بود
۱۰۵۷	یاد آغوش آنچنان می دارد دم در ضطراب	۵
	دبدم بر خیز داز میتا بیم نخل ز خواب	
بوسه خوش مانند عطر عنبرین خیز دازان		میتوانم گفت صدوق نخل اعطاد
در بغل باه تومی بنیم بهار بخیزان		می شود گل غنچه و در غنچه می گردونهان
۱۰۵۸	در بهارستان آغوش این گل دیگر شکفت	۶
	بے نسیم این غنچه آغوشش تو در بر شکفت	
در بغل دارد نگار دل را آینه		سینه نورانی او در صفا آینه

۳۵۷

۱۰۵۹ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۰ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۱ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۲ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۳ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۴ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۵ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۶ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۷ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۸ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۶۹ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۷۰ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

۱۰۷۱ خدایا که درین بیتی کما عیشت غیب کردن (صاحبین جم -)

آغوش مبارک

آینه خنود - بنی حیران

عاشق (اصفا لغات)

نغمه فیضی آید آردی - شاعر

مردن که در شوم - تفسیر نفوس

اوست - ۱۲

نغمه آینه شدن - کاشف

عال شدن - (اصفا لغات)

نغمه آغوش و درون معافه

دردی (اصفا لغات)

نغمه آغوش باز کردن - ۱۲

دست کشان از غایت (اصفا لغات)

مهر عالم تاب پیش مه لقا آینه
میشود مضمون فیضی پیش ما آینه

۱۰۵۹
حبذا نور برود و شش تجلی خیز یار
شد بحیرت گاه آینه جلایش آشکار

شمع آغوش تو آغوش دلم باز کرد
در سخن بر نقش آغوش تو بیدل ناز کرد
ایمان الفت پروانه جان باز کرد
طبعم از تضمین مضمون گرده راپر داز کرد

۱۰۶۰
چشم و اگر در کفیل فرصت نظاره نیست
ایں دل پروانه را جز سوز عشقت چاره نیست

خانه آغوش در دوازده لبر
ساق آغوش در دوازده عرق آید بر
گلشن آغوش از موسی ریحان تر
باله آغوش از در بغل می پیکر

۱۰۶۱
در بلاغت گفته اند آغوش پاکش را صدف
گوهر شهوار را از قطره آبش شرف

بود آغوش در آغوشم برنگم جم جان
در بغل گیرم جم واقف شد از حق نهان

جان ناکند - ۱۲

نغمه بیدل - شاعر سادون

نغمه آغوش و در شوم - کاشف

نغمه مقصود ایست کبیر

نغمه آغوش و در شوم - کاشف

نغمه آغوش و در شوم - کاشف

نغمه آغوش و در شوم - کاشف

نغمه آغوش و در شوم - کاشف

آغوش نازک

آغوش نازک

آغوش نازک

آغوش نازک

آغوش نازک

آغوش نازک

بامعانی گرم جوشی با دل یدم عیاں

و ده چه خوش گفت است ملاجانی تشنه با

۱۰۶۲

ایں بر زمین است یا یک بوته از سیم خام

۱۰

می گدازد گرمی پنهان دل عاشق مام

جسم من باد لعلکاری با نشت ز آغوش دور

از بغل گیریت جانان طبع من ارد سو

دارم از فکر طوری در بغل تصویر نور

حسن آغوش تو دارد در برش تصویر چهر

۱۰۶۳

جنش مرغان دلم را اگر چه در شتر گرفت

۱۱

زخم آغوش کشاد و سینه را در گرفت

دشتم آغوش در آغوش جرم آفتاب

با تو گردیدم معانی اس قریطعت بخواب

فکر تو گردید از منصف صائب بهر دیاب

نقش آغوش بلج سینه بستم به حجاب

۱۰۶۴

هر معانی را با آغوش شست ما به جلوه گر

۱۲

بال آغوشش گردوش همتان دارد قمر

سوی مشکین نعلین نوک سنبل رانجل

غنیه آغوش پاکش می کند گل نجل

۳۵۹

آغوش نازک

آغوش مبارک

سابقه (آصف اللغات)

مجله عجایب بزرگ (مجله)

در بیان قاطع (مجله)

کرمه سیم (مجله)

آتش موی کز آید از طبع (مجله)

عاشقش آغوش در آغوش بیتا باشد

چون بفاغوسه در آمد شمع در آغوشش من بود همروش شب قید را معاف دوش من

هم معاف تباروسه او در جنت کشود
ای قولانی یاد از آغوشش بوسه عود
هر که می گیر دهبوسه سر دمی خواند درود
فکر جامی آب خضر و آتش موی نمود

چشمه نظلمات یا آغوش او یا چشم حور
بقعه نور است این یا بقلعه از کوه طور

موسه پاک او خط لایله نماید در بغل
و ده چه عجزاید بیضا نماید در بغل
همچو مجنون عاشقش شیدا نماید در بغل
صد تجلی چشم موی را نماید در بغل

هر که آغوشش پاکساید در آغوشش شد
لن ترانی یاد کرد و از نظر بی پوش شد

دلبرم چون با حریف آغوش صلیح باز کرد
طلایر رنج دل او از قفس پرواز کرد

۳۶۱

در میان مجموعه مشهور
سید علی السلام (ع) (مجله)
آغوش در آغوش معاف
(آصف اللغات)
آله آغوش خط باد کرد
آگاه شدن بر این صفت

دست مبارک

و قصه و بیان درین بخش است
خود را ز دل در نهاد ۱۲

است بصیران ایوه نشان میباید
نه بنده تا لغزش بهم رسد بهیچ

نیز این نیت از خود نشان نگیرد
نزد آن منی بیایم شود ۱۱

نزد آن منی بیایم شود ۱۱
نزد آن منی بیایم شود ۱۱

نزد آن منی بیایم شود ۱۱
نزد آن منی بیایم شود ۱۱

از بلاغت در سخن لطف مثل دارم ولا		گوینا تصویر جانان در بغل دارم ولا	
۱۰۴	ماتی بے خود به محفل دست بردوشم فکند از کمال صنع آغوشش باغوشم فکند	۲۲	
چون ترکیب سخن آغوش کاپ او چکید چشم او چون نقش آغوشه بلوح سینہ دید		با کمال لطف یاریم وصف آغوشش شنید از سترت در بغل صورت گراودا کشید	
۱۰۵	آرزو من چو جامه از لب خاموش خورد شربت و جلدش دلم از ساغر آغوش خورد	۲۳	
۳۸	دست مبارک	۳۳	
دست از تصویر دست نازکش مانی کشد دست من این نقش نازک را به آسانی کشد		دست خود را ستین نادان بنادانی کشد خامه عکس فکر است و صفا مانی کشد	
کلام من چون کرد و صف دست پاک و رقم یک قلم بر چوب بتم دست را باب علم		۱	
۱۰۶			

۳۶۳

دست در آتش کیشدن کینا
از پنهان کردن دست در آستین
(بیارغم) و حفاظت خود کردن
بزرگیزت مندر اس از پنهانی در
بیارغم است بدین ای ۱۱۰
فقه عکس کشیدن یعنی تصویر کردن
(بیارغم)
فقه است و صفای کانی از باز
۱۱۰

فقه عکس کشیدن یعنی تصویر کردن
(بیارغم)
فقه است و صفای کانی از باز
۱۱۰

دست مبارک

۱۰۸۰ دست چپین - بسیدین

۱۰۸۱ دست راستی - شاعر

۱۰۸۲ دست چپین - شاعر

۱۰۸۳ دست چپین - شاعر

۱۰۸۴ دست چپین - شاعر

<p>می کشم تصویر بازک جن دست یار را</p> <p>دست اورو ش کند شمشیر جهر دارا</p>	<p>بوسه می چیدید اندایس بد دلدار را</p> <p>فکرت صائب نماید دست گوهر بار را</p>
<p>۱۰۸۰</p>	<p>خانه دستم چو دست از استینم بر کند</p> <p>صفحه راجیب و بغل گنجینه گوهر کند</p>
<p>در همین دست است دوش و باز و همین یار</p> <p>در همین دست است ساعد بند دستار نگار</p>	<p>در همین بازو است آتش مبارک قرار</p> <p>در همین ساعد کف نگشت و ناخن و رشتار</p>
<p>۱۰۸۱</p>	<p>بند بر انگشت اواز دست پاک اوعیاں</p> <p>می دهم در ملحقات دست هر یک انشااں</p>
<p>دست بر دل از اند بر دوش دست یار را</p> <p>دست بر دل می گذارد و منس غمخوار را</p>	<p>دست بر سر راکش دست بر سر لعل را</p> <p>از پیش نامور شد رونو اشعار را</p>
<p>۱۰۸۲</p>	<p>وصف دست پاک اوصد بار شد در یک نفس</p> <p>دستگیر ماشور روز جزا از دسترس</p>

۳۶۵

دست چپین - شاعر

دست چپین - شاعر

دست مبارک

۱۱ دست بر آید از دست ۱۱

۱۲ دست بر آید از دست ۱۲

۱۳ دست بر آید از دست ۱۳

۱۴ دست بر آید از دست ۱۴

۱۵ دست بر آید از دست ۱۵

دست از عجز انگشت تو باشد نامور	شد ز انگشت هر یک دست تو شوق القمر
به نفس اندیشه آئینه را پیش نظر	ز آنکه از مضمون صائب ارداو در دلش
۱۰۸۶	چون برادر شوکت حین تو دوست از آستین
	در سنجش شوق فتنه چون در مه چرخ برین
دست بر مال بیدان شفاعت یار ما	دست بر دل می نهید ما را بعفو خطا
دست بر دار و بختی عاصیان بهر دعا	دست بر سر می کشد سلمان پا افتاده را
۱۰۸۷	روز محشر در جواب پریش پروردگار
	هیچ و ستا و نیز مارانیت جز این دست یار
دانا دست و دل عالم بدست قدرش	اودل عالم بدست دست او در قدرش
همت بهت بلند ازیر دست بهتش	دست بر بزم دشمنان دست طاش
۱۰۸۸	در فن گشتی بدو لاله او دست آزما
	گر شود دست و گریبان پای او ماند بجای

۱۱ سلطان حاجی شاعر
۱۲ سلطان شاعر
۱۳ سلطان شاعر
۱۴ سلطان شاعر
۱۵ سلطان شاعر

۳۶۷

۱۱ دست بر آید از دست ۱۱
۱۲ دست بر آید از دست ۱۲
۱۳ دست بر آید از دست ۱۳
۱۴ دست بر آید از دست ۱۴
۱۵ دست بر آید از دست ۱۵

۱۱ دست بر آید از دست ۱۱
۱۲ دست بر آید از دست ۱۲
۱۳ دست بر آید از دست ۱۳
۱۴ دست بر آید از دست ۱۴
۱۵ دست بر آید از دست ۱۵

بازو سے مبارک
(در عجب)

بازو دادن - در کردن -
(در عجب)

شستن و در کردن - در کردن -
(در عجب)

در کردن - در کردن -
(در عجب)

در کردن - در کردن -
(در عجب)

در کردن - در کردن -
(در عجب)

در کردن - در کردن -
(در عجب)

بچہ کار نماز کے زیر بے ہنر ام محال		
دست من ہنر اور ام چند بازو می و ہر	بے ہنر زیر صنعت باریک پہلو می و ہر	
ہر چمی گویم باو طرح ستم خرمی و ہر	ناگوار یہاے او از روے او و می و ہر	
۱۰۹۲	صنع من چون شکار نقش را بازو شکست	۲
	خامہ من نقش بازو را بلوچ فکر بست	
کس نمی دارد و خیرا حین بازو انچس	ہر چمی خواہم ز خوبی دارد او در آس	
نور ہر بازو دست از عکس غدار یہ جبیں	دستم از بخت سامدی کشد تصویریں	
۱۰۹۳	داد بازو دلبرم زانساں کہ بازو باز کرد	۳
	خامہ من از تراکت نقش را پر داز کرد	
سینہ ماہی است ایس یا ماہی نہر جمال	یا جو نہرے کہ نہر از دے و آیف انفعال	
بیات نہر روان در نقش آوردن جمال	صورت طبع روان آسیت در جوے خیال	
۱۰۹۴	بازو سین ز چین آستینش آشکار	۴

۳۶۹

(در وصف انعامات)
شستن و در کردن - در کردن -
در دست کردن - در دست کردن -
(در وصف انعامات)

استقامت آفرینند (اصف الاثنت
بزیل اونی -)
چهارم چو آنی شاعر
خود را بر ضرر شوم و المارت

	بازو او در تجلی گاه - شانِ نخلِ طور	
گر کشدش بدون رقیبش گریه بقیام	تیغ از بازو او ادا نم بخت و نیام	قبضه شمشیر از پنجه او احترام
۸	ساعی پس بلورین - در نظر شفاف و صاف هر دو بازویش درخشان همچو تیغ بے غلاف	۱۰۹۸
شیر حلق بیگانه الفت گرفت و دیرم	نقش بازو دید و بازو باز کرد و از کرم	از کمال الفت دست کشید او بر سرم
۹	تجدد خواب بے که بخت خفته ام بیدار شد فکرت طبع قبول بارگاه یار شد	۱۰۹۹
۳۵	آرنج مبارک	۵۰
صفت تصویر آرنج نگارم نازک است	بند گاه ساعد بازو یارم نازک است	حسن نقاشی صورت نگارم نازک است

۱۰۰
 این کتاب را در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران در سال ۱۳۰۰
 ثبت شده است
 (مهر ثبت)

۳۶۱

۱۰۰
 این کتاب را در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران در سال ۱۳۰۰
 ثبت شده است
 (مهر ثبت)

آرخ بشارک

له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
(اصف اللغات) کرد اردو کنی

له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان

له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان

له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان

۱	<p>تیکه آرخ زرد دستم به تخت یار خویش تا نباشد بے خبر از موجبات کار خویش</p>
<p>از چنین سپردلی رنجی خبر داریم ما بر مال کار خود دائم نظر داریم ما</p>	<p>میزند بیزاد آنچه خبر داریم ما از حرفیاں بے اثر شغول کاریم ما</p>
۲	<p>خوشتر آرنجی کردست مایاں بر تن بست از سدا رنگ چیں از گنج رویش گشت</p>
<p>ز نگاه محنت بروی من آن ماه رو دیدم آرنج همایوں را به هنگام وضو</p>	<p>آستین چیدم بکار خویش بودم روبرو آستین کرد چون لدارم از بالائی</p>
۳	<p>آرنش در چشم بود و چشم من بر آرنش خامه بر لوح جبین برداشت نقش رویش</p>
<p>نزد تیهات آرخ است حرفی بر زباں از سخن سخنان نازک فهم گیرم متحان</p>	<p>در بلاغت نیست از حرفی صفات او نشان واسه بر اهل سخن جیف از بلدیان جهان</p>

له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان

۳۶۲
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان
له تیکه زدن بهی خفگی بزرگان

۱۱۰۳	از ہمیں گوسے وہیں میداں کشم لطف شل خوشتر این گویت باچوگان بازو بر محل	۴
مرفق یارم حمایت می کند شمشیر را گر تومی خوابی به بینی حلقه زنجیر را	در کماں از زور بازوی نشانذیر را از بخارم کن تماشامرفق تصویر را	
۱۱۰۴	از فن تشریح حکمت گر خبر داری ہیں استخوان در استخوان آرنج دست نازین	۵
در فراق ساعد و بازو نہاں چوں نا امید جز بہ تقریب وضو بے پردہ اور اگر ننید	در قرآن این آں چوں کو کبے آید پندید پہلو ہم پہلو شش در پردہ گرد متغید	
۱۱۰۵	حکمرانی می کند آرنج او بر آستین گر چه دست دلربا ہم داروش آستین	۶
عرش نازاں کیطرت کی شتاخواں کیطرت مرفق عرش پاک از پائے تومی یا بد شرف	آن پایت بوسه این دست بردار دھرت دست کرسی ہیں کہ آرنج تومی دار دیکف	

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

۱۰
۱۱
۱۲
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

ساعت مبارک

بیش (آصف اللغات)

در جیم (آصف اللغات)

مکره باشد (آصف اللغات)

زجیات اللغات

در جیم (آصف اللغات)

در جیم (آصف اللغات)

در جیم (آصف اللغات)

۱۱۰۹	گر بنید و ساعد و باز و شود (پر کار بنید)	۱۰
	در کشاید سیر نصف و در باشد و لپند	
نقش مرقع را بدستم دید چون لدا بر من	شد باند از محبت از دست خنده زن	
گفت جبریل این است نکته دان علم و فن	گاه را گویند کند فکر بندت در سخن	
۱۱۱۰	صورت آرنک است برنگی در کلام	۱۱
	فکرت رنگین تو در تخته سنجان گرد نام	
۵۱	سَاعِدُ مَبَارَكُ	۴۶
نقش ساعد خامه دست ساعد می کشد	ز آب تصویر بر لوح زبرجد می کشد	
ساعدین قامت بالا او قدم می کشد	کاتب قدرت بخوانم و لای می کشد	
۱۱۱۱	این در عنوان نشان پایه تصویر است	۱
	عرض رحمت در رقم پیرایه توقیر است	
ساعد یا راست این یا ساعد جر است	ساعد یا شاد یا شمع کافور است	

۳۶۵

در ستان (آصف اللغات) در
معاذ الله ال زبان شمع و ال باشد

سید عبد الباقی

اصحاب مضائق - شارع سوم
عبدی

کشم سوم مال اوت - ۱۱
مؤنه موسیٰ علیہ السلام

١٠٠

کے اور وطن
ی یلین۔

مستوفى الكفاية
مستوفى الكفاية
د/د

تصانیف ابن عربی

بقول ہمارے

22

شاه اسماعیل

22

گفت صاحب تازہ شرح شجرہ طوہدیں

برتشگونی و کائنات علی نور است این

اکلیم آل ساعدیضا را دیده است

1145

ایده میا گشت افسوس خود مالید ما ست

7

از کف دستش سخنچیل دستش را ساعدیم
فکرت طبع حکیم است این که مضمون سلیم

شد دل آئینه از عکس خط ساعد و دهم
از ضیاء ساعدش باشد تجل مست کلیم

حسن تن از ساعی پس قوی بازو شود

1118

یک پر بنام ماع روئے دست او شود

7

فنج این خیمه نور است دریاست او
انور می گوید بوصف ساعذریاست او

چشمه سیاب باشد آن کف بریناے او
نهر ساعدی رساند نورد را احصاے او

از فروغ سعاد او کس نمیدار خبر

11

شد مضاعف و دست در خط

4

نور ساعدہ آستین زیر و زنگ ماستاب

آستین ساعدش بر تنک بر آفتاب

٢٦٩

20

۵۵
کتابخانه ملی و موزه
تاریخ و فرهنگ

کتابخانه آستان قدس
کتابخانه آستان قدس
کتابخانه آستان قدس

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

پیشینہ جہاں شادی ہوئی

ساعتیارک

دست چرخ و قیل و جبار

آتش و دست قیامت

آتش و نور و سحر و سحر

آتش و نور و سحر و سحر

آتش و نور و سحر و سحر

شمع ساعد و تر دست قیامت بزم تاب	دوشن یدیم بدر چاچی راشا خاوش بخواب
۱۱۵	ساعداش با آستینه در شبستان سرور
	شمع کافور ریت یا بر آسمان شمع نور
شمع عالم تاب شد بر ساعد روشن شار	پیش شمع ساعداش شمع فلک شد شرمسار حسن ساعداش ز مضمون کلامی آشکار
۱۱۶	کس ز جبر و یا نداد و ساعد نازک چنین
	هر چه می خواهم ز خوبی دارد او در آستین
ساعداش نهی که چشم بپای در و ندید	سینه ما ہی چاک آستین گرد و پدید آب جرجه من از تضمین مضمون مفید
۱۱۷	حسن ساعد چون ز چاک آستین سر کند
	آتش رشکش ز خار مایاں سر بر کند
نهر ساعد باز بند دست او سر بسته	ساعدا سیمین او با بازو و ابسته

۳۶۶

سودن کاترین مضمون در شعر

سرم کرده ایم

شمع سرگردان

شمع سرگردان

شمع سرگردان

شمع سرگردان

شمع سرگردان

شمع سرگردان

ساعده مبارک

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

شایع سر دستان بیالات قدس نورته	یا بود با پخته اواز چمن گلده
گلستان بر پشت دست و ساعد او بگشند	پهلوانان چشم پیش ساعد و باز گشند
دست غیر و ساعد چشم مارا ناگوار	دل نمی خوابد بدست گیر افتد دست یار
کل بدست ناز کشن خاطر را خار خار	راست گوید از محبت بکشته سنج نامدار
می فتد مارا اثر صد چین غیرت بر جبین	گر فتد آن ساعد رنگین بدست استین
از فروغ ساعدش رشب فروغ آبخن	روژ در چشم غریبان جلوه صبح وطن
کس بصف ساعدش باز و ندارد همچون	از فروغ طبع جامی زینت بزم سخن
ساعده او شمع کاغذیست یا شمع بلور	یا شمع مهر نور یا منور و شمع طور
اے خوشا حسنه که بپوش بخت خود را از نقا	می نماید در نظر آسمان با آفتاب

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

ساعده پنهانی که در میان کبریاست

روز روشن می نگردد شام از ستر سحاب		لطف مضمون زبانه فکر شکوکه در کتاب
۱۱۲۱	حسن سعدی فتد از پرده بیرون آید حسین	۱۱
	کز فروغِ سعادت سیمین نماید آستین	
مه ز نور شمعِ سعد همچو شمع در سحر		چون فروغِ شمع کز قباب باشد به اثر
از ضیاء مهر نورانی شود حرمِ قمر		هیچ می داندم و لا فکر جزین نامور
۱۱۲۲	شد بجزلِ تصافِ سعدش پر تو فکن	۱۲
	چون سر انگشتِ خانی شمع شد در انجمن	
سعدش نورِ مجسم نقش او تصویرِ نور		ز اب راطرافِ نقش از سعدش تحریرِ نور
سعد نورِ مبین روشن کند تو قیرِ نور		حالِ مضمون یکسانی کند تفسیرِ نور
۱۱۲۳	نورِ خود دارد بحدّ سعادتِ آں مه جبین	۱۳
	بهمچو موجِ خنده صبح است چنین آستین	
آں بجزیرِ سعدش بآستین پیشِ نظر		شمعِ کافوریت در قافوسِ روشن جلوه گر

لطف مضمون زبانه فکر شکوکه در کتاب
روز روشن می نگردد شام از ستر سحاب
حسن سعدی فتد از پرده بیرون آید حسین
کز فروغِ سعادت سیمین نماید آستین

روزه ایم ۱۲
مجلسه آید زنده سرادق آب طلا
بیجا بگوید که در آن کوه باشد
(اصفا لطافت)

سعدی نورِ مبین روشن کند تو قیرِ نور
حالِ مضمون یکسانی کند تفسیرِ نور
نورِ خود دارد بحدّ سعادتِ آں مه جبین
بهمچو موجِ خنده صبح است چنین آستین
آں بجزیرِ سعدش بآستین پیشِ نظر
شمعِ کافوریت در قافوسِ روشن جلوه گر

بند دست مبارک

له شمع حرم سوزان آفتاب

د. (ح. غم)

له چرخ غمور بهار شمع

کجای طراست (ح. غم)

له شمع فلک کنایه از هم راه

و اگر (ح. غم)

له شمع مضمون آردن نظر

کون مضمون (ح. غم)

له دست همان بهم رسیدن

و مال شدن (ح. غم)

پیش شمع ساعدش گرد و خیل شمع سحر	در شب یلدا با نوس فلک شمع قمر
۱۱۲۳	چون به شمع ساعدش روشن چرخ طورت شد همچو شمع در سحر شمع فلک بے نور شد
بود تیشیات ساعدتک سنجان ابدیت	از صفاتش هر کجی مضمون تنم خورشید است فکر صائب نگار و سحر سخن بنجاشگست
۱۱۲۵	از یزدیضا قیاس سادہ لوحان آشکار کس نمیدارد قماشش ساعد سیمین یار
چون کشیدم نقش سیمین ساعدش از سب طلاء	دست من بوسید از ک ساعدش از بر طلاء در کف دست خودم دیدم که پیدا شد جلای
۱۱۲۶	ساعد سیمین او را هر که می دارد و کف از یزدیضا بعالم دست او داور شرف
۵۲	بند دست مبارک
۳۷	

مردن که شمع سوز مال است
له آنگی در دو شکستن - زرد
شدن پیوسته از کثرت غیرت در شمع
د. (ح. غم)
له عید ایضا جان پیوسته مونی
عید السلام (ح. غم)

۳۸۰
له سادہ لوح حق زنادار
د. (ح. غم)
له آب طلاء یکبار در طلاء
جلای کرد و بشند (آصف اللغات)
له بر طلاء سیمین آشکار
له (آصف اللغات)
له غلط کجای شمع سوز
له شمع سوز مال است ۱۱

نقش بند ساعد نازک کشیدن کمر است	بند مفصل را بدست آورده دیدن کمر است
از دو حکمت بکند اوریدن کمر است	بند پنهان را بنقش آوریدن کمر است
۱۱۲۶	دلبر داریم از شریح جسمانی خبر چون میجا دارد از اعجاز مآنی خبر
۱	
پنجه نازک بود فرار و است بند دست	با همین مفصل شود نازک کشش بوند دست
پنجه باشد از همین بند پنهان در بند دست	بند ساعد را تو انکم گفت خوشا و ندرت
۱۱۲۸	بند دوش از بند ماس دست - بند دایس بند مرق در میان بند ساعد اسفلیس
۲	
پیش حن بند ساعد بندت دایم نخل	بند نه بر آستین بے اختیار و پا بگل
غنچه را بر اقدار او نگه رشتی بدل	بند پر کمر است است او سر پا منتقل
۱۱۲۹	جند انبند که پا بند تو لای خود است پنجه را یاری دهد پیوسته بر جان خود است
۳	

ملک بنفش چرخ بدست آوردن
واقع شدن بحقیقت آن (در چشم)
خوشا و ندرت بگویند آن
فرزند از فریب
بندگر که نذر آفت است
بند دست از این
دیوان در آلاء شعیب را به دست
بند و گل نذر کند ۱۰

بند پا در گل - بنقد دگر گزار
در عین (ایا گل کند)
بند پا بند که نذر است در عین
بند پا بند که نذر است در عین
بند پا بند که نذر است در عین

پنجاب

۵۲

کے (آصف افغانا مادہ کران
افغانا)

مکتبہ اسلامیہ
کراچی

انفجاری شعلوں کے آلودن۔

مک (اصف اصفی)

42

نخ و سنت مبارک

۴۴

مانیاکاریجہ نتوانی چرا کر دی سپند

تاچہ افتادہ دست کے کنوئیں میں نہائی متتمند

چون نقش نیجہ دست نیجہ خود را فکند

از چه بر خود می نهائی چو به مارا بلند

1134

دست کش بر خیز ناداں این کار دست نیست

پنجبات اس بے خبر صورتِ مخمار دستِ تست

پہچہ آئی تیز کردو ہمیشہ ارزننگہیں

نخبه را در نخبه ام آورد و بهر اداش حسین

نچہ شاں نیکہ دم تا فکتم دم برز عیش

گفت بیزاد استاد شیخ شیرازی

۴۳۱

ہرچہ خواہی کن کہ مارا باتو روے جگنیت

پنجہ بازو آوراں انداختن فرہنگیت

دست من بوییدمانی ^{شش} شش اینچه دلاو

بے حیا از تنگنا و اس چشم پر رویم کشاد

یا کمال یافتنی دست خود بر زمینها و

گفت آری رست گوید بعدی فرخ نهاد

1135

اے بصفت ہر کہ بافولا دہانہ وینجہ کرد

۲۸۴

مجلس مجلسین مقبول
مجلس پنجم دادوں کے لئے
(اصناف اسفالت)

چشمک زند - ننگ

کتابت در دست بزرگوار

مجلس شورای اسلامی

[illegible]

پنج دست تبارک

پنج کمان کار باشد (اصف اللغات)

پنج دهنش نقش (اصف اللغات)

پنج کمر بر گریزند (اصف اللغات)

پنج بر مریں (اصف اللغات)

پنج آتاپ خلوت نسائی (اصف اللغات)

پنج خوار (اصف اللغات)

	پنج مکرگان محبوبان نگار چنگ دوست	
پنج او پنج الماس را پدید بزور پنج مریں نگار پنج آن شک حور	پنج گوهر بر پیش پنج اش همچون بلور پنج مهر از فروغ پنج او عکس نور	
۱۱۳۹	پنج فولاد چون موئے بچک پنج اش گوهر و مریں فدای آب رنگ پنج اش	
پنج مریم شود بر پنج یار م تار می کند قربان دستش پنج خود را چار	پنج نعره بر و سه پنج او شمر مرار پنج باد صبا دارد تپش شبیه افتخار	
۱۱۴۰	پنج تاک از سلاح پنج او خوناک پنج خس پیش پای پنج دارش سر بنجاک	
یا فقم در پنج اش میزان اشعار لطیف چون توافی ناختش ثایان اشعار لطیف	بند بر انگشت از ارکان اشعار لطیف یک کف و متش و لا دیوان اشعار لطیف	
۱۱۴۱	اے ز پنج انگشت او من مجنوس آشکار	۹

(اصف اللغات)

دوست تبارک (اصف اللغات)

(اصف اللغات)

پنج مریں (اصف اللغات)

(اصف اللغات)

پنج نعره (اصف اللغات)

۳۶۵

(اصف اللغات)

پنج صبا (اصف اللغات)

(اصف اللغات)

پنج تاک (اصف اللغات)

(اصف اللغات)

پنج کف (اصف اللغات)

کتابخانه دست بیدار

کتابخانه

١٠٠

سید
روز الغات
سید خورشید گلستان
دیباچہ (م)

عالمی آدم (آصف اللغات)

100

مردمان و بیعتی میقتصد

أسفل اللغات

پروفیسر کیشن داس سربراہ

10

۵۶ کفیه ضایعہ (۵۷ اضافہ لغات)

<p>آبِ بر یک مصحح او صد سدس شد نثار</p>			
<p>نقش پاک و دولا چون من عالم کز ثابت</p>	<p>نقش کلکم در دو عالم بر مردن نشست</p>	<p>پنجه دلدار رانفته است بر این لوح سوت</p>	<p>صفت دست محکم بچه آتانی شکست</p>
<p>۱۰</p>	<p>دلبر نازک خیال من چه نقش پنجه دید</p>	<p>از پی عفو گنا هم خسته خود بر کشید</p>	<p>۱۱۳۲</p>
<p>۴۹</p>	<p>کف دست و پشت دست مبارک</p>	<p>کف دست و پشت دست مبارک</p>	<p>۵۴</p>
<p>گوینا تصویر بر لوح کف دست کشید</p>	<p>دست یارم نور از دست قدرت و آید</p>	<p>کف دست و پشت دست مبارک</p>	<p>دست قدرت و کف دست و پشت دست مبارک</p>
<p>۱۱</p>	<p>من کف دلدار را گویم بختی گاه نور</p>	<p>پشت دست در نگاهم می نماید کوه طور</p>	<p>۱۱۳۳</p>
<p>پنجه محلی می نماید خسته آن گلبدن</p>	<p>گاه هر دو غنچه کف چون غنچه نازک و دهن</p>	<p>از کف نگار بخت بدل صحن چمن</p>	<p>گاه مشت غنچه گل کرد و بگلزار سخن</p>

د. قاسم

از گفتن گفتن

[illegible]

۲۵

مجلس

طیبه بن یار و مستوفی

۲۸۷

فہم کی مدت بقول ہمارے

گروہ سائنس و کھف نمبر ۱۰۰

تبعہ ہندوستان میں آئے اور ان کے ساتھ ساتھ

وہشت تبہ
نہی کی روک (نفل کردہ)
قلب امانت

۱۰۰

فصل دوم

فصل در بیان...

طیلس باشند (مبارک و منیر علی کرمی)

۵۳

۱۰۰

عالم بر است که حق باطل است و حق باطل است

تاریخ حیدرآباد

110

هزين انگشت نازک غنچه سر بر
دست چو برون شود از آستين گل بر

۲

از کف آیت شود سیرانی بس تشنگان
از کف باز کرم را اشکِ نعمتِ دریاں

وز کف خاک تو مشت خاک می گردونهها
وز کف بند تو می ترسد اسیر خسته جاں

1175

رقمہ ایم از خود یادداشت لوح ہوشمند
دوستانِ گلشنِ جبرئیل مازند

7

روشنان^{۹۹} اشک و شیشه بود بر دست دعا
یار بار داشت چون پیش از سحر موت دعا

حاکم مهر خورشید پیش نظر دست دعا
گفت صاحب نیست ایس هر چه مگر دست دعا

۱۱۴۹

آسمان انسان این نیکوست یا آن در نظر
پشت دست یا ریا روست خورشید

0

از فروغ آن کفازک چمی بسی کمال
حلیہ و پیش ازین در نظم آوردن محال

ایں یہ بیجاست یا مینہ حسن جمال
ہذا مضمون فکر صائب و شریں خیال

کتابخانه عمومی آیت الله العظمی بروجردی
از خود قفسه - یا خودشان

آصف الفارسی
مشت طلبا از تیسشت
در خلیج و بندری

PL 6

۱۵ روشنان - ستارگان پرست
تجربہ - بنیاد روشنی

مردود کاشمیر (سوم از دست ۱۲)

مجلس در شهر سوم تصدیق مضمون
عزیز است ۱۱

کف دست پشت دست بکار

له دنگول - رگها سوار یکدیگر درون
گل باشد - ۱۱

له یک دست یکسان و برابر -
دو غریب (کف)

له نقش قدرت یعنی تصویر
قدرت - ۱۲

له کف کف که کف کف است
چون ندارد و در آن مقامین (کف)

۳۸۸

له کف کف که کف کف است
کف کف که کف کف است

له کف کف که کف کف است
کف کف که کف کف است

۵	از کف پشت دست او خطی چون ماه عید در چمن همچون گل گل میتوان کیدت دید	۱۱۳۷
خاتم قدرت بدستش نقش قدرت کفش مایه همت بدستش زور و طاقت کفش	اقدارش می نماید دست قدرت کفش نقش قوت کفش و صف شجاعت کفش	
۶	دست او را قفله شمشیر بر جوهر کف همت و جانبازی او دارد او را سر کف	۱۱۳۸
سرخ دستش ناز و بر صغ اعتنا دست گوهر بار بارم جوهر صغ غنا	از کف دست نگارم شکسته رنگ خنا وز کف احسان او را باب همت آشنا	
۷	گر کف و آبے بریزد در هوا آل ماه رو می شود ابرو گهر بار و گهر بار دازو	۱۱۳۹
حسن تشکیفت راحمن حببت بر محل از کف داریم جانان زبال لطف مثل	ای کف دست میدن قیامت فلان مثل دست کف می نماید صورت حسن مثل	

نقش پشت بستان

۱۱۵۰	از کف دست توشت بته قفل جنت است همچنین بستانده گشت کلید رحمت است	۸
از کف رنگین برگ خاشد و لنگار حسن صنوعی نمی دارد و آلاست نگار	زانکه دست نازک از برگ خاشد و لنگار می کشد نقش حقیقت صاحب دگر	
۱۱۵۱	خوبی ذاتی ز حسن عاریت دار دغنا همچو برگ گل کف او نیست محتاج حنا	۹
نغمه منج روست و تنش عنایب این چمن هر یک در فکر مضمون محو حیرت همچو من	در صفات پشت دست طریایع شکر شکن سوزند رنگینی مضمون ز تشنه یمن	
۱۱۵۲	روست و دستش از گلست و پشت دستش از بلور در کف او باغ جنت بر کف او چشم خور	۱۰
نقش رخ گاه دعا از پشت دستش آشکار لطف دیگر کردی ب دل این بمقرر	همچو تصویر پس آینه روست و نگار حسن قضی از سه آینه بردار دغبار	

نقش پشت بستان

۱۱۵۰

۱۱۵۱

۳۸۹

۱۱۵۲

...

کتابخانه عمومی - مرکز موسیقی و سنج

۱۰۰

مختار کلام (اصف الحیات)

۳۹۰

بیشتر و بیشتر به دول - ۱۳
از تو - شاعری

مجلس تاجایی علیا
معاونت و تحقیقات و آموزش و ترویج

غدا، چنان دیدم یضاً۔

م مال دوست - ۱۱

۱۱

١٥٤

۵۰ کلکتہ - ۱۷۷

صِفِّ اللُّغَاتِ
سِيرٌ وَلِخَوَا

طیاس

یا است یعنی با

مفتوح شهر سال
یعنی پیاپی

الحاجی بخش

تخلص من مرضه

کف و پشت و سر
خا و صفائی

دست برداری

۱۱	<p>در تجلی جلوہ آن نور بخش سینه با</p> <p>اے تجلی آب ازین در چشمہ آئینہ با</p>	۱۱۵۳
۱۲	<p>از کف دست تو پیدا چشمہ آب حیات</p> <p>پشت دست چو کف بر آب و از حنات</p>	۱۱۵۴
۱۳	<p>دستِ موی از کف بیضا کند اعجازِ نور</p> <p>پای یارم جلوہ افروزِ تجلی گاہِ طور</p>	۱۱۵۵
۱۴	<p>می کشد غمخواری او بر دل آستین</p> <p>حقِ نصیر صورتِ مضمون جامی دلنشین</p>	۱۱۵۶

1109

13

می و دراحت بہر کی محنت اندیشے کفش

می نہد مرہم بزخم ہر دل ریشے کفش

نقش کف چرمافیت از حسن نگاره و شرف

یا رب یا رب تقسیم داشت تسبیحی بکف

نقش بردار نقش کف برف خود میطرن

بزرباں فکر کی از نیکتہ سخاں سیلف

1106

10

ایک کف اب از محید اعفوی خواہیم پس

تأبروں آید جبین مانگر و صد پس



0.

انگشتان دست مبارک

نقش انگشتان یا رخود شمر بر لوح کف

خاتمہ انگشت من تا از رقم گیر و شرف

پنجہ من کی طرف کلکتہ بیرم کی طرف

از پئے نقشِ رزینِ سرایتِ دلِ شریف

115 A

1

آستین محمد و دستم موقلم در دست من

مائی و بہزاد را انگشت حیرت در دہن

مانی نادان لواحه صنعت خود بر فراشت

به نقش خضر اوجت خود برگماشت

لکھنؤ کی کتب خانہ - سجادہ دار - سجادہ دار - سجادہ دار

است بینج دست بر
و اما موش اینجا زب کرم که در حضور
سلاطین بزرگان چین کشته شد

ماں جھوڑی دے بقول بعض مال خانہ
 شمس (بقول بعض مال خانہ)
 فی تنبیہ - ۱۲
 ہفت روزہ - ۱۲

۳۹۱

کتاب کتب باستان و کتب باستان

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
 (أَصْلُ اللُّغَاتِ) **مَوْزُونًا**

طوری و فقر و تنگدستی را فرستاد
(بیمار را)

الحق ان زبناك

دست داشتن بر چهره و عیال

دندان دادن بران (دوم ع)

انگشت بر چهره گذاشتن

نقود و عرق و دل و دهن و اهل کفن

دراگشت به نیک انگشت

(اصفا الفات)

پیرزاد گشتن

(انگشت افزون - یعنی گایان)

(اصفا الفات)

انگشت چشم نهادن - قبول کردن

انگشت زنگ

لیک تصویر یک انگشت هم دست نشانیست	چون خجل گردید خسته به تعبیر گذشت
از رو تنبیه چون فشردم بخشش ولا	می نهد بر چشم خود انگشت نادان ملا
خادم من از زنگشتش نمود آغاز کار	یافت انگشت اشارت بعد بیانش قرار
از پس بتابه انگشت همین آن نگار	بنصر خورشید انگشت درازش قطار
دست صناعم چو طرح نقش انگشتان نهاد	شد به پنج انگشت دهم خامه انگشت زیاد
شمع می گویند به زنگشت را اهل سخن	از فروغ شمع هاست او فروغ انجمن
شمع محفل پیش آن شمع چجای در گن	فکر خالص سخن دشمن کند تضییع من
شب که در بزم سخن سامان وصفش بود جمع	پیش انگشت شهادت از همه برداشت شمع
در اشارت از همین ستابه گیر و کارها	در شهادت از همین انگشت او گفتارها

انگشت زنگ (اصفا الفات) بایه (اصفا الفات) ایام ممانگشت (اصفا الفات) بایه (اصفا الفات)

۲۹۲

(انگشت اشارت)

(اصفا الفات)

(انگشت شهادت)

(انگشت بزرگ)

انگشت زنگ (اصفا الفات) بایه (اصفا الفات) ایام ممانگشت (اصفا الفات) بایه (اصفا الفات)

المشايخ المست مبارک
لصغریٰ

مفتی خلیفہ بریلوی شامی مولانا

برای این که

بہارِ نبویؐ

مستحق

بسم الله الرحمن الرحيم

ملفوظات (مکتوبات) و بیانات

بہارِ یک بقعہ

...

بیان حج و عمرہ

هو مئی فروری

از همین انگشت اولی لطف کشیدم بارها

بید از یارش غنی انکار در اقرارها

1198'

می کند چوں التماس یک نظر از انانیت

می نہد بر دیدہ انگشت التفاتش را بپیش

پنج انگشتانِ پاکشِ نخبینِ ایادگار
حاصلِ نصرتِ رعیتِ پنج ارکانِ کبار

در کفش این پنج آیت از کلامِ کریمکار
از همین انگشت با عقدِ نالِ اشکار

1193

گرچه در قامت برابر نیست چرخ انگشت او

راز وحدت می نماید در نظر یک مشت او

یارِ اَنگِشْت می گیر و بندگانِ عجب
نمکِ شینِ چشم و گاهِ نَمکِ شینِ لب

گاہ انگشتِ آفریں و مارا بہ تعلیمِ ادب
وقتِ بیاں دیدہ ایم انگشتِ سحرِ رب

1192

می نهید انگشت خود را بر جبین پیر سلام

تازیکی انگشت با مای نمایه صد کلام

یارِ ما در دست و پا سامانِ آراستش نیست

فطرش پرواسته زمین سیرایشند

۲۹۳

طوفان دارغ - ۱۲

است. هر دو در آن وقت که...

من انست بوندان گرفتند

۱۰۰ (۱) نصف اللغات

ما یبدین (اصف اللغات)
انگشت پیکم نہاوا
(اصف اللغات)

فصل در بیان بیعتی که میان
مؤمنان و کفار است

دراصف اللغات

ایک صفحہ لکھا

۴۴ (کدام)

خامنه اش ایچ پروایه مدو آمانیت	دلبر مانیت عالم یار ما علامه شیت
۱۱۶۸ گر سر و دستش بدست آرزو نکشتش قلم ریزد از آب طلا مهر برد لها رقم	۱۱ روده اکبر ۱۰ معدن از معدن بختش در سیم
آستینش نهرو ساعد مایه نهرو فزات حوض کف را خضر گوید چشمه آب حیات	هر بلند نکشت او فواره از حن ذرات جذبه امضون شکست جامع حریص صغات
۱۱۶۹ دست بیرون کرد چون از آستین گلبنه پوش زد زلال گوهر از فواره یاقوت جوش	۱۲
کلک انگشته بدتش بر کبش تصویر کلک می فراید خامه زرین او تو قیر کلک	در کفش زرین قلم در دست من بحر کلک جدول آب طلا عکس است از تنویر کلک
۱۱۷۰ عکس پاک کلک زرین مسطر تحریر شد جدول انگشت سیمین جدول تصویر شد	۱۳
دست پاک او ز موج آستین با بحر فور	از وفور چیز و تدحسین تلاطم در بحر

لحقه جلدت بکودک در دهن و در دهان
مکرر به باند (اصفا اللغات)
شکست بجای - شاعری
معدن از معدن بختش در سیم
روده اکبر ۱۰
معدن از معدن بختش در سیم
عکس آب طلا عکس است از تنویر کلک

ناخن دست مبارک

سلام ایسلام جهان ز انگشت یمنی

چون دست یمنی دست نهند ایسلام

در دوات آن شاید بالایی است

سلام تا شفی شام سه مهن

که نقین لغوئی از شوم سوم کرده

سلام انگشت اشارت باید را گویند

سلام انگشت بیگانه - غایب

سلام انگشت اول

بسیار خود را کرون (اصول)

دست و ریش دست و دست های از بلود	وزد و سوز ایهام پاشن بال با بی را ظهور
چون انگشت بلورین یا رین زلفش کشود	۱۱۶۱
کاشفی در بحر اسود ماهی یسین نمود	۱۱۶۲
از طرب بردشت انگشت اشارت یا رین	۱۱۶۳
خواب من نبود و س طالع بیدار من	۱۱۶۴
از ره لطف و کرم انگشت پاشن کشید	۱۱۶۵
عاشق او همچو انگشت عسل او را یکید	۱۱۶۶
نقش ناخن می نماید گرچه آسان در نظر	۱۱۶۷
هر یک در فکر نقش آستین چید مگر	۱۱۶۸
از نقش نیجه و ساعد بود و سوار تر	۱۱۶۹
ناخن دیده پیدای کند نقص هنر	۱۱۷۰
گرچه مانی ناخن خود را با سانی گرفت	۱۱۷۱
در عمل ناخن بدندان از پریشانی گرفت	۱۱۷۲

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

بسیار خود را کرون (اصول)

خانم مستغنیہ بیگم

تہ - جان ابہام فرمایا تھا کہ

92

سید صاحب

5. 11. 1951

در بیان دوازده مورد از خصوصیات
نظامی که می باشد



24-10

2

۹۷

29

۴۹۶

۱۳۳۳

نقد و نظر

13

بکریں کے ساتھ

11-12

سید

خندہ و برروسے میں باہنی کے اسے صورت کا
 باخسیر غفلت کنی جسعت تصویر باز

دوازدهم گشت و هفتمین دید چون ناخن دراز
بهر بازک صنعتی باید ز ناخن احترام

ناخن کلکت ز آه بن جامه ناخن تیز کرد
من نمی دانم چسرا از مو قلم پر هیز کرد

1167

نقش ناخن اگر خواهی کشت از مو قلم
میفته بگذشت از آن عاز کاشش بشی

کفر سے آگاہی نہیں دے سکتے ہیں
از غیبِ خاستہ چون نقشیندا عجم

یک سر مو قلم از جاس خرد جنبش نکرد
ناخست آمد رنگ و بر زبانش آید سر و

1160

نیت کلک در کفر لوح مر اید نیت
نقش پاشوکوت البصفت نیت

گفت آئی حامل این کار و ستاوست نیست
بے سرو و بر گم که غیر از ناخن در دست نیست

نقشِ ناخن در خطِ ناخن توان ناماخن
ای نقشِ ناخنش کافی است اینجا ناخن

1169

(أصفى اللغات)

طاعت نیست

۱۵۰

تاریخ ثبت بیمار

مجلس دستگیر کردن پیر محمد سید برکی

کشتن - تصویر کشتن

کون

چندین معنی ہے

نفاذ

کتابخانه - بیراورد

۵۴

بیمار

٥٠

۱۵۶

دست من نقشه بلوچ کاغذ از ناخن کشید
خار شکش از دلمانی همین ناخن کشید

خاصہ مافی چودہ سہ از گردہ ناخن کشید
بے ہراس ہے از تصویرِ خطِ ناخن کشید

پیشانی کے (مذہب) پرست

۵	سربدار چپاں خودخار چپاں
---	----------------------------

۱۱۷۷
 اینک صنایع می نماند نقاشی
 هر که ناخن می ندارد دشت

حسن (أصفى اللغات)
نقش حسن - تصحيح
دربار

نفسِ ناخنِ البلوغِ ہرینِ انگشتِ سبب
بے ہنر گنبدِ اشتِ ناخنِ ہمیشہ گرویدہ ^{علیہ السلام} ^{علیہ السلام} ^{علیہ السلام}

خاتم من دارد از موت قلم صنعت بدست
صنعتم نیز از نادان ابدل آخر شکست

١٢٠

در دیده ریخت
نفی نازک گسخت

نقش من اہل راجن تاج
 (ناخن) رویدہ ول ارضہ

۱۹۸۷

طبع من اردو بوضف ناختن او نهاک
گفت مانی امچور دبا ہے کہ باشد میماک

دست من در حلیه ناخن بند از هیچ پاک
ناخن حکم نبود زور از ناد نقش پاک

کتابخانه عمومی

مذار د شیر بوم
آستین بیرون کنم

دریا بانے کہ ناخن می گ	۱۱۷۹
من کیم حائب کے دست ان	

الله یستگردیدان - در حق اللہ
نزل آس یست نزلان مبتدیان
نفس

[illegible][illegible]

۳۹۸

۵۵ اخوان المسلمین بنگلہ دیش

کتابخانه عمومی
وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاسیس ۱۳۰۲

۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

مجلس شورای ملی
تاریخ ۱۳۰۲/۱۲/۲۵
شماره ۱۲۵

ماخنین ست یار

ماخنین ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۲

ماخنین ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۲

ماخنین ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۲

ماخنین ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخنین ست یار
 ۱۱۸۲

تا بقیش ماخن او خوشتر را باقیم	ما نه پوری راز بو نصر عجم شناختیم
ماخن مضراب بر تار را با با نذاختیم	دوره و خورشید را در قوس شیداختیم
۱۱۸۰	تا از رگهاست چاں سستم بر قانون درو
	نی زند خوش ناخن در سینه ما او سر د
ماخنش ناخن زن لباست حور ان چاں ماخن چشم شب یلدا بحشم آسماں	ماخن در است ناخن چین لار مهران
	ماخنک از ناتواں بینی بر و جا لیاں
۱۱۸۱	دوش چو یارم بناخن عقد دلبا کشتو
	دید چشم من بلال و بدر در یک برج بود
ماخن گل در چین بر خچر ناخن شار ماخن خورشید بوسه ناخن را با بار	ماخن خوش در مجیلا از ناخن او شرمسار
	ماخن دراز بلال ناخن او آشکار
۱۱۸۲	گشته ابرو من فلک از ناخن او عکس گیم
	وز کشا و عقد هاست روشن منت پذیر

۳۹۹

ماخن ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۲
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۲
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۲
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۰
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۱
 ماخن ست یار
 ۱۱۸۲

ناخن بستن با کارد

سکه ناخن گل بر گل (دو غم)

سکه آتش شمع سوزد

که تفتین منقوش دشو هم کرده ام

سکه ناخن کردن بطلان حق

پایان دکن و قوت در سوزان کردن

سکه (دو غم) اردو ناخن ناخن با شکار

سکه اردو ناخن است (پایان)

سکه ناخن (پایان)

ناخن از تشبیهات اردو است (پایان)

از کف گل ناخن او بخت در نچ و محن	دید در سیر چمن چو ناخن گل و سمن
همچو طوطی گفت ملا و شش شیرین سخن	بیلان ناخن گلگون بارم نغمه زن

گل زند ناخن بهم از جنبش باد صبا	۱۱۸۳
تایان قمری و بلبل شود شور و بیا	

ناخن او صد گره از ناخن می بر و کشود	یک گره در شخم او بر آید و ناخن نبود
ناخنم بر ناخن مدوح می خواند و درود	ناخنش مشکل کشا دل داده حل عقود

سَلِّمُوا صَلُّوا عَلَى الْبَدْرِ الَّذِي أَظْفَرَهُ	۱۱۸۴
تَبَخَّلِي فَوْقَ الْأَصَابِعِ جَبَذَ أَأَنْوَارَهُ	

آرزو در دل چرا نبود کمان تیر را	عزت تشبیه حاصل گشت چو شمشیر را
ماه و نموز و بود تشبیه ناخن گیر را	گرز ناخن چین اوزی به دهم تصویر را

آں بلالی آله نازک بناخن چین علم	۱۱۸۵
هو بهو همچو کمان تیری باشد بنخم	

ناخن از تشبیهات اردو است (پایان)

سکه ناخن (پایان)

سکه ناخن (پایان)

سکه ناخن (پایان)

سکه ناخن (پایان)

۱۰۰

لے ناخن دے دے شرس - غارہ معاویہ
 عجب است کہ وقت اجل خدا تن را دیک
 گزشت از دنیا ناخج گریه ساقی

١١

مردوں کی حفاظت
پر سائنیدین و جاسٹس نیجی یاقین
(جسٹس)

صورت بنجد بقول علی بن ابی طالب
چنانچه موصوفه اسم فاعل است

مجلس

بسم الله الرحمن الرحيم

دارد و شرف این ناخن فرخنده قال
ماه دارد و این به ناخن کمال

ز انکو رویش و کلف
جہذا بدست کہ دور

خساره ایرج جمال
بر مرقه می ریزد مال

[illegible]

چشم است
دانش کمال
موسولان

۱۱۸	اے پیر آدنیہ چوں می نماید قسترا
-----	------------------------------------

این و

نهد ناخن در آب
و قمر با آفتاب

۱۳

...

بسم الله الرحمن الرحيم

ت از ناخن انگشت کفش نقش نور
و پرستیم وید چون آں رشک حور

1

گر دناخن بند صورت
بر جبینش صبح خیز

بنید ناخن بر حصو
بود آنرا سرور

10

1

چشم پاک یار
ناخن مانی بدندان

شیر

س بلال ماه عید
تاب چشم دید

17	17
----	----

پیشگی یعنی

26/12/20

۵۷	کشت
----	-----

برجنا

۱۰

52

پیشکش

1

خود بر کوه دارم من نقش شپت یار
س می خواهم دست خود دارم کجا

10

پشت بر دیوار ماند از
پشت زمانی بر زمیں آ

نیت کارم زینهار
آرم بعونِ کردگار

(أصف الفار)

تورون مقبول

من بکار خورشید	۱۱۸
----------------	-----

ن.برکات

ردارم استخا

1

پشت مبارک

پشت را فخر باشد لیکن فخر

را پشت باشد ششم است مخصوصاً

کپشت بعد فقره اولی کند فقره

پشت دوم و گرس (اصف افغان)

پشت ششم (اصف افغان)

پشت گام برون ادا و ادا

پشت بر کس و پیرزنه زان

پشت بر کس و پیرزنه زان

پشت بر کس و پیرزنه زان

فقره را پشت بنام فقره باشد پشت را

پشت ماچول گرم باشد کار و امکان است
کافرت بخت بخت بر احسان است

نقش پشت بر کرمی بندیم پشتیبان است
پشت برانی ز نیم این دشمن پنهان است

۲

صفت ما پشتانی را بخت زرم کرد
سرور و بخت پشت اسب خود را گرم کرد

۱۱۶۹

مادر ایام را چوں زاده فرزند چنان
خاص سازد بنده به مقصد عام چنان

رست شد از خرمی پشت دولت آسمان
حکمت محض است این لطف خدا مهر با

۳

سعد یا تفضیل مضمون بود شایان من
بنده خاص به نقش پشت پشتیبان من

۱۱۹۰

مصرع های افسان فقره باز هم جدا
مهر عنوان می نماید از کتابت ابتدا

پشت پاکش صفحه منظوم احکام خدا
موس نازک در خط کوفی کند مضمون ادا

۴

دست قدرت بر بند محمد توت کرده است

۱۱۹۱

پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان

۴۰۴
پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان
پشت بر کس و پیرزنه زان

پشت تبارک

لعل ذوالفقار نام غلام محمد
علی علی سلام و فقار و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

	حسن مضمون رقم ختم نبوت کرده است	
ذوالفقار چیری از جیره های او میاں	فقره های پشت این روز و انفقار و نهال	
دانه های سلک گو بهر منتشه از سلک آن	فکر تم در دشت به فقره بند و آخواں	
۱۱۹۲	از سر استخوان من نمی گنجید پست فقره های شریعت یادگار پشت اوست	۵
حیرت آئینه بر پشت تو دار و حجت	کوندار دهره با چو پشت تو نه طاقته	
پشت تو محتاج بالش نیست او احاجت	این بود در پرده از صنایع قدرت حکمت	
۱۱۹۳	سینا آئینه و پشتت چو پشت آینه پشتت بر دیوار از پشت تو پشت آینه	۶
استخوان در میان پشت پاکش جبهه دار	دشمارم دانه های گوهرش سبت چار	
خوشه انگور بر هر دانه او بهشت تار	از بهارش در چمن گوید علی سبزوار	
۱۱۹۴	پشت او را در آغوش محبت دیده ام	۷

پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان
پشت تبارک و خان و خان و خان

۳۰۳

پشت مبارک

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

بچه پر گریه لب بر زلف لطافت دیده ام

فرق کردن میان صدر و پشت و گزاف	ز آنکه می یابم پشت تو رو عینک هر دو
یابد از چشم بصیرت حسن مضمون انکشاف	کاشف بر روی کند مضمون را اعتراض

پشت و رو سینه اش کیان است الحق در نگاه
بگیمان پشتی ندارد و نور مطلق در نگاه

۱۱۹۵

در عروج مهر نور اوست عکس صدر پاک	در زوالش نور پشت پاک دارد اشتراک
سجده از روزه که خورشید فلک شد تابناک	می گذارد پشت دست خود بر پیش رو عکاس

در شبستان نور پشت او فروغ رو ماه
حسن پشت ماه رویم حسن را پشت و پناه

۱۱۹۶

در صورت با عالم پشت یارم پشت تو	پشتبانی باش پشتی بان هر هر دو
پشت بامن می نسا در پشت دار مهر بان	گوید از اخلاق یار خود هیچ نکته دال

در گلستان کرد از روزه که بر من یار پشت

۱۱۹۷

پناه و پند و پند و پند و پند و پند و پند
عشق پشت پناه و پشت اندر و پشت
ز پشت و پشت و پشت و پشت و پشت و پشت
کرمه حسن را پشت و پناه است

۲۰۳

پشتبانی زیادت با عصبانیت
پشتبانی زیادت با عصبانیت
پشتبانی زیادت با عصبانیت
پشتبانی زیادت با عصبانیت

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

کاشف بر روی شاعر سهروردی
کاشف بر روی شاعر سهروردی

سینه مبارک

۵۴ (اصفا لغات) اند (اصفا لغات)

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

کرده ام ز انروز من هم بر رخ گلزار پشت	
پیش یک پشت تو پشت گرد و نهاده و تا	ز انفعال پشت تو پشت زمین تحت اثری
پشت تو دار و بر آب پشت مایه راجعا	در مصیبت باز پشت تست عالم را پاشا
۱۱۹۸	پشت پاکت را که پشتیبان عالم گفته اند پهلوانان چنان پشت مجسم گفته اند
چشم چون نقش پشت خویش دلدارم کشاد	کرد پشت خود و تا و دست بر شتم نهاد
چشم بر صدرش لبم بر پشت و متن بوداده	شد انجم از پسندش صنعت شد بر مراد
۱۱۹۹	راست گردم پشت و در چشم تاش سینه اش یا فتم تصویر شوق نقش در آینه اش
۵۸	سینه مبارک ۵۳
سینه می چید نقش سینه اش از رنگ پس	سینه می سایه بکار نقش مانی بر زمین
سینه کش در نقش او بهر از صنعت آفرین	هر یک که مر و دیگر را بود و صنعت معین

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

۵۴ (اصفا لغات) پشت مایه پشت پشت

پیشہ

۵۲

بسم الله الرحمن الرحيم

۱۰۰

محمد خنده رکن

حسن (بکرم)

کتابخانه عمومی

کتابخانه

15.4

اے بے بس سید حسنِ قدرتِ صانعِ میں

۲

استحوال بندى بحسن معنی ساطع ہیں

روشن و صاف و لطیف و صبح پر و از صفا
صفحه و لوح و لکڑ و چمن آب حیات

وزہیں اوصافِ و در فطرش وصفِ ثناء
فکرتِ مآثرِ صوگرِ تخلیقِ ذات

۱۴۰۹

چوں ملائک صاف مراورید دم بر بختند

طرح لوح سینہ اور اقبال رختند

چوں فروغِ سیندانش بر دلِ قندازین
تا جاکِ سیندانش بر قیابانِ خنده زن

می نماید پیرهن فانوس شمع انجمن
نوح حسن صدرا و جو فروغ طبع من

14. A

در قبایلش سینه روشن و سرخ شمع دل

9

مہر تاباں در نقابِ ابراز نورش نخل

سینه باز ما به کاشن چو خراماں گنبد
دامن گلچین بخت از گریباں بگیرد

عقل ز شرم زنگ و بوش از گلستان بگیند
باعث رسوائی گل بلبل از جاں بگیند

۲۰۶

۵۲

1

کے لئے جس کی طرف سے اس نے اپنے

مردم

سینه بیمار

را گویند (فصل الحالت بر غیره)
 قفس سبالی را که از اندک

بسیار کم (بسیار کم)
 قفس بزرگ را که از اندک

و قول بگوید که در قفس بزرگ است و قول بگوید که در قفس بزرگ است

نوع سینه ۱۱۰۰
 قفس سینه ۱۱۰۰

<p>در بیمارستان چاک سینه چو گل چیا صد تراکت ریزد از واکردن بند قبا</p>	<p>۱۱۰۶</p>
<p>صد پاش کردی بانی قفس اثر مسار چو تفسیم و لا فکر علی سبزوار</p>	<p>کو فغان سینه را بهر آتش همچو تار در قفس مرغ چکاوک نغمه با سجد هزار</p>
<p>استخوان سینه دار و عند لیبه در قفس دل چو بلبل پرده جلدش غلافی بر قفس</p>	<p>۱۱۰۷</p>
<p>عکس تصویر دولت افکند پیر دل آینه فکر توفیق از تفسیم مضمون آینه</p>	<p>نقش دل امی نماید سینه ات چو آینه می شود از عکس افکند کلمه گوی آینه</p>
<p>آمد و رفت قفس از سینه صافت عیان همچو تار یک او از شیشه ساعت عیان</p>	<p>۱۱۰۸</p>
<p>در صفات دل بزرگ جوهر گنجینه باش هر چه باشی اثر صاف با صفات سینه باش</p>	<p>چو آلود عالم تن بادل بکینه باش اگر خدا نخواسته آهن شوی آئینه باش</p>

نوع سینه ۱۱۰۰
 قفس سینه ۱۱۰۰
 قفس سینه ۱۱۰۰
 قفس سینه ۱۱۰۰

۳۰۸
 قفس سینه ۱۱۰۰
 قفس سینه ۱۱۰۰

سینه مبارک

شده این دو محاوره فارسی بقول
باز بجز قابل معنی شریعت

تا کردن شریعت بنی حقیقی

الفاظ مبارک حقیقی که در آصف

آ (اصفا لفاظ) باشد در سینه

سینه مبارک کردن بقول شریعت

دفعه یک از این سینه باشد

۱۲۰۹	دیدم از چاک گریبان نگارم سینه من گماں بردم که دارد در بغل آئینه	۱۰
از فروغ سینه اش چشم تماشا خیره تر می نگردد سینه او در سنجیل جلوه گر	همچو خورشید سینه نیاید سینه او در نظر جلوه آئینه در آئینه باشد به اثر	
۱۲۱۰	در تماشا سینه دو عالم می نتابد سینه اش ز آنکه از عکس نظر نگرد سینه آئینه اش	۱۱
سینه اش محفوظ دارد الفت دیرینه را چون مقابل میشود بر رو کشد آئینه را	سینه اش لب نمی بخشد نفاق و کینه را چون معانی میشود بر سینه او دینه را	
۱۲۱۱	می دهد در رزم یارم سینه پاکش ببر می کند در رزم یارم سینه خود را سپهر	۱۲
چون لب سینه نقش سینه لب سینه چاک داشت چون صنعت سینه چشم یارم نهاک	از گرم سینه ام نهاده یارم دست پاک بود از بیم در جایش در دل یارم تپاک	

کدام از تشبیهات سینه است
(مبارک) بپایان
سینه پاک داشتن در جیب
سینه دست نهادن
درون (اصفا لفاظ)
سینه پاک یعنی بقدری

۳۰۹

(اصفا لفاظ)

غنچه دل گل شود چو از نفس گیر دها	باز گرد غنچه در یک لحظه هر دم بار ما
۱۲۱۵	<p>غنچه گلشن فدای غنچه آغوش یار</p> <p>بر گل دل ش بگلشت نگار م گل نثار</p>
از می وحدت دل او شیشه پیمان	<p>ذات دوست و خاطر شن مستانه</p> <p>دانش و فریبک او گوید پیش فرزانه</p>
۱۲۱۶	<p>ایں دلش بیدار و بشیار است و شمشیر</p> <p>در غم هست حزین و اشکبار و بعیت دار</p>
دلر با دوستان من لے داری ببر	<p>از دل دگر از خود دله او میدرخیزد</p> <p>غیر عارف کس ندارد معرفت زین بگذرد</p>
۱۲۱۷	<p>دربرت (آه من بانه است) یا جذب دل است</p> <p>خاطر انگیس و لاں و اتم بیوت مائل است</p>
گر صدف گونی دلش را کس نمی سازد قشیر	ز آنچه تشبیه نباشد در بلاغت اینچنین

۱۰۰ دل است

۱۰۱ در بار عشق و دل

۱۰۲ در بار عشق و دل

۱۰۳ در بار عشق و دل

۱۰۴ در بار عشق و دل

۳۱۱

۱۰۵ آه من بانه نام شگ است

۱۰۶ آه من بانه نام شگ است

بہارِ نبیؐ

پیشہ و فن کی تعلیم - جوانان کو کس قدر ضروری ہے

بسم الله الرحمن الرحيم

دولت آزاد و دہلی حکومتی مامورین کے ہاتھوں سے
دہلی کے پیرس میں مقیم پیرس میں مقیم
دہلی کے پیرس میں مقیم پیرس میں مقیم

شعبان ۱۳۸۵

[illegible]

دلِ نایب از محبتِ ہر محبت کیش را

دلبرایم دل ببند دبر (دل از کف داو کاں)

9

۱۲۲۸

دل بی پیوند و نگارم در (فراق افتادگان)

از کتاب و سوابق است چهره اوزر و شد

کرم دل بیزا دچوں ا جنتقم دل سر دشد

شد و لم با او دلا سا خاطر مرید شد

نقش دل وید و دل و مبتلا درد شد

دشت اول بر زبان و دل تپي کرد از ملام

1.

۱۴۲۲

نفست الحق منچو نقش از دیگرے امر محال

خوبی این نقش دل بهزاد را شد نقش دل

۱۰۸ بابت لال بست و دل خود شہ نخل

از متاع شایسته دل مانی سرایا مضحل

اگر حسنِ صنمِ ارژنگ چیں منفصل

دلرباد صفت من دل نمود و دل نهاد

1.

۲۲۲

دلبرم دل کرو و از نقش دلش آب داد

بطین مبارک

40

(در مجموع)

مبلغ ده ساله - آستان در هندوستان

(بجای عجب)
 مبرور و سید منیر غفر عنهما
 از زبان دانشمندان

۴۱۴

اینچه در دنیا شده گفت (در هر جا)

۳۰۰
دولت‌نظامی
شاید که در (۱۰۰) نفر

فوق العاشرون
عاشرون
فوق العاشرون
عاشرون

دولت باستانه مال نسبی و بیحد و حد
صانع از عاقل و غافل و صواب و غلط

طالع دیندار و پیر خدایو

دانشگاه (ب.ا.ف.ا.)
طرح کارکن - رفیق کارکن

[illegible]

شکل از تان

بلین تبارک

خوشبختی از آنکه در این دنیا

خداوند بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در این دنیا بخت بد و خوش بخت را

در بلاغت زاتش جوستیش بهش تنور	گر میش تحلیل میاز و خدا همچون بخور
در صفا آئینه نور است یا طرف بلور	حافظ امعان نورانیست این صندوق
چشمه سر به یا منج آب است این	گنبد سر پوش سین سربال است این
چشمه کافور یا حوض زیبا است این	رودکی مستغنی از تشبیه القاب است این
یا رانه طریح الفت باشکند اراں فکند	ناله شکم پرواز بود و ناله دولت بهر وند
معدنه انباران عالم را نمی کرد او پسند	باشکم خواری نمود او دمیصال حسن البند
بر سچک بر خزان نعمت بانکر و او شکره تنگ	بارها از فاقه پیش بر شکم می بهشت سنگ

۴۱۵

کبریا عالمی بکانت فاقه کارند
(معدنه) بجز شکم که کارند
معدنه تنگ بجز شکم که کارند
بسته تنگ - ۱۱

سلطان بن بشار

شماره خود را که بشماره آسمان پیدا
کلاه نشان شکل است از
بطون بر

فی شہر (دہلی) دیوبند - رغبت کرکون

نور و شمس (مجموعه)

عقود خوارق عقل (فقه ماسیاری)

۵۵

۱۲۳۰	تا نکام هم بود حیران بصفای آس شکم درد ویدن چشم را شد لغزش در هر قدم	۷
۱۲۳۱	بطن یار ما بنرمی رشک دیا وحیر هیأت اود لطافت قرص صندل خیر	۸
۱۲۳۲	باشکم سپرد کند دلدای من نفرت بدل بنده حکم شکم از صحبتش نخلت بدل	۹

پنجوار دینہ شکر - جل دوست
کرب خانی - ۱۲

ناف مبارک

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۱۲
 کرم برکت از جناب صاحب
 شکر در خوشی و در غم و در غایت

۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰
 تریدان (در غم)
 شکر از غم و در غم و در غایت

۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

من شکم سودم به تصویرش چو بر چرخ بریں	از خطر و خویش می فرو شکم از رنگ پس
آسمان گیر شکم از خنده افتد بر زمین	گفت چیر لایه و لایه بطف نفی

۱۲۳۳	هر که دارد اشتها به حسن مضمون همچو من	۱۰
می برارد از سر نظمیت شکم را در سخن		

۶۱	ناف مبارک	۵۶
----	-----------	----

نقش نافش را کشیدن نیست شکل ایچواں	مانیا این کار را دانی چرا بار گراں
اے سبکدست از تومی سازم بصفت آتھاں	گوئے نافش را بمیدان شکم باز چی پاں

۱۲۳۳	گفت آغازش بنا ہے وز میا زم ولا	۱
تا بنا ہے شب بخیم نقش پر دازم ولا		

دعوی مائی به نقش ناف میارم شکران	دیش از بار این کار گراں انکند ناف
بر زبانش بود از معذوری و اعتراف	دست من بوسید و از حکم نکر و انحراف

۱۲۳۵	داشتم اورا بنجد مست ساختم آغاز کار	۲
------	------------------------------------	---

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۱۲
 کرم برکت از جناب صاحب
 شکر در خوشی و در غم و در غایت

۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰
 تریدان (در غم)
 شکر از غم و در غم و در غایت

۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۱۲۳۴۵۶۷۸۹۱۰۱۱۱۲
 کرم برکت از جناب صاحب
 شکر در خوشی و در غم و در غایت

۱۳۱۴۱۵۱۶۱۷۱۸۱۹۲۰
 تریدان (در غم)
 شکر از غم و در غم و در غایت

۲۱۲۲۲۳۲۴۲۵۲۶۲۷۲۸۲۹۳۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۳۱۳۲۳۳۳۴۳۵۳۶۳۷۳۸۳۹۴۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

۴۱۴۲۴۳۴۴۴۵۴۶۴۷۴۸۴۹۵۰
 شکر از غم و در غم و در غایت

نافہ بیگار

ما فیه

کتابخانه و اسناد
کتابخانه و اسناد

شماره اول و اولاد و قطع نام

سوم مال اوست
نصیر - علقی نام علی - شاعر
ملازمین خدین متکی - شاعر

مقامات و اشخاص ذیل

مجلس شورای اسلامی
دوره پنجم
جلسه نهم

[illegible]

MA

نقشِ نافِ پاک رستمِ بفضلِ کردگار	
اسے خوشالو شکرِ نیت و عنوانِ نقش	خامہ از تحریرِ موشِ فی فراہِ نشانِ نقش
آئینہٴ نقشِ نافِ اوشایانِ نقش	جذباتِ نقشِ کہ باخود دارد ایں سالِ نقش
۱۲۳۶	۳
حلیہٴ نافِ نگارم کردہ تصویرِ اوست	حنِ پردازش و کلا از خامہٴ تحریرِ اوست
در بلاغتِ نافِ مستغنی از حسنِ صفات	سافر و برگِ گل و گردآبِ شیبہات
در زمانے بود و ظلماتِ جاری چونِ فرات	نہرِ مسدود است ایں از چشمہٴ آبِ حیات
۱۲۳۷	۴
خضر گر را ہے بہ بطنِ چشمہٴ حیواں بُرد	چون نصیر از دوطہٴ نقشِ بمشکلِ جالِ بُرد
باغبانانِ نافِ اورا دانہٴ زنگفتہ اند	لکتمہٴ سجانِ مخمور ہاست ہوزِ گفتہ اند
منیاشِ فستردہٴ شرمِ تجرِ گفتہ اند	ہیاتِ آکاہاں بدو در بطنِ مرکزِ گفتہ اند
۱۲۳۸	۵
پیشِ نافِ یارِ نافِ زمینِ سایدِ جبین	

ناف مبارک

۱۲۳۸ ناف عالم کتاب از قطب فکر
(در عجم)

۱۲۳۹ ناف زینب در ادب و ادب عالم
(در عجم)

۱۲۴۰ نافند شاعر سعادت کوشش
(در عجم)

۱۲۴۱ حبیب الطبع و سبک کوشش
(در عجم)

۱۲۴۲ عادت شاعر سعادت
(در عجم)

	پیش قدم است ناف آسمان سر پرزین	
پیش ناف پاک و نافه بین شاعر	ناف عالم و او را بر ناف محبوبت شمار	د حساب و بر نافش گیرم از پر کار کا
۶	کر د از نارنگه اقلیم شش را جریب ناف اذنان نه بین حسن در چشم حبیب	۱۲۳۹
در گلستان شکم بچوں گے دارد شمیم	غنچه ناف نگارم گل نه گرد و از نسیم	از شمیم غنچه گلبودل بلبل و نسیم
۶	آں بگوید غنچه نافش بلند افتاده است گوید این نقشه است که شلوار بند افتاده است	۱۲۴۰
چند نقشه که از ناف شکم بر نان است	اے خوشا نانی که از خبز شکم بر خوان است	سعد شغالی است بر دیو نه گرجان است
۸	کر چوں نان شکم را آں بید قدرت خیر	۱۲۴۱

۴۱۹

۱۲۴۳ کوشش شاعر سعادت
(در عجم)

۱۲۴۴ کوشش شاعر سعادت
(در عجم)

۱۲۴۵ کوشش شاعر سعادت
(در عجم)

ناف بزارک

طه مارت شاد است مودن
تفنی مضمون در شعر سوم کرده ام

طه نان عالم کایه از کوه تهن

طه نان (کریم)

طه نان (بهرام)

از نان افزون (بهرام)

افزون بقوله کریم از عارفان

افزون است بسبب غل بار سنگین در

ماون سقه دریا فون غل

طه نان (کریم)

در میانش ز نشان ناف ز انگشت نمیر

و اما انگ مقدس بر کمر بالا است نان
در دلم از خوبی مضمون عارف اعتراف

ناف پاک یا مر چو کعبه زیر عکلاف
و دریا و همچون سنجبل در نظر شفاف و صاف

ناف دلدارم زیارتگاه چشم آدم است
همچو بیت الله که بنیادش بناف عالم است

۹

۱۲۴۲

ناف خود بگذشته بانافه خود بر زمین
بر زمین افکنده ناف از مهر تابان چنین

دید چون نافش ترسیم خود آهسته چسب
تا فلک داشت بار ناز بار نازین

ناف گرو درون بر فلک اسم بلا گردان است
بر زمین همچون فلک ناف زمین بان است

۱۰

۱۲۴۳

در سنجبل عکس چو تصویر گرد و آشکار
در خیال ماست گوید حشمت رحمت نگار

در بلاغت بیگما آئینه باشد بطون یار
دید ماه و نگارهای عاشق بطون نگار

۱۱

۱۲۴۴

نیست نافش در شکم نقشه است در آئینه

طه نان (کریم)
فلک (کریم)
طه نان (کریم)
طه نان (کریم)
طه نان (کریم)

۳۲۰

طه نان (کریم)
طه نان (کریم)
طه نان (کریم)
طه نان (کریم)
طه نان (کریم)

نام کتاب

در فضیلت و بیستادست

در صورتی که نقاشی به چشم

در صورتی که نقاشی به چشم

در صورتی که نقاشی به چشم

در صورتی که نقاشی به چشم

	عکس پاک زکس شهلاست بر آینه	
نقش تحریکیش بصر عکس در مکان بود	نقش تحریکیش بصر عکس در مکان بود	نقش تحریکیش بصر عکس در مکان بود
در زن تصویر او کس نکوید جان بود	در زن تصویر او کس نکوید جان بود	در زن تصویر او کس نکوید جان بود
۱۲	بے سکون از بجز آتش خامه در صورتی که می	۱۲۳۵
بود سرتاپا بگردا بش پریشانی مرا	باعث تسکین دل شد فکر خاقانی مرا	۱۲۳۶
۱۳	نات پاکش بر شکم گونی جاب آینه	۱۳
دیدش کوش گل بتیاب بر شکمش بود	دیدش کوش گل بتیاب بر شکمش بود	۱۳
۱۳	قری خدا و لای گفت با هر بلبل	۱۳

۴۲۱

در صورتی که نقاشی به چشم

نافع مبارك

نایب
ملک غوث آباد، آید عین (دور)

کتابخانه اشعار و نثر
کتابخانه اشعار و نثر

پیر احمد رضا جان لعل (پیر احمد رضا جان لعل)

جنیل (اڈاس)
عظیمی و دیگر گرامر
تاریخ اہل علم و ادب
کونستانتین شام

از بنده زانو را بگشاید - (س)
 شام چون چرخ بایست پیر معانی
 شگفتی ندانم یار و روان به نفس
 حضورش با حسن خیف که ده ایم
 کوی چرخ و دیده یلوزی او در میان

۴۴۴

اینقدر صفاش کردیم که زانوش را
خود ناف بر راس نیلوفر گلست و با
کریختن گریه میفرمود عارف در کلام
مقام داده و میگفت نیلوفر نایابی
بسیار بیوفاییها نیلوفر متبادلی
نیلوفر متبادلی

حسن فقیه

نفس این سرور او چیدہ برگہ گلے	
نیت در عالم جنین غرق آید زندگی	خضری گوید قولا دولا آید زندگی
ناف او را نام شد گرد آید زندگی	غرق این گرد آب شد سیر آید زندگی
دایہ گردوں به طفلی حلقہ نافش چو دید	۱۵
در شباهت نافت او بانگ گرد آید برید	۱۲۳۸
نیلو فرامیت باناف نگارم مہری	نیلو گفتن نباشد عارف نادان شوری
دیدہ نافش گبر بادیدہ نیلوفری	دارد اصلاحم بضمین کلامت بزی
چشمہ آب است تشبیہ شکم درماہتاب	۱۶
چوں گل (نیلو فرجاتے) نافش بر آب	۱۲۳۹
قدرت حق آفرید و خلقش تصویر او	بست حق نافش برید و جند اتوقیر او
چشم باد و خواب دید و مغفرت تعبیر او	کلمہ نقش کشید و اس خوشا تعذیر او
کس نہ بست این نقش را از فرقہ اسلام و ما	۱۷
۱۲۵۰	

کرم مبارک

۵۶۱ تان بھون کے زون سپا

کران اور باراجی د طالب

نیمہ پویشن خوریت نقش

نیا ریشم زان غوشن زان

کر دہ است و سہا لیا نام

خفیف کردہ ایم ۱۰

کران و زون دین

ماوریتی بہرچ ناف اوزونات ما

۵۷

کرم مبارک

۶۲

کر کرارنگ چین زون ترسم زنیار
او کربست وز کفران نعمت شریا
بے ہنر دائم بکار ناز کے ناید بکار
انگ تریستم میاں کر دم کر استوا

از میان مانی و بہر زان بختا دم کمر
ہر یکے رازیں میاں دامن بخت بے ہنر

۱۲۵۱

نقش آں موسے کمر بر لوح دل بیاں کمر
وقت اینکار از موسے میاں آں کمر
موقلم از موسے مگران پر زاداں کمر
موشگانی ہاے خود بر نقش او قرباں کمر

گر بجن کار بنیم حائلے را در میاں

۱۲۵۲

موقلم سازم مگر از تار موسے آں میاں

من بیاں بتم نقش پاک آں موسے کمر
ایک سرواز میانش گرچہ ناید در نظر
موقلم در دست از موسے میاں بایک
موشگانی ہاے من نبود تصویر ہنر

۴۲۳

سوزل کردن ادا (در غم)
نقش کردن تصویر کشیدن
(بہار غم)

موقلم خانہ کبریاے تصویر
کشی از سوزانہ (بہار غم)
موشگانی بیاریکینی (غم)
میاں بخت بقول

بہار غم
کشتن است یعنی آلودہ شدن
۱۰

کبریا

ملک مور دیان آمدن - جمعی تفتی
است که در زشتی ریش بر زبان خا
خایند و مو از زبان بر آمدن ببول
کریم یعنی عاجز نظر است در
شکوه - ۱۱ -
ملک موشگانی - ببول - ۱۱ -
موشگانی - یعنی باریک بینی - ۱۱ -
ملک کرمی - کرم (بیا غم)
ملک سبزه دای - شلوس
ملک لای سبزه دای - شلوس
ملک کرمی - کرم (بیا غم)
ملک سبزه دای - شلوس

مردن که مضمون بگوش را در شعر
سم تعین کرده ایم - ۱۱ -
ملک جان ن جان تو یعنی موشگ
ملی - استخفاف بر دل و اطفال
کرده - ۱۱ -
ملک یزد - شلوس مودن
تفتی مضمون کرده ایم - ۱۱ -
ملک کرمی - کرم (بیا غم)
ملک سبزه دای - شلوس

۴۲۴

کرمی - کرم (بیا غم)

۳	در عمل آسان ندیدم نقش آں موس میاں خامه را آمد بهر یک نقطه موس برباں	۱۲۵۳
	موشگانی باز موبار یک مریاشه ولا بر میاں تار نگاه من کمر باشد ولا	
۴	اگر تر تار نگاه من تحت رس آید بچشم موشگ فانی را چراموس میاں ناید بچشم	۱۲۵۴
	عاشق دل داده اش به تابگرد از نظر ازاد اے یا رخو گوید عتی نامور	
۵	نیست ممکن تکیه بر موس که مگذار دست (جان جان تو جانان از کمر بردار دست)	۱۲۵۵
	عاشقت تار و بروے ایس کمر استاده است تاب نظر هیچ و نابین میان فدا ده است	
	تار جان تار نظر هر یک چمن دل داده است رشته جان از تن بیدل کمر کشاده است	

ارشتہ عمرم بزرگ اونیہاں سازد مرا

از کجا این سچ و تاب یک نیست و نظر

از نباشد تجتبه موه میانش متبیر

تاکمرا الزمیان زلف پیدا کرده

حسن مضمون کا مجموعہ میں عکس آئی

شانہ نہر فرق و کائنات لکھ بتاں

ایک چند میں شانہ یک موسے میاں را چرا

معنی محمد از ناز و ارادت

آں میان نشنیت از فرط نزاکت جلوہ گر

الحکم برائی شایسته بود
که در میان او است
طاعت و سبک بخیال یکدیگر
(جوهر هم) بنویسند
در هر دو قسم
است مشاعر بار و عرفان

کتابخانه عمومی باب یک شهر
مردان شهر سوم باب یک شهر
۱۱۰۰

کتابخانه عمومی شهر
مردان شهر سوم باب یک شهر
۱۱۰۰

کتابخانه عمومی شهر
مردان شهر سوم باب یک شهر
۱۱۰۰

۳۲۶

کتابخانه عمومی شهر
مردان شهر سوم باب یک شهر
۱۱۰۰

کتابخانه عمومی شهر
مردان شهر سوم باب یک شهر
۱۱۰۰

۹	موشگانی کتاب دفتر و کاریت طبع جوهر را حصول مطلبه دشوار نیست	۱۲۵۹
بر سخنور در سخن نقش میان او کشید فکر طغرا و سخن نازک تر از فکر جگر	بزرگ نازک میان نازکش را کس ندید و در کمر نیشش شرم از پنهان نشانیست	
۱۰	نیست پید از میان او نشان جز تاب و پیچ می شود و احم کمر نیشش مگر قافیم هیچ	۱۲۶۰
زانچه مومس و دانه و میانه بود خیر صاحبها از غمزه نازک تر و دایه مومر	نسبت مویا میان او نباشد معتبر می باید دل سه ز بهار نماید در نظر	
۱۱	در سخن نخی میان این میاں باشد محال هر چه گفتن میتوان یک حلقه جم جمال	۱۲۶۱
دست پیر دل بزد از چشم میباشند نهان مخلص کاشی ندانی نازکی باد میاں	رست گوی هر چه می گوی از من میاں رست میگویم میان مستغنی از حزن میاں	

ملک کریم علی خان (راجا)
 ملک کریم علی خان (راجا)
 ملک کریم علی خان (راجا)
 ملک کریم علی خان (راجا)

۱۲	<p>خامہ بیا حرف آئے میاں سر می کند</p> <p>ایں چنین قول ضعیفے را کہ باور می کند</p>	۱۲۶۲
	<p>می نہ بندہ دستہ گل باز در گلشن مگر</p> <p>از میان تنگ یار است منت بر نظر</p>	<p>دایر آنگاہ می بند و بیان خود اگر</p> <p>دست گل است فیض از خرم گل بر شیره</p>
۱۳	<p>بر میان او کمر باید کلیستم از تار جاں</p> <p>نہ زہر یک شتہ این گلکدستہ بستن میتوان</p>	۱۲۶۳
	<p>یا قلم موی میانت را میان پیرین</p> <p>بر کمر نگیت رنگت کمر در چشم من</p>	<p>من کمر بستہم بنگر و ناز کی با در سخن</p> <p>در میان اسفل و اعلاست بند سیمن</p>
۱۴	<p>چوں نگاہم در تلاش و سحرے افشانت</p> <p>موشگانی ہاے اوزیں پیش جانارہ نیافت</p>	۱۲۶۴
	<p>ہر یکے بر موشگانی ہاے او بند رویاں</p> <p>لیک بچوں سے مرگاہاں رنگہ گرد نہاں</p>	<p>چون بچوں دریاں حرفے و ایدان ہیاں</p> <p>گر چہ می باشد بچہم ہر یکے موش عیاں</p>

مکمل در علم خداوند که در جرم
بعضی اوقات می باشد مقتضی است
تا تغییرات و تحولات این کیمیا
مکمل به کیمیا شود
بهبود و کیفیت (تعمق افکند)
مکمل به کیمیا شود
مکمل به کیمیا شود
مکمل به کیمیا شود

۳۲۸

در بیان سفل و اعلا سه تن موه میاں
جز موه موه میاں نیست چیز در میاں
بر بیان موه موه میاں که با این نازکی
این همه بار گرانے را بموه موه میاں کشی

۱۳۰

۱۵	بر کمر چو ملک لوتی کمر بند نگار رشته تواند شدل در سلاک گوهر آشکار	۱۲۶۵
	هست هر عضو تن اوصاف از عضو دیگر در تن گلگون او موه میانش جلوه گر	
۱۶	سایه موهیست قائم در میان آینه یا فتم موه میانش از نشان آینه	۱۲۶۶
	می کند پیوند جد این جهان آں جهان زیر موه افویس بالاس موه آسمان	
۱۷	بر بیان موه موه میاں که با این نازکی این همه بار گرانے را بموه موه میاں کشی	۱۲۶۷
	جز بلال آں کمر بر آسمان حسن یار شد و لا یک جوهر شمشیر ابرویش نه یار	

129A

12

ایک بلالِ آن کمر از حلقہ اشس گیرد کمال
اگر کمر بند مد مد کمال چو بکشا ید بلال

در وجود این کجور دارند شک اهل سخن
دلبر مرا بیکس که خاموش است با وصف مین

ہمچو وصف بیدانی کیزبان صد مچو من
یار بخود ایں قدر سرگزنشوبے خوشن

14 5 9

19

اگر میاں بیچ گفتم اس قدر بخود پیچ
از غضب گفتم (چہ گفتم بازگو) گویم کہ بیچ

چون کلیم از بسکه محو آن میاں گردیده ام

از ترکتها نقشش همچو موكا سیده ام
موسمی تر كم بر آید از میان دیده ام

126.

20

گفت یارم اے ولا مقبول ناقشِ میاں
در خلوصِ خدمتِ مومنه نگینِ در میاں

95

پاپے مبارک

کام از من بدانت همسر پارسه نگار

ہیچو پاسے اور وائے ہر قدم صورت نکلا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

(آصف اللغات)
 خردون (آصف اللغات)
 (آصف اللغات)

۴۲۹

سون کز خوشرو دم مال راست ۳۴
 آقا و اخصاص (عبدالحق)
 شمس (عبدالحق)
 ع (عبدالحق)
 ع (عبدالحق)
 ع (عبدالحق)

پایہ مبارک

لے صورتی بختی صورتی و نقاشی

لے صاحبہ اعظم ذاکر صاحبہ زکریا

لے دلدادہ - یعنی عاشق

لے (اندرراج)

لے گلزار سرمدان نقش

لے (برمان قانع)

لے موت گلزار شام و ام فانی

لے کیمی است از گلزار کیمین و شمشاد

لے است - ۱۱

در رخ سنجی بآئین عجم حست نگار	در رخ صورتی دلدادہ نقش و نگار
۱	۱۲۶۱
کلب من پا از سیر طلب نہاد و نقش بست	صنعم از رنگ چین از رنگ رویش شکست
پایش از جارت پائے خود بدانش کشید	پایہ پیم رفت مانی ہجر ہم با صد امید
۲	۱۲۶۲
سادہ لوح از رنگ چین ایا قدم صورت نگار	بہر نقش پا چو طفلان بر نئے کلک سوار
پایہ از سری کند بر صفحہ صحن جناب	خامہ من چوں شود در وصف پایہ اور و
شرح ہر کیہ میشود در لطافت ایس بیاں	وصفہ ہر کان پے پاک اور بر زبان
۳	۱۲۶۳
رائے زانو ساق و کعب و پاشا و پشت پا	پنچہ پا کوٹ پانچن و انگشت پا
نقش پے پاک اور تم و لاد ہر قدم	یا قدم چوں عزت پا بوسی او دبدم

لے بر قلم طبعی نگاہ پیش (مکتبہ)
لے رنگ بر رو طبعی زرد
لے شبنم از شرم بایم (دور و غور)
لے پایہ دنیا ز نقشہ (نور و پا)
لے (اصف اللغات)
لے پایہ دہی کشیدن - ترک
لے عاقل کردن (اصف اللغات)

۴۴۰

لے پایہ از نقش - برابر بودن
لے دبیر (اصف اللغات)
لے سادہ لوح نادان و حق
لے (دور و غور)
لے پایہ از سر کان - احترام
لے لادن پا در سار سار کرد و تعاقبات
لے پیمین خفا - ۱۲
لے پایہ از نقش - رفتن بخت
لے (اصف اللغات)
لے پایہ از سیر و سیران با ارج
لے نقاشی - رفتن بخت
لے (اصف اللغات)

لے نقاشی - رفتن بخت
لے (اصف اللغات)
لے (اصف اللغات)

پایه مبارک

۴۴ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۴۵ پا از شران ثابت قدم بودن
در مقام (اضافه الفاظ)

۴۶ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۴۷ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

۴۸ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۴۹ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

۵۰ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۵۱ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

بودم از پامردی یارم بصفت تازه دم

پایه افشردم بکار خویش از دانشوری
یا فهم آخیر همپایان صنعت برتری

پایه گردول بلند از پای مردهاے او
پایه غرض معنی بوسه زد بر پای او

عزت چرخ برین را پانهد چوں بر فلک
سر پایش آسمان - پای بوس او حور و ملک

دسته علاج تفنگ تیر سے از ران دوست
ساق او ناله که ناله بنین قربان دوست

ضرب پشت پای او همپایه ضرب تفنگ
بر بدون دار و صف کفار در میدان جنگ

جذباتشیر جفت پای او باران ساق
بر دوار کمان از کیم کیمه تا نم نقره تین

۵۲ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۵۳ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

۵۴ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۵۵ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

۵۶ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
۵۷ پای پرده ساعت دوم و در وقت تقاضا
در مقام (اضافه الفاظ)

راڻ مبارڪ

له ٻئي رواق سڪا پراڻ آسمان - ۱۲
 طاق بقول نياڻا افعات متعلق

بجفت - ۱۲
 بيت ابرام خان کچر مصالحت
 عقي بادا کدين روان روشي خصوصيت

است - ۱۲
 بيت اولي کليد از ميقود

گزاره (اصول الفات)

هه ساني گل ساقه نازک کي تير
 گل باشد گل پيدا ٿاڻ پر شاخ قائم
 نياڻا (بهادور) پيرل ساق
 اڻاڻا ٻن کي ۱۲

هه بگدن کليد از مستوق
 (ديدار)

هه ران کٽاڻ کليد از سوار
 شدن (۰۰۰۰۰۰۰۰)

۳۳۲

هه ران انشرون بر جفت

هه ٻيڪرين ٻيڪر (هه ٻيڪر)
 هه سخي ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر

هه انداز ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر
 هه ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر

هه ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر
 هه ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر ٻيڪر

پیش طاق عالی او پست تر نیلی رواق	بجفت پایش از رواق این او در حکم طاق
۱۲۶۶	در بلاغت این رواق روشنش بیت ^{۱۳} احرام چون خلافت کعبه دارد بر میاں نشگه مدام
این بود تعمیم نقش پایه یارم در سخن پایه در گل نیست چون سر و گلستان با من	ملقات پایه او مخصوص هر طرف چمن نیست همچون ساق گل پاینده ساق گل کاین
۱۲۶۸	ساق گل در نغمه شد نوک زبان عندلیب خامه را در نقش پایه بوسی او شد نصیب
۶۳	راڻ مبارڪ
تا گشادم ران بر اسب چاهه در تصویر ران دشتم در دست چو گانه سرم گه روال	راڻ بیغش دم بیدان خدا گشتم بران من میدان سخندان ی رنگ حکم را
۱۲۶۹	بود در عالم تنظیم من سخن دانم لقب شد بجد الله بهرح ران سخن را نام لقب

راں مبارک

لے کلن دن بختی نکس
نکس دن پرتی آکلن (بجارت)

نکس کلن شید بختی نکس
نکس کلن شید بختی نکس (بجارت)

نکس کلن شید بختی نکس
نکس کلن شید بختی نکس (بجارت)

<p>گر نبودے چوں سنجبل زانو آں سیتن نقش زانو گر بلوچ من نبوے عکس من</p>		<p>ور نبودے لوح از آئینه درست من عکس ایں هرگز نمی گشته ولا پرتو فلک</p>
<p>۱۲۸۰</p>	<p>از همین آئینه زانو کشیدم عکس راں عکس پنهان گشته از آئینه لوح عیاں</p>	<p>۲</p>
<p>طرح قصر از پاشنه اوست قائم بریں حائل قصر تر او کرسی رانش همیں</p>		<p>کرشیش رانست زیر قصر حجم نازتیں پایه ایں کرشیش بالاتر از عرش بریں</p>
<p>۱۲۸۱</p>	<p>بانی قصر بلند اوست دست قدرتے خامه دستم ولا نقاش نقش صنعتے</p>	<p>۳</p>
<p>راں سیکش ز سیاهے جو جوے رواں یا بود نهر لبین رانش ز انهار جیاں</p>		<p>دار و از عصاب پر نوش بلوریں مایاں ماهیش را شیر ماهی عرف هر یک سخاں</p>
<p>۱۲۸۲</p>	<p>اے خوشا جوئے که جوئے سیم پیش شرمسار تجدانهرے که جوئے شیر شد بروے نثار</p>	<p>۴</p>

نکس کلن شید بختی نکس
نکس کلن شید بختی نکس (بجارت)

۳۳۳

نکس کلن شید بختی نکس
نکس کلن شید بختی نکس (بجارت)

دست دادن - ۱۰۰ پیسہ
 دھال شدن - (دھرم)
 دین شوم - ۱۰۰ پیسہ
 دوزن شوم - ۱۰۰ پیسہ
 ہرگز نہ بخورنا و افادت
 بیخ تاول و سکوٹانی و الادوہ
 بیخ تاول و سکوٹانی و الادوہ
 بیخ تاول و سکوٹانی و الادوہ
 بیخ تاول و سکوٹانی و الادوہ

۴۳۴

دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)
 دھرم (دھرم)

از پوریں میاںش آب تالے در نہاد نقش اور بلوچ عاجیں بستم از سیم داد	ران تو بجر کہ دارد چو بر خفہ انجماد ہر چہ از اوصاف انت در بلاغت دست
۵	نیست مدح ترا زیں پیش یا راے سخن برزین سخن لغو از صفایاے سخن
۶۰	زائوس مبارک ۶۵
می نماید صومر آئینہ راد آئینہ میتوان تصویر زانویافت از ہر آئینہ	عکس آں آئینہ زانوشم بر آئینہ ہمچو این لوسے بود نمایان او ہر آئینہ
۱	ستر لنگے گرچہ آں آئینہ راستہ رداشت پیش پا افتادہ لوسے حاملش ادورداشت
در حضور یار خود چون خاک بستم قولہ نقش زانور آبائین ادب بستم قولہ	من نقش زانوش زانوش بستم قولہ خامہ لوح سخنبل بود در دستم قولہ
۲	خاکسار یہاے من آئینہ را روشن نمود ۱۲۸۵

	عکس زانو مردم چشم چشم من نمود	
صورت آئینه در زانوش نباید مگر جلوه آئینه در آئینه باشد دورتر	از منجل صورت زانو نباید در نظر بر تماشای هزاران جلوه گردد جلوه گر	
۱۲۸۶	نصف عکس مصفا را نیز دارد ولا تقصیه بر عکس این عکس بچشم آر و ولا	۳
ز انوروشن بود آئینه صاف جلور یافت زیر آئینه اش صنع حلب جن جلور	در تماشای آب و تاب او بچشم آید دور پاره از لوح الماس است این یا کوه نور	
۱۲۸۷	عارض حوران جنبه انامید شرمسار مهر و مریاب و تاب نور زانوش نشان	۴
بود شکل اتفاق با همی ساق و راں محسن این است با تمش بر فرق آں	گر نبود حسن سعی زانو او در میاں هر یک زینها بود وابسته او جواداں	
۱۲۸۸	در شستن یاری اومی نشانند بر زمین	۵

لوحه کس بنما نشان ۱۲
در تاج قصه بند است گنبد
چو پاسبان آب و تاب
نایاب است ۱۳
در لب لبیب شده و
سلف (در جاعیم)

ساق مبارک

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

هم گریه رخاستن یا مری او نشین	
در سخن آینه زانوست تشبیه سلف	قطره باغ خورشید در رواند گوهر و صند
صنعت اسکندر از تشبیه او دار و شتر	موسه نازک بر شتر نقشه است از در و پنجه
گر صدف در آب از زانوش دارد الفت	در دل در پنجه از موسه زانوش کلفت
نقش زانوش و لاجون بر مرد و شتر	پیش او زانوش و مرد بر زمین لوحه بدست
صنعت چویدمانی رنگ بر روی شکر	از غصه پیکر پیکر از نواں فین خود پرست
دید چویدمانی لوح از دستم گرفت	پشت مانی از غم ناهمی خود هم گرفت
۶۶	ساق مبارک
۶۱	۶۱
ساق در ساق چویدمانی و نقش ساق	ساق بر بالیدیه زانوش و ساق
پایه او بر جانان از محنت الاطلاق	ساق کلک تارواں شد بکمال شتیاق

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار
صلوات بر سر ائمه اطهار و آل اطهار

کعب مبارک

له ساق طوبی یعنی تلوپی

کرساق یعنی تلوپی

له ساق سدره مثل ساق

طوبی یعنی تلوپی

طوبی یعنی تلوپی

طوبی یعنی تلوپی

طوبی یعنی تلوپی

طوبی یعنی تلوپی

۱۲۹۶	ساق طوبی برپیش ساقی تومی گرد و نثار پیش این ساقی تو ساقی سدره دایم شمار	۶
چون بصد وقت کشیدم نقش ساقی نازنین صنعم را دید یارم با ننگه دور بین	رخت از تابش مرصه قطره خواجبین بر لب پاکش تبسم گفت جیر لایم	
۱۲۹۸	نقش ساقی او کم می گفت ای ولا دشواریت می نبینی خامهات رطافت رفتار نیست	۸
۶۷	کعب یعنی شتا لنگ مبارک	۶۲
گرد و نقش شتا لنگ تو مانی عذر رنگ چون نماندیت اورا عرصه تصویر رنگ	نیک میدانم چرا بروی او بگفت رنگ پای او صنعت نازک چرا ناید رنگ	
۱۲۹۹	آنکه در صنعت اصول او نمیدارد بدست که تواند کعب پای نازکت را نقش بست	۱
فکر تو در فکر نقش کعب او باشد بلند	لطف مضمون کند تکرار کعب و چون	

۲۳۹

دست داشتن - قابل بودن
نقش بستن - تصویر کردن
(بهار غم)

باقی نماندن (از مصاحبات) آنگاه
نقش عرصه شد و در رنگ از
زین است - ۱۰
پایه بگفت آنگاه
جویم مودت یعنی کرد و بود ملا
بیشتر آمدن - ۱۰

قدم مبارک

گرچه تحرکِ قدم باشد و لا قاعَم بریں		ایک قطب از جانبی جنبید بہ تحرکِ زیریں
۱۳۰۶	خامد ام بست با تمثیل او نقشِ کعب	یک طرف قطب شمال یک طرف قطب جنوب
۶۸	قدم مبارک	۶۳
یا قدم چون رود و دلد از خود نقشِ قدم	خو اتم بلوچ چشم از یا خود نقشِ قدم	اگر چشم کرد از رفتار خود نقشِ قدم
۱۳۰۷	ماتی از نقشِ قدم برداشت و دست پاکشید	کلاک من از نقشِ قدمش قدم تنها کشید
سر و گلشن در خیابان چمن پادشاه است	یک قدم برداشتن از جاش خیمه شکل است	آزاد و بی گشتن در دوش به حال است
۱۳۰۸	چون گذارد یک قدم سرور و انجم بر زمین	نقشِ قمری سرزند از نقشِ پائے نازیں

قدم نقش قدم مردم از نقش پاد
از نقش مردم است که در رفتار پاک
قدم شود -

قدم است برداشتن به قول
مردم بزرگ دادن و دست بردار
شدن -

قدم پاک کردن یعنی باز کردن
قدم کشیدن آهسته رفتن (مردم)

۴۴۲

قدم پادشاه بقصد آفت افکندن
قدم صاحب خدایانی شاعر
مردم از شرم مردم از دست -
مردم سر فصل از جملات و معنی
قدم سرزدن یعنی غلبه کردن
(در جرم)

فصل فی بیان

پاکستان کے لیے ایک نیا دور کا آغاز ہے۔

۱۰۰

۱۱
کتابخانه شاعران و شاعران
سفر و مال و دوست

۱۱۱

مجلس

پیشانی خاکی و کف سفید
لباسی را بر آن صاف کنند

باب في غياض الدار

عاشق دلدادہ اشق افادہ در کوشش مدام
دیدہ اش چون آئینہ فرشتہ فنا کر خرام

چشم بر آئینہ کار پائے لبر صبح و شام
آبِ جار و بے کشدین شاعر و شبنم کلام

۱۳۰۹	در سر کوشش و نگران خاک می رو بد اسیر	۳
	چشم او تا همچو مهر از گردا و گرد تنبیر	

<p> رهنمی یابد بخاری زنگ برپایه نگار رشتکِ نگین قِمتان زنگِ سرپایه نگار </p>	<p> حسنِ مصنوعی نمی گنجد در اعصابِ نگار راست می گوید قلندر از قدمِ پایه نگار </p>
---	--

شوخی ترا از رنگِ گلها سچین رنگِ قدم	۱۳۱۰
گل بدست آورد بیل از پے سنگِ قدم	۴

<p>آں چا صافست اندیش کہ چون طلق آن نصف اے خوشامعروا ایسے بخنور جب ذرا</p>	<p>معی نماید نقش پاے اوزر روے پشت پا نقشِ فکرت را تبصیرے کشد کلکِ قلا</p>
--	--

۱۳۱۱	گوشوار بر نقش قدم برآینه	۵
	نقش پا از پشت پادیدن توان هرآینه	

مجلس تالیف و ترویج شاعری
مردان و معشوقان اردشیر سوم
تألیف کرم الله
مجلس نقض قدیم - ریجایه
مجلس قدیم است ۱۵

۱۱۱

۱۰۰ گنگ قدم - گنگی کادو خاں اہل
 ولایت - باغیچہ میں نخل کا دھونڈ
 پانچاٹھین - ابراہیم خان کنتہ (دعوت)
 ۱۰۰ گنگ قدم - بقول بزم
 گنگی کادو خاں - نخل قدم زنگی
 ۱۰۰ گنگ قدم - خاندہ تھوڑی
 (دعوت بزم)
 ۱۰۰ گنگی بزم - عقیق باغیچہ

۱۱۱۱

(مؤلف)
 شرح جامع شافعی و سواد
 شرح سوم از دست
 شرح جامع شافعی و سواد
 (مؤلف)

نگه بود و پاسبان را سنگ قدم	این بود و چشم منیم بوسه گامش در حرم
شد دل عاشق با (نگه) نگاهش علم	نقش او از (خانه) حکاک (ترک) گام می کشم
۱۳۱۲	سنگ پایش باید از سنگین همزنگ پا یا ز قلب عاشق حسرت نصیبش سنگ پا
۱۳۱۳	خاکساری ما سازید قدم ما نگار گرمی فیهنذین تصویر نقش پا یار
۱۳۱۴	هر کجا بیند نقش پای چشم رهنمون خاک بردارند چندانکه آب آید بروں
۱۳۱۵	شکر حق این نقش از کز شد بد گامش قول این بود تعیم نقش پا که قدم رسول
۱۳۱۶	بر قدم نقش پای پاکف پای پشته پا هم طراز تا خشن لایخ انگشت پا

پہلے پانچ پانچے مبارک

۱۵ پہلے پانچ پانچے مبارک

۶۹	پہلے پانچ پانچے مبارک	۶۴
خانہ رقم قائم نقش پانچے پاے اوت	ایں دنیا دور کن ساق بر بالے اوت	
بزر از دنیا و کرسی پایہ اعلاے اوت	حسن معراجے کہ بر عرش ملے جلے اوت	
۱۳۱۵	باقی نادان ز نقش پانچے پا می کشد	۱
خانہ ام تصویر او بر لوح سیامی کشد		
پا پل پا پس پل پستے دارد نہاں	یک ستون پل بوداں از کف پا پل براں	
وز ستون دیگر او خجست پایش عیاں	از کف پاستق پل بر پشت پارا و رواں	
۱۳۱۶	ایں گنہ گاران است راضی مستقیم	۲
زیر آں نہرے رواں از گلشن دار نعیم		
ہیأت ایں پانچے او سراپا پیچھے	دانا بر پانچے شنایش می کشد پاکتیکہ	
پانچے دلبر ساقی اور پاکتیکہ	خاکساران جہاں ایں پل پاکتیکہ	
۱۳۱۷	پانچے سخت او در زیر پانچے سنگ اوت	۳

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۲۲۵

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

۱۵ (۲۵ صفحہ افغان)

دل بختی پاشاے مبارک

علم نگ یعنی مسرور و دل خوش (مضامین)

علم پاشا گرب در قنار دانه

در نصف الفات

علم پاشا در فدا می زبان بیا

را گویند که در بندی از می نام است

علم پاشا در عقید (دربار)

علم پاشا در نظرات صورت (مضامین)

در لغات پاشا

علم پاشا یعنی خبر دوست

علم پاشا یعنی شناساوری

در لغات الفات

علم پاشا یعنی شناساوری

در نصف الفات

علم پاشا یعنی شناساوری

در نصف الفات

علم پاشا یعنی شناساوری

در نصف الفات

علم پاشا یعنی شناساوری

در نصف الفات

در سخن نگ دل آهین دلاں هم نگ است	
گوے چو گال می شود بر پاشاے اوتار	ذات چو گال پیش چو گال در ساقش خیمار
گرچه چو گال می ز ساقش نیست برپه سوار	بازیش در عرصه رفتار باشد برقرار
صد عجب که ضرب چو گال بر نمی خیزد صدا	۴
گوے را گویند که چو گال نمی گردد جدا	۱۳۱۸
پاشا گوشت دلم خجسته را پاشا	واسطه بر بیگانه حال نیست چون آشنا
آشنایش دیده ام ناآشنا را در شنا	از حقیقت گوشت من گردیده اینجا آشنا
یار من ناآشنا را آشنا خود کند	۵
پاشا را پنجه چو تان در شنا خود کند	۱۳۱۹
بست کلک نقش پس پاشاے تازین	پاشا با (نقش) است بر لوح مبس
نیست امکان من و نقشش پیش ازین	اعتراف صنعت من می کند از رنگ پس
اے خوشا بختم بین نقش پاک پاشا	۶
۱۳۲۰	

پاشا که ناآشنا است ترکیب
بسیار که خود کند را به بکر جوان
صل چنان است و زبان
شعاع

فراشت پادشاه

<p>بناختن و لا اگر دید کلکم آشنا</p>	
<p>۶۰ کف پاپ و پشت پاپ مبارک</p>	<p>۶۵</p>
<p>خاک پاپ او شدم تا دیده گیر نقش پاپ</p>	<p>چون چشم آمد از نقش بر بتم و لا</p>
<p>نقش او بر لوح چشم آس قدر دارد صفا</p>	<p>می نماید پشت پا نقش کس پاپ بر ملا</p>
<p>۱۳۲۱</p>	<p>خامه من تا نگار نازکش بر لوح بست</p>
<p>نقش حن صنعت من بر دل مانی شست</p>	
<p>۱۳۲۲</p>	<p>آن قدر پاپ تو بنماید مصفا در نظر</p>
<p>از قدم بایت قدم گاه تو گرد و جلوه گر</p>	
<p>خاک پایش سر سر چشمه میر گلشن است</p>	<p>دختر آتش چشم من مت پذیرد من است</p>
<p>دیده من از غبارش چون سنجبل و شن است</p>	
<p>فکرت حافظ و لا نازک تر از فکر من است</p>	

لغت نقیض با معنی نقیضه از لغت
 ۱۱ بیکان نام می شود
 ۱۲ چشم آس از من و من شود چشم
 ۱۳ در عجم
 ۱۴ غایت نقش از یک بیکان
 ۱۵ در عجم
 ۱۶ نقش شش از یک بیکان
 ۱۷ در لغت نقیضه از لغت

۴۴۶

۱۸ صاحب معانی نام و معنی
 ۱۹ که در شرح معنی مضمون است
 ۲۰ در عجم
 ۲۱ از نگار و نام و نام و نام
 ۲۲ صاحب معانی نام و معنی
 ۲۳ که در شرح معنی مضمون است

۳	گر بدست آید مرا خاک کف پای نگار بر نگارم بر سر لوح بصیر خط غبار	۱۳۲۲
همچو خاکستر که نورانی کند آئینه را وصف پست و پافروزد فکرت دیرینه را	از کف پا نقش او روشن نماید سینه را گر دیات در گاهم آورده گنجینه را	
۴	می شود خاک زمین از نقش پایت فیضیاب بر زبان عاشقت یا بیتی گنت تراب	۱۳۲۳
نقش پا بر دی همی نقش است ای قانم برو فکرت صائب در دامن که میخوانم برو	نقش پایش پای نقش است قربانم برو من ها گویم با گردان دل و جانم برو	
۵	دل بسر رفت تا آن نقش پا را دیده است فرستش باد که محراب دعا را دیده است	۱۳۲۵
گشته ام خاک رو او نقش پا در چشم من عجبی در گوری گوید بعد رنج و محن	من بین نقش پاک این کف پا در سخن می گم ناز از رسائی های فکر خوشین	

۶	داشت چشم آرزو خاک برپا پاک مردم از حسرت بیدم این تمارا خاک	۱۳۲۶
کس نگیر نقش آتنا همچو خاک پائند دیدم ام جز سر نه این خاک پامیانند	فرش چشم من زیر آں قدم بجایند دل بر نقش گفت در چشم من بیدانند	
۷	سرمه خاک آن زمین کانا کف پامیرسد دیدم من در تلاش سرمه آنجا میرسد	۱۳۲۷
می نشیند بر زینشش چو حرف دلش نازکی در برگ گل هرگز نباشد انحنش	در نگار نقش کف پایش چو نقشه بزمین نقش پاچه (عکس) در چشمه نماید بر زمین	
۸	گر قدم بر بستر گل می گذارد آن نگار هرگز گل بر کف پایش نماید همچو خار	۱۳۲۸
بیگمان ارد کف دتم ز لوح او شرف کس نبست این نقش را از نکته سنجان لطف	لوح تصویر کف پایش و آلا دارم کف رست گویم همچو کلک من (تعلی بطرف)	

ناخن پائے مبارک

<p>پنج انگشت پائش رہبر پائے رواں</p>	<p>۱۳۳۲</p>
<p>بندہ انگشت پائش حامی رفتار او</p>	<p>۱۳۳۳</p>
<p>پنچہ دست ترا پنچہ پائستے</p>	<p>۱۳۳۴</p>
<p>آں کند پامردی و ایں دستگیر قامتے</p>	<p>۱۳۳۵</p>
<p>این بود مخصوص رفتار آن اے خدمتے</p>	<p>۱۳۳۶</p>
<p>استقامت کار این ایں دست پیچ قوتے</p>	<p>۱۳۳۷</p>
<p>پنچہ پاصنعت باریک دست قدرت است</p>	<p>۱۳۳۸</p>
<p>پنچہ دست سر ا پا دستگیر صنعت است</p>	<p>۱۳۳۹</p>
<p>خادم چون نقش پاک پنچہ پائش بست</p>	<p>۱۳۴۰</p>
<p>رنگ و سمانی و بہر او از نقش شکست</p>	<p>۱۳۴۱</p>
<p>نقش انگشتان پائش مراد نشست</p>	<p>۱۳۴۲</p>
<p>لوح نقش پاک جبریل امین را بدست</p>	<p>۱۳۴۳</p>
<p>پنچہ مرگان او بر نقش انگشتان فدا</p>	<p>۱۳۴۴</p>
<p>اونمی خواهد شود مرگان ز چشم خود جدا</p>	<p>۱۳۴۵</p>
<p>ناخن پائے مبارک</p>	<p>۱۳۴۶</p>

۱۰۰ پائے - اعداد و صفات
(آصف اللغات)

۱۰۰ رنگ و پائے مبارک
(در علم)

۱۰۰ دست و پائے مبارک
(در علم)

۱۰۰ نقش و پائے مبارک
(در علم)

۲۵۱

۱۰۰ پائے مبارک
(در علم)

۱۰۰ انگشت و پائے مبارک
(در علم)

۱۰۰ پائے مبارک
(در علم)

ناخن پائے مبارک

لکھنؤ یعنی منشوق (دہلی)
 قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 سازندہ برسات لکھنؤ (پہار)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)

۴۵۲

لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)
 لکھنؤ قاتل (ع)

ناخن پا خاتم نقش سراپاے نگار	موقلم ہرگز بتقش سخت و ناید بکار
بر کشید از پیچہ الماس و ستم این نگار	در سخن نارد خروزیں بہ نگارے دشمار
۱۳۳۵	چوں خطِ ناخن نماید نقشِ ناخن باے پاک یاز دست افتادہ عاجیں لوحِ او بر رو خاک
ناخنِ ابروست ماہِ نوسرِ چرخِ بریں	ابرو ناخن نماید چوں ہلاے بریں
ایں پائے دست و ان قلمِ سرِ لوحِ حبیب	آں گتہا است ایں ماہِ کاملِ مہنشین
۱۳۳۶	نیست ایں ناخن کہ سر نہیادہ پیرپاے تو ماہ چوں ہلاے می نماید ماہِ کاملِ در نگاہ
ایں عالمِ ناخن کہ برگشت باے دستِ آو	سرِ بستان دستِ پازند بالائے پست
ہمچو خود سے بر برگشتِ پالمختِ بدوست	ایں بر قمارش جفاکش و ان خدمتِ سرخروست
۱۳۳۷	نقشِ این نیرِ پیشینِ لوحِ کشیدنِ شکل است لوحِ ناخن را بنقشے آوریدنِ شکل است

ناخن مبارک

۱۳۳۸ ماه نو در تاج ریزد

۱۳۳۹ ماه نو در تاج ریزد

۱۳۴۰ ماه نو در تاج ریزد

۱۳۴۱ ماه نو در تاج ریزد

۱۳۴۲ ماه نو در تاج ریزد

از تراش ناخن همواره می ریزد هلال	این شهاب آتاقچه او مطلع حسن و جمال	
ماه نو دارد و پایش بامیه کامل وصال	سازد استا و عجم ذکر و قرآن حس و جمال	
۱۳۳۸	دل که از هر ناخن جامی خیال بسته است	۴
	دید پایش بر سر بدره هلال بسته است	
ناخن چشم شب آید بعد ماهی در نظر	ناخن خورشید دارد و جلوه در شام و صبح	
ناخن در است از عکس شدن عالم جلوه گر	ناخن سیم است از تشبیه پاکش مفتخر	
۱۳۳۹	از هلال ناخن پایش بچرخ آمد هلال	۵
	با هلالش ماه کامل در پس نقصان کمال	
ناخن بند است از تصویر ناخن در سخن	نقش ناخن رنخته ز و بر دل لایزال	
می فراید لطف او تو قیر من در اهل فن	من بزرگ ناخن بیرون شدم از خوشترین	
۱۳۴۰	بوسه با بر ناخن پایش ز دم در پیخودی	۶
	یا ختم از نقش ناخن استرم سودی	

۱۳۳۸ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۳۹ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۰ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۱ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۲ ماه نو در تاج ریزد

۳۵۳

۱۳۳۸ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۳۹ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۰ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۱ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۲ ماه نو در تاج ریزد

۱۳۳۸ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۳۹ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۰ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۱ ماه نو در تاج ریزد
۱۳۴۲ ماه نو در تاج ریزد

له دشمن زیاده خود را بفرست
که چون کشتن از زیر پا کشته شود و بپزد
این بقول را استعمال کنند - ۱۱ -
له زیر پا به دیدن - بقول
مهر مرغ تو دفع و فرزند کردن - ۱۲ -
له دست دادن - حامله شدن
(۱۰ مرغ مرغ)
له غیبی بفرست - (۱۰ مرغ مرغ)

۳۵۴

۶۸	نعلین مبارک	۷۴
از پیر تصویرش محاکم فشر خاک دید من آنچنان ز نقش دارد و نه پاک	نیست از پامالی خود در دل او هیچ پاک می شمار و خویش از پیر قدم نعلین پاک	
۱۳۴۱	دید لوج نقش پاک چشم من نعلین دوست می ندانم که نعلین مبارک هم در دست	۱
دار و نعلین پاک و شمشیر پیریا باشد این نعلین او همواره ایمن زیر پیریا	کز پیر تصویر پاکش دیده من زیر پیریا نکته سخنان عجم گویند دشمن پیریا	
۱۳۴۲	دید چشم از تو اضع دیدن او زیر پیریا دست داد او را بطلع مسکن او زیر پیریا	۲
بود چپش چو در سیر حرم نعلین یار گل گل نعلین انا دید در پیریا نگار	خنده ز در لاله و سوس گلش بختیار چشم خود را بر زین کرد و سراپا شمسار	
۱۳۴۳	عاشقش را و بکف چو جفت نعلین و لا عاشقش را و بکف چو جفت نعلین و لا	۳

	دست او ساز و خجل شاخ گل خورشید را	
چون بلای نعل نعلین یا رم تا نمود	چرخ (نعل ماه نو در آتش خورشید) بود	
سرنگون شد چشم چون بر جانی بخش شود	مهر خود را بر گل نعلین او قرار نمود	
۱۳۴۴	نعل زریں نعل در چرخ است از نعلین پاک	۴
	تا نشیند زیر نعلین بهایوشن خاک	
دید تا نعلین پاکش را پائے نازنین	در گلستان دیده نمود دخت زرگین زیر	
از روز ماه نو آگاه شد حسن بریں	فکرت تاثیر ارباب سخن را و نشین	
۱۳۴۵	بالا از رشک نعلش آتش اندر زمین است	۵
	از گل نعلین گل را خار و پیراهن است	
عکس نعل ایشان پاک نعلینت بلال	وال گل نعلینت را می رساند و کمال	
ماه نو بهیاره بادش به حسن و جمال	از جمال آیدین سلمان نعل و خاشر را	
۱۳۴۶	نعل نعلین تو گوش برشیاں را گوشوار	۶

لعل خورشید نام گل خورشید است (در جعبه)
 نعل ماه نو در آتش خورشید
 مهر خود را بر گل نعلین او قرار نمود
 چرخ در آتش
 گل نعلین در آتش
 نعل زریں نعل در چرخ است از نعلین پاک
 تا نشیند زیر نعلین بهایوشن خاک
 دید تا نعلین پاکش را پائے نازنین
 از روز ماه نو آگاه شد حسن بریں
 فکرت تاثیر ارباب سخن را و نشین
 بالا از رشک نعلش آتش اندر زمین است
 از گل نعلین گل را خار و پیراهن است
 عکس نعل ایشان پاک نعلینت بلال
 ماه نو بهیاره بادش به حسن و جمال
 نعل نعلین تو گوش برشیاں را گوشوار

۳۵۵

نعل در چرخ کایه ازین قرار
 (در جعبه)
 تاثیر اصفهانی - شاعری
 مودن آتش سوم مال است - ۱۱
 سلمان - شاعری - مودن
 آتش سوم از دست - ۱۱

سلف نشیند - بنی منصور (پادشاه)
 سلف غوغند بیجا قلم - پادشاه
 زک غوغند که دیریل آن
 دکان غوغند آرد و ده
 سلف دماغ بالا بدن - غوغند
 غوغند کردن (م. م. م.)

۴۵۶

خاکِ نعلینِ تو چشمِ روشن آسره وار		
بود لوحِ نقشِ نعلینِ بدستِ نقشبند ^۱	چشمِ او بر لوحِ نقش و بر لبِ او غوغند ^۲	
گفت جبریل امیر کائنات کلمه پنج هوشمند	نناد شو مدوح را این صنعت آمد پسند	
۱۳۴۶	داند او در درگاهِ خود از پرستاران ترا	
	منصب بخشید در نعلین برداران ترا	
۴۴	رقارِ مبارک	۶۹
خامه در نقش خراشِ سپید رقار اوست	دست از تصویرِ رقارِ نگارم یار اوست	
در سخن طبعِ روانم را اولاً منجاری اوست	نقشِ رقارش بر لوحِ رقم آثار اوست	
۱۳۴۸	طبعِ رهبر و راشود نازک خرامش بهر	
	رهنمایشِ نقشِ پایِ نازک پیغمبر	
دخراش نیر پایِ پاک و نازدین	همجو (چتر سایه ابره بفرق بهجین)	
پایه خود داند او همپایه عشرت برین	آدامخِ خود بر دبالاے چرخِ غمبیرین ^۳	

زفا و مبارک

سید (چشمه)

بی بیان الدین منصور

شون خون دیپا بی بی

صاب صفا بی بی

بیت است (ع) بیکر تاد به

مودن که شعر هم مال است
طوق گشت و طوق گشت
بختی غلام از بار و بار طوق
کوش از دین غلام از دین
و از زمین مطلق و مطلق
سنگی است
بی بی غلام از دین منصور

۲۵۶

شاه و سهرورد که شعر هم

۱۳۴۹	آسمان امیت دوار گرد پاک پاسبان تا چشمه سر و سرگرد و دجله او	۲
بله خودی بنگر که در محبت رفتار نقش دیوارم بحیرانی و آینه دار	عمر من گذشت و دستم خرام نگار برزبانم فکر است منصور مر و نامدار	
۱۳۵۰	تا حرام قامت او بر دوازده پوش من پشت دیوار چون محراب باند آغوش من	۳
کبک حیران شد ز رفتار قیامت نه او منظر اساده در ره ریخت خون دیر پاسبان	می نماید چشم او در هر قدم شید او یافت صاب خوش از جنبش پاسبان	
۱۳۵۱	کبک از رفتار او گری نماید دست و پا پنجه شاپس شمار و نقش بال خویش را	۴
در گلستانه که سرو من خرامان میشود پنج اشک گدشته در دست جانان میشود	طوق قمری حلقه در گوش گلستان میشود فکر منصور است و آلا و آیت آن میشود	

شعر سوم از دوست ۱۱۰
 بخت بدی یعنی گفتن و نمودن
 کردن (اصفا لطافت بر معنی
 بسته و دوم بخت)
 شعر سوم از دوست ۱۱۰
 صاحب مضافی شاعری

۴۵۸

شعر سوم از دوست ۱۱۰

۵	<p>بوستان کز شاخ گل گلدسته در دست داشت</p> <p>در خرام سر و خوش رفقار بر دل میگذشت</p>	۱۳۵۲
<p>در بهارستان جنت یار است</p> <p>دعا دلداری از باده توحید است</p>	<p>در خرام ناز و داسا کوثر بدست</p> <p>کس به تضمین فکر بیدار آید بخوبی نیست</p>	۱۳۵۳
۶	<p>بسکه از طرز خراش جلوه مستانه ریخت</p> <p>رنگ از رو چمن چون باده از پیما ریخت</p>	۱۳۵۴
۷	<p>جلوه راز یور نباید چون بامی می رود</p> <p>عار دارد از حنا پائے که رنگی می رود</p>	۱۳۵۵
<p>یک تشبیه قنارش نمی یابد مثال</p> <p>سرگذشت مرا نویسد صاحب دشن خیال</p>	<p>خامه ام در نقش تازگ چه می ارد کمال</p> <p>در سخن تعریف انداز خرام او حال</p>	

شاه کاشانی - قلم عبدالحق
 شایسته بود از دست خیرین کد شمر اول
 مال دوست
 شمس الدین فیض شایسته
 مهرون کوشم سوم از دست
 بود افواه بیخوار اول
 در نمی خفیف خیرین شایسته
 صاحب منهای شایسته

۴۶۰

سودن کرشمه سوم علامت
 در دست خیرین دوازده
 از صفات دل است که صاحب
 بدو عظیم دل آورده

۱۱	موج آب زنگانی نقش بر آب و خنده کبک درمی باشد صد پای او	۱۳۵۸
	سایه بر آب و آن چون افکند آلاله فام گر کشم صفت آینه تصویر حیرانم	
۱۲	نقش رفاشش نمی آید نظر در آینه می نهد آید جلوه نور مگر در آینه	۱۳۵۹
	شد صبا بدوش از نظر خورشید میخمال رنگ فاش و آلا از فکر کاشانیت آ	
۱۳	حیرت افزا شد حیرانم باز سر و یار من از وزیدن بازمی دارد صبا را در چین	۱۳۶۰
	از جوان خرابان فتاب تو خلاق کریم دارد از رفتار تیرت صور اسفیل بیم	
	وز خرام نازکت شهر منده در گلشن نسیم از کمال مهیت مضمون اصحاب و نیم	

12

تازپرورد خرام قیامت نازک نهاد
بر غمی خیزد به تعظیم قیامت (گر بوداد)

پیش پا افتاد و مضمر نے ترا مارا بخواب
 ایں بود تصویر رفتار تو بر ختم کتاب

ویدہ ما از نقوشِ پاپِ پاکت کا یارب
چشم دید یاست این واللہ اعلم بالصواب

۱۳۶۲

10

۱۔ خوابِ نقشبندتِ رجبہ فرمودی قدم
زین عیادتِ ناتوانِ پیا حشمتِ تازہ دم

64

6.

فان

لله الحمد ایں کتابم یافت حسن اختتام
 شنبین حدیث محمد موعقب بول انام

وَبِخَيْرِ تَصْوِيرٍ لِّاِبْنِ كَرْدَنَامِ
اِنَّ فَضْلَ مِنَ اللهِ تَعَالٰى وَسَلَامِ

۱۳۶۳

1

سالِ صُوری معنوی زینِ مصرعِ شاد افکار
از صد تیِ هجرتِ او سه صد چلِ بر هزار

یارب از فضلِ عمیمیتِ دارم امیدِ نجات

كفر عني ذنوبي وعف عني سيئات

(ردایع) ۵۷
 مقدمه و جوهریات و معانی
 و احادیث و تفاسیر و (ردایع) و
 از این و آن و این و آن

291

و نظیری است بر این استعاره که در
صورتی و موسیقی صفت است
در فن سخن که سال مطلوب دارد الفاظ
بزرگ کنند و از اعداد و حرفه و فن سخن
بی بزرگویند که معنی هم این باشد

بر زبان دارد مقال حاجی فرخنده ذات	بنده درگاه تو امیدوار التفات
۲	یار رسول الله بدرگاهت پناه آورده ام همچو کاه عاج نرم کوه گناه آورده ام
در عدالت تمنه نام عم نصفت شعار لافتی الا علی لا سیف الا ذوالفقار	از صداقت شهره صدیق اکبر در کنار که چو عثمان غنی نبود بخشش نامدار
۳	نور صدق و عدل سیاه شامه مخلی است درد دل پیش و لا اوصاف عثمان علی است
فخر برقا آن خیر اندیش قانی کند فکرت اونا ز شے برد و عثمانی کند	مدت خاقان عهد خویش خاقانی کند بنده دولت که دعوائے سخنانی کند
۴	سعد یا ناز تو بر بوجہ سعد نیک عهد جندا عهد سے کمی نازیم پر عثمان عهد
خسر و ابرو لاج دل نقش نگارے کرده ام	ای بعین عهد تو در نظم کاری کرده ام

در بخ قائم بدورت یا دگارے کرده ام

در نگاہ خلق پیدا اعتبارے کرده ام

نیک دانی هر گشتے را بهر کارے ساختند

تا بخلقت میل او در خاطرش انداختند

من نمک پرورده در گاه عشق نام و لا

من بین دولت اور شک ایرانم و لا

من پرستار وفادار چنان نام و لا

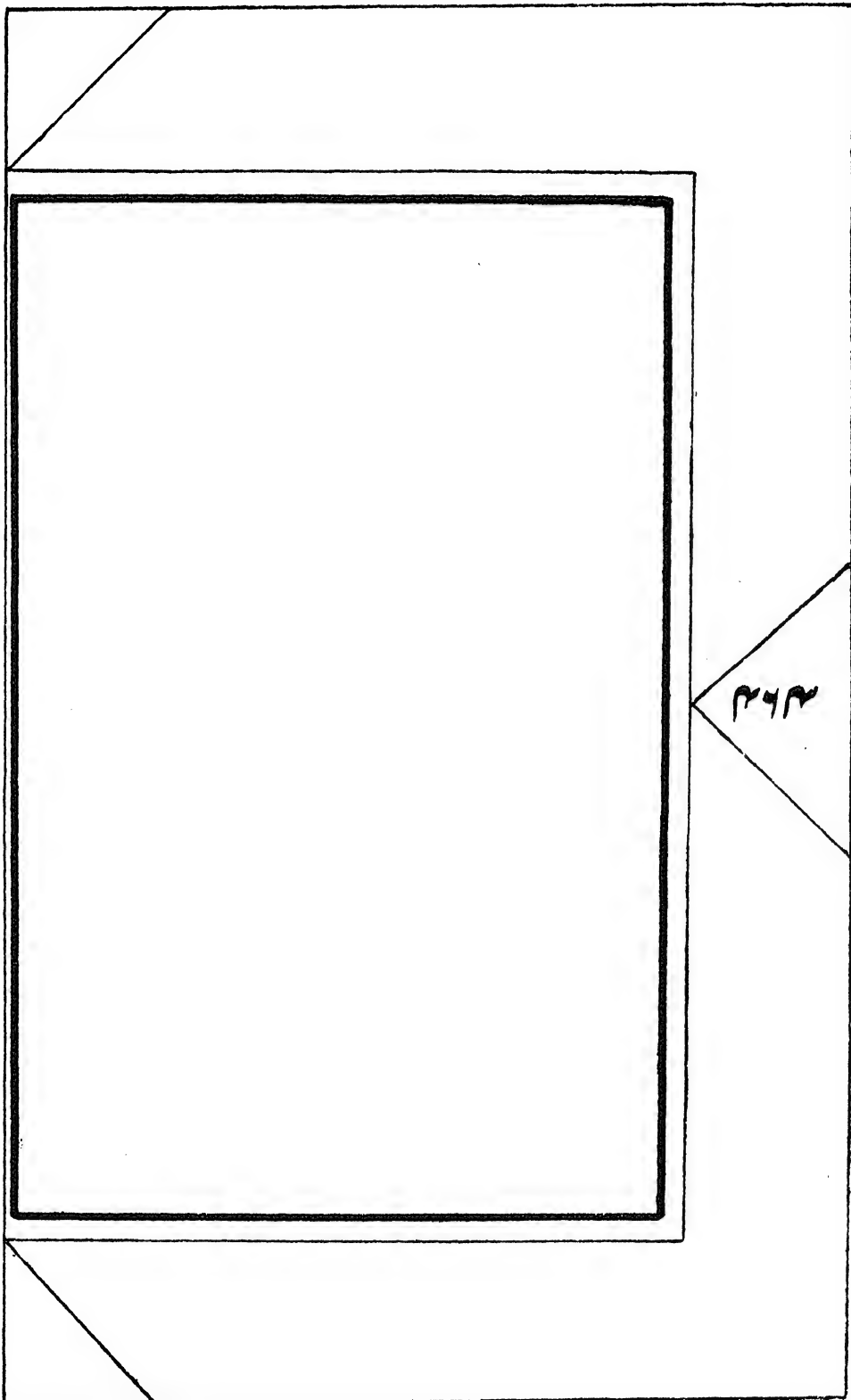
ورنه من آنم که خود را نیک میدانم و لا

شغل من در غل سلطان دکن پاینده با

خسر و عالم (آهی) تا قیامت زنده با

تمام شد
غریب

لعل شمع بر آتش (سها) بج
را بهر کار ساختند
و خاطرشان از خفتند
علی خان بیک در ظاهر و در باطن
ارادت



قطعات تاریخ طبع تصویر بیاخت

(۱) آزاد جناب لوی محمد ابوالحمید صاحب وظیفیاب ظم عد الصلح

زطبع سراپاے پاک رسول	سراپا عیاں حسن طبع و لا
سراپا بود نقش بدر الکمال	سراپاے پر نور شمس الضحا
شد ایں نقش پاکیزہ مطبوع خلق	بہر لب بود و در وصل علی

پے سال او طبع آزاد من

رقم زد سراپاے خیر الورے
۱۳۳۱

(۲) اثر جناب لوی سید سجاد علی صا وظیفیاب و م تعلقہ

مطبوع عالم است سراپا پسند طبع	این حلیہ کز جمال پر انوار طبع شد
جان سخن بقالب طبع است جلوہ گر	گوئی کہ حسن مطلع اشعار طبع شد
صل علی بزرگ سراپاے اقدس	تصویر پاک سید ابرار طبع شد

طبع روان من پے تاریخ طبع آن

گوید اثرِ کمینِ انوارِ طبع شد
۱۳۴۰

(۳۳) تمیز جناب مولوی سید غلام حسن صاحب جو اہر قمر

وہ چرخِ نظم سراپا ہے نبی است	فکرتِ طبعِ ولا اصل علی
شد بہ تصویرِ بلاغتِ موسوم	گشتِ مطبوعِ جہاں سرتاپا
فرقِ اعدادِ نباشد در سال	بحابِ مجلِ اسے طبعِ رسا

چشمِ عالم نتوان کر تمیز

کارِ بہرِ ادا کند کلکِ ولا
۱۳۴۱ = ۱۳۴۰ = ۱۳۴۱

(۳۴) عالی جناب مولوی حکیم وحید الدین احمد صاحب طبیرکاری

جندِ انظمِ ولا از ابتدا تا انتہا	در مہجِ مصطفیٰ (اقی فداہ مخ ابی)
----------------------------------	----------------------------------

کلکِ گوہرِ سلکِ عالی سالِ طبعِ او توت

ز دولاے تر زبانِ حریفِ سراپا ہے نبی
۱۳۴۰ = ۱۳۴۱ = ۱۳۴۰

(۳۵) قاصد جناب عالم فاضل مولانا محمد محی صفا مصنف علی

پیکرِ ملفوظِ سردارِ زُکَارِ وِلا

صفتش سرِ تا قدمِ مملو است از اشعارِ غیر

خامہ نام آورِ قاصدِ دو تارِ بخشِ نوشت

خلیہ پیغمبرِ پاکے - سرِ ایامِ دُور
۱۳۳۱ ق

(۶) نظم - عالیجنابِ نواب حیدر یارِ جنابِ طباطبائی

چوں بست و لا نگارِ خوبے بر چہرہ شاد ہے بصد زیں

شد نقش بہ لوحِ نظمِ شاش

تصویرِ رسولِ ربِّ کو نین
۱۳۳۱ ق

(۷) واقفِ جنابِ لومی حکیم ایتیار حسین صاحبِ ابو العلامی

وِلاے من نوشت آن نامہ نور کہ دانم ہر ورقِ رامِ اُتِ حق

زہے تاریخِ طبعش گفت واقف

سرِ ایامِ پیغمبرِ قدرتِ حق
۱۳۳۱ ق

(۸) ہاتفِ جنابِ لومی حکیم عاشق حسین صاحبِ ابو العلامی طبیبِ کای

شد ضیاء بخش چای این اوراق

پر توجیه نوری قدست

گفت با تفت سنده طبع کتاب

که سرپایه شفیع الامت
۳۱ ۳۱

ختم شد

بقلم سید غفور الحق خوشنویس

۱۵ شهریور ۱۳۳۱

۴۶۸

